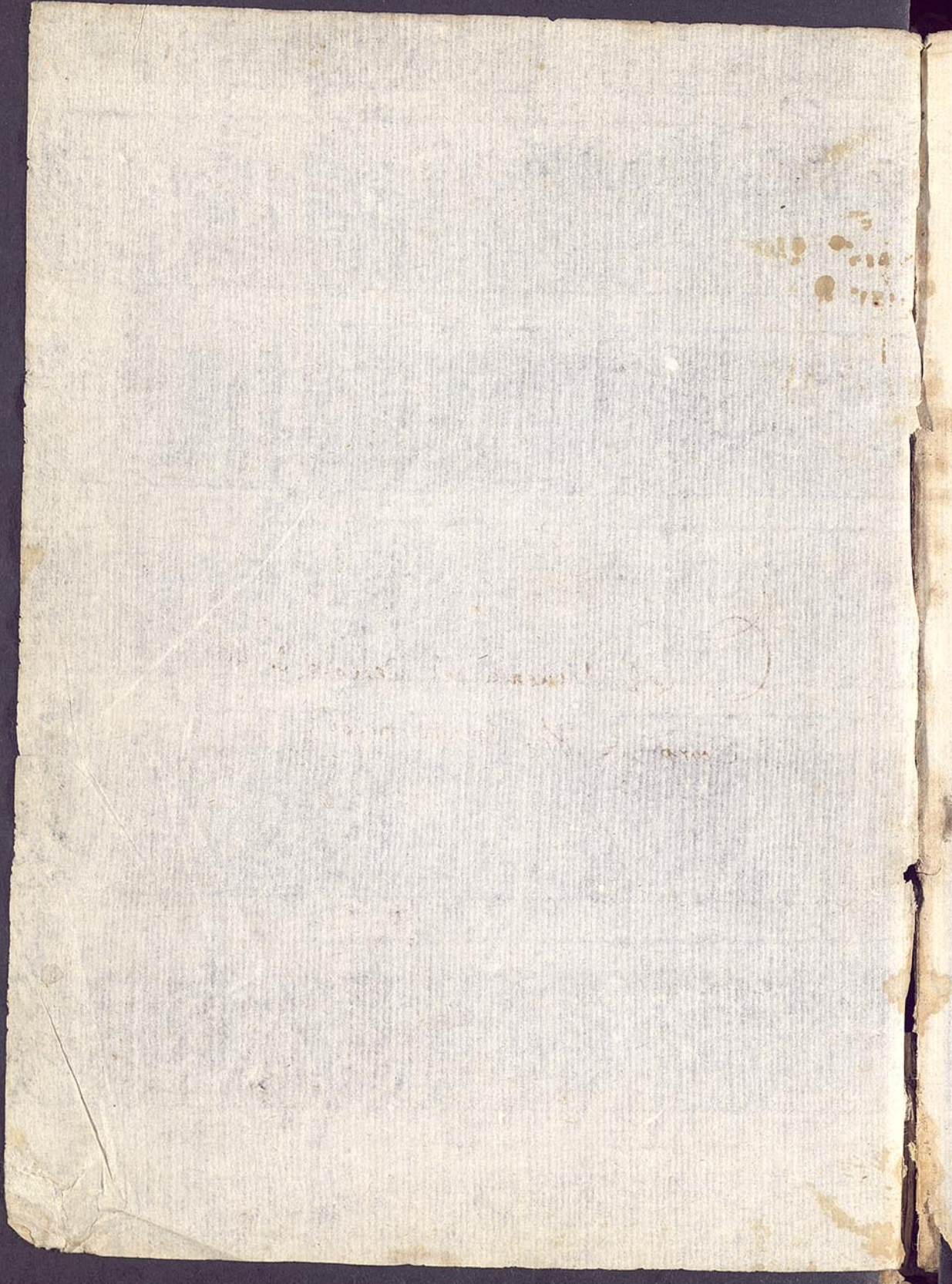
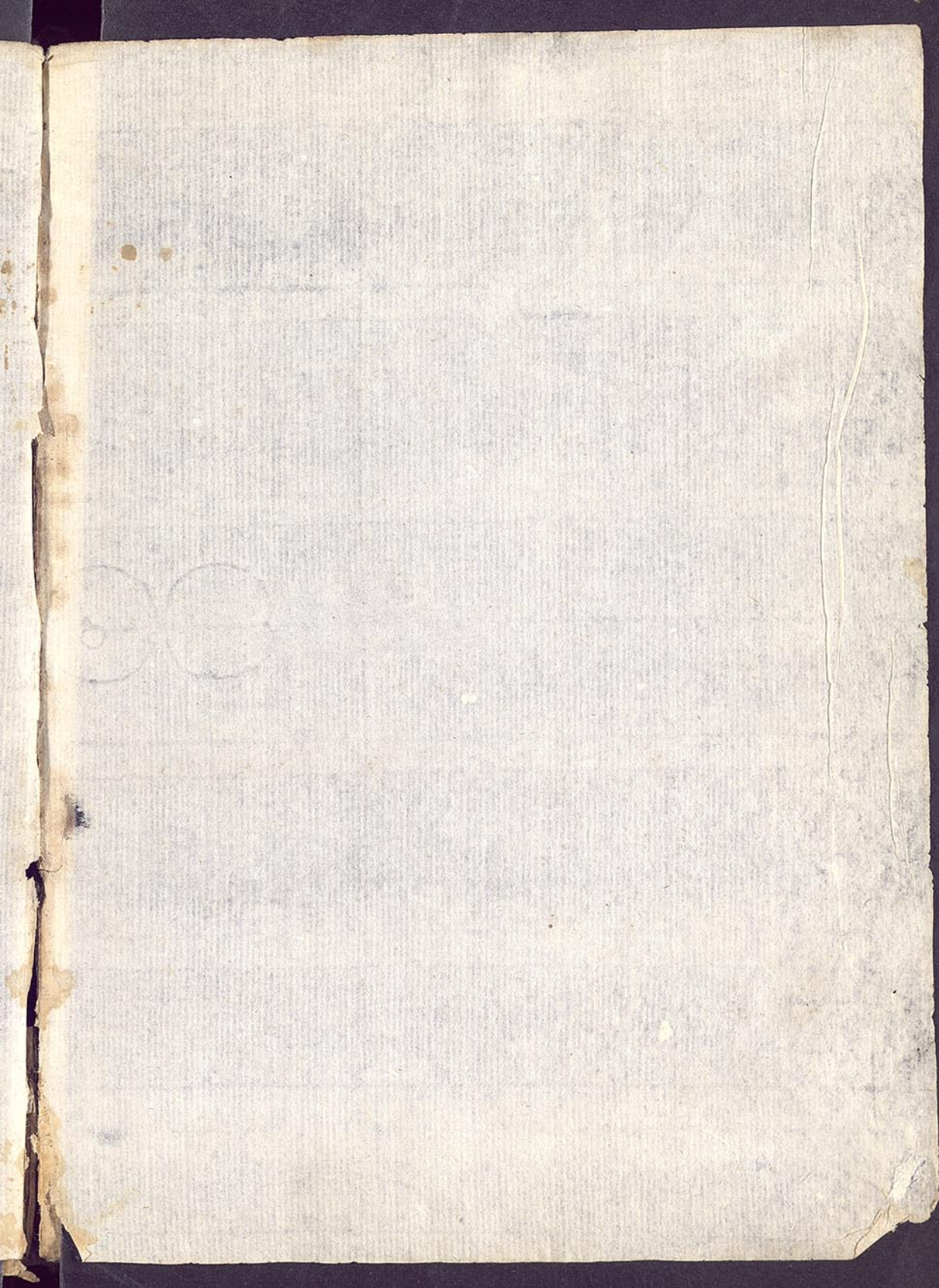

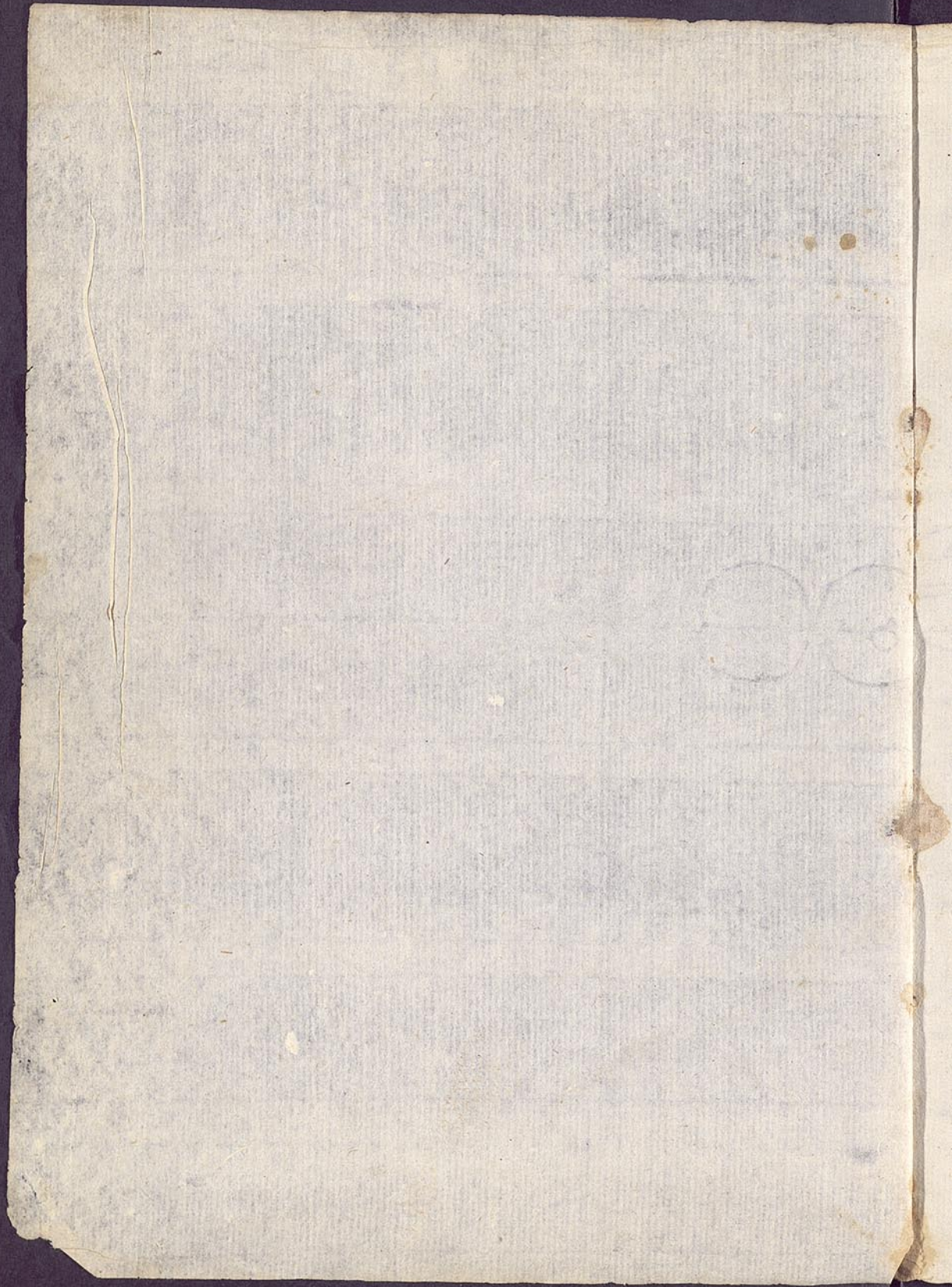
~~79-9~~

M-286

En la librería del Colegio de la
Comp.^a de Jhu de Santiago =

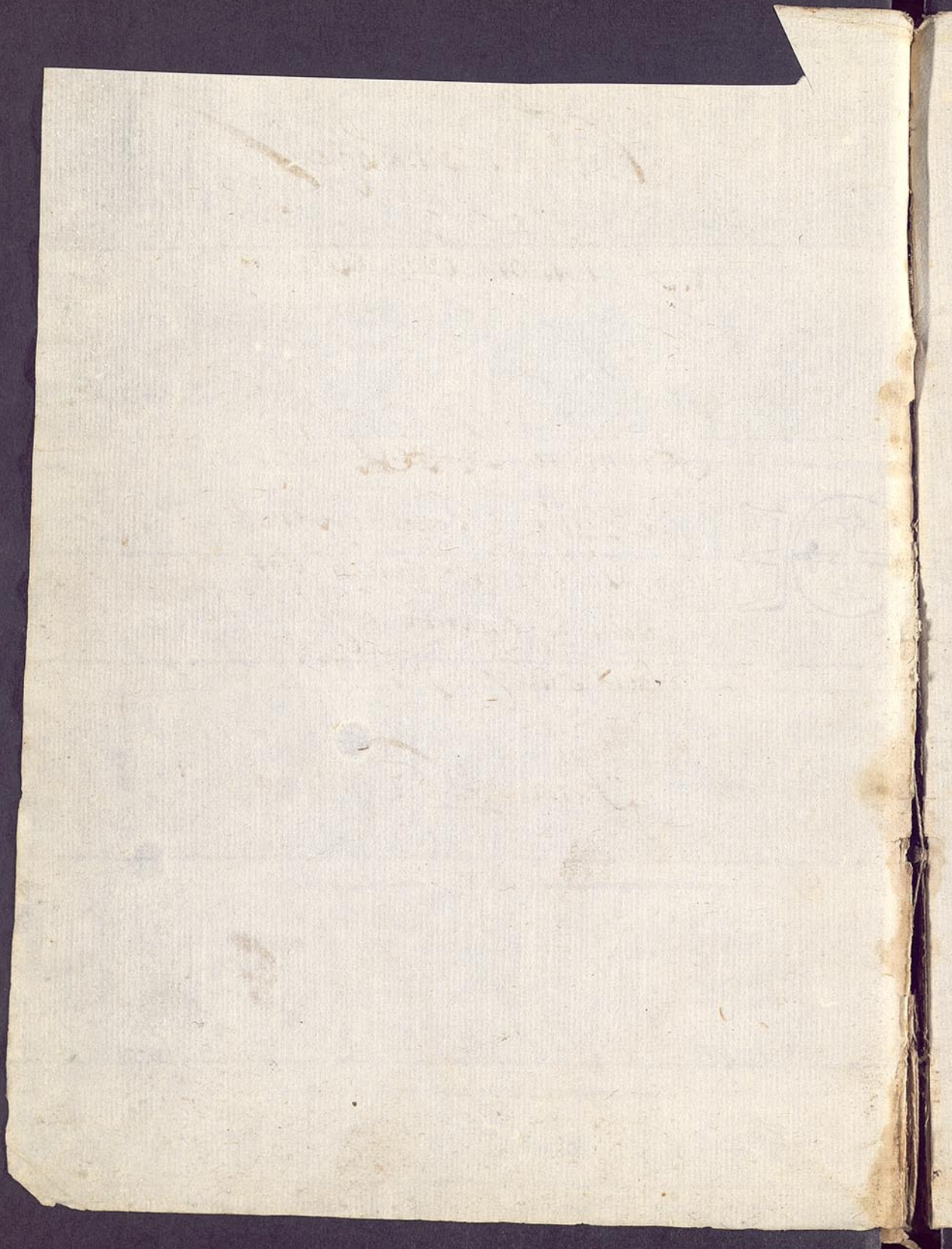

Tractatus Theologicus
De Visione beata Dei.

Authore P. Didaco
de Poble e Societate Jesu
in Vallisoleto eiuſdem So-
cietatis D. Ambrosij Collegio
Sacra Theologia professoꝛe.

Anno 1667. 18. die Octob.

Tractatus Theologicus

De Visione beata Dei

Magister sententiarum in 4. d. 42. ubi subtili-
ter Angelicus, et alii quidam Commentatores; Necnon S.
Thomas 1. 2. q. 12. ubi ferme modernis Theologi-
cis, praesertim Dominicani et Societatis authoribus

Prooemium.

Pro Angelici Dei studio, quorum ipse est ens et
videndi non possumus. Velim paucis complectar, quae sunt
in tredecim autem quidem articulis S. Doctoris digestis; post-
quam en. a q. 1. usq. ad 12. Deum, prout in se est, subtili-
ter exponit, a 12. ex attributo negativo immutabilitatis Dei
occasione nata, ipsum prout in nos est cognoscit, hoc ordine
exponit.

In 1. art. docet, beatorum esse et de facto intuitum
Dei essentiam in se; qua viua satiant desideria probabili
in Via videndi eorum effectum, quos viatores in-
spexere. In 2. ad eiusmodi Visionem opus esse aliquam
similitudinem, non quidem substantia et ex parte rei viuae,
quam polem negat, sed substantia et ex parte posse, ut elevetur
ad intuitionem essentiae. In 3. essentia Dei quae
incorpoream nec oculis corporis nec sensibili alia posse,
sed intellectuali duntaxat posse attingi. 4. immo nec ab
intellectu nra viribus sed per gratiam. 5. superaccidentem di-
vinitus virtute intelligendi, quae lumen gloriae dicitur
seu illuminatio. 6. ex hac illuminare inaequali pro me-
ritorum inaequalitate oriri, et unus alio beatorum, seu
per

perfectiori Visione, fruatur. 7. Nemo hinc comprehendit
 Cum nullus adequat ignorabilitatem Dei. 8. ex eo minime
 quod nemo in ipso valeat cognoscere omnia possibilis. 9.
 ea in qua in Deo videt, non per speciem creaturam
 sed per essentiam divinam sibi intentionaliter unitam
 intuetur. 10. et hoc non successively sed simul. 11.
 nec in hac vita mortali, ubi non nisi ex privilegio
 St. Meyri, fortassis et Pauli licuit videre Deum.
 12. Quippe dum intus est in corpore, alligatur speciebus
 sensibilibus ad Dei intuitionem ineptis. 13. tametsi
 per gratiam possit habere de Deo altioris cognitionem,
 quam ferat sola natura sua.

Hactenus D. Thomae articu-
 lorum enumeratio, ex qua reliquam opportunior pro scholis
 quaestiones, hac servata methodo, ut prius distinguat de
 ipso intellectu, lumine gloriae, et siquae sunt alia princi-
 pia visionis Dei ex parte ipsius; postremo de principiis
 ex parte hominis, sitne species imprua esse possit distinc-
 ta ab essentia divina, ubi de obiecto motus et terminatio.
 Postremo quia ex obiecto et ipso paritur notitia et est
 in Augustiniana parentia, de ipsa Visione Dei secundum
 se cuiusque attributi diversam, qualia sunt, sitne forma
 sanctificans, aeterna, suae aeternitatis reflexa et recurva
 intuitio.

Quaestio 1^a De existentia, possibilitate, et appetibilitate Visionis beatae.

Cum de Art. 1. posteriorum c. 2. de quovis subiecto scien-
 tia prius probanda aut praesupponenda sit eius existentia
 aut possibilitas, quam quodvis examinata praecambula
 haec quaestio erit operagretum.

Capitulum I.
 Existit Divinus intellectualis creata intuitiva
 Dei.

- Idem conclusio nec mihi ex Scriptura probari potest; nec
 citra erroris periculum de eius certitudine inter catholicos am-
 bigi. 2^a constat ex L. Th. 3. q. 9. t. a. 3. corpore; ubi ea,
 „ Inquit, quae ex sola Dei voluntate proveniunt supra
 „ omne debitum creati nobis innotescere non possunt, nisi
 „ quatenus in sacra Scriptura traduntur, per quae divina
 „ voluntas innotescit: atqui ex sola Dei voluntate provenit bea-
 „ torum creari ad contubernium Dei, necesse est in se: q^o sola si-
 „ de potest se innotescere. 2^a pars constat ex Apolt. 1. ad
 „ Corint. 13. Videmus nunc per speculum in enigmate,
 „ Sicut autem facie ad faciem. Et ex Matth. 18. 10. Angeli
 „ eorum semper vident faciem Patris mei, qui in caelis
 „ est. Et rursus. confra. Aug. epist. 102 ad Paulin. Si
 „ queris, inquit, c. 8. utrum possit Deus videri? R.
 „ potest. Si queris, unde sciam? R. quod in veracissima
 „ Scriptura legitur: beati mundo corde, quoniam ipsi Deum
 „ videbunt.

Sed obstruunt Anomae, haec et similia testimo-
 nia non debent aliter ac strictius accipi, quam illa De-
 nereos 32. Ubi Jacob ait. Vidi Dominum facie ad faciem
 Et Deuteronomij 33. Loquebatur Dominus ad Moysen
facie ad faciem: atqui haec nequeunt nisi metaphorice
 accipi, cum Deus non sit Divinus immediate a Jacob, sed
 sit aliqua luce et calore assumpto: q^o nec illa. Nisi
 Mai. non en. cuiusvis cerebri, sed Concilio, et Patrum
 Verum Scriptura sensum a metaphorico recernere: ad Con-
 cilia, et Florentinum in litteris Unioni Avenionensi,
 Francofordiense in epist. ad Episcop. Hispania, videntur.

25. nec non Benedictus 21. in extraneis
 Benedictus, et cap. Damnamus de summa Trinitate
 utriusque prioribus testimoniis, et definiant, beati immate
 et in se divinam eam et Trinitatem intueri; postea
 riora v. improprie et metaphasice usurant, ne adhaerent
 sentur alijs Scripturae testimoniis, et Exodi 33. Non
videbit me homo et vivet. et Joannis 1. Deum nemo
vidit unquam: g.

Sed iterum Scripturam Scriptura op-
 27) querant; ait en. Paulus 1. ad Timot. 6. Deum
 28) inhabitare lucem inaccessibilem, quam nulli hominum
 1) vidit, sed videre potest: g. dum dicitur Deum videre a
 beati non debet accipi de visione immata Dei et in se,
 sed in splendente luce a Deo diffusa, uti dicitur sol videtur
in splendore. Deum ly non videre potest. debet accipi
 in sensu Pauli, scilicet de hominibus in corpore mor-
 tali, et de lege ordinaria Dei, quod non tollit, et a cor-
 pore exuti Deum in se videant; alias merito quere-
 rentur cum Jacob decepti, quod loco pulcherrime virgini-
 mi Dei intus Rachel in praemura laborum gravina,
 Liris creata lucis, qua comparat Dei est huiusmodi
 deformior, praebeat. Imo quod ut ait Suarez, An-
 geli et homines videndo se ipsos eiusmodi accidentali claritate
 reflexa, fuerunt beati, contra quam definit Joann. 14. 9. simi-
les ei erimus, et videbimus eum, sicuti est, quae est verissima
definitio intuitioni immata; definitionem autem proximi reser-
vant sensum metaphasicum: sic hoc nihil nignit dici
animal reale, et falso contradistinxerit Aristoteli divisionem
Arithmeticam huius vitae a divisione facili, si haec non esset
immediate intuitiva Dei, illa v. abstractiva et mediata.

Sed instant: in patria Angeli desiderant in Deum propinque et ait.

Q. Tert. ep. 4. c. 4. sed si innate et in se videtur deus,
 non desideraretur videri: q. vltum mediate. H. desiderium
 illud dici, non quod sit de re non habita, sed sine factis
 possessa. Et in h. nam qui desiderant Angelos quod hanc
 desiderant, alii ideo non beati, sed interit erunt; q. d.
 quod habere possunt; atq. ita iam non erit impedit im-
 mediata Qui vult: desiderant q. d. inquit Grego. 18. mor.
 Cap. 33 sine labore, q. d. desiderium Satietae comitatur;
 Satiatur sine factis, q. d. ipsa satietas ex diuersis sem-
 per accendit.

Et inquit, Christi. h. m. 14. in Ioan.
 non aliter, ait, Angelos videre Deum, quam videntur
 propheta; et ne sit expositioni loci, auctori ratiōem reddidit;
 q. d. si omni inquit, creatura creata est, quam ratiō in-
 creaturam videre poterit? H. p. p. Tertium non temere
 Et nonnulli in e. suggillatim obtulit dicere S. Vazquez
 Christofomum ob inuincibilem ignorantiam in Armenorum
 errorem incidere, Et iudice Augustino ep. 111. plura q. d.
 se priores bona inuincibilis. fide a vero religionis tramite
 deflectere, mitius tu ac melius exponit Suarez Christofomum
 ex infinitate diuina euentia recte intulisse impos-
 sibilitatem visionis creata Qui non qualicumq. sed adgnate
 et comprehensiuē, qualem adstantant Anomai heretici,
 q. d. quos Christofomus in e. nup. p. ab: nec alienum ē a more
 Patrum, dum aliquem errorem impugnant, quodam modo
 videri in partem oppositam inclināre. Posterea b. v. et
 l. h. a. c. in vno vno verum esse beatorū in videre
 Deum et est in se, in alio, falsum: nam si by nenti est
 in se se tenet ex parte obti, ita ut sensus sit, beati
 vident Deum ipsum, et modum quo in se est, vera est
 propositio, quam non negant Patres; si q. nenti est in se
 se tenet ex parte visionis, ita ut modus visionis adequetur
 inf.

» infinitati obti, sic ordine dixit Chryostomus. Quia nec
 » Cherubim nec Seraphim viderunt, sed solus spiritus sanctus,
 » Et Hilus, q. d. vno inaequale beatay comparate vni-
 » ni Terrenissima ipsius Dei obscura dici potest: quo sensu
 Deus dicitur ab Apostolo invisibilis; obtin. en. Dei attri-
 butum est, non posse aequale videri.

Quae praerant Aume-
 ni. Deus ut est in se clare visibili plus distat ab in-
 tellectu creato, quam Angelus ab omni corporeo: q. si
 ipse Angelus nequit videri et modo supponit ab oculo
 corporeo, nec poterit Deus videri ab intellectu creato. Dis-
 tinguo aut. cum Q. ob. plus distat distaa perfectioris
 et veluti quantitativa, concedo; distaa proportionis et
 habitudinis obti ad poam, nego: Et si argumentareris,
 plus distata poa intellectiva quantitas corporea, quam sa-
 por a poa viciua Intellectu en. Sympote qualitas in diuerso in-
 mendo est cum quantitate, secus poa viciua cy sapore, ad
 poa viciua nequit percipere saporem, et est in confuso: q.
 nec intelligit quantitatem. Mala Neg. q. arguit ad distaa
 in esse entis ad distaa in esse obti, similiter q. est.

Sed videri;
 Deo Deus in esse entis infinite distat ab Angelis, q. huius entis
 taliter finitus est; Deus v. infinitus; Sed Deus in esse obti
 vni in se est simplex infinitus; poa v. intellua Angeli
 etiam et illustrata lumine est, finita: q. si in esse entis
 est Deus improporionalis, exit etiam in esse obti vni. Dis-
 tinguo min. quoad secundam partem: poa intellua est finis-
 ta in esse entis et ut physica efficiens, concedo; in esse cognos-
 citiva, et ut intentionaliter attingens, nego, et consequentia.
 Poa en. intellua elsi sustine, finita, obtin. ob sua immutabilitate
 est capacissima et veluti infinita, quippe quae tendit sub sape-
 entis, sub qua omnia entia comprehenduntur, et ipse Deus.

7
Quo fit, ut licet obtingat intuitiue Deum, nequeat inde ostens
di, extrahi extra sphaeram sui obti adaequati.

Quando autem dicitur:
Deum ut clare videri nō ē intra sphaeram obti adaequati Angelis,
distinguida est proportio, reduplicata diuine, confesso aut, aut po-
tius, nego, suppositum; diuino enī. quia talis nō ē obtum directy
intus, sed id quo videtur Deum; reduplicato Deo, nego: Et enī.
Esi diuino Deū nō apprehendatur sub latitudine operationis, naturalis
intus, satis est, inueniri in Deo rationem obtingentis, sub qua
effuse tendit intus, ut nō arguatur repugnātia ex eleuāte ad
intuitionem Dei.

Capitulum 2.

Possit ne sua lumine euidenter demonstrari possibilis
tas diuisionis Dei?

Ostia fortassis alicui videbitur haec quaestio, semel supposito,
Et proxime supponimus existentig diuisionis Dei, fidei diuinitat
diuina nobis constare posse: quemadmodum si nō posset naturaliter
sed sola fide existere Dei aut increata sua comprehensioni nobis
constare, nec posset inueniri, an eius possibilitas euet naturaliter de-
monstrabilis. Verum ita opinari falleret praclare; quia Dei ex-
istentia sit necessaria, suūq. existerē, quid mirum nō possede-
monstrari eius possibilitatem, quin simul demonstretur Dei existētia;
At diuino Dei est ens nō necessario, sed ex placito Dei existens,
quare licet sola fide constet de diuisionis existētia. Affirmator, me-
rito inter catholicos potest inueniri, positine politas diuisionis ratione
naturaliter demonstrari, uti demonstratur existētia Dei, an soly habeat
ex principijs reuelatis, arguendo de facto ad possibile? In qua
quaestione pro naturali euidentia militat Scotus, Dazq. Arrub.
Accusatus, Quiror, et nō nulli r. r. ex aduerso stant reliqui theo-
logi cum Bre. Cxim. d. 30. Metaph. s. 44. lib. 2. de attrib. c. 17.
et

Et nouissime lib. 2 de Ang. c. 29. De Ang. (Vtrum)
 citatur; Vtri partium plus faueat, Dabo inferius.

- 1^a Demon-
 strao ex Dre Ang. hic a. 1. sic formatur: Vno effectu
 inest hoi appetitus naali videndi eius, caam: ex effectu en.
 Vno Et caa ignorata Stingit admirao; ex admiraoe V. nati-
 citur appetitus et naale studium inquisitioni cae ignorate,
 aucte Tho 1. Metap. c. 2. Propter admirari, et nunc et
 primo ceperunt homines philosophari: q. Vici creaturis
 et effectibus inest homini naali appetitus videndi creatorum
 seu primam caam. Hinc sic: Sed appetitus naali euet obuius
 1) ad cog. impoibi, nisi Deum videre poterimus. Ali. en. fait Aug. 4.
 2) Et Julian. c. 3. omni homini naali intuitu immortalis et
 3) Deali esse volumus, nisi esse poterimus: Naali q. dicuntur conflat;
 eluari posse intum ad intuitionem Dei.

Rao hac demonstratiua euet,
 si loqueretur de appetitu innato, qui cum sit naaliter inuitus ab
 auctore nae, euidenter argueret ystalem Visioni innate ap-
 petite. Sed nec D. Th. de appetitu innato loquitur, quem im-
 possibilem 1. 2. indicat, nec potest dari de re intrinsece supraali;
 Et infra stabit. Si autem loquatur de appetitu et desiderio elicto,
 nequit ex illo concludi possibilitas Visioni Dei; cum desiderium
 elictum sepe ferat ad rei impoibi, apprehensas et ut possibile.

Sed D. Th.
 inquit, argumentari ex desiderio quidem elicto, n libero, sed
 naali; nec prius vel alterius, sed omnium hominum; ex quo
 recte inferatur possibilitas eius, quod appetitur: naali en. omni
 appetitus nequit esse sumbra. Et nec sic probabilitati metaf.
 excedit hac rao; cum demonstrari nequeat eiusmodi desiderium
 quibus inesse, quin multi eo carent, teste D. Th. 1. 2. q. 9. a. 8.

9
Nec solum est dicere, sed hoc Dei Visionem desideratur, si esset
recte dispositi, et alio, ex parte pponeret; nam etiam possunt des
siderare Visionem Dei, Visionem hypostatice aut gratam,
si illis pponeret ut quoddam bonum excellens, quin inde possit
demonstrari, ea bona esse possia; cum in desiderarentur
efficaciter et absolute, sed inefficaciter et sub conditione non remota
nisi. Nec inueniunt, nisi ordine suar. u. it.; quod talis
affectus inefficax possit esse. Frustra, cum non sit per se datus
anima, sed ex generali affectu ad bonum ut sic per diuinitum
et applicationem ad tale bonum nascatur.

Hinc enucleat alia ratio P.
Quiraf. 4. 1. in 4. p. d. 22. quam sic ex Vazquez efficit:
hoc discrimine quod Quiraf. hanc evidentig non posse sperare
a nobis, nisi post mortem: at P. Vazq. etiam dum sumus in
corpore modo fulciatur in illius malicio finis. Quod hoc est. Qui
dicitur est, hoc non habere ultimum finem: sed euidens etiam est, quod
clare visum esse tantummodo. Ultimum finem homini, qui
cum sit capax omnis boni, nequit quicquam in alio quam
in bono infinito intuitiue percipere: euidens quod est, Visionem
Dei esse possibilem.

Enucleat, inquam, nam si nemo sit de euidente
positiua per medium naturale, falsa est minor: si enim appar
et euidentiur, Deum ut clare, quam ut adag. et apprehensiue
visum fore ultimum finem nri; cum ex capacitate intellectus
et appetitus ad summum bonum non conueniatur potius satiare
cum Deo viuo, quam apprehensio. Et si dicat Deum ut appre
hensum esse bonum simple rapti intuitu creati; secus ut visum;
iam quod tibi incumbit probanda Visionis Dei possibilitas ex modo
positiua, et ad summum demonstrabitur negative, soluendo ar
gumenta Hypotheticam pro Dei apprehensione, de quo genere des
mon

mentis: modo n̄ agitur. Per unum & mag. & unumque
autem limitat & exceptio dirigit, de quo inferius.

Subtili Scotus
in 4. dist. 49. q. 8. geminam demonstrationem affert, alteram
ex parte dñi, et a priori; altera ex parte p̄ae et a posteriori:
haec cuius duntaxat meminit P. Suarez. ita habet: quod est
simpliciter, inquit Scotus, perfectiori in aliquo genere, i. spectat
inferiori in illo genere, spectat superiori: sed visus intuiti-
vus est perfectio spectens oculis, qui est p̄a inferior: q. etiq. est
possibilis intuitui, qui est p̄a superior: sicut incorruptibilitas con-
ventioni radii anima, a fortiori dicitur Angelo.

Dixi probabili ratio
Medum demonstratiua, cuius mai. distinguo: competis super-
riori p̄ae h̄, fortiter vel equivalente modo; fortiter gracile nego:
& concessa min. nego. Quod n̄ debeat spectare fortiter
exempli liquet: cognitio en. fidei diuina perfectior est cogne-
scienti ac scientifica, et huic dicitur perfectio claritatis, q̄
fortiter dicitur cognitioni fidei. Item perfectio corporis est
incorruptibilitas, qua celo et n̄ homini spectat. Iudō autem
dicitur equivalente, iisdem q̄ proxime patet exempli: et
praeterea quia maior perfectio est intellectus, posse cognoscere
omnia entia, licet arbitrariē, quam sit p̄a corporea, videre
duntaxat lucidum coloratum praesens esse intuitive. Ratio
a priori est, q̄ licet deceptus intuitiva visioni abstracte sum-
ptus ex se sit perfectio, tractus tñ ad visionem corporalem,
multum deprimatur: ad intellectualem v̄. maxime eleuatur:
quocirca euenire potest, ut p̄a diuina in suo genere perfectas
capax sit perfectioni intuitiui corporea, et intuitui humanus
imperfectus in genere intuituali n̄ sit capax, aut saltem n̄ de-
monstratur intuitiui eleuata ad ordinem intellectualem.

11

Quoniam vel sicut Scotus, et omnis perfectio
Iuvenis potest inferiori, conveniat fortiter superiori; atque
ita multum probat, scilicet potest superiorem virtutibus habere
esse capacem intuitioni Dei, cum potest inferiora se sui obiecti
sit naturaliter capax intuitioni; Vel quia manifeste, non
omnem, sed aliquam perfectionem continentem, intuitui minimam
aliqua obiecta, licet non omnia, atque ita nihil probat, non
enim negamus in illum Angelicum et humanum separatum
posse naturaliter se et alia obiecta naturalis ordinis intueri; sed
quantaxat quod quomodo Deus nequit nisi supernaturaliter
videri ab intellectu creato, ita hic non ponit naturaliter lumine, sed
supernaturaliter, fidei demonstrare visionis possibilitatem.

Alteram de
monstratio Scoti ita habet: Omnis potest, inquit obiecta, habere
obiectum primum adequatum, potest per se in quodlibet con-
tentum sub illo obiecto: sed primum obiectum in illis creati est
ens; quod in quodlibet, in quo salvatur ratio entis, adeo que
in Deum potest per se intueri: atqui impossibile est, nullum
quietari, nisi optima operatione attingat optimum obiectum totius
analogia entis; sicut nec visus quiescit, nisi in pulcherrimo
modo visibili: quod permissio integro syllogismo, distinguenda
est subsumpta minor; nisi optima operatione sui virtutibus potest,
transeat, virtutibus supernaturalibus, nego: sicut visus in pulcherrimo
modo visibili virtutibus naturalibus attingibili quiescit. Et si visus
sui intuitus, non quietari in illis in evidentia abstractiva
Dei tantum naturaliter potest; concedam id Scoti, modo alium
debet intuitionem Dei, fore in illis potest.

Id probat, et videtur
rationem Scoti D. Caesar Augustinus lib. 6. q. 1. n. 11: quia
potest visiva, inquit, tendit sub ratione lucidi colorati, recte
de

demonstrari naturaliter, quemcumque colorem aut huiusmodi
 infinite intentionem, posse ut in se est videri a poa visiva
 sive naturaliter sive elevata: q. q. poa visiva creata
 tendit sub ratione entis, demonstrabitur etiam quodlibet ens
 Cui infinite perfectum in esse entis, posse videri ab
 intellectu sive naturaliter sive elevato. Probatur Reg. Ideo
 ens est verum, quia infinitas et excessus lucis non extrahit
 eam a ratione fortissima, sub qua tendit poa visiva, nec
 facit, ut illud totum non sit in se visibile, sed quia poa elevata
 est perfectius visibile: q. infinitas Dei in esse entis non extrahit
 ipsum a ratione entis, sub qua tendit intellectus, sed solum quia poa
 visiva elevata est perfectius visibile. Cuiusmodi proinde, ens est
 quantum fore rationem locum sub qua intellectus divini, seu ens
 est ens, quae est ratio loci, sub qua intellectus et sic procedentis
 a finito, et infinito: inferat etiam Recupitum: q. color vel lux
 si non est ratio fortis sub qua poa visiva finita, sed duntaxat
 lux finita, adeoque non poterit demonstrari poam
 visivam elevari posse ad colorem infinitum.

Valde probabilis ratio
 nondum in demonstrativa; casus enim. antea potest negari
 aut sic distinguere, quia poa visiva tendit sub ratione lucidi
 colorati, supponentis simplex potest demonstrari etc. nego sup-
 positum; supponentis personaliter, concedo: et distinguere Reg.
 q. poa visiva creata tendit sub ratione entis demonstrabitur etc.
 si ens supponat simplex, nego; si demonstrat supponere
 personaliter, transeat Reg. Poa visiva dicitur tendere sub
 ratione coloris, non quod ratio abstractissima coloris sit totum visum;
 color enim. ut sic supponens simplex pro ratione abstracta et immato
 significato, non ut visibile ad oculo, sed intelligibili ab intellectu
 potenti praecedere rationem omnem a differentia; sed quia

expurimus, hunc et illum colorem videre, inferimus quod
a pari, quemcumq. ex nobis posse videri, adeoq. oculum
tendere sub rae coloris, supponenti personaliter pro omni-
bus suis inferioribus.

Hac autem rae n. militat in ente; nam cum
intlu et rae abstractam et entia in particulari possit attrin-
gere, aequivoca est hac argumentas: tendit intlu sub rae
entis. Et sic: q. potest cognoscere quodvis ens in particulari,
et est in se: nam si rae entis supponat simplex, arguitur
ab ente prout abstracto ad ens prout contractum, et a sup-
positione simplici ad personalem, in quo committitur fallacia
Paricela suppositionis, non aliter, ac si diceret. Ens et sic
est genus generalissimum, rae Univoca, aut predicatum
transcendens: q. tale ens scilicet Deus vel Petrus est ratio
transcendens etc. Vel rae entis cognoscitur ab intlu creato
naturaliter et facillime: q. Deus et in se est, poterit cog-
nosci facillime et naturaliter.

Si q. rae entis supponat in ante
personaliter, neg. quidem legitime tenet, sed petitur prin-
cipium, et aueritur, quod probandum erat, scilicet nulli esse
ens, quod n. possit in se videri ab intlu, quod minime
demonstrabit Philosophus naahi, eo quod differentia increati
ita elevet ens ad esse illimitatum, ut possit dubitare, num
Deus et visibili sit extra activitatem pos. intlu, quem-
admodum est et Irrehensibili, praesertim, cum ad verifican-
dum Deum contineri intra obitum adaequatum intlu, rae
sui sit, quod Deus abstractivus, seu ut abstractibilis stinuat.
Nec hic recte arguitur a paritate, sicuti in colore: nam cum
colores nobis intentione tantum aut genere, non v. ordine
ab existentibus differant, recte a Divisione existentium

are

arguitur ad visionem potest, si naturalis sint; si enim naturalis color sit solus, nec naturaliter poterit demonstrari solitas visioni corporea illius.

Denique replicant alij: evidens est, quod spiritus, visionem Dei non apparetur impossibilem; sed quod non apparetur impossibile, evidens est, quod a Deo fieri: quod evidens est, visionem Dei esse possibilem. Facile negare; plura enim in se impossibilia, adeoque improducibilia a Deo, quae evidenter non apparent impossibilia; et enim aliquid sit impossibile, requiritur, ut predicata intra se pugnent; et non appareat, satis est; et fundamenta id non ostendunt: Unde licet arguta dialecticorum evidenter falsitatem convincantur a Philosopho naturali, videtur positive non demonstraretur visionem solitas, quemadmodum positive non demonstratur naturaliter incarnationi aut Trinitati solitas, tametsi arguta Philosophi apte solvantur. Pars est; quia cum in his creatus non sit sicuti divinus norma ac prima regula veritatis ex eo quod ipsum valeat repugnare rei, non potest inde evidenter inferri non repugnare absolute, sed duntaxat pro mensura illius, qui conatur ostendere repugnantiam.

Caput 9.

Propria mens: ubi propugnatur Eximij Doctoris ratio.

In hac Provincia existimo 1° ex haecenus adductis, nulla rationem esse physice demonstratam: nec id intendisse, quicquid alij sentiant, D. Th. et Scotus: qui enim credit, rationes solute facilius adducit ab eis potuisse pro demonstratione rei supernaturalis intrinsece; cum ratione et dixit etiam in rebus naturalibus metaphysice evidenter inveniatur; quarum ea vii sit, ut nec probabiliter solvi, nec pertractari possint, cui divergenti in his queat. Et quidem Scotista Pado

Art. 1. a. 3. pro indemonstrabilitate Verbi Visionis
 Dei citat Scotum in quest. 4. Probo. et D. Th. hic
 solum ait, esse præter rationem negare possibilitatem
 Visionis, quin statim tui evidentia aut certitudine,
 uti facit in proximis questionibus, cum Deo aliquid
 demonstrat; et nisi sibi n̄ constet, non possit aliter sentire;
 cum 1. 2. q. 109. a. 1. corpore; altiora, inq̄ in genere,
intelligibilia intus humanis cognoscere n̄ potuit, nisi
fortiori lumine fidei vel prophetia perciperet. Et in specie
 1. 2. q. 2. a. 2. q. 22. de Verit. a. 7. et saepe alibi.
 » licet beatitudo, inquit, secundum omnem rationem naturaliter
 » appetatur; in quantum attinet ad particularem rationem, in
 » qua ratio summi boni saluatur, Deo n̄ appetitur naturaliter,
 » quia excedit vires naturae: q̄ Visionis beata politas
 » est ratio Th. 1. Evidentiam naturae, alias posset naturaliter
 » appeti.

Existimo 2. Visionis beatae politatem præ Unionem
 hypostaticam aut Trinitatis mysterio naturaliter persuaderi,
 et certius posse rationibus adeo probabilibus, ut ferre die
 possunt magis demonstratiue, et physice evidenter res
 gatiue. Ab hac conclusione non dissentiet Pasquier nec
 Cœdixerim aliud voluisse prout ex præmissis; sed 1.
 quod præ Unionem hypostaticam alysiue mysterij fidei id
 habeat Verbo beata, vel ex eo apparet, quod Deus ut
 Trinus, vel hypostatici Unitus, nunquam in cogitationem
 naturalem hominum incidit, nedum demonstratiuam; nec
 nisi prævalente fide potuerint inveniri congruentia
 aliqua et similitudines, et n̄ coacte captivaretur in-
 tellectus in obsequium fidei: at Deum esse proximæ principij
 hujus Altimum finem summæ. benefactorum nostræ
 naturaliter evidenti demonstratione licet mediata constat:

pot

potest g.^o specialiter circa Dei Visionem lumen morale ita
 dicurere: Moraliter evidens est, omniumque et rationabilium
 affici desiderio videndi suum benefactorem. Utinamque
 finem: sed evidens est, Deum esse benefactorem. Utinamque
 finem homini et Angelorum: g.^o moraliter
 evidens est, dari prouidentem et rationabile desiderium Visioni
 beata: atqui non esset moraliter evidens eiusmodi desiderium,
 nisi etiam esset moraliter evidens possibilitas Visioni
 Dei, sicuti non esset probabile aut metaphysice evidens, si non
 esset probabilitas aut euidencia Visioni Dei: moraliter g.^o est
 evidens eiusmodi possibilitas: conclusio enim innixa primum,
 quarum altera est moraliter certa, altera euidens, Debetur
 prouti Naam sapit.

Quod autem Maior sit moraliter evidens;
 Patet tum inductione benefactorum creati, quemquique, prout
 dicitur. Videre desiderat, e.g. tutelarem Angelum optime de
 nobis bene meritum; tum ex rebus, quae moraliter euidentes
 dicuntur; ut quod optima filio optimo velit subuenire, quod
 Deum sua Matris orationes exaudiat etc. Et si dicas, ex eo
 quod constat Deum esse benefactorem non inferri absolute
 desiderium videndi illum, sed solum sub conditione, quod
 sit potius eius visio, q.^o non requirit metaphysice, nec mor-
 taliter, ad quod non requiritur, ut euidens sit de potestate;
 sed quod prouidenter existimetur potius: nemo autem prouidenter
 iudicabit, Deum indiditisse homini vim cognoscendi sui. Utinam
 finem enigmatische et in creaturatum speculo, nisi
 posset se illi immediate manifestare et facie ad faciem.

Sam. V.

Proxima pars conclusio se se aperit; nempe esse euidens res
 patitur; quia supra euidenciam moralem, solum addit
 se esse euidens solucem argumentum: atqui ita om-
 nia

nia hauritorum aucta soluntur, et ex 2° capite liquet: q.^o
 Dixi esse ferme evidens; quia fortassis sunt aliqua aucta
 adeo sinuosa et difficilia, et non possit ab eis citra grati-
 dium fidei se extricare lumen naturale. Et in hoc sensu et
 non aliter adfirmulor P. Vazquez, aienti sibi: adous esse
 fide non ut in medio, sed ut conditione ad demonstrandam
 politatem diuisioni; ad demonstrandam scilicet negative, scilicet pos-
 sitive: nam et si fidei fax lumen praefert intellu amouendū
 sophismatum odibus, et inoffensio fidei dicurrat circa veritates
 pracontentas intra suum obitum specificatum; Nunquam
 de potest esse necessaria conditio, et prostrahere sphaera
 naturalis intellu, et positive demonstrare veritas, alias in
 monstrabilis sine fidei admimiculo.

Excellentissimo D. Nullam
 demonstracionem physicam dari posse (transcindo modo ab eui-
 dentia in attestante) politati diuisioni Dei. Probatur conclusio
 ab Eximio Do. Et sit evidens politas diuisioni Dei debet
 vel immate et quidditate congruere in se, vel abstractiue
 et in medio connexo: Nullo modo: q.^o non est evidentes
 politis. Maior liquet; quia politas diuisioni non est propo-
 ex terminis nota, doctore et medio. Minor quod iam
 partem est certa, quia cognatio immata obit spectat ad eum-
 dem ordinem cum obito diuio; nec item mediata, nam vel
 illud medium est intrinsece supernaturale vel naturale: si naturale; est
 inproportionatum ratio excellentie entis supernaturalis supra
 connexionem naturae; si supernaturale; non omnino repugnabit
 cognosci euidenter et immate in se, ac ipia diuio beata.

Duplicit
 multi hac ratio, quasi pateat manifesta instantia, quam sic
 cum Gasulo proponit Decuritus lib. 6. q. 4. n. 34. Certum
 est

est, inquit, existentiam ipsam Dei non minus esse supra-
 naturalem quodammodo substantiam, quam sit visio Dei; quae a
 Deo supernaturalitatem derivat: Et nihilominus existentiam
 Dei entitativae supernaturaliter demonstratae naturaliter, seu per
 medium naturae: scilicet non bene inferri inferenditatem
 visioni Dei ex eius intrinseca supernaturalitate.

Inveni instantia
 Delex eo quod cum dubia sit, eius non meminisset omnimodis
 Suarez, et merito cum ex ea probaretur ex aequo, Trinitatem,
 Incarnationem, et quicquid intrinsece supernaturale est, non solum
 posse naturaliter demonstrari, verum et exigi a natura; nam non
 est excellentior (ut dicitur tunc advenarij) aut supernaturalior
 existentia Dei ut primi et hypostatice uniti existentia Dei ut
 primi, quin Deus ut unus excellentior est Deo unito, a
 quo unus supernaturalitatem derivat: atqui non obstante su-
 pernaturalitate, existentia Dei ut unus demonstratur naturaliter,
 exigiturque a natura: scilicet et demonstrabitur et naturaliter exi-
 getur existentia Dei ut primi et uniti. Si dicas, Trinitatem
 et Trinitatem esse indemonstrabilia non ratione supernaturalitatis
 et sic, sed talis scilicet supra exigentiam totius naturae cur
 id, rogo, non advenit, primumquam instaret, cum de hac etiam
 supernaturalitate reposita in visione Dei procederet ratio P. Suarez.
 Nam ita rogo retorquendo instam: Deo existentia Dei est natu-
 rally demonstrabilis, quoad an est, secus ut uniti aut
 primi, quia existentia entis naturaliter creati naturaliter petit, ut sit,
 existentiam Dei ut primi entis, secus ut primi aut uniti:
 atqui nullum ens naturale petit ad sui existentiam, quod exi-
 gat Deus ut in se vivens a creatura: scilicet sicut requirit
 naturaliter demonstrari existentia Dei ut uniti ita nec ut primi.
 Pro omnibus absolute distinguenda est minor instantia:

Existencia Dei et authoris naaliter demonstrare naaliter conuenit.
 Et authoris gratia et diuini, nego: cum enim Deus sit
 vnicus et necessarius author et graa et naa, quid
 mirum demonstratur naaliter a nobis, quibus comperitur
 est existencia entium naalium a Deo essentialiter pendentium;
 at diuini beata aut nullus effus est, aut si aliqui, eo
 ipso quod per se possideat a diuine est supernaali, in
 quo etiam difert a Deo, ex quo effus naalei essentialiter
 pendunt: g. a Deo demonstrabili naaliter ad diuisionem
 nulla est paritas, nisi in fauorem nae, scilicet Deus ut
 author graa requirit a nobis naaliter demonstrari: g.
 nec est obitum diuini beata.

Et hinc confratur rursus ras
 P. Suarez: Et diuisio Dei vel Deus ut diuisibilis euet
 naali lumine euidenter potius, deberent etiam euidenter esse
 Audi tria haec principia. 1. posse intellum eleuari ad
 actum, quem diuisio naa elicitur requirit. 2. posse essentiam
 diuinam aut per speciem vnici intellum eleuato. 3. posse
 et praecipue diuisionem intuitiuam Dei separari a compre-
 hensiu: sed duo priora etsi ostendantur non probantur im-
 possibilis, nunquam tñ positive demonstrantur potius; probat-
 mum 2. teste Suarez, vix potuit naaliter percipi nedum
 euidenter demonstrari, cum difficile capiant Theologi, qui
 fieri possit, et in simplicissimo obto prout in se esse
 haec duo possint distingui, nempe vidui totum, et non
 vidui totaliter: g. non potest positive demonstrari.

Sed ex Hugo Caro.
 replicabili: Naale lumen euidenter demonstrat, Deum
 non posse se irradegere videre, sed adegere et syrronitue.
 g. Naaltamen euidenter demonstrat, diuisionem Dei esse
 par

parabilem esse a apprehensione ipsius. Distinguo Dico.
 Divisionem Dei et extremum absolute esse separabilem
 esse a apprehensione, nego; si aliunde ostendatur posse
 concedo. At, eo ipso quod naturale lumen ostendat, Deum
 non posse esse indagabile. Fidere, ostendit etiam eiusmodi Divi-
 sionem esse non posse increatam; alias posset Deo Ductore
 q. ostendit esse creatam. Nego conseq. Ex eo en. quod n. sit
 Deus, detrahe n. sequitur fore creatam, sed fore creatam vel
 Chimeram, At de subitanea supernaali creatura, vel specie
 quiddam Dei dicitur non nulli repugnare; non quod
 foret Deus, sed quod includeret predicata contradictoria:
 Sic Divisio Dei quia indagata, non erit increata; q.
 q. sibi increati in se Divisio, non erit evidenter creatura;
 Et licet n. sit evidens, non esse creaturam, non sequitur esse
 evidens, fore creatam, quia potest fieri ut creatum sit
 evidens: quemadmodum de Trinitatis mysterio dicunt
 aduversarij. Et quidem Evidentia non evidenti impo-
 sita Divisio Dei est quaedam evidenti reflexa, que
 non dicitur cum carea impolitati Divisio, sed solum
 cum carea evidenti impolitati; hæc autem carea in
 rebus duntaxat probabilibus reperitur.

Contra rasem argumen-
 tatio Aristotelis Divis. 45. c. 2. naturale lumen evidenter
 demonstrat, Deum esse omnipotentem: q. et posse facere
 plura supra naturam: q. plura entia supernaalia. In pri-
 mis nego secundam conseq. nam ut Deus naturali lumine
 demonstrabitur omnipotens, sufficit posse creare alios mundos
 posse perfectiores hoc sine fine, intra ordinem in gradibus
 Atque est supra naturam omnem creatam. Deinde distinguo
 secundam conseq. q. plura entia supernaalia in confuso,

frangeat; in particulari hoc vel illud, nego; nam huius
 mensura nec potest demonstrare substantiam supernam
 posse fieri a Deo; nec item accidere; quia cum hoc
 sit propter substantiam, videtur difficile posse esse accidens
 non connatae substantiae creatae. Unde ex demonstratione
 omnipotentiae evidenter inferitur, nil esse posse, quod
 infinitam eius virtutem effugiat; non s. quod hoc
 in particulari sit posse.

Arguit D. Scotus: productio acciden-
 ti extra subitum est supernaturalis quodammodo substantiam; atqui
 Angelus evidenter cognoscit huius productioni possibilitatem:
 probatur: Evidenter cognoscit accidens reale differre a sub-
 iecto hoc quod modus sit essentialiter incomparabili a sub-
 iecto s. separabile. Et si respondeatur, Angelus evidens-
 ter cognoscere, differre modum Unioni ab accidenti al-
 bedinis s. e. per hoc quod modus sit incomparabilis ab hoc
 sub- iecto determinato: albedo s. ab hoc vel illo vase; contra-
 est; quia albedo nec vase connectitur essentialiter cum sub-
 iecto, alias nec divinitus posset esse absque sub- iecto: q. Angelus
 comprehendens qualitatem albedinis, potest sic cognoscere:
 si albedo esset essentialiter connexa cum sub- iecto vase, ego com-
 prehendens omnia predicata albedinis, non tantum eiusmodi
 connexionem, s. et nosco connexionem Unioni: deinde
 suppone reflectens diceret: ego evidenter scio, me non cog-
 noscere talem connexionem: q. evidenter est, albedinem non
 connecti cum sub- iecto vase: q. potest produci absq. illo.
 Et a quaestione praecedenti; per hunc infero syllogismo,
 distinguo. Altimum scilicet q. Evidenter noscit produci esse
 esse produciibilitate absoluta, nego; conditionata, concedo:
 hoc est, evidenter noscit, non repugnare accidens; quare
 sum

tum ex se est abiq. subto, uti requiritur rationi
 ignorat tu, an tibi productio aliunde requiratur. Et
 in hoc sensu concludo etiam, Angelum evidenter
 novisse politalem additionem visionis Dei, quia cogit
 novit evidenter intellui non requirere quantum de
 se est visionem Dei, seu non connecti ex se cum casu
 sentia visionis, uti connectitur pro naturalis, quia
 propterea evidenter novit, intellui esse communibilem
 absolute cum visione beata; quia ignorat, an aliunde
 requiratur.

Obijciunt t. ex duabus premis evidentiibus, al-
 tera naturali, et altera supernaturali, potest inferri conclusio
 evidens naturalis de obto supernaturali: q. hoc potest cognosci
 evidenti naturali. Probatur autem: si per viam infusam su-
 pernaturalem cognoscatur hac premisa; humanitas Christi
est contingenter unita verbo: Deinde per viam naturalem
 cognoscatur hac alia; inter extrema contingenter unita datur
unio distincta realiter: ponimus ex his duabus premis
 evidentiibus hanc conclusionem evidenti inferre; q. inter
verbum et humanitatem Christi datur unio distincta realiter.
 Tunc sic: hac conclusio est evidens, est de obto supernaturali,
 et aliunde est naturalis: 1. q. conclusio requirit debiliorem partem.
 2. q. conclusio deducta ex una premisa fidei supernaturali, et
 ex altera scientia naturali, est conclusio naturalis: q. et conclusio
 deducta ex una premisa scientia infusa et ex altera scientia
 naturali, erit naturalis.

Ad. cum Regalda 4. 4. d. 14. s. 7. conclusio-
 nem illam fore supernaturalem. Ad. Iamprobationem in quo
 Inaorem conclusio requirit debiliorem partem quoad fallibilitatem
 vel obscuritatem concedo; quoad supernaturalem claritatem,

nego: Quoniam ut conclusio sit infallibilis aut evidens, oportet
 ut, nisi modo evidenti et infallibili; quod fieri nequit,
 si altera praemissa obscura aut fallibilis sit; ut d. Comutus.
 sit supernaali, sufficit esse praerogativam et capacitatem
 totius nae, quod fiet, si una ex praemissis sit supernaalis.
 quae conclusio evidens ad sui existentiam requirit existentiam
 praemissarum, et seq. existentiam principij supernaalis,
 si una ex praemissis sit supernaali. Ad praerogativam
 concessio autem, nego. Dicitur Divinitas est; quia conclusio
 orta ex una praemissa naali, et altera, fidei supernaali,
 non exigit ad sui existentiam hanc praemissam fidei di-
 vine: Nam eodem modo inferretur subrogata praemissa
 fidei humana: at conclusio deducta ex una praemissa
 scientiae supernaali infusa, necessario exigit eius evi-
 dentem supernaalitatem, quin loco illius subrogari possit
 praemissa evidens naalis, cum datum praemissa supernaali
 sit supernaale, et de obto supernaali nequit haberi cognitio
 evidens.

9. Angelus vel Daemon supposita incarnare
 Verbi, evidenti novit naalitate Unionem hypostaticam:
 quod potuit etiam visionis politatem. Probr autem: potuit
 En. sic circumferre; haec humanitas nequit esse abiq. aliqua
 subsistentea creata vel increata: at non est cum subsistentea
 creata, quae utpote naali a me videretur, si existeret:
 quod cum increata. Praemissa Majori, quae evidenti n. est,
 cum probabili sit, posse humanitatem divini subsistentea ex-
 bari, nego minorem: ex eo enim quod n. videatur ab
 Angelo subsistentea creata, nequit detrate inferri, eam
 non dari, sed aut non dari, aut sibi a Deo occultari.
 Dices: angelo visioni lucis, evidenti detrate inferri
 neg.

negao lucis: q. a negao intuitiomi creata subistentia,
 detrahe inferre negao subistentia creata. Concessio autem
 de evidentia naturali, nego. Dico q. cum negao omni
 subistentia creata sit mirabilis, & hinc connessu
 cum subitea increata, quam occultatio illius creata
 prudentius Angelus, remota fide, deberet inferre, sibi
 occultari creatam, quam increatam subrogari: at cum
 aequae naturaliter existat lux, ac carentia lucis, sicut
 ex Visione lucis evidenter inferretur existentia lucis,
 ita ex carentia Visioni carentia lucis; evidenter
 inquam, naturaliter; nam metaphysice nequit inferri,
 cum Deus diuinitus possit lucem occultare.

Obijciunt Ultimo:
 potest proferri ab haereticis vel catholicis haec propo-
 sitio naturalis; Visionis Dei est possibilis: sed propositio Vera
 est essentialiter Vera: Angelus q. naturaliter apprehendens
 illam, evidenter cognosceret, esse polem Visionem,
 quam asserat. S. Puente Hurtado D. S. de Incarn.
 L. 3. licet tueatur Veritatem esse essealem propositio-
 ni Verae, negat ab Angelo cognosci ut Veram, negans
 de Deo concursum ratione supernaturalitatis obijci: quemadmodum negat
 ad futura Intingentia et cordii secreta. Recte dicitur Hurtado, si pro-
 positioni foret Intingens Veritas; tunc enim non cognosceret reduplicative
 ut Vera, nisi cognito evidenter obijci, constituyente eam in esse Verae; Ver-
 um si semel essentialiter est illi veritas, sola propositio aequivaleret actu et
 obijci: q. si Angelus in illa non cognovit evidenter Visioni possibilitate,
 non erit defectu mediij naturalis, sed praesens ex arbitrio Dei, nec
 gantij concursuum, uti negare posset ad obijci naturale. Propterea
 concedo, vel ex hoc capite Veritatem non esse essealem propositio-
 naturalis, ne in illis tamquam in quodam cordii secreto, futura

contingentia, et omnia mysteria fidei evidente Angelo pateant.

Dicitur, negata veritate eviculi, non dicitur diffinita, siquidem affirmare Divinum Dei potest, est evicale illi proposi affirmativa: sed omnis propositio dicitur transaltem supponit quod affirmat: * ad obitum g. Angelus in affirmare cognoscit Divinam potestatem. Distinguitur enim: dicitur supponit transaltem ad Deum, quod quatenus dicitur, necesse affirmat, concedo; contingente, nego. Illi autem propositioni naturali, et si sit evicale affirmare potestati Divinam Dei, in ex se non exigit affirmare Divinam Dei in se potestem (ubi exigit affirmare fidei divina aut scientia infusa) sed solum affirmare respicere, transaltem potestatem Divinam, siue se ipsa, siue apparetur potest.

Pro quaestione choromide aduerso, evidentia in attestante demonstrabilem esse naturaliter, nedum potestatem, sed etiam existentiam Divinam Dei, tum mysteriorum nostra fidei hoc dicitur: Naturali lumine evidentiissimum est, Deum primam veritatem et falli et fallere neciam non posse loqui fallum: sed evidenter experior (ait Angelus) Deum esse, qui mihi revelat hoc mysterium: et ita est. Quia dicitur evidens, et prope a signo infallibili Dei loquenti. Minor, de qua posset ambigi, pugnat ab Exim. Ore dicitur. 3. de Fide s. 6. ubi ait, Angelus in Via et primo parenti evidente innotuisse, Deum esse, qui eis loquebatur. Consonat et extendit id Augustinus de Civit. Dei ad Demones, quos cognovisse ait Christum Dei filium esse, non lumine fidei, sed efficacia signorum, quorum insidentia convicte sibi persuadebant vera esse, qua de se Christus proferebat.

Partio 2.
De appetitu erga Visionem Dei.

Cap.

Cap. I
De appetitu innato Visioni Dei.

Appetitus innatus, id est, quasi natus cum esse, est congenita inclinatio et pondus nae in bonum conueniens, de quo quaeritur an sit erga Visionem Dei? Affert Scotus cum suis: negat cum ferme reliquis. Q. 46. apud Rip. tom. 1. d. 8.: mens-ter in de-re videtur diuerrere; nam Scotus id ait, quod Visio Dei sit maxima perfectio intus, quod Q. 46. non negat; et Q. 46. ideo inficiatur appetitum, quia Visio Dei non est debita nae, quod concedit catholice Scotus. Uter autem eorum aptius loquatur, assertioribus diximam.

Auero 1.º citra controuersiam esse capacitatem poe non sufficere ad appetitum innatum: quoniam en. creata est capax ne sit, quin propterea appetat sui non esse. Sic superficies est capax coloris absq. innato appetitu intus.

Auero 2.º poa obedientialis nae ad bonum diuersimodum non sufficit pro appetitu innato: est saltem in modo loquendi contra Scotum, Q. Valentiam, et nonnullos Decentiores. Probatur a priori. Appetitus innatus naturae Deum respicit ut authorem naturae: sed potentia obedientialis naturae Deum non respicit ut authorem naturae, sed ut principium supernaturale. J. poa obedientialis nae non sufficit pro appetitu innato. Constat ex Arrual post Drem Cxim. quia si appetitus innatus confundere-etur cum poa obedientiali, non posset unquam satuari; data en. quacumq. Visione, quemadmodum adhuc manet poa obedientialis ad perfectiorem Visionem sine fine, ita et appetitus innatus. Probatur: Appetitus innatus nae potest satuari per agentia naturalia: sed bonum correspondens obedientiali poe, nequit fieri per agentia naturalia.

naalia, vel a Deo ut auctore naa; alia nec connotatur et
ex parte tri poa obediabilii distinguuntur a naali: *¶*

¶ Hinc auero 30;
appetitum innatum non datur in naa radi creata ad visionem Dei,
tempore cuius n̄ e poa naalii, sed obediabilii. Et constat ad hoc:
¶ 1. Scotum non est appetitus innatus in naa ad gratiam, licet ma-
ximi perficiat naam, quoniam ga solum est poa obediabilii,
ad illam: *¶* licet visio Dei perficiat, non appetitur a naa. Vi-
ces ex Deo, non ideo praesent, sed ga visio Dei continet for-
lita, quicquid perfectioni est in beatitudine naali, quam innate
appetit naa. Contra est; id enim ad summum pbat, visionem
Dei secundum conceptum genericum cognitioni Dei appeti a naa,
secus secundum conceptum specificum intuitiomi.

¶ Opponit 2. appetitum innatum non esse praesens, quippe qui regulatur a cog-
nitione Dei, et non a naa praesens: *¶* si inuenit in vi-
sione Dei intus quid appetat, totam debet appetere. Depono
et in isto inuenit in visione Dei quid non appetat, scilicet appes-
titu primario et exigentia, ut fatetur: *¶* si appetitus non est
praesens, nil visionis Dei appetet intus. Absolute dici
potest, appetitum innatum n̄ esse praesens, prout a Deo inuenit
et cognitum; secus prout a nobis cognoscitur; naa en. radii
arbitrariam potest sciri, vel ut eleuata, vel ut carens eleuatoe,
vel ut ab ea praesens: 1. modo appetit innate Dei visio-
nem denominatue a lumine, vel potius lumen appetit visionem
naa: 2. modo non appetit beatitudinem et supernaalem; por-
tremo modo vel exit appetitus ad beatitudinem praesens, et
a naali et supernaali; vel si manet, mixta capacitas, et praesens
sciri ad appetitum naali et supernaali.

¶ Alia potest affecti 3. Scotum intus: n̄ in naa n̄ datur
ap.

appetitus immaturus ad Unionem hypostaticam. Sim Verbo, licet
 Divina substantia maxima sit perfectio naturae, et contineatur
 perfectioni esse potest in naturali substantia; et nec ad Unionem
 beatam, tamen contineatur, quicquid perfectioni est in beatitu-
 dine naturae. Naturae pro seculo respondet, naturam non appetere, sed
 potius repugnare substantiae increatae, et propter incompatibilitatem
 substantiae naturae, quam natura appetit: et Divisio beata non est
 incompatibilis cum intellectione et beatitudine naturae. Cuius propter
 ad terram pro seculo apud quem substantia creata est materia repugnat,
 et propterea incapax transire appetitum immaturum. Et ut sit
 positiva perfectio, et substantia divina perfectissime illius materiam
 et immaterialitatem componat, adeoque requirit esse naturam violentam
 sui veli humanitatem Christi domini esse in statu violento; nec non
 beatae: licet enim Divisio Dei suapte natura non pugnetur cognitione
 Dei naturae, nihilominus ea carent in patria: quod si abis, vio-
 lentia etc.

Propterea memoratus A. concedit pro seculo appetitum
 immaturum, necum ad Dei Unionem, sed etiam ad Unionem hy-
 postaticam; ait tamen eiusmodi appetitum non esse exigentiae, qualis est
 lapidum ad centrum, vel mae ad aliquam formam, sed progressionis,
 qualis est ignis mae ad suam perfectionem; quia si caret non est
 distincta, sed contenta: nec reputat maius abstrahere, dari in mae
 huiusmodi appetitum progressionis ad Unionem hypostaticam, quam pro-
 gressivam.

Scire velim abe an hic tunc appetitus immaturus progressionis
 addat ex parte obiecti aliquid supra partem obedientialem naturae, vel non?
 Si nihil addit, nihil de se dicit; si addit, iterum rogo, vel potest
 explicari a Deo et auctore naturae, vel non? si potest: quod Divisio et unio
 innatae appetitae non erunt intinuitate supernaturae; si non potest.
 Non est videlicet appetitus mae ad suam perfectionem,
 qui

qui si datur, naturaliter expletur a Deo. Dixi, scilicet; nam res
vera magis desiderat non appetit, quam perfectiorem, sed omnes di-
iunctive, quod dixi in Physici.

Obijcit idem Sc. Datur prudens
appetitus elicitus naturali exa. Visionem Dei, licet Deus ut author
natura nequeat illy satiare, potest q. dari appetitus innatus. Sc.
Ite q. appetitus elicitus respicit rem et obiectum; innatus, q.
rem in se et ut exquisibilem; potest autem res naturaliter obijci in illa,
quin possit naturaliter exequi a poa, et patet in ipsa Dei Visione
naturaliter cognoscibili saltem probabiliter, quin sit naturaliter ex-
quibilibi. Deinde si liceret arguari ab appetitu elicito ad innatum,
potest dari appetitus innatus rei impulsivi: prudenter eni. elicite
appeterebatur rei in se impulsivi, si probabiliter cognoscere representetur
et bonum Divini et potest; licet q. dari possit prudens appeti-
tus elicitus Visioni Dei, cum non possit Deus ut author natu-
raturae satisfacere, non inde inferri potest dari innatum: nam ut
simus appetere prudenter elicite quicquid innate, non e. conuersus,
nisi appetitus elicitus naturaliter proximus necessarius sit, qualis
sicut nec rei impulsivi, ita nec rei obijci supernaturaliter datur in natura.

Replicabitur.

Anima separata innate appetit Unionem cum corpore; et homo
caecus visum, licet et stringat supernaturale sit. Sc. neutrum esse
supernaturale quod substantiam, cy ab agente naturali et anima dicitur
rei corpori et poa Divina expediri ad visum possit. Iud autem
in his circumstantiis non possit ab agente naturali restaurari visum,
ob id probat, non dari appetitum ad visum ut indebita resti-
tutorum, non Sc. ad substantiam Divini in se, et ut erat antea:
quare defectu diphorum naturalium potest dici appetitus remotus,
non Sc. proximus.

Replebitur: potest dari appetitus naturali et q. rei rei

quodam substantiam supernaali. Probr: habus acquiritur ex
 repetitione actuum supernaaliū fidei vel charitatis ut maali
 Et pote qui perseverat in haereticis, deficiente fide: atqui eius
 modi habitus appetit innate similes actus, a quibus geniturus:
 q. appetit innate actus supernaaliū. In primis hac regula
 sicut et procedens probat appetitu nedom propensionis, redetig
 Exigentia contra quam fuerit hic R.: cum habitus maalis
 exigat actuari. Deinde s. Ut in lib. 2. De Anima, q. 5. c. 1.
 distinguendo phasem actus: appetit similes actus forlito sumptis
 concedo: maaliter et entitative, nego: habitus autem maalis,
 geniturus ab actus supernaali temperantia v.g. facilitat et inclinad
 ad actum temperantia maalem eiusdem obli. Forlii siliūg.
 modi tendendi obliue, in quo consistit similitudo forlii;
 licet subliue et entitative sit diuersus ab actus supernaali.

Rejici. Ultimo.
 appetitus innatus non distinguitur a iure quantali ad bonum
 conueniens et pote: sed intus quantaliter referitur ad visionem Dei
 Et potest rade virtutis inchoate et obedientiali: q. appetit innate
 illam. Resp. 1. +. D. B. 1. 4. Totus est, ut neget min, ratur
 non posse negari appetitum innatum ad supernaalia bona, cons
 cense ordine quantali, sed minus recte: nam ut sit in raa stan:
 scendentiali ratur ad dona supernaalia, sed est esse golia sive
 Divinus raa sive grad: ut q. datur appetitus innatus, requiritur
 esse golia maaliter detrate. Quis appetitus maali ultra golia
 fatum tri, quem supponit, petit ne sit videtur, existentiam
 quam appetit, sed ratur quantali sola golia contentus est; sic
 Angelus et quavis creatura essentialiter connectitur cy golia sua anni:
 bilaoi, seu cum pinnua, potente ipsam annihilare, quin apper
 sat actualiam annihilasem sui, aut connectatur cy annihilaoe actua:
 li: q. a ratur quantali et connexionem cy golia non fit

Cap. 2.

De eterne appetitus elicitus naturalis et efficax erga
 Unionem Dei supernaturalem.

De astringit cum Deo. 4. 1. de ente inq. 2. 14. agens quem
 Deo exim. et mihi dubius, Casp. Mol. et plures alii: item
 De Causis 1. p. d. 22. v. 9. contra plures Thomistas P. Fausta,
 Arribal, et Mexadium. Probatur a Peripatetico. Potest dari de-
 siderium efficax peccaminorum, adeoq. naturalis sibi intrinsicè super-
 naturalis: g. et appetitus naturalis elicitus unioni intrinsicè superna-
 turali; q. et Act. 8. Simon Magus Turpiter ac simoniace
 appetiuit efficaciter facultatem supernaturalem Apostoli, diuinitis
 sui concessam, largiendi alijs Spiritum S. Item Lucifer et aues
 de inordinato effectu sibi x. d. th. cupierunt unionem super-
 naturalem Dei, aut x. alios unionem cum Deo: g.

Inefficax et
 parum ad rem p. b. quatio en. duntaxat procedit desideris
 rei supernaturalis, et ex motu supernaturali; n. ex naturali qui
 Inquam aduersarium negavit, posse amari efficaciter obiectum
 supernaturale, cum sepe ex graui sine et turpi lucra graua
 graui sacerdotes concierent, sacramentalitq. abistuant, et
 Moderni heretici innam, fiducia, et ait D. d. vii. 6. c. 9.
 sibi efficaciter appetant supernaturalem Dei amicitiam et unionem
 beatam. Unde respondet G. d. d. quod quemadmodum super-
 naturalis actus respicit naturale obiectum naturale, modo motus sit
 supernaturale, et patet in dilectione proximi p. d. cum, ita et
 conuerso actus naturalis potest respicere naturale obiectum supernaturale,
 modo motus sit supernaturale.

Optius ab alijs sic probatur. Possibili est actus entis
 ta.

tatiue supernaali, cuius obitum, fortiam forte sit naale: q^d
 et actus intrinsece naalis seu a principio adq^{te} naale, cuius
 obitum forte sit supernaale; eten. si poa potest eleuari ad
 actum, supra quam exigit obitum motuum naale; cur
 non poterit non proportionari, nec eleuari x^o quam commales
 petit obitum forte supernaale. Hui probatur ex scientia
 infusa anime Christi intrinsece supernaali, et in obitue
 naali; cum peruenit Angelos et x^o omnino naales, tum
 ex virtutibus moralibus infusis temperantia, iustitia, etc.
 attingentibus idem obitum forte, quod virtutes morales acqui-
 site et naales. Verum mihi magis vixatur, est argumentas
 inefficax, et pote de minori ad maius affectiue; actus enim
 supernaali intrinsece potest adq^{te} producere habitus entitatie
 naalem, quin habitus naali valeat adq^{te} producere actum
 entitatie supernaalem; Nimirum q^d quod magis est, potest
 continere quod est minus, non e conuerso: q^d Cui actus intrinsece
 supernaali possit trahi ad obitum forte naale, non propterea actus
 intrinsece naali poterit attingere obitum forte intrinsece supernaale.

Digetur nihilominus
 raris; licet enim instantia maxime obiecta teneat quod ei, effec-
 tuam; non t^o quod omni pure extrinsece et obitue; obitum
 enim forte, de quo loquimur, non se habet causalit^{er} motiue,
 nec se tenet ex parte poe physice influendo, vel per se vel
 per speciem sibi proportionatq, sed ex parte obit^{er} praeiue trando
 Amorem q^d se, adeoq. non specificat intrinsece actu, sed pure ex-
 trinsece; q^d licet actus naali non possit adq^{te} effectiue pro-
 ducere effectum supernaalem; poterit nihilominus obit^{er} forte
 supernaale obitue mouere ad actum naalem, non defectus,
 sed principij effectiui non proportionati obit^{er}. Quod autem ead^{em}
 efficiens possit non proportionari obit^{er} forti supernaali, proba-

efficaciter ad haem.

Adversarios potest voluntas vobis ma-
 appetere inefficaciter et conditionate visionem Dei qua super-
 naturali, id est, sub ratione perfectionis perfectae summi boni, qua
 et sic proponitur ut bonum saltem probabiliter pote: atqui-
 tus efficaciter et inefficaciter non differunt per se obta facta, ut
 patet, sed ex modo tendendi aut directione cum obto: q. p. po-
 terit etiam efficaciter amari vultu qua supernaali. Constat
 affectus conditionatus transit in absolutum, purificata conditione:
 sed potius est hic affectus: Vellem elicere visionem Dei, si
mihi suppetere videret: q. supposita elevatione et evidentia in-
 altertante, aut si manui fide potestate visioni Dei dabit
 desiderium efficaciter maale visioni.

Occurrit ex Anomalia, effi-
 cacem amorem pro inefficaci connecti cum exita rei amatae:
 Sed nihil maale connectitur cum exita rei supernaali: implet
 q. amor efficaciter maali rei supernaali. Sed inest in affectu
 conditionato, purificata conditione. Preterea desiderium
 efficaciter non magis connectitur ex obto facti quam ex maali:
 sed x. omnes Simon Magus et sacerdos simoniae con-
 ceant actu maali efficaciter cupere rem supernaalem et obtam
 maale: q. omnes debent argto satisfacere. Pro omnibus dis-
 tinguo maalem: efficacem amorem tam affective quam effecti-
 ve connecti cum exita rei amata, concedo; affective duntaxat,
 nego; et concessa minori, concessa: amor affective tantum efficaciter
 non connectitur absolute cum existentia medicina ad convectionem
 rei amatae, sed conditionate et ex suppositione quod adint medici:
 sic eger vehementer desiderat salutem quam defectu medicum
 non assequitur: sic homo privatus amicitiam Principii, que
 ex eius arbitrio non pendet: sicut q. visio Dei et donum supernale
 non

non possit sperari sine viibus, poterit efficaciter desiderari,
non ut exequendum viibus proprijs, sed proprijs mee, vel
alienis gratia.

Nec dicas, efficaciam hanc affectuum non distingui ab
amore inefficaci: nam illi extrinsece non distinguantur, cum neuter
amor connectatur cum potestate executiva rei amate; intrinsece
differunt, quatenus amor efficax et excludit prae inefficaci
contrarium; et supposita potestate executiva eam ad opus applicat.
Ut patet in sacerdote ex gravio affectu abstinente aut continentis,
cui debet concursus ad concipiendum, supposita potestate caracteri-
stica et supernaali, licet absolute ei talis potestas non debeatur. Atque in
hoc sensu accipiendi sunt lexim: Et et alij inimicantes, affectum
eiusmodi non posse esse absolutum, sed conditionatum, per quod videtur
ex modo tenendum non distingui a conditionato, sed duntaxat
non posse exequi suum obiectum nisi mediante et sub conditione
praeiudicij supernaalis.

Nihilominus obijci ex P. Arzob. d. 14.

c. 6. omne desiderium absolutum et efficax etiam affective
beatitudinis supernaalis ut talis conducit ad vitam eteram et ad
patriam christianam: sed nil tale Auxiliano, et tridentino
definitibus de. 6. can. 3. contra Pelagian. et semipel.
conducit ad vitam eteram: q. nullus affectus efficax ex motu
supernaali potest esse naturalis.

Nec Ferrariensi toleranda est evasio
de. contra Tert. c. 52. distinguendum inter desiderium efficax visum
in Deo ut cas. 1. et ut suum obiectum supernaali, quasi sub
hoc conceptu nequeat desiderari; non inquam toleranda; licet
enim cognitio abstractiva Dei ut cas. 1. differat ratione mediij
a cognitione Dei ut authoris supernaalis, secus intuitio, quae
est potestate rei in se, si semel est intuitio Dei ut cas. 1.

est fortissime Dei ut summi boni supernaali.

75

In hac admira maiori
ei distingue min. Nihil adeq^{te} naale conducit ad vitam eter-
nae meritae, impetratae, directae, immedie, physice, et
via caritatis realis, concedo; indirectae, mediate, applicatae
et instar conditionis cui non debeant dona supernaalia, nego:
hoc en. modo et educas et bona indoles, et affectus inefficax,
Nec non efficax ex motu naali non nihil conducunt ad
vitam aeternam, ut infirmari nequeunt aduersarij, nec concilia,
quin fauent: loci eni meritati solum sancunt, sine
grauemente Dei graa Et spiritus s. inspirare non posse
hoc eliere actu efficax poenitentiae, pei, fidei, et charit-
tatis, prout ad salutem oportet: q. quia supponunt prout
ut ad salutem non oportet, posse diuinae graa eliere coniz-
miles actu circa idem obtum forte.

Dico, eo praeiure quod
praestetur assensus Verbo Dei, qd verbum Dei est, est assensus
fidei diuinae conducenti ad salutem, commendante Apосто-
lo Hierusalmitico, quod accepissent verbum Dei, non ut Verby
hominu, sed (sicut est veru) verbum Dei: q. eo praeiure
quod desiderium vita aeterna sit ex motu supernaali, con-
ducat ad vitam aeternam. Nego aut; quia ad credendu
supernaaliter, prout ad salutem oportet, ultra motum ex
parte obli, requiritur ex Tridentino Dei s. a educas ex parte
pae et adiutorium grae Dei, defectu cuius haereticus potest
credere mysterio Trinitatis v.g. non fide infusa, sed acquisi-
ta et naali, et catholici et plures simul amentis reuelatis
ad hoc per duplicem, quorum alter sit supernaali fidei in-
fusa, alter grae fidei acquisita, ex quo gignit habitus
et faciliat etiam in haereticis perueniam ad credendum
reuelatis.

Quest.

Quartio 3.
De principio activo ex parte nae visionis Dei,

Cap. 1.

Nec oculus corporeus, nec ulla poa materiali existens
vel possibilis potest elevari etiam divinitus ad
videndum Deum.

Probatur conclusio. Nulla poa intentionalis potest etiam divi-
nitus dinagari extra sphaeram sui obti adaequati: atqui Deus
et quacumq. rei spiritualis est extra sphaeram obti adaequati
oculi corporei, et cuiusvis poae materiali: g. nulla poa cor-
porea potest elevari ad videndum Deum. Maior liquet;
sicut eni. a continentia intra sphaeram obti adaequati ad divi-
nitatem alicuius obti contenti, non sit evidens consequentia, quia
potest plus requiri, ut vidimus g. 1. ; a negatione in conti-
nentia ad negationem visionis et consequentia non minus evidens,
quam a negatione animalis ad negationem hominis, et ab abiurandi liquet;
alioquin et vivi audire, et auditus offacere, et offaltus videre
possent.

Probatur minor: Ut Qui esset intra sphaeram obti adaequati
poa materiali, deberet reperiri in Deo ratio sub qua tenderet in sua
obta eiusmodi poa: at in Deo non est ratio lucis, coloris etc., sed
duntaxat ratio entis, sub qua tendere nequit poa materiali;
alias qui posset convinci, tamen eiusmodi poam non distinguit
a suo intellectu spirituali, si sub eadem ultimissima ratione entis
tendere posset: g. Deus non est intra sphaeram poae materiali.
Et quidem de se fide est, Deum esse vere et absolute invisibilem:
sed si divinitus videri posset a poa corporea, uti divi-
nitus potest ab intellectu, non esset cur diceretur absolute invisibilis:
hi: g. nec de poa absoluta potest videri a poa corporea. Qd

qd de fide iudicat Arrabal, fidei proximum lxxim. Suarez
lib. 2. c. 7. et oppositum appellat. Vazquez exorcism; qui
ctri loquans de poa corporea de facto, nihilominus paritate
rationis non incongrue extendunt alij ad quamcumq. de qdri.

Confratre ex Granada.
Poa vitalis, que nequit naturaliter vel imperfecte vivere in
aliquo genere vite, nequit etiam divinitus elevari, ut in tali
genere perfecte vitat. Ut liquet exemplo intus et vltimi
divinitus elevabili ad amorem et cognitionem supernalem
Dei perfectam, quia possunt imperfecte Deum naturaliter cognos-
cere et amare: alij nec vivunt nec alia poa intentionali
corporea potest suapte sua vivere per id genus vite, quo li-
cet imperfecte tendat in Deum; alij equi et muli, et
quibus non est intus possent naturaliter cognoscere etiam im-
perfecte Deum, nec non divinitus beati intuitione perfecta:
¶ Deum hac adeo perspicua sunt, ut obisq. sit, diutius
in hi immobilari.

Sunt nihilominus S. R. apud Rip. et Alid.
e regione sic argumentabiles. Oculus corporeus potest divinitus
elevari, ut producat et in se recipiat Dei visionem, que natu-
raliter nec imperfecte producere valet: q. ad videndy intentionaliter
per illam. Concedo anti, nego viceq. quia videre Deum est in-
telligere, Deus autem nequit immutare reay. et facere
re, ut oculus corporeus sit intus: producere autem immuta-
rentis in se visionem, non est intelligere, cum lapsi et quod
vni entitas possit elevari ad producendam in se visionem,
quin possint intelligere defectu proportioni requisita intro-
gram et subum capax denominari ab illa, que n. requirit
ad effectum pure physicum. Sic aqua baptismali elevatur
ad producendy gratiam, quin possit denominari grata: sic

Na plures igni maali eleuati ut effectiue et caaliter
 vel obtiue torqueat animas et doemones, produciendo
 qualitatem spiritualem, aut excitando trititiam, quin
 valeat in genere caa forli calfaciendo spiritu torquere.

Obijerit 2°.

perfectior est coniunctio per Unionem hypostaticam ex Deo,
 quam per Unionem intentionalem Summi Dei: sed potest
 creaa maali immate iungi cum Deo, denominarique
 forlitter unita per Unionem hypostaticam maalem: q^d
 et denominari forlitter iuncta intentionalitate per dis-
 sionem maalem. Coniunctio maiori, et minori, nego coniectionem,
 q^d denominatio creaturae physice unita Deo non exigit eam
 proportionem, quam denominatio intentionalitate unita, alias
 et maali t. oculi huius corporei uniti dⁿⁱ hypostatice verbo,
 unitus, nec non ventum et laui de pot^o forlitter denominari
 intentionalitate unita Deo sua dicitur Deo.

Cur autem non pugnet
 Maalitas cum conceptu Unionis physice a Deo, et pugnet cum
 conceptu Unionis intentionalitate Summi perfecte, in caa est dicitur
 que Unionis naa, quarum physica solum tendit ad physice con-
 nendum Summ per se; intentionalitate t. ad representandum:
 cum q^d corpus aut poa corporea non possit representare spiritum,
 seu tendere sub rade entis, et ex dictis constat posset in con-
 iunctura componere Summ hominem cum spiritu radi, et humanitas
 Unam personam cum subiecta Verbi, nil minus et defectu
 proportioni magis, quam perfectioni repugnet identitatem
 inter ditionem Dei et dependentiam a maali, et non repugnet
 inter maalitatem et Unionem physicam cum Deo. Atque haec
 etiam est raa, cur etiam sit maior distantia entitativa et perfectio-
 ni entis poali ab ente pure actuali, quam entis maali ab

spirituali, non est nihilominus in hoc oculis elevari ad in-
 tuendum Deum sake proportionis inter obiectum et organum
 noveritiam; et non possit elevari oculis materialibus ad videndum
 Deum; sicuti nequit elevari ad percipiendum sensum,
 et si possit elevari, et videat supernaalem lucem, non
 essentialiter perfectiora.

Objectionibus et Objectionibus 2.º Ideo Quia
 vel spiritus non possit videri a materia, quia spiritus
 inextensus est, materia autem materialis extensa: atqui potest oculis
 corporis elevari, et divinitus videat corpus actu inextensum
 seu definitivum locatum, quale est Christi domini in Eucharis-
 tia. 3.º Dico materiam, non enim inextensum spiritus
 est ratio propria aut sufficientem, ne possit videri oculis
 corporis, et h. c. nonnulli nimis apte opinati sunt, sed
 quod nec lux sit, nec color; nam minutum lucis aut coloris
 separatum a reliquis inextensum est, et nihilominus potest
 videri divinitus oculis corporis: quod autem materialiter ne-
 quat, non provenit ex defectu rationis, sed virtutis in puncto
 lucis, ut scilicet ab aliis immittat speciem sui: at impropria
 corporis et videat spiritum, non materialiter ex defectu virtutis
 sui obtineat, cum Angelus valeat producere speciem sui in
 oculis materialibus; sed ex improprietate oculi corporis, ad videndum
 quod non est color, non minus quam ad videndum
 sensum vel casu physice ut patet non esse.

Objectionibus 4.º Non
 respicit anima, que non est pure sensitiva, ut est bruta;
 sed sensitiva simul et rationalis, et est materia: quod nec respicit
 materia sensitiva, que non est pure sensitiva, et oculis materialibus, sed
 simul sensitiva et intellectualis, ad hoc potens videre Deum. Etiam
 si anima rationalis est actus corporis organici, et nihilominus

se extendit ultra corporalia, cum repugnabit poa Divina
 se extendenti ad spiritualia, licet sit actus corpori organo.²
 Q^o Et si concedatur intentum, nihil ad rem; nam quemad-
 modum anima vera quae vegetativa aut sensitiva consti-
 tueret Viventi et animali, secum hinc, nisi qua radice,
 ita illa poa Divina qua salvi solum poterit. Videre
 colorem et lacum, licet qua intuitiva poterit percipere Deum;
 quod nota inferior; cum de facto anima radice vel adaequate,
 ut plures, vel inadaequate, et arbitra, secum identiflet poam in-
 tuitivam et Divinam, quin propterea qua Divina poterit abdicare
 vel intelligere; si autem velit aratum, ut poa entitativae
 maali sit simul spiritualis intuitiva, sicut insignem huma-
 nam, quandoquidem non omnino spiritualitate identificari
 repugnet maali, quam corpus spiritui, aut esse beato. Nec
 anima est corpora, et si sit actus corpori, quia non est actus
 corpori inhaerens, et anima beati, sed duntaxat informam,
 omninoque independens in mundo a corpore, licet operari corpus
 realiter videndi, audiendi etc. non poterit exerceere, nisi depen-
 denti ab organi corpori, ut docet Aristoteli.

Ultimo dicitur

unt aliqua Scriptura loca, praesertim illud Job. 19. In
 carne mea Videbo Deum. Quoniam ut observat Delxim.
 non est idem videre in carne, ac carne, seu per carnem; quare
 Job vel loquitur de visione intuitiva anima existenti in
 corpore post resurrectionem, vel de visione maali corpori
 gloriosi Christi servatoris.

Cap. 2.

Quoniam intellectus nostrus vel Angelicus maaliter
 Videat Deum?
 Ex impossibilitate poe maali, ut Deum videat, liquido
 in

infestis, intra principia activa intuitioni infimum locum
 tenere intellectum creatum, de quo quaeritur in hoc capite,
 an absque elevatione Deum videat, seu an sit potius aliqua
 visio naturalis Dei? Quae dubitandi haec esse potest: non
 repugnat duplex dilectio Dei altera naturalis, et insufficienti
 ad salutem; altera supernaturalis et sufficiens: q. non re-
 pugnat etiam duplex intuitio Dei, altera naturalis et insuf-
 ficiens ad beatitudinem, altera supernaturalis et sufficiens. Atque,
 (ne distrahamur ad quaestiones de gratia) magis quam
 probari debet supponi cum D. Thoma 1. 2. q. 109. a. 3.
 Vbi Theologi passim amorem naturalem Dei super omnia
 admittunt saltem in natura integra. Consequenter probatur: quom-
 admodum in ordine intellectuum creaturarum Dei est intuitio
 naturalis gratantior; ita in ordine dilectionum Dei creaturarum
 amor benevolentiae Dei super omnia est reliquii perfectior:
 q. si nihilominus naturaliter possibile est dilectio Dei super
 omnia, potius etiam est naturalis intuitio; Vel cedo, cur
 haec gratia illa repugnet?

Respondent Thomae, dicimus esse
 quod Deus nequeat in se videri ut principium et finis
 naturalis, quin videatur et principium et finis supernaturalis,
 adeoque visione supernaturali; at potest amari super omnia
 quin representetur, et finis supernaturalis, sed precise
 et naturalis, adeoque dilectione naturali.

Sed nisi res magis explicetur,
 adhuc videtur paritari; sum quia 2. dicta de appetitu elici-
 cito non repugnat amor naturalis Dei ut finis superna-
 turalis: q. ex hoc capite nec visio naturalis Dei autho-
 ritati supernaturalis; sum quia Deus intrinsece et in se nec
 est substantia naturalis nec supernaturalis, sed eminentissima
 supersubstantia, qua extrinsece et denominatiue dicitur sub-
 stantia naturalis respectu ad entia naturalia, quae potest producere,

et supernaali respectu ad entia supernaali: g. si non
 requirat Quam in se trare amorem Naalem, qua est
 author entis naali; et supernalem, qua est author entis
 supernaali; nec requirat trare intuitionem Naalem,
 qua videtur ut author nae, et supernalem ut author
 grae; nec ad id opus est. Visione Dei praesentia, sed ne
 Videantur in ipso entia supernaalia, praeterquam quod
 si opus vel praesentia obtrua, multum placet, uicam
 diuinam. Videzi posse in se attribui.

Similiter in formis. Infirmi
 Theologorum suffragio reuerenda est distinctio hac Visioni
 naali Dei et supernaali: ~~et non~~ quia super-
 naalitas Visionis summi non debet ex eo quod Qui hoc
 Vel illo modo Videati; sed praeuine ex eo quod immate in
 se Videati: Unde si semel aliqua intuitio Dei est supernaali,
 Nulla erit potius, qua supernaali non sit; nec par ratio est
 de amore, cuius supernaalitas non sumit ab excellentia
 prout in se, sed prout est in cogn: quapp cum Deus esse
 amandus et ut summum bonum proponi possit cognitione
 Naali, cognere, fidei et Visione beata, poterit amari esse,
 Et amore Naali, et supernaali Viatoqi, et beatifico patre
 supernaalitate derivata non ab obto amato, sed a dependea
 cognitionis regulantis, media qua amatur. Ut intuitio
 obti cum non sit rei in medio, sed ut est in se, ~~est~~ semel
 est supernaali ratio concurrunt praestiti ab obto, semper erit
 supernaali.

Hoc autem, cur concurrunt obtrua Dei, ut in se Vi-
 deatur nequeat esse communi. intellu creato, sumitur communiter
 ex D. Theoma hic art. 4. ex Philosophi principio, quod modus
 cognoscendi naalitate sequatur modum euendi: sed modus euendi Dei
 est superioris ordinis reipu intellu creato: g. nullus intellu creato
 potest naalitate Quam cognoscere et est in se. Qui dicuntur

quia

quia non solum de facto, sed etiam de pot. probat, commo-
dini cap. seq. examinabitur.

Cap. 3.

Posibili ne sit intellectus creatus, cui sit con-
naturalis Divisio Dei?

Quod perinde est, ac interrogare, utrum sit pot. substantia
creata supernaali? Nam si semel Divisio Dei intrinsece
supernaali, potest Inaali esse alicui intell. creato, hic erit
supernaali, & ex consequenti substantia intellina, ex qua velut
proprietat dimanaret. Sed aptius quaesita sub titulo praefixo,
quam utrum sit pot. intellus, cui lumen vel altera habitus
Idei etc. sit Inaali: quia intellus, cui connatale esset
lumen, eo ipso, foret supernaali; intellus autem supernaali
magis respondet identitatis cum lumine, quam Divisio, et
Inaalitas resp. Divisioi duntaxat consideranda.

S. 1.

Pars negativa praefertur.

Cui quotquot scripta sua gratis dederit, suffragantur, etiam plus
res non tam rationum, quam auctoritatis propendere, fateante,
praesertim Dipalda, qui d. 29. solito acumine et eruditio-
ne obtinuit, ut pars affirmativa nonnumquam a rigida antiquorum
censura fuerit immunita, Verum etiam ut publice et sepe
cum laude propugnaret in scholis ad optima nota Aristoteli.

Probatur 1.

a posteriori: nullus intellus ex creati de facto potest abiq. gratia
auxilio videre Deum: q. nullus est pot. cui connatale sit
Divisio Dei. Ans a nemine catholicorum negata, aiente Paul
ad Rom. 6. Gratia autem Dei Vita aeterna, et sanientibus
Conciliis, supra Dixi Nam esse quicquid conducit ad vitam
aeternam. Probatur consequentia, q. quia ratio Patrum aut
nil probat de facto aut probat etiam de pot. Sit Vnus
promille Augustinus de Civit. Dei c. 4. ubi agitur de
ora

creaa intualis, docet posse fieri beatam Visione Dei, non
quia creaa ~~est~~, sed quia a nobis frequ. onz hoc immus adis
mucanti. Sere signa, sara etc.) In qua potest, inquit, non se
sua potest, quia ex nihilo creata est, sed ex illo, a quo creata
est. Pondero caalem ex nihilo: X^a Augustinum impoa crea-
tura, et nisi Divinus Deum videt, ex eo nascit, quia ex
nihilis est: sed omni creaa postu. essentialis ex nihilis est: g.
Omni creatura postu. X^a Augustinum tam unabi. est impoa
Videndi nascit Deum, quam ex nihilis esse.

Dreg. ab Exim. Ore lib. 2. c. 9. Probate secundo est
zibus potens videre Deum, irradie. et ad negare alium ex
Universi Angeli, si exigente et perfectione Angelica et
Universi; auctore en. P. th. 1. p. 4. 50. ad perfectionem
Universi attinet omnibus reum gradibus atque ordinibus
constare: g. si ordo principum Substantiarum supernaaliu
non exiit in hoc Universo, argo est repugnare. Consequi
probos, sed qua potest enuasi instantij. componi simplia
nec non entia. p. actualis compositi ex ma. et sua spirituali;
qua X^a plures non implant, et X^a omnes non existunt de
facto.

Quislibet in hac rase, alite ego sic p. quem. Quis
de facto produxit plura accidentia supernaalia: neq. sunt
distenta, debet producere, si event. possibili, substantia
supernaali, cui event. maalia. Probate neg. Qui in uno
quoq. ordine ordinatissime agit: sed proxime inordinale agit,
si in ordine maali produceret accidentia maalia in subto non
maali, calorem v. g. summe intensum in aqua, quin unquam
produceret substantiam ignis, que est maali subto calorem
summo gradu: g. nec ordinale agit, si produceret super-
naale, non produita substantia supernaali, cui aptum est inere
connaalite. Confate: si Qui et produxit modo substantia

naali, produxinet supernaali, per illud possibile, inordinis 45.
nate ageret, si nullatenus produxinet adidendi intinuc supernaale,
sed Dumtaxat adidendi naalia caloris, lucis, etc. Per unum
modo inordinale apret, produendo accidentia supernaalia
in substantiis naalibus, nunquam producta substantia
supernaali.

3° probatur: aliqua prater auctoritatem assignanda est
a catholici rae aduersus Anomias et id. suppositi haereticos,
cur intlu. Angelicus modo existeri nec videat nec videre
possit naaliter Deum: sed quocumq. assignata, prater concep-
tum creatura poterit intari ab haereticis in aera intinuc
de p^o, et infra conturbat: g. aut non debet rasiliter de facto
negari, aut neganda est de possibili.

Probatur 4. eadem ratione
apriori: ides Deus nequit de facto naaliter videri ab intlu
creato, quia in Deo ut d^o reducet aliqua rae foris, et
cuius excedat virtutem naalem intlu. creati: sed haec rae
foris excedit ex aequo militat resp^o omnis intlu. crea-
bili. Probatur Minor: haec rae foris excedens non est Deus,
qua ens, nec qua substantia aut spiritus, cum Angeli haec
omnia sint, et se naaliter cognoscendo intinucanti ens, substantia
et spiritum: g. est rae entis, qua contrahit per Deitatem
ad esse entis illimitati et infinito: aliam haec rae foris entis
illimitati foris militat resp^o cuiuscumq. intlu. creabilis
hi, et not^o finiti et limitati: g. nunquam poterit naaliter
videri ab intlu. creabili. Liqueb^o neg^o quocumq. enim
reperitur in d^o excedens supra positum sub aliqua rae
foris obicium, sit talis rae foris, etiam exit rae excedentis
excessi: sic quia d^o mixturale excedit per se corpoream qua
talem quantumcumq. haec perficitur intra rae per corpoream
semper excedere ab d^o spirituali: g. si Deus in rae obicium
limitati naaliter excedit intlu. creatum creatum, quia d^o in-

Ami

Limitum et illimitatum est: hæc ratio, fortis excessus reperietur
 respectu cuiusque intellectus creabilis, quantumcumque elevat in
 ratione finiti; quomodo dum si daretur quantitas infinita, que
 et tibi excederet quantitatem finitam de facto, et se
 inferret, quamlibet quantitatem potest etiam ab infini-
 ta excidi, quantumlibet elevet in ratione finite.

Dicitur: non
 ideo Dens nequit videtur naturaliter ab intellectu creato, quia ex-
 cedit in ratione entis illimitati; sed quia excedit in ratione obiecti
 supernaturalis, que ratio non militat, respectu intellectus supernaturalis
 creabilis. Contra: nam excessus Dei in ratione obiecti supernaturalis
 respectu intellectus creati Angelici debet fundari in excessu secundum
 aliquam rationem entis. Dens enim non est supernaturalis, eo
 quod sit ad interiora gradus supra exigentis entis naturalis,
 sed quatenus esse Dei supereminet omnem substantiam creatam
 et creabilem; at hic excessus non fundatur in ratione entis
 naturalis, nec in ratione substantie aut spiritus, quod se conue-
 nienter etiam Angelis: quod in ratione entis infiniti et illi-
 mitati: quod ratio fortis excessus obiecti Dei et obiecti, est
 supernaturalitas illimitata perfectionis in eundo, que non
 minus militat respectu intellectus creabilis quam creati.

Et si dicas, quod
 intellectum creabilem et supernaturalem excidi a Deo in ratione
 obiecti comprehensibili, sicut in ratione obiecti visibili. Contra est:
 quia de facto Dens ratione excessus in perfectione non
 solum est incomprehensibili, verum etiam naturaliter inuisi-
 bili ab intellectu Angelico: sed nequit assignari alia ratio ex-
 cessus, præter infinitatem et illimitationem Dei, que ex æquo
 militat respectu intellectus creabilis: quod Dens non illic incom-
 prehensibilis; sed etiam naturaliter inuisibilis est respectu
 intellectus creabilis, et ex consequenti impeditur exitus intellectus
 naturaliter proportionalis Deo et obiecto visibili.

47

Hac ratio videtur esse fundamentalis Patet, quod
quam dixit Dionysius cap. 2. de Divin. nomin. Deus
est supra modum incognitus, quia qui omni essentia superior
est, ab omni etiam est cognoscibilis. Epiph. 3. contra
haereses haeretic. 70. Incomprehensibilis sit Deus, manifestus
est et confersum, ac rursus potest facere quod vult:
incomprehensibilis igitur est natura. Et Ambros. ut alios omit-
tam lib. 1. in Luc. loquens de Deo. Cuius, inquit, natus
est non videri, voluntati videri: nam si non vult, non
videtur; si vult, videtur. Unde concludit Scotus in 4. d. 49.
art. 4. Valere esse omnium confessionem, quod Deus a
creatura non possit naturaliter per essentiam cognosci.

Dehinc
non sileo, quae circa eam animadversione mihi viua
sunt digna. 1° esse efficacem rationem, ut petita, et data ab
adversariis ratione arguatur ad haerem, sicut ab incomprehensibilitate
nati Dei respectu intuitus creati ad incomprehensibilitatem rerum cuius-
cumque creatibilium. Secundum si adversariis detinet reddere rationem,
et caute ad asyllum scripturarum confugiat, quasi nulla ap-
pareat efficax ratio, praeter fidem, cum sit Deus naturaliter invisibilis
sibi ab Angelis, tunc difficile convincetur, arguendo a priori
ex illimitate Dei, minus minus satisfiat instantia contra
alias rationes familiares, quam in praesenti sic efformo.

Si infinitas et
illimitas Dei esset in cae, non posset naturaliter videri ab intuituali
Olla subitanea et potestate finita, nec posset inaturaliter videri ab
intuitu postremo lumine. Probatur sequella: nam excensus et
inproportio Dei fundata in illimitate naturalis respectu omni-
creatura, adeoque respectu intuitus et elevati lumine creati: vel
si complexum intuitus et luminis naturaliter exigit intuitionem
Dei, cur non poterit intuitus supernaturalis equivalens illi com-
plexo Deum intueri naturaliter. Negatur: diversae ratio debet
af

afferi, ne Deus possit apprehendi ab ea, quae affert, ne
possit naturaliter videri; cum plus sit apprehendi, quae videtur
sed incomprehensibilitati Dei a caetera alia ratio esse requiritur
quam infinitas et illimitas: quod haec illimitas requirit esse
ratio inuisibilitati Dei naturali.

Difficili in ista, sed soluta facili,
semel ablata equiuocae antea: aliud enim est, intellectu et ele-
uatum naturaliter producere visionem Dei; aliud naturaliter
Deum videre: primum est verum, secundum falsum:
ad primum enim sufficit, dari principium supernale
quod influat, scilicet lumen; ad secundum opus est princi-
pio supernali quod cognoscat; lumen autem tametsi
partialiter efficiat visionem cum intellectu, sed nec partialiter
cognoscit; sed subtilia duntaxat intuitiva: cumque haec
sit entitativa naturalis, hinc est, et nunquam naturaliter
Deum videat, sed accidentaliter duntaxat: proportio autem
Dei et obiecti non debet fieri cum ipso ut pure efficiens
visionem; alioquin ipso corporea posset propositionari cum
Deo et visibili, sed cum ipso ut cognoscente. Verum
si daretur intuitiva intuitiva supernali, videtur naturaliter pro-
duceret, sed etiam naturaliter videret Deum, essetque
proportionalis naturaliter non solum cum visione ut effectu,
et ipso, sed etiam cum Deo ut obiecto, et visione ut inten-
tionaliter orienti secum Deum: haec autem naturalis propor-
tio pugnat cum infinitate et illimitate Dei.

Ad id quod dicitur
quod nec opus esse diuersa ratione, nec plus requiritur ad
naturaliter intueundum Deum, quam ad comprehendendum saltem im-
plicitate et architectura; nam ut naturaliter ipso intueatur, debet esse in
eodem ordine immaterialitatis cum ipso; cum Deo autem requiritur ut
in tali ordine, quicquid non sit expertus omni proportionalitatis:

Dicitur, ex eo
quod

quod Angelus inferior naturaliter intuetur superiores, & recte
 posse illi comprehendere naturaliter: q. nec ex intuitione naturali
 requiritur comprehensio. Nego consequens. Nam cum Angelus
 non sit in supremo ordine immateriali, potest Angelus
 inferior esse in eodem ordine cum superiori, licet inter eundem
 ordinem sit minoris perfectionis specifica: excelsus autem
 specifica perfectionis non debet intuitioni naturali sed com-
 prehensionem.

Deus et intellectus: Visio Dei etiam non sit eundem
 ordini cum Deo naturaliter proportionata ut quo cum ipso
 ut dicitur: q. poterit naturaliter proportionari ut quod substantia
 intellectiva, tametsi ordini inferiori et creati. Nego consequens.
 Nam quemadmodum in physici actio ut quo respicit terminum,
 quin terminus debeat proportionari cum actione (quae sepe est
 accidens et modus, terminus v. substantia) sed cum principio pro-
 ducente et quod; ita in intentionali actu proportio ordini et im-
 materialitati non debet cessare inter obiectum et eandem vi-
 dendam, sed inter eandem videntem et obiectum. Ratio est, quia
 cum visio non videat, nec respiciat Deum ut videndum
 a se, sed ab intellectu, non ipsa sed intellectus debet continere in-
 tentionaliter obiectum; sicut quia actio non producit, sed
 solum est ratio producendi, non ipsa sed potentia debet physice
 continere terminum.

Habemus ex dictis illimitationem, quae sunt
 dare improportionem, ne possit naturaliter videri a substantia
 creata; cur autem necessaria sit proportio eundem ordini
 inter cognoscentem naturaliter et cognitum praeter rationem a poster-
 iori additam, probatur a priori.

§. 2.

Eadem impossibilitas a priori probatur.

Quod dicitur 1. p. q. 12. a. 9. sic probatur. Omne cognitum ut naturaliter
 cognoscatur, debet esse in cognoscente x. modo videndi cognoscentis.

sed esset divina ut est in se, nequit esse in intellectu. Minus sub-
 stantia creata aut creabili. Et modum evadendi cognoscibili:
 1° esset divina ut est in se, nequit naturaliter cognosci ab
 illa substantia creabili. Consequenter legitima est. Minor liquet,
 cum Deus ut in se est, sit essentialiter actus purus, substantia
 1° creabili ens possibile. Maiorem probat. Q. 1° Ab: quia
 cuilibet cognoscenti naturaliter cognitio est. Et modum in se
 quippe quae recipitur in cognoscente; quicquid enim in alio
 naturaliter recipitur ad modum recipientis recipitur. 2° ab
 inductione probat efficacius: Anima sensitiva nequit cog-
 noscere nisi corporalia, anima 1° rationalis licet spiri-
 tualia cognoscat, non simpliciter et ut in se sunt, sicut An-
 gelus, sed per species corporis: et non est aliam rationem,
 nisi quia anima sensitiva in essendo dependet a corpore;
 anima 1° rationalis in infundendo; Angelus et anima separata
 neutro modo: 1° quia modus cognoscendi naturaliter regit
 modum evadendi. Vel si hac ratio non tenet, cedo mihi, cur
 intellectus nostrus non possit de facto se cognoscere, ut in se
 est, cum sit maxime proportionatus sibi; vel cur si
 fingatur intellectus naturaliter in essendo pendens a corpore non
 possit naturaliter cognoscere spiritualia, et ut in se: si 1° impos-
 sibili intellectus immergitur in materia, cui naturaliter sit visio. Isti spiri-
 tualis, impotens etiam est intellectus immergitur naturalitati, cui naturaliter
 sit visio, isti omnino impotens et actus purissimi. Contra
 hanc rationem, quae dicitur eximio pro religione placet, duodecim
 impugnaciones refert et solvit Decurritur lib. 6. q. et c. 3. sed
 praecipua luminis visioni et Angeli, intuitus superiorum,
 praecipua sunt 5. proximo, reliquas discipulus solvet.

Interim ego pres-
 sioribus. Ita cum subtili P. Quiror. tract. 9. d. 27. rationem
 Q. Thome enucleabo. Impotens est substantia intellectiva, quae sit naturaliter
 magis cognoscentia, quam cognoscibilis: sed si potius esset substantia

intuitiva naturaliter potens videre Deum, esset magis cognoscitiva,
 quam cognoscibili: impossibile q. ut tali Subst. Maior probat:
 Si non esset intuitu tali Subst. non posset assignari ratio, ut
 Deus non se supercomprehenderet, seu cur non posset esse magis
 cognoscitivus, quam cognoscibilis; nec cur Angelus inferior non
 posset naturaliter comprehendere superiorum: q. licet sit Subst.
 pluri cognoscibilis ab alio, quam sit cognoscitiva a se, e converso
 impossibile est Subst. magis cognoscitiva, q. cognoscibilis.
 Et ratio a priori est; quia Dei intuitiva est primus predicatum
 naturae substantialis, et sicut regula metiendi perfectionem substantiae.
 q. quo perfectior Dei cognoscitiva, eo perfectior natura cognoscibilis.
 Probat iam minor.

Subst. creata naturaliter potens intueri Deum
 posset naturaliter comprehendere substantiam aliam creatam se per-
 fectiorem: q. et se supercomprehendere. Consequitur; Deo
 enim Deus supercomprehendit omnes creaturas, quia compres-
 hendit se omnibus creaturis perfectiorem; et ideo Angelus su-
 perior supercomprehendit inferiorem, quia se comprehendit: q.
 si substantia illa substantia, se perfectiori posset comprehendere,
 se supercomprehenderet. Probat iam: intuitio Dei in genera-
 cognitioni est perfectior comprehensione cuiusvis substantiae
 creatae; nulla enim substantia creata potest esse medium cognitum,
 in quo possit videri Deus; Deus autem in se Divinus est me-
 dium, in quo possit comprehendi quaecumq. creata substantia, nec
 videri: q. substantia, cui naturaliter esset intuitio Dei, esset etiam
 connaturali apprehensio cuiusvis creaturae se perfectiori, et ex con-
 sequenti sui supercomprehensio.

Nota tunc, cum dicimus entitatem
 non posse esse magis cognoscitivam quam cognoscibilem, nolumus
 dicere ab omnibus predicatis, quibus se cognoscibilis est, sit ex-
 tensivius cognoscitiva; certum enim est, rem ex conceptu substantiae
 entis, etc. esse cognoscibilem, dumtaxatq. ex predicato tali im-
 ma

maalitati fore cognoscitivam; sed intensius, scilicet quod quomodo
 admodum ignis d.g. in esse physico est sit plurius modicis
 producibilis quam productionis; Nihilominus virtus productiva
 sic commensuratur entitati, ut non possit maali et adaequate
 producere ens magis producibile, quam in se sit ignis ignis pro-
 ducens; confirmari dicimus, virtutem cognoscitivam ita commensu-
 rari entitati, ut intus non possit perfectius cognoscibile
 maaliter et in se cognoscere, quam sit ignis cognoscibilis.

Contra hanc
 rationem potest obijci, contemplationem maalem Dei, necnon amo-
 rem ad eam consequentem, perfectiorem esse comprehensione
 Angelica et amore sui. Verum neutrum est perfectius: non
 Contemplatio Dei maalis, quae utpote abstractiva, representat
 Deum, non prout est in se, sed prout est in medio creato, adeoq.
 indistincta est a comprehensione Angelica, quae relata ad Angelum
 est intuitiva, relata ad Deum abstractiva, quatenus cognoscit
 perfectionem Dei non unico obtutu et prout sunt in se, sed di-
 versim et prout relucet in Angelo. Purius non est perfectior
 amor, qui si ordinatus et maalis est, non distinguitur ab
 amore, quo se Angelus amat et creaturam Dei; si liber
 et inordinatus, non debet cum eo fieri comparatio. Adde amo-
 rem Dei propter se perfectiorem esse amore perfectissimo creatu-
 rae, moraliter seu in esse mori; secus physice et in esse entis;
 alioquin amor verius Dei elicitus ab homine indeliberate
 aut necessario foret entitative perfectior intensissimo amore,
 quo Angelus se maaliter amaret; quod nemo dicit.

L. Vazquez hic

d. 44. pro mea sententia sic argumentatur: repugnat substantia
 creata suapte sua impeccabili: sed substantia impermaalis, cui
 maaliter deberet virtus Dei, foret suapte sua impeccabilis,
 repugnat g. eiusmodi substantia. L. Suarez displicet hac ratio:
 quia ideo repugnat substantia creata maaliter impeccabili, quia est

neq.

neguit suapte nae beatificabili: q. nisi committendo circum-
 tum, non poterit probari inbeatificabilitas seu incapacitas
 Divini Dei ex impeccabilitate naali. Praeterea duplicet.
 quia ad huc subitaa, cui Connalio spectat Divisio Dei, foret
 peccabili; non quidem in sensu composito Divisio, sed in sensu
 Divisivo: sensui autem Divisivi poterat a Deo fieri, negando
 Divinitus eiusmodi subitaa Divisionem Inaali exactam.

Ambrosius

in gratiam D. Lazquez citra circuli vitium, probat maerem
 tam ad Dominionum Dei spectat, posse libere confluxare eam
 eadem in esse physico seu naali, quam in esse morali seu grad,
 cum aeque sit nae ac grae supremi dominij: atqui ratio
 supremi dominij Dei repugnat creaturae rati suapte natura
 physice indestructibili, et est omnibus in confesso: q. ratio eius-
 dem dominij repugnat circa rati suapte nae moralit
 indestructibili, seu impeccabili. Quibus quomodo error
 et ignorantia sunt imperfectio intellectus, ita Malitia et peccatum
 est imperfectio voluntatis: sed repugnat intellectus creatus
 excoiti aut ignorantia incapax: q. et voluntas creata inca-
 pax peccandi: quo respectu Aug. lib. de Vera relig. c. 19.
Ubi bonum, inquit, quod vitari non potest, Deus est;
cetera autem bona, quae ex ipso sunt, quia per se ipsa crea-
ta sunt, per se ipsa vitari possunt.

Probatur iam Minor: quia

subitaa, cui Inaali enet Divisio Dei, non solum in sensu com-
 posito Divisio non potest non peccare, verum nec in sensu
 Divisivo: q. separabilitas a Divisio non aufert impeccabilitat.
 Probatur aut: adhuc in sensu Divisivo enet eiusmodi subitaa
 suapte nae theologicae grae, ut pote edix Inaali Divisio
 Dei: sed principium theologicae quatum neguit producer
 actum naaliter peccaminosum; hec enim gratia possit divi-
 dentur iungi cum peccato lethali, et naaliter cu veniali;

916

Minimè requirit, ut sit prius connaturaliter in illis,
in peccatum, sed ut dici solent, et si hoc iustum specificat
tunc peccare possit; non in iustum reduplicative, quia
requirit ut gratia et iustitia possit ei incurrere. Tamen
principium forte Innaturaliter influens in actionem turpem;
gratia enim Dei non agit perpetuam: cum q. illa sub-
stantia esset Undequaq. sancta, nequaquam posset peccare.

Constat: illa
substantia, cui Innaturaliter dicitur Visio Dei, non posset peccare
supernaturaliter; tum quia Deum faceret specialiter antea eius-
modi actioni turpi; tum quia posset peccare naturaliter
ex integra defectibilitate arbitrij; quatenus non est adeo
regula honesti, uti est voluntas Divina: sed omni crea-
tura Innaturaliter est, non esse primam regulam honesti, ut
demonstrat D. Th. 1. p. q. 62. a. 1. q. omni creatura
Innaturaliter est posse peccare. Porro non posset peccare
naturaliter; quia substantia, qua eget privari Visione
sibi Innaturaliter debita, et constitui in statu videndo,
ut possit peccare, nequit dici naturaliter et per se pec-
cabili: q. licet facta Divinitus separata a Visione
Dei posset illa substantia dici per accidens et preter-
naturaliter peccabili, nequaquam tamen per se esset naturaliter
peccabilis, nec esset gratia Dei, ut esset impeccabi-
lis, prout P. R. Ecclesia docent, sed ne fieret ei
Visio separata a Visione beata. Porro si esset
illi substantia Innaturaliter posse peccare, etiam esset illi Innaturaliter
posse privari gratia et visione; et aliunde esset illi debita
connaturaliter Visio et gratia: q. res ipsa eiusdem principij intin-
seci esset Innaturaliter Visio et eius privatio: quod non minus
requirit, quam substantia ignis q. esse ab intinsecis connat-
uraliter calorem, necnon calorem carentiam, vel frigiditatem.

St.

Altera ratio ita habet: ad infinitam Dei largita-
 tem spectat, posse omni substantie rati suspensa creata
 conferre dona essentialiter gratuita; etiam si maiestatem
 creatam concedat, posse sui subditi plura dona citra debitum
 largiri, potiori iure ad infinitam Dei Maiestatem spectabit,
 posse rationa gratuita citra illam exigam creaturam rati-
 bus largiri: Sed cummodi dona essentialiter gratuita non possunt
 alia esse re ipsa substantie rati completa seu persone quam
 Divino et amicitia Dei, que pariter dona gratuita mun-
 dant: q. haec dona multi substantie rati possunt esse debita,
 adeoque repugnabit substantie, cui sint in aalia.

Dices, licet sub-
 stantia supernaali: haec tua Divino et gratia debeat, adhuc duo
 supererunt alia dona gratia et gloria huius perfectiora in
 infinitum; necnon donum Unionis hypostaticae, que
 essent essentialiter gratuita re ipsa illius substantie supernaali
 possi. Contra, et ut a dono Unionis incipiam, haec utpote
 incompati cum persona creata non possit esse donum gratui-
 tum re ipsa substantie rati completa seu persone create.
 Praterea nec est donum proprium substantie rati et tali, quem-
 modum est Divino et gratia; cum possit etiam irradiari
 substantie potere. Denique possit etiam exigi unio ab
 aliqua substantia supernaali, ut iam dico de dono gratia
 et gloria, que etsi sint alia in infinitum perfectiora huius
 de facto, etiam erunt potest alia et alia substantie supernaales
 perfectiores, quibus essent illa dona in aalia: ratio enim mi-
 litans pro possibilitate huius substantie supernaali exigenti-
 ti haec dona gratia et gloria modo existentia, pariter mi-
 litaret pro possibilitate perfectiorum in infinitum substantiarum
 supernaalium, quibus dona gratia et gloria necnon Unio-
 nis in infinitum perfectiora forent in aalia: re ipsa q.
 omnis substantie create collectim sumpta non possit Deum
 ex

56 Execere suam infinitam largitatem, seu conforredona esse aliter
gratuita: quod repugnat.

Ab absurdo arguitur materies
Salas: nam si non repugnaret substantia, cui esset omnia
Surali visio Dei, possibilem etiam esset substantia secum
identificari diuisionem, necnon Unionem hypostaticam,
item non repugnaret, ut opponit Decipitur substantia
Inaali immensa, Inaali eterna, necnon Inaali
creans, quia in Deo maior perfectio est fortiter loquendo,
beatitudo, quam eternitas aut immensitas.

Preterea
alia innumera fundamenta recenter excogitata, præ-
sertim a Decup. lib. 6. q. 8. que acute ponderat atq;
elevant Ripalda per duo de viginti capita; proposita
enim a nobis etiam rem omnino non demonstrant, sicut
in Verosiliter, præsertim a posteriori subdunt, non sine
gravi fundamento tot Patres ac Theologos negatiua
parti adhaerere; quorum pronuntiationibus consentire
etiam sine demonstrare iam pridem apud me cum Ale-
x. C. 11. decreui.

Cap. 4.
Parti affirmatiua fundamenta soluntur.

Præcipuum, quod apud Harcon d. 2. c. 11. iactantur
est, se posse facile omnia repugnantiâ capita elidere.
Sunt utrumq; et per me elidant: nemo tamen eorum
inficiabit, sua etiam a rase fundamenta, non difficilius
a rasi dissolui: parum quod in hoc sumus, potiores autem
antiquitate et auctoritate: cur quod resistunt. quod cum
præcisi sapere plerumque tutius, et semper demonstra-
tiones pro qualibet maâ ad arcentendum desiderare
nefas sit et præcoci ac male castigati ingenij indicium.

sed

Ad exordiamus a case aperta: prædum sus-
 pernaalitati nec pugnat prædto entis creati, nec entis posse:
 g. nec pugnat prædto entis per se creati seu substantia ybati
 ani: non cum prædto entis creati; cum dete accidens supraali;
 nec cum prædto entis per se; cum Deus sit substantia super-
 naalis.

Confrato 1.º Contractio supraalitati ad prædum
 entis per se creati nequit esse impotii nisi inde arguatur
 perfectio simplex infinita; perfectio enim infra infi-
 nitam participabili est a substantia creata: atq. ex
 eiusmodi abstractione nequit argui perfectio simplex in-
 finita; sum qd. quicquid contrahitur ad em. creati, eo
 ipso est finitum; sum qd. intualitas Dei, vel spi-
 ritualitas potest participari a substantia creata, ut in-
 uante sibi Deo altiore intellectualitytem; participati-
 lem a creata: g. et poterit participari supraalitati,
 reseruantem sibi Deo altiore supraalitatem: non
 enim videtur supraalitati prædum ex trii perfectius
 intualitate.

Confr 2.º ex P. M. Ma: motua identificans verum
 quicquid perfectioni eluet in complexo intui creati et luminis
 glorie, esse eo ipso supraali; et aliunde finita utpote equiva-
 lens in perfectione conuicto perfectioni finite: non g. pugnat
 substantia et supraali et finita.

3.º substantia, que naturaliter produceret alius. Idei diuina,
 supraali foret, tametsi non posset, nisi instrumentaliter et eleuata
 elicere intuitionem Dei: atqui eiusmodi substantia nec repugnet
 titulo infinitati simplex, que pugnat cum virtute intui
 mentali; nec rursus quia foret et non foret supraali;
 quia optime ita agere naturale, calorem et g. producere calo-
 rem naturaliter; ignem vero eiusdem ordinis naturali suntaxat
 instrumentaliter: g. etiam poterit agere supraali producere
 nat

Naturaliter actum fidei, et pure instrumentaliter visionem
beatam.

Confrats 4.º potius est substantia creata exigens proprie-
tates equali vel maiori perfectioni cum aliquibus acci-
dentibus supernaturalibus: cum de facto substantia Angelica
vel humana exigat intuitum et voluntariam potestatem, perfectio-
nem ubi, ubi, alterius accidentis supernaturalis: g. potius
est substantia creata supernaturali. Probatu conseq: ex per-
fectione proprietatum dignoscitur perfectio substantiae: g. si
non est contra conceptum finitae substantiae, exigere pro-
prietates accidentibus supernaturalibus perfectiones, nec erit
contra conceptum substantiae finitae exigere accidentia super-
naturalia.

Confrats 5.º Neguit substantia esse simplex infinita, ex
eo quod exigat accidens, quod citra exigentiam potest haberi
a substantia finita; perfectio enim exigentia metienda est
ex perfectione sui exacti: aliquid potius est substantia habens
citra exigentiam supernaturalia accidentia, et liquet in Angelo:
g. et potius erit substantia eademmet accidentia exigens.

Confrats 6.º
Substantia non exigens supernaturale accidens, ceteris paribus, mi-
nus perfecta est, quam substantia exigens tale accidens:
sed potius est substantia nullum exigens supernaturale accidens,
et nihilominus intrinsece supernaturali: g. saltem non re-
pugnabit haec substantia. Probatu minor: ad supernaturalitatem
substantiae, sal est, ei esse connaturale accidens supernaturale, nempe
visio Dei: potest autem aliquid esse Innaturale, quam sit exactum;
sic cognitio naturalis Dei est connaturalis intuitui humano; nec
exalta: g.º

Confr 7.º: ex potentia accidentis naturalis legitime
arguitur potentia naturalis substantiae, cui sit tale accidens Innaturale:
g. ex potentia accidentis supernaturalis debet consiliter argui
pot

substantiae supernae, cui tale accidere sit commune. 59

Primo quam in particulari obiectu satisfaciam, plerumque eorum hoc dilemate facillime repellit: Vel solum contendit aduersarius, non repugnare substantiam supernalem, cui saltem tamquam causae principali non sit communitate debita intuitio Dei; Vel praeterea contendunt, possibilem esse substantiam, cui inaequaliter et tamquam causae principali intuitio Dei debeat. Si hoc secundum: repugnans factus substantiae ex ipsis rationibus petenda est. Si duntaxat sum Sametii inconsequens, per me liceat; cum praesentis mei intuitio non fuerit. De possibilitate cuiuscumque supernae substantiae quaestionem mouere, sed eius duntaxat, cui primo modum et instrumentum, sed etiam ut principali causae debeat. Nihilominus ne decidatur in particulari soluo.

Ad arguendum, permissio anti, cuius probas arguit tres remanentes: nam qua substantia supernalis, foret inaequaliter deata eiusdemque inaequalitati cum Deo; qua 2° substantia creata foret inferiori inaequalitati: quare ex uno modo foret creatura, ex altero 2° Deus, et ex consequenti nec absolute Deus nec creata, sed chymara: ut respondere debet aduersarius, si aliquis eadem arguendi, sua contenderet, potest esse substantiam creatam, qua secum identificaret Visionem beatam aut Visionem hypotaticam. Et per hoc patet ad contra eiusque probas.

Ad 2am probam eiusdem 1^{ae} Confessionis nego sequi: ex eo enim quod substantia participet alicuius spiritualitatem et vim intelligendi, non inferri fore eiusdem ordinis cum Deo, inaequaliter, Visionem Dei, ut patet in Angelo; inferri 2° si participaret inthumam supernalem. Quod est, quia Deus nec qua substantia spirituali, nec qua substantia inthumata explicat perfectionum simplex infinitam; secus qua substantia in-

Hæc supernaalis; Et talis enim nequit definiti, nisi
 per excessum s. omnem substantiam creatam et creabilem;
 non quidem per excessum exigentia; cum Deus ab omni
 creatâ exigat: g.º per excessum dignitati et perfectioni.
 Excessus autem perfectioni s. omnem substantiam creatam
 et creabilem est præditum simplex infinitum adeoque
 imparticipabile ab illa substantia creata vel creabili.

Dicitur
 non participet adagte ea supernaalitas Dei, sed inadagte
 ita ut substantia supernaali creata ea sit, que excedit in
 perfectione omnem naturam creatam, non s.º creabilem:
 quemadmodum teste Decano, lumen gloria et visus Dei
 dicuntur accidentia supernaalia non respectu ad substantiam
 creabilem, sed duntaxat ad substantiam creatam Angelicam
 et humanam. Contra: Nam si ita foret, quæcumque
 substantia creabili perfectior supremo Angelo creato, foret
 substantia supernaali, cui esset visus suavi, quod aperte
 implat; alioquin in ordine naturali non posset Deus pro-
 ducere substantias syncretogoremalice in infinitum perfectio-
 nes et perfectiones producti: ut g.º licet substantia quodlibet
 Supernali potius, quam superhumana et superangelica, debet
 excedere in perfectione nidum omnem naturam creatam, et
 tum etiam creabilem.

Considero dico Divisionem Dei quam esse
 non posse dici accidentia supernaalia respectu ad talis vel
 talis naturam creatam, sed respectu ad exigentiam eius quæ crea-
 bili; alioquin nullum daretur accidens nisi supernale respectu
 ad aliquam substantiam; ita ut accidens naturale supremo Angelo
 sit supernale rem inferiori, et accidens Angelicum super-
 naturale homini, et accidens humanum supernale velud etc.
 g.º Lex supernaality ducienti visum Dei, quæ, est
 non fuit excogitata a Theologi adversus Pelagianos

per comparationem duntaxat ad detratam nam de facto existentem, sed per sparationem ad omnem nam creatam et creabilem. Vel alio mōdō, cur omni substantia et omne accidens non possit dici a Theologi supernae per sparationem et excessum ad nam substantiae aut accidentis inferioris?

Ad 2am sparationem ex Molina, decessa Maior, nego min. Vel eius suppositum, scilicet duntaxat aequivalere perfectioni illius simplex, et aliunde identice habere quicquid perfectioni est in simplex, q. quod possessio perfectioni per identitatem quod perfectius sit, quam per physicam Unionem. Unde quomodo simplex ex substantia reali et Unionem hypostaticam est simplex finiti, et nihilominus si daretur substantia secum identificantem Unionem hypostaticam, acqueret rae identitati fore simplex infinitam, seu potius fore et non fore infinitam; ita, si substantia identificaret secum perfectionem in illis et lumine, foret finita, qua supponit non excedere perfectionem simplex finiti, et aliunde foret infinita, et hoc in eodem ordine immaterialitatis cum actu puro per modum obiecti a se inaequaliter attingibili.

Unitas: Divinito ex intellectu et lumine gloria est inaequaliter debitus obtine actus purus seu Divinito Dei in se: et nihilominus hoc divinitum non est in ordine actus puri: q. nec esset ille intellectus identificantem secum Lumen. Distinguo Maiorem: est inaequaliter debita Divinito actus puri tanquam causa instrumentali et per accidens, concedo; per se, principaliter, et ut medium attingendi, nego; et concessa minori, nego negm; Etenim in hoc differt illud simplex ab intellectu identificantem Lumen, quod intellectus distincto a lumine est accidentale Lumen, quare adhuc in eius sortio non attingit inaequaliter Divinito, sed obedientialiter et per accidens, iure per aliud:

mt

intus & identificans lumen attingeret visionem per se
 & naturaliter. Quia lumen licet attingat visionem
 naturaliter, intus in non est, adeoq. nec caa principalis
 visioni, sed instrumentum naturale, cum quo visus
 extrinsece et ut effectus proportionatur, sicut et medium
 cognoscendi: ad si lumen esset realiter intus, non foret
 instrumentum naturale, sed caa principalis vitaliter,
 et per se operans; caa autem per se et principalis
 debet esse instrumentali proportionari cum toto visio:
 quare dum acquiritur a simplex ad entitatem simplicem,
 committitur fallacia plurium et unius, quia ex natu-
 raliitate et proportionem instrumentali luminis cum
 visione dei et potest obedientialiter intus respectu dei et
 ubi confingitur quoddam denominatio simplex principaliter
 et naturaliter videnti deum, qua fallaciter adaptatur
 intus, vel sumitur ex intus et lumine, quasi foret simplex
 entitas videns in se, non minus quam substantia identificans
 lumen: in quo fit fallacia plurium et unius, non absumitur
 illi, qua quia ostenditur principium indivisibile videns iden-
 tice et quo et et quod deum, eo quod possibile sit sumitur,
 ex substantia et visione, ubi diuinitatem reperitur eas videndi
 et quo et et quod; vel potest esse substantiam suapte natura
 verbo diuino unitam, quia potest esse eas videndi et quo
 per unio hypostatica, si cuius humanitas denominatur
 obedientialiter et et quod unita.

Ad 3am grauem v. eiusdem
 substantiam fore et non fore causam instrumentalem visioni;
 foret, quia supponitur duntaxat posse eliciere principaliter aliquid
 fidei; foret principalis caa intuitioni dei; nam eo ipso
 quod esset substantia intus supernaturali, esset eiusdem ordinis
 cum intuitione dei, et aliunde intuitionem perfectior: caa
 autem, qua ratio sui est eiusdem ordinis cum effectu, et
 praet

praeterea illo perfectior, nequit esse instrumentum, sed causa prae-
 cipalis regni illius, et inductione omnis causae instrumentalis
 sicut competitivum: Et in modo subitanea causa creata est
 instrumentum obediens regni visionis Dei, quia non est
 in eodem ordine cum visione, esto quia subitanea sit entitati-
 ve perfectior. Deum vero lumen gloria est instrumentum naturale
 et non causa principalis visionis, quia etiam utrumque sit in
 eodem ordine supernaali, lumen tamen non vitale nec intuitum
 excludit ab intuitione. Praeterea et calor sit instrumentum
 naturale igni, nihilominus regnat igni, qui sit instrumentum
 naturale calori, non alia de causa, nisi quia igni excedit in
 perfectione calorem, et aliunde est eiusdem ordinis cum illo:
 regnabit ergo intuitus supernaali eiusdem ordinis cum visione,
 causa entitative perfectior, quod sit punctum instrumentum
 naturale et non causa principalis visionis. Primo breviter, ex
 Complexo luminis gloria et intuitus creati non posse surgere
 causam principalem visionis Dei, quia quodlibet sit instrumen-
 tum lumen nunc naturale, intuitus vero obediens, quare
 solum Deus effectivus concurrat ad visionem et ad exigentiam
 luminis est causa principalis visionis.

Ad 1. negat autem Decur-
 sus, arbitrari, accidens supernaale fore absolute perfectius
 quodum proprietate qualibet, sed etiam ipsa subitanea naturalis,
 quia excurus, inquit, in supernaalitate, est excurus per
 maiorem propinquitatem ad ens primum et supremum:
 perfectiora autem sunt, quae propinquiora sunt primo, a quo
 numerantur; cum mensura sit 2^a Azem 10. Metaph.

1. 2. in quoquoque primo genere primum. Sed permino
 anti, nego sequi et probarem: tum quia ex illa, sicut,
 substantiam Angelicam posse exigere accidentia supernaalia
 et substantiam imperfectiorem Angelicam posse esse supernaalem,
 quae omnia utpote absurda liquido convincunt, si sufficere,

et

Et substantia creata exigat aliquid accidentis supernaturale, quod sit illo prestantior. Adde, substantiam, quae semel exigeret aliquid accidentis supernaturale, acquirere in se vel in alia substantia eiusdem ordinis exalturam lumen gloriae, nec non gratiam visionum etc. quae sunt proprietates omnibus proprietatibus naturalibus perfectioribus, et apte ad ordinem divinum spectantes, et quae soli Deo et tanti creatam naturam spectare valent.

Ad 5. ^{am} ex tunc perfectiorum esse, ceteris paribus substantiam ex se exigentem aliquam perfectiorum, substantiam habente illam citra exigentem: quia perfectio ~~est~~ laqueus non solum deumisti ex se habere, sed etiam ex modo habendi; alioquin substantia vane naa videtur Deum aut per se unita Deo non foret perfectior Christi cum humanitate quajusto et citra debitum sui. Vidente Deum et unita Deo. Absolute concessa majori et minori, nego primum; substantia enim illa foret chymica, namque exigeret accidentis, quo perficeretur, nequiret esse substantia increata; quae ^{5.} argueretur caa principalis visioni, haberet quicquid perfectionis est in visione Dei, et ex consequenti foret Deus, qui solus est caa principalis visioni: quemadmodum de substantia secum identificante physicam unionem cum Deo omni debent asserere.

Ad 6. ^{am} siuam, concedo naam, nisi adveniat aliquid praedictum destituenti, quicquid perfectionis habet ex exigentia, uti tunc destituit, quippe substantia perfectibilis ab accidente supernaturale aut naturali est aut chymica.

Ad postremam conclusionem concedo anti, nego primum: Deo enim ex politate accidentis naturali arguitur possibilitas naturali substantiae, quia naturale accidentis dicitur per proportionem ad substantiam, supernaturale autem per improprietatem et perfectioni excessum: quod accidentis absolute supernaturale, qualis est gratia, visio Dei etc. debet

esse improporcionatum omni subto, adeoq. ex possibilitate
 accidentis absolute supernaali potius debet inferri regula
 quam politas subtae creata supernaali. Et confirmo: si ex
 possibilitate accidentis supernaalis potest colligi possibilitas
 supernaali subtae, ex politate accidentis videnti vel pra-
 ternaali deberet etiam inferri politas subtae praternaali
 aut videnti. Probatur sequella ad haec: per hoc constituitur
 subtae supernaali per hoc, quod est illi commuale accidens
 alicui et non omni subto supernaale: q. pariter subtae
 videnti vel praternaali poterit constitui per hoc quod est
 illi maale accidens alicui subto et non omni videnti
 et praternaale. Sequella autem in adiecto implat; quia
 eo ipso qd accidens sit alicui subtae maale, iam non est
 simpliciter videndum et praternaale: q. etiam implicabit in
 adiecto subtae supernaali; nam eo ipso quod illi sit maale
 accidens, iam hoc non erit amplius supernaale, sed maale:
 q. ~~omnino~~ visio, graa, etc. in tantum sunt accidentia absolute
 supernaalia et non separative tantum supra suum vel illius,
 in quantum sunt supra nam omni subtae creatae et
 creabiles.

Replicabit: omne accidens suapte sua recipit subtum:
 q. nullum accidens poterit esse improporcionatum omni subto:
 atqui accidens supernaale requirit esse proporcionatum sub-
 stae maali; alias dicimus subtae maali proporcionaretur
 accidenti supernaali: politis q. esse debet subtae supernaali crea-
 ta, cui suapte sua proporcionetur accidens supernaale: nec
 satis est, dicere accidens supernaale recipere non commualiter
 sed essentialiter subtum maale; quemadmodum recipit hoc essen-
 tialiter per obedientialiter et non maali accidens supernaale: non,
 inquam, satis, nam subtum maale elevatur ad accidens supraale,
 unde nil mixtum, et illud obedientialiter tantum recipiat;
 accidens v. supernaale non elevatur, ut inest subto maali:
 q.

Si hoc respicit existit naturaliter et non accidentaliter.
 Propterea ad argum. concedo antea; Distinguo seq. nullum
 accidens potest esse improprietate omnino subto improprietate
 per statitatem, qualis est rigoris ignis vel caloris aquae
 aquae genitio; improprietate per excessum perfectionis, qualis
 est supernaturalis ad naturam, nego. Sed subimplam d. accidens
 supernaturale proportionari subto naturali non in proportionem, sed in
 exigentiam; quod sufficit, ut accidens supernaturale naturaliter insit
 subto naturali; alioquin omnia accidentia supernaturalia existerent
 de facto in statu violento, utpote adiq. subto sibi
 naturali.

Dices: implam subto esse naturale forma, quia si
 sit naturalis subto; Ideo enim calor non est naturalis sicut aqua
 quia aqua non est naturalis subto caloris: g. implicabit, ut
 anima nra sit subto naturali divisionis supernaturalis, et quod
 Divisio Dei non sit sicut naturalis anima. Nego antea; quia haec
 non sibi mutuo respondent, creatio enim est indelicta omni
 subto; nulli enim debet transitus de non esse ad esse; et nisi
 bilominus subto, quod exemplum ipse Deus est debet creatio,
 qua accidens est. Aqua d. idio non est naturalis subto caloris,
 quia calor est sicut destructiva saltem mediate aquae, et
 innaturalis per contrarietatem; Divisio autem Dei est sicut
 non innaturalis, sed supernaturalis, non per contrarietatem sed
 per excessum perfectionis, dicitur non naturalis anima. Unde
 Divisio ex suppo. qd. producat, exigit decretum Dei et
 finem anima, an naturaliter insit.

Et hinc sumitur ratio;
 cur repugnet accidens absolute violentum, seu contra exigentiam
 omni subto, et posse sit accidens absolute supernaturale seu
 supra exigentiam omni subto, minimum quia accidens vio-
 lentum destruit d. naturam subto; feret omni subto destructio-
 nem, quod repugnat accidenti; et quia natura non intendit magis,
 et

Et quia accidens iam non foret perfectio substantiae, entisque
 ens, sed potius destructio entis, et ex sequenti destructione,
 qua tenderet ad non esse omnis substantiae, cui petere inesse: nihil
 autem horum militat pro supernaali accidenti; quippe quod
 non est contra, sed supra; nec destruit, sed maxime per se
 sicut substantiam.

Dices: quod saltem potius existat sua substantia sui,
 propria, exigenti, qua sua materia, tametsi a materia non exi-
 gat. Nego regem: disparitas est; quia illa, sua qua tamen re-
 spectu materiae; qua vero substantia, respiciet materia, et cum
 ea constitueret omnem per se; omnem autem per se requirit
 consurgere ex partibus incompleti, qua mutuo et recipro-
 ce non exigente in ordine ad completionem, quam imaginari
 apparet innate, adque regnat sua supernaali materia, aut
 materia supernaali sua; accidens vero non constituit cum substantia
 omnem per se, sed per accidens: in entibus autem per accidens
 non requiritur mutua exigentia; quare si datur accidens sui
 personale, exigenti et non exaltum a substantia propria, re-
 pugabit sua substantia incompleta et supernaali, exigenti
 et non exalta a materia. Dixi incompleta, quod non im-
 lateat ex Verbo divino nec exigente humanitatem, nec
 ab humanitate exalto surgere omnem per se, seu omnem sup-
 positum substantialem.

Cap. III. Mutationes.

Sic sit, substantiam supernaalem illam esse, quae est supra omnem
 substantiam creatam et creabilem: probati, quia omni substantiae
 eo inso quod creata sit, est materia: omni autem materia creata est,
 teste 2° 2. 1° 1. principium motus in se: nequit autem
 illa creata esse immutabilis seu incapax operationi, quae ponit per
 se: quod duntaxat substantia, quae sit alius prout existit supernaali;
 reliqua vero a sua operatione distincta sunt substantialem.

Opponit Desgald, huc definitione substantiae supernae fieri
 ridiculam celebrem quaestionem, in qua dicitur; quae
 enim est inquirere, an sit potest substantia supernaturalis creata;
 ac potestne sit substantia creata supra omnem substantiam creatam
 et creabilem? Res. ita fore, si supposito tali conceptu substantiae
 supernae, vellet qui disputare de potestate substantiae super-
 nae creatae: quemadmodum si supposito, substantiam corpoream
 distingui ad spirituales per partium integralium compositi-
 onem, ridicula proceris quaereret, esset ne posse corpus sim-
 plex, vel spiritus integraliter positus? In quo mihi videtur
 et peccare, quotquot late discussio entis supernae concepte,
 iterum latissime disputant de potestate substantiae supernae
 in genere, quasi alterum ex altero non posset sufficienter
 inferri: Et propterea Sarquez dixit, substantiam creatam
 et supernam esse tres esse tui repugnantes, sicut suppo-
 sita deza definitione substantiae nae; et si non supponatur,
 sed inferatur ex aliunde probati, tunc quaestio de substantia
 supernae non tam ditivita, quam reducite ad quaestio-
 nem de conceptu entis supernae, ex cuius definitione
 probetur impossibilitas tui substantiae, et si qui non supposita
 sed probata definitione substantiae corporeae per partium
 compositionem, probaret inde impossibilitatem corpori simplici:
 probare autem repugnantiam substantiae supernae ex defini-
 tione substantiae nae vel entis supernae, nemini po-
 test: Videtur ridiculum, nisi de medio tollat precipuum
 arguendi modum, a definitione nempe primatiae rei.

Substantia supernae repugnat, quia substantia nae definitur
 requirit, provenire per principium quodam sensibili; alia
 substantia Angelica supernae foret; nec per principium
 motu nae, esset enim idem per idem; nam qui quaerit,
 quid sit nae? quaerit eo ipso, quid sit motu nae?

Dr

Præterquamq[ue] naturalis in quodam nequit explicari, nisi per
 nec hoc quod sit naturalis suo principio; sed si esset pos-
 sibili quodam supernaturali naturali substantia create, tam
 si motus esset suo principio naturalis: q[ui]o t[ame]n substantia non
 foret supernaturalis, sed substantia defectu Angelica esset super-
 naturalis, h[ec] ei sit naturalis motus ab intrinseco inferiori
 substantia non naturalis: veritas q[ui]o. Et substantia naturalis
 prout opposita supernaturali, illa sit, quæ est principium
 motus in se cuiuscumque sive corporis sive spiritualis,
 quæ definitio cum omni substantia infra Deum conveniat,
 sequitur nullam substantiam præter divinam esse posse esse
 prænaturalis.

Infero 2° supernaturalitatem entis creati imitari
 s[er]vare in suo conceptu essentiali inhaerentiam seu respectum ad
 substantiam creatam, supra quod sit, et cui inhaereat. Patet
 ex dictis, eo enim ipso quod remanet supernaturali con-
 tracta ad substantiam creatam, debet strahi ad accidens vel
 modum, quæ petunt inhaerere, non substantia increate,
 Et liquet: q[ui]o substantia naturalis create.

Infero 3° hanc per-
 fectionem entis supernaturalis creati supra exigentiam omni
 subti derivari a Deo vel tamquam ab ab[so]luto Divino vel tamquam
 a Deo Unico; Nam ex eo quod Deus sit actus purissimus et ob[er]g[us]
 infra quod sit omnis pot[entia] create, nascitur et non possit imitari et
 in se attingi intentionaliter per Divisionem, aut physice per Unionem,
 quin etiammodi accidentia et modi attingendi. Quoniam sint sup[er]
 exigentiam omni subti creati, adeoque intrinsece supernaturalia:
 q[ui]o accidens est oppositum Contrariet[er] violentum erit supernaturale, cum
 quæ violentum a nullo subto exigatur. Nego it[er]um: etiam quæ
 violentum non est supra id q[ui]o exigatur, nec perfectissimum, sed
 defectuosissimum, adeoque non supernaturale sed innaturale et contrarium sub-
 iecto.

Infero

Infero postremo, nullum esse accidens supernaale, quod non derivet a Deo male, vel immale suam supernaalem: nam omnia accidentia supernaalia vel sunt instrumenta, et dispositiva sive physica sive metaphysica, ad videndum Deum, et lumen glorie, ceterique habitus, et actus supernaales, fidei, spei, etc. Vel ad constituendum unum cum Deo, media videlicet, et Maternitas, et utroque modo Deus, vel ut obtum visum, vel ut tenuis spiritus est fons originis totius supernaalitatis, quam perfectius communicat per orationem physicam, quam per intentionalem: nam per hanc statim Deum videt et de obliquo ad seipsum, quatenus homo fit videns Deum; per illam vero substantialiter et in toto, quatenus homo fit Deus.

Mitto hic utilitati vestrae consulere, que huc prolixè aliqui disputant, quoniam an supernaalitas, sicut contracta ad lumen internum, possit contrahi ad partem internam et voluntariam distinctam a substantia, eique supernaale? Et an possit strati accidentibus non vitabilibus et corporeis non mixtis cum visione beata, et alia circumstantiis videnda apud Sigaldam et Cominch de ente supernaali.

Quæstio 4.

An et quatenus intellectus creatus concurrat cum lumine glorie ad visionem Dei?

Sed, et alij trii, an lumen glorie sit tota ratio agendi visionem? Et quod de lumine, idem sepe disquiritur de quolibet habitu supernaali tam intellectu quam voluntati.

Cap. 1.

Statu quoestioni, sententia, et auctores.

In hac controversia huius tractatus omnium graviora duo extrema vitanda sunt, alterum trahentem totam activitatem

74
in actus supernales intell^u et voluntati, et nihil grae, et Libe-
giani; alterum tribuentium totum grae, et nihil ma-
et Calvinista, contra quos dixit Apostolus 1. ad Cor. 13.
abundantius omnibus laboravi, non ego autem, sed graa
Dei mecum, id est et exponit Augustin. de graa et lib.
arb. c. 5. non ego illud sed graa Dei mecum: at per
hoc nec graa Dei sola, nec ipse illud, sed graa ubi cum illo.

Propterea
Theologi omnes graam et nam requirunt, Verum quia
diversimode, et inde inter eos controversia est; Dacotynen.
Necnon Durandus Aristotum sequuti, avertunt intellum et
voluntatem esse totam virtutem proximam visioni Dei,
vel dilectioni lumine et charitate se habentibus non ut
virtute physice effectiva, sed ut siq^{ue} supernalizante poam,
vel ut dicitur exigente scursum obitum Dei; rati ad
supernalitatam actus sufficere degendam a principio su-
pernali quomodolibet, sive in genere cae formi, sive di-
positiva sive efficiendi.

Ex p^{re}terea alij Theologi avertunt, In-
omen gloria, necnon habitum charitati esse totam virtutem
proximam visioni Dei et dilectioni supernali, in-
tel^u et voluntate concurrentibus radicaliter remota et ut
quod, quia potiores partes inquirunt, deferenda sunt grae
quam nam. Quod autem graa debeat immate et ut quo
adequate influere in visionem, probant; quia visio est
intrinsece et adequate supernali: g^o principium immate
influen^{ti} debet esse adequate supernale. Sed statim repro-
nit Durandus, visionem et dilectionem Dei esse intrinsece
et adequate vitales: g^o principium adequate influen^{ti} de-
bet esse adequate vitale. Vel si sufficit ad vitalitatem
visionis, quod lumen recipiatur in intellu vitali, cur non
sufficiet, et intellus tribuat supernalitatam visioni,
quod

quod in se recipiat lumen supernale?

Si autem litem hanc
 Dissimere veli, atq. aueras, nec lumen adeq. influere
 nec intum adage, sed ex utroque principio tamq.
 ex Virtutibus partialibus eleuanti et eleuata conuigere
 adaequatam Virtutem, que Visioni tribuat et Vitalitas-
 tem et supernalitatem, supponit compositionem hanc
 Patres Dominicani praerent: quia inde, inquirunt, licet
 vel Visionem Dei fore intice naalem, qua immate
 procederet a Virtute naali intus; et intus fore super-
 naalem intice, qua immate procederet a Virtute super-
 naali luminis; esse autem rem indiuisibilem naalem,
 et supernalem, non minus repugnat, quam esse et non
 esse Vitalem.

Et hinc sese aperit huius quatuor
 difficultas: Nam si aueras, Visionem Dei procedere
 ab intus tamq. a Virtute adaepta, Vitio erit quidem
 Vitali, sed non intumere supernali, quia supernalitas
 effectus a principio effectiuo et non a dispositione duci-
 mi debet; praeterquam quod cum spiritus debeat esse in eodem
 ordine cum principio efficiendi, si hoc foret adaepte naale, non
 posset quipso esse supernali, et ex sequenti nullatenus opus
 esset lumine alicui principio supernali ad Visionem Dei,
 contra quam definitum est in Concilio Viennensi sub Cle-
 mente 5. Unde haec sententia iam pene antiquata est,
 licet aduersus Thomistas semper probabili.

Si exegione dicat
 cum Dominicani, Visionem procedere a lumine et a Virtus-
 te totali, Vitio erit quidem supernali, sed non Vitali,
 nec amor Dei liber. Nec video, qui possint effugere
 infraam sententiam extreme oppositam: cur enim magis
 opus erit Virtute supernali, et affus euadat supernali,

quam

quam immate interiora et vitali, et effu eudat intellectu 73
vitali.

Si deum vitam et vitam viam accipias, stat
vao proposita, quam dicit doctor J. Joan. ad 2. 2. q. 1. q.
D. 14. Quia virtus influunt in effum tendit sub aliqua
rao forti, quam in se pracontineat: sed in intlu Graali
nequit regredi aliqua rao, forti, sub qua tendat in vicio=
nem Deo, Non Vitalitati Graali, quia vicio est supernaturali;
Non Vitalitati supernaturali, quia intlus est naturalis: q. non
poterit immate influere. Venim quam inermi ut hanc
rao, stabit inferius; sufficiat modo intlu in omnib
catholicorum Senae: de qua enim est d. Caluicium, si=
beum arbitrium proprie et per se influere in amorem super=
naturali, atq. cooperari graa Dei: q. si videret influunt
et cooperati graa sub aliqua rao forti non detruente su=
pernaturalitatem amoris Dei, poterit etiam intlu influere et
cooperari lumini gloria sub rao forti non detruente super=
naturalitatem viciom beata: id quod cap. seq. ostendat.

Interim aducto,
quaestionem hanc non esse vocalem, ut nonnulli dixerunt, lo=
gomaticam fortassis ostendentes, quod in diuidis de re, de
cau duperarent. Est, inquam, maxime reali: Nam minus
differentijs viciom sententia, quam viciom oportune ad=
ducit Joan. a 2. 2. q. 1. q. Dominicani dicunt, nam intlu
non operari cum habitu supernaturali, sed operari per habitum,
hinc q. esse totam raocm agendi per virtutem secum identi=
ficatam; Nos d. asserimus, vitam non solum operari per
habitum, sed etiam per virtutem secum identificatam, con=
iunctam in cum habitu, a quo eluatur; atq. in hoc tantum
diuidij est de re; ac intlu has duas prooes. Deus solum
operari per virtutem ad secunda effu naturalis, et Deum non
solum operari per virtutem ad 2. id etig q. virtutem secum identificat,

qua

quam 1^a est Durandi et falsa; 2^a Theologorum et
Vera.

Adversarij dicunt, habitum supernalem et
Virtutem esse duas causas totales, Inamquam, in uno genere;
Duo 2° esse parciales, quia quatenus operantur per Virtutem
secum identificatam; Non tamen quam duo portantes
lapidem, adeoq. non solum dici partes causae integre consti-
tuta ex quo et quod. Et hoc integre constitutus ex
Ma et Fia, quoniam quatenus pars sit hoc partialis, sed
etiam causas parciales et quo et in ratione Virtutis, et
partes abesse sunt Virtutes parciales calefaciendi, hoc
discrimine quod haec virtutes exiguntur, secus virtutes
et habitus.

Cap. 2.

Substantia intellectualis potest in convulsio lu-
mimi per Virtutem secum identificatam

immediate influere in visionem Dei.

Hoc non intendit debere, sed quod facilius est posse ex influ-
et lumine conflari. Nam Virtutem adequatam visioni prout
omnes ad unum Theologi Societati cum Exam. Dne propugnant,
quorum plures sct. exal. Div. Do. citat 4. 4. Ripalda et per
triginta sectiones infrascriptas: Admirantur etiam Societas cum
utili Dne, Neomon Caictanus et plures ex antiquis Thomistis,
qui solum voluerunt cum D. Haec lumen esse totam virtutem
Elevandi intrinsece aduersum Decentiores Thomistas, qui prae-
volunt esse vitam rationem agendi, licet nunquam id inveniatur
in D. Haec.

Quodam subiecto. Supernaturalis visioni Dei non debet,
quominus Virtus intellectiva immediate influat in visionem Dei:
potest q. influere. Consequenter liquet: Nam cum adversarij pro
nili quantur intum ratione stabilitati debere influere immediate
in cognitionem naturalem, Non potest recipere debere aliud,

quam

75
quam supernaalem, ne immate influat in visionem superna-
Auralem. Probr aut. Supernaalitas visioni Dei, eiusq, excel-
lencia pra cognitione naali sufficiente saluata per hoc quod
Luisio exigit principium supernaale, secus cognitio gnaalis
sed ha exiga non petir, ut nulla sint vici actiua et
inchoata in naa, sed quod non sint vici aduquate, singular
enim et absolute est supra naam, quod sola naa nequit,
producere cum conuatu naali et debito Dei; etenim i efflu
naali ille est, qui nullum principium supernaale exigit, ut
sit, sed intra illas naa vici contineri potest; efflu ins
pernaali ille sufficienter est, qui aliquod principium super
naale exigit, ut sit, atq, intra sola naa vici nequit
contineri: alqui ad hoc non est opus, ut nulla naa vi-
ci ipsam attingant, sed quod sola naa vici attingere
nequeant: g.

¶ Dico, argum probare quidem, visionem Dei
fore supernaalem, qua exigitur influxum luminis, et
exultat; sed qua aliunde aduenimus influxum partialem naal
sequi, non fore supernaalem, sed naalem; quia naa debet
influse, quod ex se habet: quare sequitur quodlibet. Contra:
licet visio Dei per vos exigit influxum intell per mo-
dum pot tribuentis phyice vitalitatem intelluam, non sequitur
visionem fore naalith et supernaalem: g. nec quod exigit
per modum virtutis. Probata recte. Dico aut per vos est
Reum, quia intell et pot non exigit sibi tribui virtutem
luminis, nec influit ut per naali et sub naae vitalitatu
naali, sed ut pot obedientiali, et sub naae vitalitatu et
ut: alqui nec intell et virtus inchoata exigit lumen,
nec tenet ut virtus naali, sed ut obedientiali etc.
g. si visio non est naali et supernaali, influente intell
cum lumine per modum pot, nec exit, influente per mo-
dum virtutis: Etenim subra qua per se et euacit exi-
get

geret ad exhibendum influxum poe supernaalis, non mirum foret actio supernaalis, quam si solum existeret influxum virtutis seu habitus supernaalis: q. si visio Dei per vos non est naalis, tamen creati ter exigat influxum poe entitativae naalis, nec exist, tamen gerat influxum virtutis entitativa naalis.

Consuet 1. Ripalda: representatio actus fidei divina non eudit naalis, tamen in alium influxual partialiter species, qua est pote acquisita a lectione, studio privato et instructione Praecepti est entitativa naalis: q. nec eudet vitalitas naalis, tamen in illam influat partialiter intlu entitativae naalis. Ingentissima paritas, si et ininvant Ripalda, an concedat ab adversariis: Verum dicentium Aluaréz, species graales et elevatas concurrere quidem ad auctum fidei, sed media elevatæ auxiliij tamqum tota rae agendi et philosophanti de intlu elevatæ a lumine. Vel cum Ledema dicunt, species influentes immate in auctum fore insurge cog. intinuae supernaales, acquisitas v. ex industria fidei vel instructione Praecepti intlu tantum mediate in auctum fidei, qua influunt in apprehensionem precia naalis, prout docet et sig. P. Vazq. l. 2. c. 79.

Consuet 2. D. D. nri: non est minor impropertio inter Deum et Volitionem tuam, quam inter tuam Voluntatem et Volitionem supernaalem: sed Deus in concerto Voluntatis creatae producit male Volitioni tuam identificatam cum Malitia: q. et Voluntas creata in concerto habitus charitatis potest immate attingere vitalitatem identificate cum in personalitate. Haec res est efficax ad homi: Nam ideo summa bonitati Dei non requirat per vos praedictare ad entitatem identificate cum malitia, quia actus prout a Deo praesindit a malitia, et prout tunc continet intra sphaeram omnipoe, et creata subel dominio Dei, potentia illum absq. supren-

77

Dere: atqui actus supernaalis prout dilectio continetur intra
sphaeram voluntatis meae, et prout vitalis et a voluntate prae-
cendit a supernaalitate, et prout liber subest domino ar-
bitrii, et possit eum productionem immate suscipere: q.
Idem Deus non poterit concurrere ad entitalem amoris sursum,
vel voluntas poterit immate influere ad vitalitatem amo-
ris supernaalis.

Quidam acutus Thomista in retorsit pazi-
tatem: q. sicut Deus poterit immate producere rationem
entis identificatam cum malitia, quin producat malitiam,
nec et rationem sub qua, nec et rationem qua, pos-
tesit etiam voluntas producere vitalitatem amoris su-
pernaalis, quin producat supernaalitatem nec et rationem
sub qua, nec et rationem qua. Ferit hac replica
respondenti ingenium v.g. ad ruborem; quia soluit
reddere disparitatem, tibi reddenda non est, id distin-
guendum neg. poterit voluntas absolute, nego; in omni
principijs, transeat: nam siquod est absolutum ex illius
sequitur, quia actum non est absolutum sed ad hominem,
et quidem a fortiori: nam si per nos Omnipotens et
prodeitro immate attingunt rationem entis et rationem sub qua
et qua, quin attingant malitiam identificatam nec,
et rationem sub qua, nec et rationem qua: poterit q. a fortiori
attingere vitalitatem amoris supernaalis, et rationem sub qua
et qua, quin attingat supernaalitatem saltem et rationem
sub qua, et et rationem qua: quemadmodum saltem et
principium quod debet voluntas attingere supernaalitatem
amoris, quin Deus nec et quo, nec et quod possit caere
malitiam.

Dico: absolute et in omnium sententia Deus
caet entitalem amoris sursum, quin illo caeret malitiam:
q. poterit intus et voluntas caere vitalitatem omnium
et

et amoni Dei, quoniam illo ^{modo} cogit supernaalitalatem. Deno-
 rant negm Decentiori nonnulli; et ex anti assignare
 causam, ad auisendum intum Eidemque de voluntate
 Dumtaxat attingere vitalitatem Quoniam, Immo Q. 2. 2. 2.
supernaalitalatem etiam, et causam que. Sed hoc est inveni-
 mentum, quia actio physica non praecidit adinitas
 intentionali, sed attingit, quicquid identitatis a parte rei:
 quare concessio anti, nego negm: disparitas est, quia
 Denominatio causantii Malitiam est denominatio detrahenti
 ad actum; Dem enim est, esse causam malitia, ac esse
 causam cur existat actui malus; Denominatio Q. 2. 2. 2. cau-
 santii actum, praecidit a modo causandi tantumque
 dicit concursum immatum, potest autem Deus concur-
 rare ad actum, quin ad eius existentiam determinet;
 at Q. 2. 2. 2. Denominatio causantii supernaalitalatem, non tam
 promittit ex modo causandi, quam ex effectu producti,
 Non aliter ac denominatio causantii vitalitatem vel
 intellectionem: Q. 2. 2. 2. licet possit Deus causare actum malum,
 quin causet malitiam, non poterit intum causare actum
 sintice supernaalem, quin causet tamquam causam que
supernaalitalatem.

Q. 2. 2. 2. et efficacius Q. 2. 2. 2. solutio: non inveni-
 actio vitali et spiritali est supra omnes corporales et
 omnino non vitales, quam actio supernaalis supra omnes
 omnino naturales: atqui actio absolute vitali et spiritali
 non excludit influxum partialem virtutis entitativae Q. 2. 2. 2.
 Vitali nec corporeae: Q. 2. 2. 2. nec actio supernaalis excludet
 influxum partialem virtutis entitativae non supernaalis.
 Alior probatur: Nam Q. 2. 2. 2. Promittas phantasma male
 elevat ad intum agendi ad partialiter produendam spe-
 ciem spiritali, et Q. 2. 2. 2. omnes speciei non vitali par-
 tialiter influunt in actum vitali. Q. 2. 2. 2. si cognitio non

evidet partim vitali et partim non vitali: nec par-
 tim corporea et partim immutabili licet visus illius
 adaequata confluit ex immutabili et corporea, et ex vitali
 et non vitali; nec visio Dei evidet quibus et super-
 naturalibus, tametsi visus adaequata illius confluit ex lumine
 entitativa supernaturali, et influ entitativa naturali.

Quarta:

ideo cognitio non est partim vitali et partem non
 vitali, licet partialiter oriatur ab specie, quia species in
 esse non vitali, est in principio vitali, si con-
 iungatur cum principio vitali: similiter ergo influ
 in esse et entitativa non supernaturali, est in prin-
 cipio supernaturali, si influat in concursu principij su-
 pernaturalis emanantis. Et per hoc patet ad rationem dubitandi proximo
 capite propositam.

Sed ad rationem Iacobi a S. Th. q. intum et elua-
 tum tendere in rationem huius sub ratione vitalitatis supernaturali, que
 tendentia est ipsi partim extrinseca a lumine elevante: nam secundum
 se duntaxat tendit sub ratione vitalitatis intrinseca, que tendentia est
 ipsi essentiali; extrinseca vero et denominativa a principio cum in-
 fluantibus dicitur tendere vel sub ratione vitalitatis naturali, si con-
 iunguntur sunt naturalia; vel vitalitatis supernaturali, si principia sunt
 supernaturalia et elevantia: quomodocumque phantasma naturale tendit
 secundum se sub ratione imaginis, vel corporee, si coniungatur cum sen-
 su interno sibi proportionato; vel spirituali, si elevetur ab
 influ agentis ad productionem speciei intelligibili. Et ratio
 a priori est: nam effectus ex se exigens duo principia alterum
 elevans alterum elevatum non specificatur ab utroque entitativa
 sumpto, sed a principio, utpote intrinsece proportionato cum effectu.
 Unde si elevans est supra exigentiam solius naturalis, necesse est
 operatio inde orta sit absolute supra exigentiam naturalis; atque adesse
 supernaturali.

Sed

Sed obijcietur de Educationum; quia intellectus est intrinsecus et
 entitativus Vitali, quibusvis principij coniungatur etiam non Vi-
 tali, si tamen immate influat, cognitio evadet Vitali: quia
 est intrinsecus et entitativus naturalis, quibusvis principij coniungatur,
 si immate influat, evadet visio Dei naturalis. Nego caeterum
 Antea: Non enim intellectus influat vitalitatem in cognem mater-
 cisse quod entitativus sit Vitali, quandoquidem naturalis pro-
 ducit speciem non Vitalem, et obedientialiter posset producere
 lapidem; sed quia entitativus Vitali est, et materca tendit
 in cognem sub ratione finali Vitalitatis. Item ut effectus ex-
 plicet perfectionem aliquam principij, unde immate fluit,
 scilicet non est, ut principium in se gaudeat eiusmodi perfe-
 ctione; sed in super opus est, ut sub illa velut sub ratione finali
 influat: sic licet Deus sit principium vitale, non influat in
 lapidem Vitalitatem, quia non tendit sub ratione finali Vitali-
 tatis; imo licet lumen supernaturale immate influat, non illico
 evadet effectus (quicquid sit de actione) supernaturali, et si ob-
 dientialiter assumens a Deo ad productionem aqua; quemad-
 modum aqua baptismali obedientialiter assumens ad producendo-
 nem gratiae.

Replicabitur. Vitalitas intellectus contrahitur ad naturalitatem:
 quia nequit influere in visionem Dei sub ratione Vitalitatis, a-
 quae pariter influat sub ratione Vitalitatis naturalis. Mala negat
 sic si dicitur: representabilitas speciei impressae striaturae ad en-
 titatem non Vitalem: quia si influat in intellectionem, erit sub
 ratione representandi non Vitali, et non potius praesistenti a Vi-
 tali et non Vitali: quare secundo anti, nego secum; quia intellectus
 non influat in visionem Dei, et non naturalis, sed ut obedien-
 tialis, et cum lumine sibi indelito: quando autem ita influat,
 non debet refundere Vitalitatem cum imperfectione naturalitatis
 in se striaturae, sed cum perfectione supernaturalitatis participata
 a lumine.

Lic

Dicitur: si alius aliquis nasceretur a duplici habitu charitatis & g. et religioni, alius esset in utraque specie; g. uterque habitus tenderet in illum sub ratione finali sub qua consistit ad alio tenderet: alius intus tenderet sub ratione finali vitalitatis naturalis consistit a principio supernaturali: g. in conversione illius tenderet etiam sub eadem ratione finali: atq. adeo uno cuperet simul naturalis et supernaturalis. Iuxta Masari, nego Minorem, quia intus intrinsece et ex se non tendit sub ratione finali Vitalitatis naturalis, sed Vitalitatis gratissime, et si ratione principiorum Vitalitas illa evadat naturalis vel supernaturalis. Immo quantum est principium tendens in effectum sub ratione finali naturalitatis duplicative, quia ratio finalis sub qua tendet explicare imperfectionem: naturale autem ut tale dicit in suo conceptu carere principij superantis dicitur magis, quia careat non est perfectio sed perfectioni exclusio, adeoque imperfectio. Unde Vitalitas in effectu finalitatis loquendo, non procedit ex influxu principiorum, sed ex negatione principij supernaturalis, influentis et eluantis reliqua.

Hinc sursum ratio a priori, cur idem alius possit simul esse charitatis et religioni, seu naturalis et supernaturalis: Nam priora predicata utpote positiva et perfecta in suo genere. Mutuo coherent, non minus quam predicata Vitalitatis et representationis cum predicato supernaturalitatis; posteriora vero predicata ex parte naturalitatis important imperfectionem seu negationem supernaturalitatis essentialiter incompotem cum predicato supernaturali.

Respondeo. Si intus ex se tenderet sub ratione Vitalitatis praevalentis a naturali vel supernaturali, tenderet etiam posset sub ratione finali Vitalitatis praevalentis ab intrinseca vel affectiva: sed ratio omnes detrahit tendit intus sub ratione Vitalitatis intrinseca: g. et naturalis. Sequella probatur: Deo non potest tendere sub ratione Vitalitatis praevalentis ab intrinseca, quia negat

nat

naturaliter producere actum vitalem, qui non sit intellectio: sed nec naturaliter potest producere actum vitalem, qui non sit intellectio naturalis: *¶* Hec replica parum inquit difficultatem aduersarij, qui fateri debent, intellu per modum principij quod vel potest producere diuisionem Dei, quia fundat sub rae finali vitalitati naturalis; alia erit potestas naturalis diuisioni Dei.

Igitur pro omnibus nego sequellam, nec non causam, Hypote insufficientem: nam intellu ideo requirit condere sub rae vitalitati praecedenti ab intellu, quia nec diuinitus potest viuere per amorem: at *¶* omnes intellu vere viuunt per intellectionem supernaalem, quare licet intellu diuinitus possit producere arquam, erit sub rae centri, etiam sub rae potest vitali. Altera rae negata causalit est proximorie minimala, scilicet quod rae finali sub qua alicuius potest debeat in suo seipso explicare perfectionem, quam communcare intendat effectui; cum autem Vitalitas sit intellectio explicet perfectionem, secus *¶* naturalis, ideo etc. Et hinc infero, nec raeam finale sub qua intentam ab intellu esse vitalitatem *¶* creatam, licet sit rae que necessario consentit ad productionem, in quo differt a naturalitate: nam intellectionem esse naturalem, non conuenit necessario ex eo quod producat ab intellu, sed quod producat ab intellu non eleuato; esse *¶* intellectionem creatam, per se et natio conuenit ad productionem et motum.

Substantia intellectiua non solum potest, sed etiam debet partialiter influere in diuisionem

Dei. *¶* Probat efficaciter a nobis. Ita si habet intellu ad intellectionem supernaalem, sicut voluntas ad supernaalem amorem; et ita comparatur intellu ad lumen, sicut voluntas ad gratiam:

aliqui volunt se habere immate regni amoris, et comparati cum 87
auxilio ^{ut virtute} gradus, coefficiente partialiter: g. et intus. Consequitur,
Maior etiam competentissima est, Minor, quae ubi eget gratiae,
ostenditur ex Tridentino ses. 6. can. 4. ibi. Quis dixerit,
liberum homini arbitrium a Deo motum et excitatum nihil coo-
perari, sententiando Deo excitanti atque docenti, id veluti inagine
quoddam nihil omnino agere, mereque passivae habere finalitatis.
Sane sic: sed si arbitrium creatum non ageret immate per Vir-
tutem recam identificatam, non cooperaretur auxilio, sed mere pas-
sive se haberet. Dubitatio min. Quia calida non cooperatur sed mere
passive se habet regni calefactioni producta, necnon nec lucidus
regni illuminari, et pariter albus regni productioni speciei; mi-
nimum quia nec aqua, nec per, nec partes operantur partialiter per
Virtutem identificatam, sed per Virtutem distinctam et totalem
caloris, lucis, et coloris recepti: g. si Virtus non operatur immate
partialiter, non cooperabitur gradus, sed mere passivae se habebit.

Respondunt advenant,
Satis cooperari arbitrium gradus, si operetur et quod. Constat: implicat,
Et in eo genere, quo qui est causa adaepta operandi, vere et proprie
dicatur alteri cooperari; alioquin Dubitatio iure potest antecere Quae
proprie cooperari causae secundae, tametsi recipimus non operatur immate,
sed mate, quatenus, praesertim Virtutem creaturae immate et totaliter
operantem; Et Thomae potest respondere circa cooperari Deo,
tametsi Deus recipimus sit tota Virtus agendi ad praesentiam
creaturam: atqui si virtus duntaxat cooperatur, quatenus et quod
operatur, existit respectu gradus operantis et quo causa totali: g. si non
operatur ut quo, de vera gradus non cooperatur.

Constat. Operari
duntaxat et quod, solum est recipere Virtutem adaepte operantem
et quo; sed aqua, aer, et pariter operantur etiam et quod,
quatenus recipiunt in se Virtutes adaepte operantes et quo, et ni-
hilominus. Vere non cooperantur, sed mere passivae se habent.
g.

si tota Virtus operandi est, generi gratiam, gratiamque,
illi arbitrium non cooperabit, sed mere passive se habebit, hoc
est, solum operabitur, quatenus patitur in se auxilium, a quo
in genere ad facti denominatur operari & quod.

Litteratiores
Thomista dicunt reddunt, quia calor non est Virtus aquae sed
ignis, nec lux aëri sed solis: Unde nil mirum non quod ab eis
denominari solum extraneum vere actuum, & denominari solum
proprium: ad lumen glorie et habitus charitatis sicut non sunt
Virtutes actiue intell. et voluntati in ordine ad operari super-
naturales, non minus quam intell. et voluntas sunt virtutes
actiue animae in ordine ad operari naturales: Unde quemadmodum
intell. et voluntas huius denominant animam esse non immerito
operativam vere operantem & quod, ita poterit intell. et voluntas
denominari vere operari & quod ratione lumen et habitus chari-
tatis.

Imo aiunt sicut virtutem cum aqua in eo, quod sicut
hac mere passive se habet reperi calidum extrane aduenienti, ita
Voluntas supra charitatis extrane a Deo infusa, nec ex parte a virtute;
divertere 9. in eo, quod aqua non sit solum proportionalium, ut
in actu 2. denominatur proprie et vere calefaciei a calore, uti de-
nominatur vere refrigerans a frigida; Non enim quodvis sub-
iectum elevabile est ad quemlibet effectum sicut arbor nec virtus
a lumine nec intell. valet elevari a claritate. Etiam ad particu-
larem operandum, sed solum ad effectus contentos intra terminum vel
obtinum ad: calefactio autem non est actio suspiciens terminum contentum
intra specificationem aquae, ad visum vel amorem Dei, ad quos elevantur
lumen et habitus, immo actus suspicientes. Dum, qui ut visibili
et amabili continentur intra obtinum adactum intell. et voluntati: quare
Voluntas est solum proportionalium et ab habitu constitutur
in actu 2. vere operativa actu supernaturali, sicut aqua a calore.

Alio hac dat quidem disparitatem de se sed non deum.

de se enim est, aliqua accidentia, Srigiditatem v.g. pro calore pro-
 portionasi aquae, quatenus qualitate denominati Srigefactioni est
 quod a Srigefactione; innaturali v. calfactioni a calfactione: sed
 non est ad rem; quia non probat, substantiam aquae in genere esse
 efficienti magis proprie operari, cum frige facit, quam cum
 calefacit, si ista trad operandi sit penes accidentia recepta: opes
 rari autem est quod per formam naturalem, vel innaturalem idem
 probat, aquam magis proportionasi effectui soli frigidae quam
 calidae, quod non inspicitur, quia id cohaeret, cum eo quod aequi-
 more pariter se habeat sequi Srigefactioni, quam calfactionis,
 ad quod proportio vel coaptatio omnino impertinens est. Et enim
 magis est substantiam proportionatum, sed aquae, quin propter ea
 magis denominetur agere ad actionem aquae. Et quidem si ingenue in
 hac re procedere velimus, Calvinus non adeo haerens in Aribio-
 ystria fuit, ut ignoraret habitum charitatis recipi et propor-
 tionari vultat, e.g. coaptari ad operacionem stentam intra lati-
 tudinem debiti adagii voluntati atq. hanc agere mediata radicaliter,
 et est quod, et bene ponderat Cameracensis de libris arb. l. 5. c. 9.
 Et nihilominus anathematizatur a Tridentino, quod l. 1. de lib.
 arb. c. 9. hanc, inquit, sic dicitur agi Dei gratia, et in gratia;
 sic in ipsum agere, et penes Dei spiritum tota sit ac maneat
 actioni efficacia: q. ne incidat in eandem Tridentini damna-
 tionem; neganda est adepta abtinitas gratia.

Dicit fortassis Chemista:

non ex prefata verba Calvinum a Tridentino damnari; sed
 quod lib. 2. inquit, illud Pauli. Qui omnibus laboravi, non
 autem ego, sed gratia Dei mecum, sic exponit; non enim gratiam
 Domini secum laborasse scribit Apollolui, et se concertem labo-
 ris faciat; quin potius totam laboris laudem omni gratia tunc dicit
 ita correctione; non ego, ait, qui laboravi, sed gratia Dei,
 qua mihi aderat. Unde intulit hanc vocem Calvinus;
 q. illa gratia est effectrix, non cooperatrix. Contra. Tridenti-
 in

timm non potuit hoc conegrem, quum damnaret omni qn-
 de fuit legitime illatum; sed omi, unde legitime infera tale
 regl est, penes Dei spiritum esse ac manere adioni efficacia-
etiam: g. si hoc omi non damnat, nequit sed damnari.
 Quod legitime inferate, liquet; etenim si tota adioni natu
 efficacia foret penes eam secundam, et Durando placuit, lo-
 gitime inferret a Theologi S. Augustinum: g. sola caa secunda est
 effectrix, et non caa 1. cooperatrix. Et rursus si tota adioni
 natu efficacia foret penes eam 1. et maluit Hieronimus;
 recte inferret: g. sola caa 1. est effectrix, et non cooperatrix.
 g. si tota adioni supernatli efficacia penes Dei spiritum ac
 gram foret, recte intulit Calvinus: g. sola caa est effectrix
 et non cooperatrix. Videant nunc Thomista, an ad hoc omi
 dijudant, dum propugnant, quasi esse totam racionem agendi, me-
 diateq. duntaxat et ut quod arbitrium agere.

Nono quam longinime re-
 ducere aichat optima nota Dominicanum; dicitur enim illud. Sed
 Et quondam ego in Salmantino S. Grego responderem audire; se eam
 admittere voluntatem, non precise de quod et remote, sed Et
 quo et proxime habitum charitatis cooperari, inq. immate abiqz
 per modum poe; Ne tri a mi videreti ducere, addidit, habitum.
 Quoque esse totam racionem agendi per modum virtutis; ita et
 ex habitu et virtute flatus Civium principium immatum s. quo,
 ex habitu tamem ex immata et adequata virtute per modum
 racionis. Sani, ex virtute s. tamem ex racione adequata per modum poe.
 Cuius auctori hac erat racione, quia cum habitus non sit poe, sed virtus
 sua poe, nequit inter virtutem et amorem supernatlem mediate inter
 poe, sed inter virtutis: g. virtus per modum poe influit immate
 et Et quo in adionem supernatlem; S. hinc solum in delictis et non
 agere Thomista.

g. Namq. etsi ad speciem ingeniosa, respectu inanis est, et est
 hoc tui reprobam: vel influere virtutem immediate potentia

Est influere immediate Virtutis Vegetabilis, vel non? Si 1^a 2^a 3^a 4^a 5^a 6^a 7^a 8^a 9^a 10^a 11^a 12^a 13^a 14^a 15^a 16^a 17^a 18^a 19^a 20^a 21^a 22^a 23^a 24^a 25^a 26^a 27^a 28^a 29^a 30^a 31^a 32^a 33^a 34^a 35^a 36^a 37^a 38^a 39^a 40^a 41^a 42^a 43^a 44^a 45^a 46^a 47^a 48^a 49^a 50^a 51^a 52^a 53^a 54^a 55^a 56^a 57^a 58^a 59^a 60^a 61^a 62^a 63^a 64^a 65^a 66^a 67^a 68^a 69^a 70^a 71^a 72^a 73^a 74^a 75^a 76^a 77^a 78^a 79^a 80^a 81^a 82^a 83^a 84^a 85^a 86^a 87^a 88^a 89^a 90^a 91^a 92^a 93^a 94^a 95^a 96^a 97^a 98^a 99^a 100^a

Provisum sentis, Virtuti duntaxat adferentibus Virtutem de-
 ducitalem. Si 2^a, inique procedi: nam loco aut immatione
 per virtutem influere, quia habitus non mediat et per se est
 Virtus: aliquid habitus etiam non mediat et Virtus Vegetabilis,
 sed et Inaali et exactura vivioni Qui vel amari: q. aut
 immatione per non influunt Virtus, aut influunt etiam immatione
 Virtutis.

Quomodo per hanc immationem per se vel per aliam
 productivam amoris supernaali equae immate nasci ab habitu
 vegetabili et virtute, ac naritate actio amoris nasci ab eadem vo-
 luntate et habitu naali, vel non? Si equae immate, Vocetur a
 zero virtuti, quatenus aut, habitum supernaalem esse totam om-
 nium per modum radii, scilicet, quod in aliquo sensu est verum, in-
 gruum quatenus habitus grae est tota virtus et ratio finali intrin-
 secanti, exigendi et proportionandi virtutem cum amore supernaali:
 quemadmodum Virtus est tota ratio elevandi, praaliter habitum et
 speciem non virtutis, et agendi virtutis amorem, licet non sit tota
 Virtus agendi absolute amorem et intellectionem naalem; et quem-
 admodum physica penetras x^a hominibus est tota ratio elevandi
 indifferentiam virtutis, licet non sit tota ratio absolute agendi,
 et anima rationalis est tota scia homi, licet non sit totum virtuti-
 dum immatum.

Si propterea dicas, actionem supernaalem creandi
 duntaxat pendere ab habitu supernaali a per se virtuti pendere,
 quatenus hoc immate substantia habitum: q. sicut virtuti in-
 fluxum denominativum, et per modum principij et quod tan-
 tumq. ad hunc verborum abnatum principij quo est per se, qua x^a
 omnes virtutes rationem et immatam agendi significat, sicut
 procerus abuteretur tunc Durandus, si diceret, Quomodo enim principij
 quo est virtutem immatam abnati per modum cae 1^a, quia
 virtus dum et actionem creae non mediat, nisi virtus cae 2^a.

Vel

Del Homita, si dixeret animam immate et est quo opere
 actionem maalem per modum substantiae; quia licet medietas vo-
 luntas et adaequata virtus est in per modum voe. Quasi
 rationem latuam, et sensu nobilium, nisi veli cum tunc subire dis-
 ficilem dimittendi alicam, ne animam periclitam, quia et tunc
 fatear, non inuenio, quid de re negauerit amplius Caluimus vo-
 luntati.

Prudens passim in seculi voluntatem que caere amorem,
 et quod per coaptationem poe cum habitu per virtutem inspirationis,
 non est quantitati, et signi sunt alii tui. Sed sicce velim, an
 haec virtus, poe, vel principium sit medicatum creale in volun-
 tati, prout constantia ab auxilio? Et inquiri. De quo iterum
 de hoc mediatore et contradictorio a denominatione auxilii, impo-
 tet ne veram vim actiuam et distinctam ab ea, qua prout
 nat ab auxilio, vel passiuam voluntatem. Si hoc est, propterea
 damnatur Caluimus. Si est g. illa virtus non est mediatore et
 remota, sed proxima et immata respectu alii supernaturali. Dicitur
 quia mediatore adunitas poe non distinguitur ab immata auxilii;
 quod enim est in auxilio proxime et per identitatem est in
 voluntate remota et per denominationem, sicut visibilitas, que
 est albedini proxima, est remota et denominatiue in pariete. g.
 si in voluntate est adunitas distincta ab adunitate auxilii, erit
 proxima et immata; vel si non est distincta, nulla superest,
 nisi denominatiue adunitas, quam nunquam negavit Caluimus.

Sed in gratiam
 Homitarum dicitur: licet maali substantiae mere passiuae se habeat
 respectu quantitati nihilominus impenetrabilitas a quantitate dimanans
 sicut in actu 2. impenetrabilem substantiam, nedium denominatiue,
 sed tam vere ac proprie, quam sit ipse quantitas impenetrabili.
 Quorum licet anima rationalis passiuae se habeat respectu gratiae, et haec
 sit sola ratio tenendi amorem Dei amabilem, in amore Dei non
 solum stratur ad gratiam sed ad animam gratiam; consimiliter g.

Sancti intus mere carnis se habeat re³gu³ lumini, poterit 89
sepe adu² Di. seu Visioni eque fieri altium, ac ipsum
suum: Etenim si non requirat Fiat quantitatis et grad
subtium ex se nec impenetrabile per dynam amicitia, facere
Vere impenetrabile amoreque dignum rade coaptati, cui res
requirit, Et sic luminis gloriosi intum ex se non altium
Visioni ponit facere Vere et proprie altium, et non tantum
denominatiue.

Concesso aut³, nego p³egm: disparitas getenda est
ex istius denominationi sua: denominatio enim anima transi
amorem nec non nobilitate impenetrabili est ingenere ead³ facti,
seu a sua quantaxat requirente subtium; denominatio d³ proprie
agenti est in genere ead³ efficienti, seu ab actione requirente
quam: subtium autem per se requirita ad effectum formalem
Et cum alias de rade subt³ non sit dare sed accipere perfectio-
nem nisi omnium Et mere carnis se habendo ponit recipere
perfectiorem quam ex se non habebat: sic subitaa ex se non
quanta potest denominari quanta a quantitate, et impenetrabili
ab eius impenetrabilitate, at³ principium Vere altium esse nequit,
quin Vere agat et perfectiorem immittet altium; actio autem
nequit perfectiorem recipere, nisi a Virtute immata, a qua p³ se
pendet: g³ sola Virtus Vere agat, subtium autem Virtuti per
accidens quantaxat et denominatiue.

Et hinc plane se se aperit rade
Omnia a priori sua solutio. Actio solum pendet p³ se et essentiali
a caa³ qua Vere et p³ se agit; sed si adequata virtus agendi ut
p³ se habitum charitatis, actio superuari ab illo quantaxat per-
debit p³ se et essentiali: g³ solum p³ se et proprie habitus agat.
Consequ³ est legitima. Maior Virtute operatissima; Omnia enim
solum pendet p³ se ab ext³ rami, quia solum est gradus extremo-
rum qua immata mit: ad actio solum est gradus et essentiali om-
cipit, a quo immata sicut: solum g³ ab illo essentiali p³ se.

Actio

Minor idem probanda verba. Hic idem potest enucleari,
 oriri a Virtute, quae praecipua omni qualitate et perfectione
 ipsius: sed si habitus est adfectus Virtus, necesse praecipua
 perfectione omni Virtuti; alioquin non foret Virtus adfectus,
 sed passiva: q. si dividitur conservetur habitus extra virtutem,
 adhuc perseverabit actio.

¶ Item in: Voluntas non denominatur
 Vere agens per actionem amoris productam a solo habitu charitatis
 sed a Volunte separata, Et hoc latebimus: q. nec potest denomi-
 nari Vere agens, quando recipit habitum. Siquis enim, hunc
 enim idem advenit uno in se Volunte et habitum; Amoris
 autem non est tribuere denominationem Vere agentis, sed recipientis:
 q. Vel ab habitu non unito producente actionem denominationem
 Voluntas Vere agens, aut non denominabitur ab habitu unito.
 Nec dici potest habitum non posse perseverare in productione
 actionis abiq. Volunte cum; licet enim verum sit
 Invenitur, dividitur tunc non repugnat, accidens esse et Operari
 separatum a subto, Et cernere est in accidentibus Eucharisticis,
 quae post sacramentum existunt abiq. subto, et nihilominus retinent
 eandem causalitatem, producuntq. eundem vaporem, spiritum
 eandem speciem Virtutis, quae antea, dum subto inerat, mini-
 mum quia res illarum sunt Virtus et principium quo ad equatum:
 principium autem quo calens perdet in operari a principio quod
 quatenus perdet in esse et sustentari: q. si dividitur potest existi
 Vere habitus separatus a Volunte, et aliunde est Virtus et prin-
 cipium quo ad effectum, producat eandem actionem ac antea.

¶ Hinc infero,
 nec animam per se esse adaequale substantiae, nec substantiam per proprie-
 tates, et Universim nullum principium pure quod possit denomi-
 nari proprie et per se productivum actus sui, per Virtutem a se realiter
 distinctam licet Virtutem. Haec alterior est, quia nulla Via potest
 subto trahere effectum, si ab eodem sibi repugnandem: atqui si Virtus
 dea

adeguata tribuere principio quod denominationem generis et per
 se agentis, iam alio modo videtur a tali principio pendere,
 Et dicitur, esset aliter a principio per se agentis q. tam virtus illa
 non foret adaequata. Curiam nulla virtus tribuere potest
 merito, etiam fraterne vere agentis, nisi quam exigit ipsa actio,
 Et existat, alioquin tribueret etiam fraterne essetate imperium
 actio exigentia actionis: sed actio non exigit essentialiter subiectum
 recipientem sua virtuti adaequata, quando virtus potest di-
 stinctus seruari citra motum: q.

Cap. A.

Examinatur duplex ratio nostra conclusionis.

Ex capite libertatis in qua argumentatur. Actus liberi et
 supernaali amoris Dei debet procedere a principio libero et super-
 naali, seu a principio habente libertatem agendi et omittendi
 amorem: sed si non procederet immate ab arbitrio creato, non
 procedit a principio potente omittere: q. procedit. Probatur
 Minor: habitus charitatis esse nequit principium omittendi
 actum charitatis, praeterquam cum omisso peccaminosa est; a parte
 operantis, Charitas non agit desperam: q. debet immate oriri ab
 arbitrio, cui potest peccaminosa omisso imputari.

Constat argutum, et
 simul arguta ex capite vitalitatis. Actio libera vitalis tam
 est fraterne electio vitalis, quam supernaali: sed quia supernaali
 hi est, debet immate nasci a virtute supernaali, quin suffi-
 cial mediate: q. quia vitalis electio est, debet immate nasci
 a virtute electiva vitali: atque virtus vitalis electiva non est
 habitus charitatis; q. vbi, quod hactenus inauditum est, fore
 voluntatem supernaalem: q. Virtus electiva vitalis esse debet
 arbitrium creatum rursus actum charitatis.

Dico Joanni a L. 50 ff. quod in duobus huius arguti pro-
 hib

licti x. sit ac obsecutus: passio parum philosophice confundat
 partialitatem ad partialitatem efficit; passio parum inguine
 diuersitas a quationis scopo, nobisque affingat speciale utriusq.
 sententia obsecutus; aut enim d. 14. q. 29. Omnis latens
 concurrens duplicem virtutem ad actum visionis; tamen ad-
 uerarij dicunt esse duplicem virtutem proportionatam et precisionem
 Iniqua ad suam partialitatem actus; sed vero non esse d. 14. q.
 proportionatam etiam partialitatem, sed omnem tantum esse pro-
 portionatam et eleuatam, alteram d. 14. solum esse propor-
 tionabilem ac eleuatam. Hactenus d. 14. q. 29. cui imponitur
 passio, et ut p. se condonem, quid ipse pro sui, ego pro ipso,
 deo utriusq. sententia d. 14. q. 29. referendo, respiciendo in
 voluntatem eleuatam per habitum istum esse virtutem electivam,
 agendi et non agendi; agendi scilicet charitatis, non agendi scilicet
 Et si opponas potestatem electivam debere esse d. 14. q. 29. et non partialitatem
 potestatem agendi et non agendi; aliter ipse habitus charitatis dicitur potestatem
 potestatem libera, qualemvis enim potestatem agendi amorem scilicet sui, et non
 agendi scilicet voluntatis; potestatem responderi, id verum esse de potestatem
 electiva et libera ut quod, scilicet de virtute: nam omnis virtus
 scilicet sui scilicet potestatem omittit amorem, et scilicet charitatis in se res-
 cepte, scilicet potestatem amorem elicit, absolute potestatem esse potestatem amandi
 et non amandi; habitus d. 14. cum non sit potestatem, sed virtus, non
 potestatem a virtute denominari potestatem non agere.

Et dicitur d. 14. q. 29. Et dicitur
 Et dilectio Dei sit in se libera et impediibili a virtute, sufficiens
 Et oriatur a charitate tamquam a virtute respicienti in subiecto potestatem
 potestatem voluntatem naturalem cum dilectione in se.

Sed dicitur d. 14. q. 29. Sed dicitur
 requirit esse potestatem libere detransi ad non existentem seu voluntatem amorem
 supernaturali, quoniam sit potestatem libere detransi ad existentem amorem: sed
 quia est potestatem libere detransi ad non existentem seu voluntatem
 amorem, debet voluntas immate procedere a virtute: q. quia est
 potestatem

poa etiam detrahi, debet etiam ab ipsa procedente amor, ut per
 naaliu. Hinc efficii syllog. posset subne aliqui suspendere
 eadem Minori non esse sufficientem; quia non esse praeiudice
 influat immate vltas in vltationem quod ad ipsam detrahet.
 Sed praeterea quod stineat intra sphaeram praealem ipsius.
 Et quidem etiam nos non eadem modo detrahet vltationem
 ad existeam, ac ad non existeam amoris supernaali; Nam
 ad existeam detrahet, et Virtus obedientiali: ad 2. ad non
 existeam detrahet et Virtus adagta et naali: q. sicut debet detrahe
 et Virtus immata ad vltationem, sicut potest detrahe et poa et
 et quod ad amorem: si autem ea 2. debet influere immate
 cum casu secundii, non est praeiudice (dicit Thomista) q. detrahet
 ad eorum existentiam, cum praeiudice 2. non nulli, quin influat
 detrahet, et 2. Omnes viuis vltas ad amorem dei; sed quia omni
 entitas creata continetur intra Omnipote sphaeram, quinque qua ten-
 dit sub rae entii.

Ita posset 2. Thomista in effringere propriu
 argti aciem, hebetare saltem; iteum tñ exaceruatam ad ma-
 laon limam, quam vltas hinc in modum intauro: implet
 poa deuo denominacem libere et vitalit, agentii, non posita
 de nouo actione libera et vitali: ad si habitus esset tota virtus a-
 gentii actionem liberam, resultaret in vltate denominac vitaliter
 ac libere agentii abiq. noua actione: Nam si a vltate separata,
 habitus abio ad illo procedenti nec foret vitali nec libera vltati.
 et vltro recedit Thomista; si q. vltatua habitus, exit libera
 et vitali: q. citra nouam actionem resultat denominac libere et
 vitalit operantii: vltio autem, qua deuo interuenit nec abio est
 nec actionem vltati, nec rae sui potest esse rae sibi agentii,
 nedum agentii vitalit et libere, sed pmo patientii, q. quidem vo-
 luntat nec pbyice nec moralit ad vltationem sui cum habitus vltati,
 nec posita vltatione potest suspendere actionem, si non potest vltio-
 ne ablata: q. vel vltas libere et vitalit operantii q. dicitur
 nem

nem adagte ostam ab habitu separato et in se acceptam; sed non
agat libere et vitaliter per dilutionem ostam ab habitu unito.

Quasi; quia causa 2^a vere et proprie
agit et cooperata 1^a, de maali se habet unio, vel carentia unione
causa 1^a unita et 2^a; non enim magis proprie agit humanitas tantum
sui actioni maali, unita deo ac divina: q.

Regetur aliter ratio: implat aufertur a virtute
denominatorem vere et libere agentis ac cooperantis gratia, quia
aufertur actio cuiusmodi denominationem tribuunt voluntati: ad si
habitus charitati integra eius virtus agendi, potest aufertur tamen
denominatio cooperantis, quia tolleret alio: q. **Primum liquet:**
quam ablata unione, et diuinitus potest probanimum maneret
alio habitus, ablata denominatione agentis a virtute; quia tunc
habitus, utpote extinguitur auctorem non foret virtus voluntatis.
Primum probatur: alio non minus essentialiter conuenit, tamquam
ultima detrahit agendi cum principio vere agente, quam cum
tuo vere alio: sed quia est virtus detrahit respectu sui implat
aufertur denominationem tui acti seu producti, non ablata unione:
q. et denominationem vere agentis, actione non ablata. 2^a
quia habitus est vere et proprie agens per actionem a se eli-
gitam, omnino implat aufertur denominationem habitus agentis,
non ablata actione: q. si virtus agere vere et proprie agit,
implicat, etc. **Primum** quia unio et virtus sunt modi,
et virtus detrahit extremi uniti et virtuti, implat aufertur.
denominationem uniti aut virtuti, unione aut virtuti peruen-
tante: q. similiter etc.

Cap. 4°

Subiunguntur argumenta contra principalem ratio-
nem nostrae conclusionis.

Obijci: non est contra conceptum proprium quo est virtuti ad-
equitate non per actionem producere virtuti: conceptus est a se distinctus:
q. Namque unio sit adaequate alumine tamquam a virtute per se re-

95
quiritate intellu ad agendum. Distinguo autem: ad unum contactio ab unum
rei per modum conditionis vel subti mere ganne. et habentis rege
actionis, transeat; per modum principij sui et qui se agentis, nego:
Et distinguo virtutibus suis, qua si requiritur intellu et finaliter
et proprie caact, nego; Et mere ganne denominata intelligere,
non sicut ac si a lumine separato. Vel a Deo producitur intellu
lectio, transeat neg. Quod studium cum finaliter non
est, et tunc requirit voluntatem ad denominationem amantem, sed
requirit tamen principium libere cooperari quia proprie operari
qualis esse videtur voluntas, si ad ignem est a virtute naturali
non pendeat essentialiter ab eo.

2.º Objicit: Et volens quod agit, sufficit,
non posse existeret actionem, quin denominet voluntatem agentem
Et quod; sed licet tota virtus agendi sit ab habitu, semper
voluntas denominatur ita agens: q.º. Debat Minor: tamen tota
virtus agendi sit ab habitu, tunc insunt essentialiter et principium quo:
aliqui actio pendet a virtute influente essentialiter et principium quo:
pendet etiam essentialiter a principio quod; sunt enim correlativa: q.º.
Contra Majori, nego Minoram; ad cuius probationem nego Majori;
quia lumen vel habitus solum denominatur ab ordine cu intellu
vel voluntate dicuntur principium quo, si sunt adequata ratio
agendi: cum autem ordo cum intellu non sit essentialiter lumen;
sed contingens. Causa enim non est essentialiter ab igne, sed posse
inesse; hinc est, et ratio principij quo sit lumen contingens
et seorsum ab illo producta non pendet essentialiter ab intellu et quod:
Et cum lumen nequit esse essentialiter principium quo divisioni
quam calor caliditatis; sed quia calor est adequata virtus
calori non est essentialiter principium quo, sed non pendet essentialiter
in operando ab igne, quin potius est quo et quod caliditatis
diuinitus conseruatur extra subum: q.º. si lumen est tota virtus
agendi, erit principium quo et quod, divisioni.

3.º Objicit ex doctrina Carmelitatum in
Mel

Met. 2. 3. q. 4. Actiones humanitatis Christi dicitur per se
 et essentialiter pendere a persona Verbi et a principio operandi
 et quod: et nihilominus tota virtus agendi illas, est per se
 per humanitatis: q. licet virtus agendi sit per se humani
 potest intus deus agere et quod. In quinto respondet
 mala, quia intus est spiritum luminis, non suppositum,
 sicut est Verbum respectu humanitatis: quare licet Verbum
 tamquam suppositum vere ageret et quod, intus tantum ageret
 denominatione et subitum admittat aqua calida.

Deinde Major
 est falsa; Verbum enim aut vere ageret et deus, vel
 et Verbum; si et deus, non agit pure et quod, sed
 etiam et quod et immate, non secus ac omnes actiones creaturay.
 si et Verbum: admittit q. aliquem influxum ad extra pro-
 prium Verbi in genere ac efficienti, qui non sit omnino
 toti divinitati, contra quam docent omnes Theologi cum Concilio
 Solitano 14. ubi habetur illud proloquium: Opera ad extra
sunt indivisa divinitati. In hoc retorqueo argum; quia hoc
 manitas cum nisi per continent omnes perfectiones et facultates
 et suarum actionum, haec non pendere essentialiter a Verbo et
 Verbo et alia nulla foret actio in Christo ordinis reali, si
 exigeretur existentia unioni hypostatica ad eius productionem
 sed poterit eadem univ. actiones producere humanitas cum alia
 substantia vel abiq. illa. q. si hinc continent per se facultates
 omnes unionis tamquam virtus adaequata, poterit eandem univ.
 nem producere abiq. unionem cum intus.

4. Sicut: non est incongrua
 substantiae agentis plurimam denominationem agere per virtutem adaequatam
 a se distinctam: q. ex hoc capite non repugnabit, substantiam intus
 vere agere, tametsi adaequata virtus agentis sit per se humani. Probatur
 autem tripliciter ad hoc. 1. substantia intus non movet denominationem
 sed deus agit per nos unionem et superrealiter, tametsi tota ratio

agendi visionem et supernalem sit lumen: q. licet tota ratio
 agendi absolute visionem sit lumen, in his absolute et vere agit.

2°. Anima et elevata, vere per nos agit: sed et elevata constituitur a lumine tamquam ab adequata ratione elevandi: q. Si sit partiali alienius generis tribuere potest effectum partialem in eo genere, sit totali eiusdem generis potest tribuere effectum totalem in eodem genere: sed lumen solum et virtus partiali constituit per nos in his alium visioni plurimum denominative: q. etiam potest et virtus totali alium constituit plurimum denominative.

Ad negando aut. Ad 13 probarem dico magis: in his plurimum denominative agit visionem. Et supernalem reduplicata supernalitate et ratione sub qua nego; et ratione qua concedo: et distinguo minorem: tota ratio agendi visionem et supernalem, et lumen, reduplicata supernalitate, et ratione sub qua concedo; et ratione qua nego, et sum. Et retorqueo: quia lumen est tota ratio agendi supernaliter visionem et rationem sub qua, in his more passive se habet respectu supernalitati, et executioni rationem sub qua respectu in his: q. si lumen fuerit tota ratio agendi supernaliter visionem et rationem sub qua. Et qua seu motive et tractive, more passive se habent in his erga supernaliter visionem etiam et rationem qua, et quod more passive se habent respectu vitalitati reliquarum facultatum realiter identificantur cum ratione qua.

Ad 23 probarem distinguo magis: anima et elevata etc, reduplicata elevare et adequata ratione agendi, nego; et inadequata ratione agendi, concedo; et concursa minori, nego. Ergo; licet enim praedicta sit per nos tota ratio praedictandi in genere eadem factis, non est tamen tota ratio agendi efficiente et quo; alioquin creata praedicta vere et et quo non ageret: q. similiter etc. Adde, arguam solum probare, voluntatem non agere et elevatam; quia tota ratio elevandi est lumen, sicut et elevatam.

Quod

Quando autem replicant: tota ratio elevandi est pro-
 portionandi est tota ratio continendi: sed tota ratio itinandi pro-
 portione est tota ratio agendi, virtus enim improporcionata ab
 virtute virtus non est distinguenda est Maior: est tota ratio
 continendi elevandam, et proporcionandi proporcionem ordinis et exigen-
 tia, concedo; continendi effectum, indistincto: totalitate effectus,
 concedo; totalitate causae, nego: Vel aliter continendi effectum pro-
 portione, proporcionem exigentiae, concedo; proporcionem virtuti
 obedientiali vel absolute, nego. Et quidem argum. non tenere
 a tota ratiōe elevandi ad totam ratiōem agendi, vel ex eo stat; quia
 de fide est, voluntatem vere efficere dilectionem supernaalem, quam
 sit vere elevandi; vel aliter improbable est, totam ratiōem elevandi
 non esse quid supernale, et quibuscumque saltem probable est, non
 esse totam ratiōem agendi: Unde q. a ratiōe elevandi ad ratiōem agendi
 arguitur.

Ad 3° probarem quoniam maiori, distinguo minorem, cum
 virtuti partialit. aliterum aliterum, denominative, quatenus operatur
 intellu per virtutem luminis, Et aqua per calorem, nego oppositum,
 quatenus operatur cum virtute luminis, Et species, cum intellu, con-
 cedo, et nego negem. Nec propro: intellu constituit partialit.
 aliterum per lumen plenum denominative, Augustinus accipi potest: 1°
 quatenus lumen intellu adiuvat, et partialit. et propria virtute
 immate agit, Et Omnipotens constituit creatam partialit. aliterum,
 Et in hoc sensu vera est propro. Ceterum ita virtus totali non potest
 continere intellu vere aliterum, Et per se patet. 2° quatenus per
 se, continetiam luminis et dicitur denominata intellu plenum
 denominative agens, et in hoc sensu est falsum: quia virtus non
 potest per se ab Omnipotens luminis cum intellu, cum falsa ratiōe
 potest generare: q. intellu Et operans per lumen intellu dicitur
 vel denominative operans. Cum quia lumen ut partialit. operans
 per virtutem suam, non operatur vitalit. q. licet intellu Et virtus
 litz operans in consensu luminis sit vere aliterum, Et q. operans

Mostro modo per Virtutem luminis non vitalis, non operabitur plura
denominative. 99

Objicies 5.º Pater eternus vere et proprie generat
Filium, tametsi adequata virtus generandi sit quae sit intell.
vivi. Item corpus animalium vere et proprie vivit in actu 2.º,
licet operari adequato efficienter ab anima et 3.º licet tota
virtus operandi sit lumen, intell. vere et vitaliter operabitur, et non
tantum denominative.

Nonnulli Recentiores ex Petri Auzade
respondent, Patrem eternum vere generare, corpusque animalium
vere vivere, quia neutrum operari per virtutem adequatam distin-
ctam, signaturam corpori animatum praeter naturam includit animam,
et Pater eternus praeter eternitatem naturam, intell. 2.º nec non
adequate includit lumen. Verum disparitas haec mihi explicita est
infra, Thomisti fauet: nam quemadmodum corpus animalium
includit animam et Pater eternus naturam, ita intell. elevatus
includit elevatorem luminis: q.^o si corpus animalium vere agit et
quod, tametsi tota ratio agendi sit anima, etiam intell. elevatus
vere agit et quod, tametsi tota ratio agendi sit lumen.

Si prope respon-
deat Patrem eternum non generare plura denominative: contra est,
quia ideo per nos intell. non agit plura denominative a lumine
adequato agente, quia actio productiva divisionis non potest comminari,
separata ab intell.: atqui actio generativa Verbi nec potest existere
absque Patre, nec comminari ab intell. Paterno per impossibile separata
a Paternitate: q.^o licet tantum agat et quod, agat plura de-
nominative.

Obicit aliqui, ideo vere agere Patrem, quia licet ratio agen-
di sit ista natura divina, haec non distinguitur realiter a Paternitate;
intell. 2.º realiter distinguitur a lumine. Sed respondendum satisfactum:
Nam si aliud non sufficeret, sufficeret virtualis distinctio inter
Paternitatem et naturam, et Pater non plura denominative generaret;

licet

sicut sufficit simili virtuali distinctio, et Patet idem produ-
cat ad extra denominatione, et non proprie, licet realiter identis
Sicut cum Omnipot.

Ad 1^{am} de Patre, concedo, Deum et per se generare et quod:
principium enim et quod tunc Deum et per se agit, cum alio
illud enecat, requirit, et sit tri productio: ut Filius eternus,
qui est tunc generati calere enecat requirit Patrem et Patrem;
nam enecat requirit, Distingui realiter a principio generante, non
a principio quo se nat: s. a principio quod est Deus.
Hac autem ratio non militat in istis, cum visio sit terminus
realiter distinctus a lumine. Quare istius uterque argumentum:
Tunc virtus adequata et quo petit, et subio vel supposito tri-
bular denominatione agentis, plura denominatione principio quod,
quando est incapax recipere denominationem simpliciter agentis; vel
virtus realiter identificata cum toto eorum denominationem est in-
capax: s. petit, et tribuatur principio quod, cum aliquid
principium debet simpliciter et de se agere: et cum virtus adequata
producendi distinguitur realiter a toto producto, et sumen a visio-
ne, nihil debet, et accipiat denominationem simpliciter agentis: s.
non requirit aliud principium vel suppositum, et denominetur
actuum et quod plura denominatione; alia requireret deno-
minationem enecat superflua, et existeret. Atque hac est
gemina ratio, cur suppositum Verbi per humanitatem, et
Pater eternus per Omnipotam non operentur plura denominatione,
Nimirum quia et omnipotam realiter distinguunt a toto producto,
et humanitas a suis operationibus, et in utroque continetur to-
ta perfectio tri producti.

Ad 2^{am} paritatem de corpore animalo s.
in genere calae ferri denominari ab anima Deum animalium, se-
cun vitaliter operanti in genere calae efficienti; quemadmodum a
calore denominatur aqua Deum calida, non Deum calefactura: sicut

sicut calefactio non pendet effectiue ab aqua, nec a calido, nisi
 tantum denominatiue a calore recepto, ita actio vitalis non solum
 spirituali, sed etiam sensitiua non pendet per se a corpore ani-
 malo in genere ead efficienti ab otia. parte, sed ab anima
 efficieti et receptiue; a corpore v. receptiue dumtaxat: nisi
 quominus calidum dicitur calefacere accidentaliter et per accidens,
 corpus v. animalium viuere substantialiter et per se, non quod
 in genere effectiue magis proprie pendat actio vitalis a cor-
 pore, quam calefactio ab aqua, vel alio subto; sed quia
 calidum calefacit, denominatiue a sua accidentali caloris,
 corpus v. viuit denominatiue a sua substantiali anima,
 solum per se componentii cum corpore.

Et hinc mutuate lucem
 solo tradita ab Huetado: nam cum ex anima et corpore
 conflatur unum per se, dicitur potest conceptus et frui concretus
 in recto significari utramq. partem: v. g. homo, qui et
 vere et per se agit, sufficit operari per animam cum homine
 realiter identitatem: at ex voluntate et habitu non resurgit
 solum per se, sed per accidens, in concreto autem accidentali,
 cum solum subto sumatur in recto, quin supponat profusa,
 sed per se, si semel voluit rade sui non operari, solum
 denominatiue et improprie operabitur, uti improprie agit ca-
 lidum vel corpus animalium, sumpto corpore in recto, et
 de obliquo anima.

Dicitur: si corpus organicum dumtaxat deno-
 minatiue viuit ab extremo viuenti, cui unitur: v. g. corpus
 Christi dñi nec in fideus fuit mortuum, ut potest tunc uni-
 tum extremo viuenti, scilicet Verbo diuino, aquo poterat ab
 intrinseco nutrir et progresiue moueri, non sicut ac dum erat
 anima unitum, et ex consequenti quoad hoc effectus potuit
 velum supplere defectum nescim substantie create sed tunc anime;
 Unde laui possemus in errorem viuentium, non sicut in Christo ani-

nam creatam, sed gratiam divinam intime unitam coeppari ad
 Muniti expleuisse. 2° hoc inveniuntur ad; Vagare in opposita
 sententia, in qua actio vitalis, et supponit actum, non potest
 effectus ad appore; cur, rogo, non poterit denominari nisi vis
 uens a Verbo operante eiusmodi motus in corpore, sicut potest
 denominari ab anima?

Et pro omnibus respondeam, scilicet prius
 scire, cur aqua denominetur a calore calefaciens, et calor non
 denominatur humectans ab aqua? aut cur materia pro quantitate
 denominata animala ab anima maati? Sane alia ratio reddi
 nequit, nisi quia calor non sustentat aquam, et aqua calorem;
 Et quantitas non recipit animam, sed materia; etenim sustentans
 denominatur ab actionibus sustentatis, non e converso sustentatus
 ab actionibus sustentanti. Consimiliter igitur quia pro corpore
 Divino nihil intellexerunt Philosophi, quam corpus sustentans aut
 recipiens in se principium exercens operandi vite, et Verbum
 non sustentans, sed sustentet in se corpus, Vti hoc sustentat
 aut recipit animam, proea ab anima exercente servat in
 corpore potius quam a Verbo corpus organicum Divinum deno-
 minatur.

Atque haec est ratio, cur humanitas non denominetur
 creans vel spirans ab actionibus Verbi sustentanti ipsam, et
 Verbum denominetur mensens vel patiens ab actionibus huma-
 nitatis sustentate. Hinc etiam est, quod quomodoque Verbum
 pro Spiritu aut Patre denominatur ratio omnium patiens aut
 mensens, quia licet aliae personae assistant, non sustentant intrinsece
 humanitatem; ita corpus organicum non potest denominari Divinum
 ab anima dumtaxat assistenti, nisi etiam intrinsece uniatum

Cap. Ultimum.

Submittit arguta contra conclusionem.

1° Objiciunt Thomista, creativum Delagium, quod aueruerit,

posse nam aliquo vite aeternae conducere operari. D. exanimo,
quod id nam, viuis praei, et citra graa opem traherit, quod quae
longissime abest ad eam, quod ab Augustino et Tridentino edocet,
Docemus arbitrium cooperari graa Dei.

Replicent, et obijciunt 2°
Semipelagianos, licet non totum nam adiciuerint, ad hanc damna-
ri, quod bipartitam fecerint activitatem, partem nam, et partem
graa tribuentes: q^o partiali activitati concedenda est. Constat
ex August. de praedest. sancto. c. 6. ubi loquens de aditu
supernaturali credendi, haec infort. Intiores igitur vivimus, si
totum Deo damus, non autem nos illi ex parte, et nobis
ex parte committimus; D. damnari quidem, quod biparti-
tam fecerint activitatem ex parte effectus, scilicet ex parte cause.
Etenim Semipelagianorum error in Africano Can. 25. in. l.
ini quibus refertur. Hoc etiam salubriter profiteremur et credimus,
quod in omni opere bono nos incipimus, et gratia per Dei misericor-
diam adiutamur: nos q^o id orthodoxe infirmamur, aientem
cum Tridentino, semper nam cooperari graa, ita ut nulla
particula effectus supernaturalis possit a nobis fieri sine gratia;
nec damus partialitatem effectus sed cae, quatenus totus effectus
supernaturalis procedit a nam elevata per graam, et totus a graa
cooperante nam.

Ad confutationem Augustini a. restituitur id docuisse
ut importuna Semipelagianorum ora frangeret, quia nulla inchoa
tribuitur est arbitrio, sed omni praeventio iustitiae cui debet a graa.
Audi Augustinum in Ench. c. 53. Relat, inquit, ut recte di-
ctum intelligatur, non est volentis, neque currentis, sed viventis
est Dei; totumq. datur Deo, quia nisi voluntatem et preparat
adiutamam (ecce initium salutis ex Deo) et adiuvat preparatam,
en cooperatorem arbitrij: q^o Augustinus et totum Deo defersit
voluntatem recurrit ad praeventionem graa, quatenus Dei illius est
illustrare et auxilijs gubare, et vivimus. Et ut primum inant ad-

negarij pro se Augustinum iactare, audiat c. 33 de Spiritu
 Et littera. Libera arbitrium, inquit, nupitri tributum a creatore
illa media sui est, qua vel interdum ad fidem, vel inclinari ad
infidelitatem potest. Tunc illustrius. Existit illa media sui aut
 vitium, si tota virtuti agendi ut pene habitum.

igitur inter Pelagianos Pelagianorumque semina et nos immensum est chaos.
 Pelagius arrogabat suae virtutem completam ad cuncta opera
 salutaria; Semipelagiani licet non ad cuncta, saltem ad inchoans
 dam suam salutem, nos utrumque cum Augustino contestamur,
 Et primum seorsim, sed simul cooperanti damus arbitrio per
 indivisam actionem grae, prout subtiliter de more edocuit
 Bernadus lib. de Graa et libero arb. Vbi orthodoxam sententiam
 a Semipelagianorum assentia ita vincit. Ad hoc praevenit
grae voluntatem nostram, ut iam sibi deinceps cooperemur; ita
tu quod a dea graa captum est, pariter ab utroque perficiatur,
ut nullum non sigillatim, simul non vicium per singulos
profectus operentur; non partim graa, partim libera arbitrium,
sed totum singula opere indivisano peragant; totum quidem hoc
et totum illa. Haec Bernadus.

Sed objicit 3.º Q. Thomae
 non solum negat partialitatem effusæ resp. operi salutari, sed
 etiam partialitatem cae, atque manifestam imperfectionem
 Deo et graa indignam. 4.º negamus quidem, fore caam par-
 tialitatem ex indigentia, seu ex atemperatoe; alioquin nec resp.
 effectuum naturalium posset videri partialitate cae Deo cooperari.
 Quod si ita esse, atq; et nihilominus concedi influxum immatam
 voluntati resp. actioni naturali, concedere pariter resp. actioni in-
 pernaturali, et de cetero non curabo, ut ne Deus appellandus cae
 partiali vel in suo genere totali.

Quod autem Q. Thomae
 deo pro influxu immato intus in divisionem, liquet, vel ex art. 5.º

q. 12. Vbi ita habet. Cum igitur virtus naturalis intellectui non sufficiat, 105
Ad Dei eventiam videndam, oraretur quod ex divina gratia super
accrescat ei virtus intelligendi, et hoc augmentum virtutis intellectus
est lumen. Pondus tria haec verba, ly non sufficiat, ly im-
peraccrescat ei virtus, et ly hoc augmentum virtutis, quae
agere supponunt in intellectu virtutem inchoatam, quae fiat sufficienter,
erascat, et augetur; sicut vbi per calorem accendi in aqua vir-
tutem calfaciendi, et in aere illuminandi per lucem.

Non me latet, quem
Angelicum multum in loci cum Christomo et Augustino deussit,
in opere salutari nihil nobis, sed totum Dei gratia tribuendum;
sed concius etiam sum, in iano id sensu a D. Th. exponi in 2.
q. 26. a. 5. ad 9. ibi. Ita sola gratia dicitur talem actum ope-
rari, non quia sine libero arbitrio operari, sed quia est causa prin-
cipali. Consonat etiam Christomus ad illud Pauli ad Rom. 9.
Non est voluntas, sed misericordia Dei; quia illius, inquit, est,
quod amplius est, cui dixit esse misericordiam secundum con-
suetudinem hominum; Videmus domum edificatam, et dicimus
quia totum est artificii, et tamen non omne opus est eius, sed
etiam operationum. Et quidem particula non praeditum quod
afficit, non semper negat absolute et quite, sed modaliter et in qd.

Replicent et a fac
objiciunt 4. Si activitas in visionem Dei aequa immate res-
ponderet intellectui ac lumen, aequa exigeret intellectus completi per lumen,
ac lumen per intellectum: sed eo ipso non potioris partem tribuerent
grad ac naa in opere salutari: 5. Probatur Maior: lumen deo
exigit compleri per intellectum, quia virtus ex se naturaliter incompleta
suaque naa exigit compleri: at si intellectus agit partialiter, est
etiam virtus naturaliter incompleta: 6. aequa exigeret per lumen com-
pleri. Si respondeas, intellectum non exigere compleri per lumen,
quia virtus eius respu visioni est obedientiam lumeni &
connaturali; replicant: quia virtus lumeni est naturaliter impleta,

Deo est naali: s. si virtus intellu respu Divisioni est naaliter
incompleta, non est obedientiali, sed naali.

Deo est naali: s. si virtus intellu respu Divisioni est naaliter
incompleta, non est obedientiali, sed naali. Nihilominus data
suo tenenda est. Ad respiciam distinguo caalem, quia virtus
luminis est naaliter incompleta in ordine ad complementum naale
et inferiori ordini cum divisione, Deo est est naali, concedo;
in ordine ad complementum quaecumque etiam supernaale, nego:
Virtus autem intellu non est respu Divisioni Dei naaliter incomple-
ta in ordine ad complementum naale; quare est obedientiali.
Cur autem lumen non sit complementum naale, et exactum ab
intellu, et intellu sit exactus a lumine, vocat Sepalada ad or-
dinem transeendentem, quatenus lumen exigit absolute, et sit
Virtus Dei pluri; intellu vero non exigit, et sit pluri Virtus
absolute, sed tantum sub conditione quod non repugnet lumine,
ad quod non dicit respum transeentem.

Abstineo ab hac istuo,
quod seorsimilini comico, repugnaturum intellu, repugnante
intelleione supernaali; virtutem enim conditionatam, quam dicit
in Ormipoa respu pluri adinuenit post Iaquez Sepalada,
alii cum Suarez non satii capimus. Sed precipue abstineo,
quod adhuc seorsu tali ordine transeentali in intellu respu Divisioni,
sufficiente reddite diuersim, quatenus lumen non solum exigit
intellu et poteri, Deum etiam et existentem; intellu vero
non exigit existentem existentem lumine, tametsi exigit eius pluri-
tatem: cum autem complementum virtutis non exigit in ordine
ad possibilitatem, sed ad existentiam eius, hinc est, et virtus
partiali lumine exigit pra intellu naaliter compleri. Atq. haec
etiam est ratio, cur lumen sollicita eluare intellu, sicut intellu lu-
men, tametsi Virtus etiam exigit; minimum quia illud eluat,
cuius intuitu Deus excedit conueniunt ad existentiam eius; conueniunt
autem virtuti Dei debet intellu ratio lumine, non lumine ratio
intellu.

Dief

Deus: nec in se exigat visionem cuiusvis obiecti naturalis; et pro-
 hibemini naturaliter completa per se sui cuiusmodi obiectum: g.
 ratio esse ad id et regni alicuius in se in eadem obiecti naturalis cum
 suo g. Angelici exigantur species et visiones eiusmodi obiectum,
 ne simpliciter sint supernaturalis regni sui, sed supernaturalis, qua
 gratiose et ultra exigentiam sua natura, licet non omnino conferunt.
 ad finem Dei ~~et~~ omni natura creata est indubitata, adeoque regni omnis
 species complementum ad illam est supernaturalis.

Nota hac doctrina esse

etiam aduersarios, qui admittunt aliquam partem siue proximam siue
 radicalem in natura distinctam a gratia; quin nec exigat perfici comple-
 ri vel approximi per gratiam, licet gratia exigat naturam. Item ager-
 se instanti in parte accidentali parua, que in se natura ad inmatu-
 recipiendas fructus supernaturalis visioni et amoris, quin exigat lumen
 aliud principium, quo eiusmodi fructus producantur; tamen g. et
 ultra accidentali natura inmatu attingat visionem, non propterea
 exigat lumen, et illam producat.

Repliant et Objiciunt 5. Et

comparatur actio ad finem, ita principium ad actionem: ut actio
 quae entitativa naturalis requirit partialitate et in consortio actionis super-
 naturalis esse modum sui entitativa supernaturalis: g. nec principium
 entitativa natura potest in consortio principii supernaturalis esse par-
 tialitate productivum actioni supernaturali. Neque Maiorem: nam
 actio est prima deus ad finem et principium deus tale; princi-
 pium v. natura et prima deus ad actionem, sed indifferens pro-
 prium, et pro principium orientate actionis diuersus producat.
 ex quo oritur, et si semel actio entitativa naturalis enit productiva
 sit supernaturalis, illam essentialiter exigeret: exigeret autem naturalis
 si natura supernaturalis sedant actionem intrinsece supernaturalis, sed
 nulla actio est supernaturalis; foret g. illa nec naturalis, nec super-
 naturalis, sed chymica: hac autem res non militat in principio
 ex se inconnexo et separabili ab actione supernaturali, et patet:

quod

quare dispar est ratio.

Replicabitur et Objiciet C.° Sanctius actus
 meritarius sit separabilis a premio, quoniam minus actus honestus
 maioris meretur in coniectio alterius actus supernaturalis. caute me-
 ritorie est quo, seu partialiter mereri premium supernaturale: q.°
 nec principium naturale in coniectio supernaturale potest partem
 habere est quo physice caute estum supernaturalem. Concesso antea,
 nego consequens. Disparitas reddenda etiam est ad educationis:
 Nam abbas sine est quo dicitur est quod proprie et per se physice
 caute est fidem amorem supernaturalem; abbas v.° maioris modo
 modo caute meritorie premium supernaturale. Pro omnibus addo
 distinctionem; quia causalitas meritoria est in genere cae finali;
 effectiva v.° in genere cae efficienti: cae efficiens potest iuvare,
 a cae ad productionem effectus, que neutra rationem potest; itens cae finali,
 q.° utroque realiter indistincta ab effectus, si ad alia sua iuvare potest ad producendum
 effectum, quem ex se et in abstracto non potest, iuvaret ad mutandam esseam,
 seu ut esset quod non erat; qd est chymaria: sic albedo vel aqua potest
 iuvare a principio supernaturale ad effectivam producendam gratiam; nunquam tamen
 potest eadem elevari, ut partialiter tribuat effectum. Quoniam quati.

Quod autem actus meritorius caute premium in genere cae finali
 liquet, quia catens est meritorius, quatenus Quis in illo optaret: at optaret, qua-
 tenus est sua denominatione subitum honeste amari v.g.; cum autem premium
 naturalem nunquam potest nec partialiter denominatione subitum supernaturaliter amari, nisi sit,
 ut nec supernaturaliter mereri. Denominari potest etiam in coniectio meriti supernaturale. Nihil
 dicimus tamen reddi abbas, sicut si reperitur in premio supernaturale finalitatis reverentia
 actus maior, uti reperitur vitalitatis in dividere, seipsum intus et exiguus illum. Nihil inveni-
 mus ad summum qd est, si debet meritum naturale partialiter influere, seu si non: quoniam
 non est gratia si exigit admi ab aqua, potest nihilominus hanc elevari ad eius productionem.

Objiciet 7.° arguit intus producere immato divisionem Dei sui ratio finali vitalis
 habet quinquagesima a supernaturali: q.° sui nulla. Debet autem: ratio finali producere et tamen finali produci
 si ratio: sed nulla ratio finali producere potest esse tamen finali produci: q.° sui ratio finali producere.
 Quati: si intus immato ageret. Divisionem Dei, in axime, ut virtus occurrentialis et elevata plures:
 Deo vitalitatis: ut quinquagesima a Supernaturali non exigit intus et elevatum: q.° si dicitur sui ratio vitalitatis quinquagesima

omn

Contrari 2°: intell^u et concurrens ad vitalitatem Divini cog-
net concursu Dei; non supernaali: g^o naali: g^o Deus duplici con-
cursu, naali scilicet et supernaali concurrens ad Divinitatem sui.

cap. 2. Ad probacionem distinguo cum Regula Maiorem: sunt
Dum Logice et formaliter sumpta, concedo; physice et materialiter, nego.
Et distinguo Min. nulla ratio praevincendi Logice potest esse terminus
productus, nego; praevincendi physice, cedo, et nego regni: Quis
fracti physice sumptus dicitur talis in ordine ad existentiam et pro-
ductionem realem; Logice v. in ordine ad praedicationem et intentio-
nalem existentiam; quantum autem tenet physiци productionem
nequeat esse una, formalitas absq. alia, potest tñ una absque
alio apprehendi, et ita praedicari de omnibus effectibus talis pot.
quam appellamus rationem fractalem sub qua: sic conceptus entis
dicitur ratio fractali sub qua productioni divina, quin propterea
ratio entis et praevincenda reduplicative sit in effu, sed distinetur
specificative et materialiter sumpta.

Ad probacionem distinguo Maiorem:
Sicut et Virtus elevata ad Divinitatem materialiter et in individuo
sumptam, concedo; formaliter, nego: quia sub illa ratione praevincit,
nec exigendo nec excludendo elevacionem; et consequenter ad 2°
fractorem respondeam; sub illa ratione fractali praevincit a concursu
naali Dei vel supernaali. Tametsi realiter supernaali concursu
operat ad vitalitatem realiter supernaalem.

Replicabitur et Obiciet 3°
Vitalitas Divini Dei non solum et ratio que, sed etiam
et ratio sub qua regardet luminis gloria: g^o superfluit influxus
Dni intellu sub ratione Vitalitatis. Probatur aut: ratio facti sub
qua luminis est differentia Divini Dei contrahens quidem
genericeum cognitionis ad differentiale cognitionis intuitiva: sed diffusa ra-
tioni, scilicet omni vita ad speciem vita, et scilicet Vitali, et eque ad
intello ac ratio generica: g^o ratio sub qua luminis est formalitas Vitali.

In

In primo anti nego nego; licet vitalitas visionis Dei responderet
 habitui, potest etiam responderi intellectui; illi et principio accidentali, huius et substantiali;
 secundum modum facti debent de diversa cognitioni naturali scientifica, q. et finalitate
 Vitali, et responderet habitui, scientifici et intellectui, utroque immate influente, intellectui
 et principio Vitali substantiali, habitui et accidentali.

2^a et obijecit mihi obijecit obijecit
 anti: vitalitas visionis generice sumpta responderet et hoc sub qua, nego; specificie, sub-
 distingo: responderet luminis ad apte, nego; luminis et intellectui simul, concedo, et nego nego.
 ex hoc autem ad hoc finalis sub qua est Vitali, inesse inferri, lumen fore principium
 Vitale, quia ad hoc potest requiri et quia ad apte responderet aliqua vitalitas. Eadem ergo pro
 ab intellectu, et quia dicitur per attractionem Vitalem: neutrum autem potest lumen summe;
 Ceterum generalitatem explicare multiplex in visione Dei finalitas potest considerari: quod
 sub finalitate cognitioni Vitali, et ita apte exigit scilicet quod intellectus; luminis
 autem nec exigit nec excludit, sed finalitate principii: Vel potest considerari sub finalitate
 supernaturali, ubi, ita finalitate exigit lumen, quia supernaturali; animae autem influxu procedit:
 Vel sub finalitate speciei expressae seu imaginis Dei, et sic finalissime potest augere obijecit
 esset divina, speciesque impura; quoniam autem finalitate potest augere quod intellectus
 elevata: Vel denique sub finalitate intuitioni Dei, et sic finalissime potest intellectum
 et lumen, speciem et principium finalitate seu essentiae. Haec autem finalitatum ratio,
 et distinctio accommodata plurimum refert, ne fallaciam reduplicacionum inveniendi irre-
 tiamus; Et cum dicitur, Visio est Vitali non est aluminis, et est supernaturali non est ab intellectu;
 Nam si hoc reduplicet tam plurimum, est falsa; si modum, quo dicitur, est prode-
 quae verum est, et supernaturali non est ab intellectu, et est Vitalem non esse a lumine tamquam
 a causa divini, et sub ea finalitate exaltu, finalitate a tria; quod non tollit et singula et
 oes sint ad aluminis, ac ab intellectu; Et inique civium principii non fundetur finalitate
 in quibus finalitate et principii per intellectum ab alijs.

9° obijecit cum Pothoy: substantia
 anime in visionem Dei nec potest influere et virtus instrumentali, quae sub-
 stantia sit, est visionis perfectior; nec est virtus principali, quae inferiori ordinis est: q.
 nullo modo est virtus potest influere. Hec autem per argumentum enim licet q. nec est
 potest nec est principium quod, et sic in hanc incedit. Hanc, nec in-
 strumentalem licet esse miracula, non est eadem instrumentalem; quia est
 anti

miraculi perfectior; n̄ itemot p̄nciplem, q̄ inferiori d̄ivini ē; aut n̄
 sicut Loci Itaque, ex disparitate definitione cae p̄ncipiali et instrumentali
 captiore obiecta ad aduersione. Absolute dicendum, humanitatem Christi et
 animam fore caam instrumentalem d̄ivini et miraculorum; q̄ ad
 caam p̄ncipalem n̄ sufficit alterutrum, sed utroque opus est, ut et q̄d
 ad effectum d̄ivinitate sibi naturaliter debita, et q̄d saltem ea perfecta concurrat,
 prout 2° Phys. 9. et c. 2. cum Eximio d̄ivine docuimus.

Quaerunt: si
 inuenit partiali virtus inth̄i reip̄ d̄ivini Dei, sequeret̄, perfectiorem
 inth̄i cum lumine equali d̄ivinitatem Dei perfectiorem elicituram: sequela
 p̄tergendo Doctori Angelico aduersate hic art. 6. et prout aduersione; cum
 d̄ivini Dei n̄ meliori nae, sed meliori respondere d̄ebet. Sequi autem ea
 nae verba, ad hoc certum adiutatus est Albidus et d̄iv. 29. iudicat, sine
 inconsequencie nota negari n̄ posse.

Hoc sicut et reliqua proxime arguta, si p̄nde-
 rii est, ex quo opprimat aduersione: nam vel d̄ivina Angelica perfectior
 humana tribuit d̄ivinitati supernaturali perfectiorem d̄ivinitatem effectus, vel non?
 Si tribuit d̄ivinitati, influit, imitari; si non influit, damnari. Interea dico,
 si necessaria foret sequela, tutius eam concederem, quam ne sequeret̄, nec
 parem veram aduersionem nae; quemadmodum, et alio in loco ait Suarez,
 si ex influxu d̄ivinitatis in actum peccati n̄ d̄ivinitate sequeret̄ error, nec esset
 negari cum d̄ivinitate, dum concurreret, quam d̄ivinitatem amare; et
 dum an sequatur, quae 6° 7° decidendum est.

Quaestio 9.

Itum ceteris paribus, quo perfectior intellectus, eo
 perfectiorem d̄ivinitatem Dei eliciat?

Et certa ad intellectus, necnamque, citra stouentiam in primis est, de Latio
 d̄ivinitati Dei, quibus caliter in celo beatetur nec necessario fore equalis?
 Et post Iovinianum deliravit Lutherus, nec item necessario inaequalis,
 ut sentit Paludanus; sed plures inaequalis in iis, qui deceperunt adulti;

Equa

aequales 2.º in iis, qui dicuntur infantes; nec non antea
 Suarez innocentissimi sub Herode occisus, quia gloria et coronas
 respondet labori; et hereditas iuri filiorum: g.^o sicut parvulus pro
 aequali iure filiorum aequali hereditatis portio et meriti Christi
 recipiatur; adulti 2.º inaequales esse debent respectu proprii meriti inae-
 qualitatem, sicut dicitur ad Corinth. 2. qui parce seminatur,
parce et metet; et qui seminatur in benedictionibus, de benedictionibus
et metet. Haec autem inaequalitas gloriae etiam reipsum adultorum
 Nullo fando expugnatur a Saludano, g.^o nec in Angelis foret ratio
 gloriae inaequalitatis, uti non est poena in damnatis; nec si foret, pro
 ea proportio servari deberet in hominibus, qui cum sint nec inaequaliter,
 g.^o 1.^a non est eis collata inaequaliter, uti sexta collata Angelis.

Supponendum 2.º

pro certo inaequalitatem hanc divisionum scilicet naturae ex maiori intensio-
 ne aut claritate ipsius divisionis, moraliter 2.º a meriti inaequali-
 tate maiorum, effectivae ex inaequalitate luminis gloriae concurrentis totius,
 alteriusve principij elevantis: quare solum quae sit, utrum etiam variati
 effectivae ex inaequalitate poae. Nec haec quaestio perdet adinvicem
 sed convenientia specifica divisionis Angelicae et humanae; nam cum di-
 versitate specifica cohaeret aequalitas in perfectione. Igitur perfectiorum
 inter se posse ceteris partibus et debere perfectiorum divisionem Dei elice-
 re, qui accidens immediatum, sicut solum cum suis, Divinis et Cael.
 quae suffragantur modo viginti antea velati, et ex parte sequenti a d.
 deip. d. 37. ubi totidem q. negativa recenset, quos inter de. hinc. et
 Cael. solum, Vazq. et Valent. d. d. d. Josephum Heydenium, et de-
 ceptum.

Cap. 1.

Præsertim negativa sententia.

§. 1.

Debetur a perfectioribus.

De hoc eodem Theologica ex suar. lib. 2.º de attrib. c. 24: de sacro
 111

Dei sunt equalia merita, et equalia in perfectione visio Dei: sed in An-
gelo et hoc possunt esse ino de facto sunt in aliquibus equalia merita:
g.^o equalis Dei visio. Siquis sciat de Deo dno p. 6. n. 145.
sequitur nobilissimum Aristoteli Graecum, negat absolute Maiorem;
ita cum qua n^o deficiat id efficiat naturam, non est inquit, cur
visio Dei non sit de facto perfectior in Angelo qm in ho^o,
tametsi merita et lumen meriti respondent sicut equalia.

Expositio de
Aeri suo, ad omnibus in rebus tamq^m fidei principis parum
agnona deficiente Florentino ver. dit. Deator intell^u ipsum Deum
simum et unum, sicut est in se; pro meritorum t^m diversitate
aliis alio perfectior. Respondet nobilissimus Faber, a Concilio Vniver-
sali, n^ope inaequalitatem divisionis provenire ex merito; aliud d.
non negari, sicut provenire etiam a natura; quare arguitur utpote
ad auctoritatem negativam petiitum nihil opare. Fallit, quia ex ne-
gativo seque positivum: nam casu quo in Angelo foret merita,
et tria sicut in homine et quatuor, intell^u Angeli cum lumine et tria
eliceret divisionem Dei et quatuor; hoc v.^o cum lumine et quatuor
non nisi divisionem et quatuor: g.^o tunc meriti inaequalitas non
responderet inaequali Dei visio, contra quam positive definit
Florentinum.

Propterea reliqui scolastice nec non scholae ex n^ori libent^r
concedunt Wardum; aiunt t^m suppositi equalitas meriti, Angelum
pra^e hoc recepturum quibus homini, et ita excessus intell^u Angeli
compensetur per defectum luminis, et visio evadet equalis. Si oppo-
nat lumen fore etiam premium, repraesentat enim esse premium per
se intentum, sed medium ad beatitudinem seu divisionem Dei; g.^o est
tota merces: unde cum paribus meriti de facto respondere debeat
par premium, necesse est, ut fortiori intell^u debilius lumen corres-
pondeat.

Quispiam hoc solvo Eximio Suarez, quia etiam lumen non est
premium, est t^m maxima intell^u perfectio ac superna nobis decus.
g.

Angelus, qui equaliter meruit ac homo, si debuit praevincere
 quod per suavitatem ingenio possidet, tanta perfectione fructuari. *Dupliciter 2°*
 D. Molina aliter aduertit, quod si perfectioni intellectus attribueretur res
 missis luxuriam, voluntati etiam perfectioni deberet tribui ieiunium
 habitus charitatis, ne amor beatissimi Angeli sit perfectior, et vicior
 hominis grae; quod est contra omnem sententiam fidelium, et quod
 graa eminenti meriti, charitas grae, et amor charitati.

Dupliciter
 Demum et praecipue cum Decipito; nam vel influxus intellectus (idem
 de de dicitur) equivaleret influxui luminis, vel non? Si non equi-
 ualere: q^o negat id quod decreuit de lumine, dispensari per id, quod
 accreuit in intellectu, et quam debet auerere. Si equivaleret: q^o cum gra-
 zas sit inter finita, poterit adeo crescere naturalis perfectio intellectus, et cum
 influxu equivaleret toti influxui inferiori intellectus cum lumine. V.g. sicut
 merita et quatuor in intellectu adeo perfectio, et habet ex se influxum
 et quatuor in diuinitatem Dei. Inquiri, an tunc praeter influxum su-
 pernaturalium Dei et ubi ponatur influxus luminis, vel non? Si ponitur:
 q^o meriti et quatuor respondebit diuinitati beatam plurimum et quatuor,
 contra quam docet Florentinum; si non ponitur, dabitur praeter intellectus
 adeo excellens et non indigeat lumine, contra quam docet Hieronymus
 Synodus. Vel si dicas, semper requiritur lumen, quod influxus intellectus
 est diuersae rationis: q^o nunquam equivaleret influxui luminis, sed tan-
 tundem luminis infunderetur intellectui Angelico, ac humano, tametsi
 merita sint paria, fietq. diuinitati perfectior.

D. Molina negat, futuram
 perfectiorem in Angelo, Deo qui uberiorem influxum omnique com-
 pensante in diuinitate elicit ab homine, id quod perfectior intellectus plus
 ex se influit, quam humanus, ut q^o exigente prudentia Dei, qua dicitur
 paribus meritis ingenuum naturam per gratiam respondere. Sed de
 quia, facilius ac theologia copiosius foret, addere rationem tibi,
 prudentia, regardo perfectiorem gratiam conducere ad perfectiorem bea-
 titudinem, quam facere hominem beatorem, quam foret, si non existeret

Ang

Angelus comparari merito cum hoc.

115

Vel si dixerim dicat cum Dec. non concurre
concursum in homine, sed dimittit securum Dei erga visionem An-
geli, quia n̄ habet hic ius ad visionem Dei, quam potest habere, sed ad
visionem, quam meruit. Si hoc, inq̄m, dicat: cur ego, deteriori con-
ditioni fiat Angelus in visione Dei, eo gratiore quod per meritum sit
in hoc? Vel cur concurrens effectum Dei in visionem debeat plus
attendere ad caritatem moralem indiatam et impropriam meritoꝝ,
quam ad caritatem physicam et immatam intus perfectiori, si semel
per se eiundem maior perfectio ducit ad clariorem Dei visionem?

Probatur §. 12.

Probatur ab absurdo eadem conclusio.
Quisq̄. instans ac quæso p̄cedenti arguit: si Deo n̄ minuente in
Angelo, Dei agente in hoc summo influxum, visio esse debeat clarior,
quo perfectior intus, sequeret̄, semper ita fore: nam claritas quærens
ex lumine vel ex concursu Dei ferit interius et gradualis; claritas d̄.
resolva ex meliori intus ferit specifica et creali: s̄. anima Christi
d̄ni non videt Deum visione ita perfecta, ac videt Angelus. Pro-
pter, nam diversitas individualis et interius requirit adæquare diver-
sitate equalis et specificam: g. si visio, qua videt Christus d̄ni
haurit ab intus claritatem inferiorem Angelicam, erit eius visio clari-
tatis in specie inferiori visione infimi Angeli: q. suq̄ ex t̄ri videt
absurda, erroneamq. appellat D. Th. 3. q̄. 2. a. 57. Et videtur
seq̄ ex sent̄ia aduersariorum, præsertim Cartesiani §. p. 9. 10. a. f. ita
arbitri: si Verbum diuinum annumeret naturam Angelicam cum æque-
li lumine gloria ei, cum quo assumptit humanam; n̄ illa Angelica
melius videt, quam modo videt humana assumpta.

In mea d̄. sent̄ia mini-
me id sequitur, quia visio deata Christi d̄ni n̄ recipit intus qua im-
manum et naturam, sed gratiore qua intus eleuatum; et ut sic
de malo se habet d̄nti naturali perfectior.

Probatur ex opposita sent̄ia sequitur

Vel

Se. quicum gradum in auxilio supernali sufficere ad infinitam syncretizemate interius
 altius supernali. Probat; nam per dei ille gradus pro perfectioni per
 cui adiungit, potest intentionem ady. elice: atq. potest adungi per magis de mas
 sui pfecta in infinitum intra nate hoi: potest q. cum illa elicere intentionem syncre
 theformate infinitam: in quo gemina sece pfecta aduidentur; prior, gradus in huius
 pte stinere infinitam pfectionem effectus; posteria, hanc stinere a nate, cui ad
 iungit, mutuari; ex quo pluri modo nali perfectio extollit.

S. 2.

Probatur a priori conclusio.

Dicitur in linea Angeli in se in divisionem Dei ut eleuata et obedientiali: sed ut
 eleuata q. lumen equali n. e. perfectior virtuti in linea obedientiali Angeli superioris,
 aut hoi: q. n. quibit gradere divisionem pfectionem. Minor, q. na ad aduersarij
 negati pcati exortendo corpus fraditum: Ceterum virtus in linea Angeli superioris
 in se est perfectior ut obedientiali et eleuata q. equali lumine, quatenus virtus,
 q. eleuata, est entitatie pfectior: id optime caperet, dicitatem entitatie et in eadem
 pfectionem esse in obedientiali caando equali. Probat. 1. q. dicitur in uerbo nali,
 est, et quest. prima dicitur, in principiano supernali: q. et dicitur in uerbo in equali
 poterit esse in obedientiali principiano equali. 2. sicuti Angelus, qua dicitur
 in linea e. eleuata a lumine, et pducit obedientialiter divisionem Dei, ita qua ens,
 aut substantia creata, eleuabili e. ad omnipot. et pducit obedientialiter ipsum
 lumen gloria del. graam: id qd. Angelus sit creata entitatie pfectior hoc, non
 facit, ut sit pfectior hoc in caando obedientialite lumine vel graam, si cetera sint
 paria: q. nec in caando divisionem.

Maior e. iusta, et Minor multi, in vili defacto ceteri paribus, pfectior
 graa, gaudi ab aqua in Baptismo, qm. a deo ad abolitionem, et ab deo sancte In-
 ctioni qm. ab aqua, cogit deum entitatie ut pfectius aqua; et hac graa adolu-
 tionis; qd. nullo qm. uelut. Deest probata tum a paritate ratio, tum a priori:
 nam ideo in minori de. nali se habet illa maior entitatie pfectio, qd. qm. obe-
 dientiali n. remunerata ut tali cum entitate per eleuata, id cum virtute
 eleuante: q. si virtus homini eleuati ad divisionem equali est in hoc et An-
 gelo, non eudet pfectior ratio, aut eudet perfectior graa.

Dico: ideo graa n. eudet pfectior ab Angelo qm. homine, del
 at

ab Deo pro aqua, quia nec euadit perfecta ut ab illi, id est, non exigit
 gratia Angelum, et ei tribuat perfectionem propriam Angeli: at Divisio
 qua vitali est ab Angelo, exigitq. vitalitatem Angelicam: q. si nec
 est perfectior in Angelo pro homine, ceteris partibus diuisio euadit perfectior
 est.

Hoc discrimen est quasi medulla fundamenti diuisionum; ad eum
 diti 1°: nam vel diuisio Dei est qualitas vel modus. Si qualitas,
 et cum omni arbitror; non exigit vitalitatem Angelicam pro huma-
 na, sed est immanente ab intus eleuato; sicut calor non potest nasci
 oriri magis ab igne, non a sole. Unde quemadmodum perfectio illi
 pro igne de materiali se habet ad calorem; ita similiter perfectio Angelica
 pro humana relate ad diuisionem. Si 2° sit modus et actio, euadit
 quidem pendens ab Angelo, sed ea dependentia et aliquid etiam daret di-
 uisionem in specie logica, sicut theologicæ; et perinde est, ac si non esset in
 ordine ad refundendam perfectionem: nam etiam actio gratuita gratia es-
 sentialiter pendet a principio, a quo semel orta, cum ipse productio
 graa ab Deo perfectior sit, quam ab aqua; vel ab Angelo, quem ab
 homine, minimum quia non influunt, qua nascit et entitative ex-
 cedunt, sed qua subordinatiue conueniunt in ratione instrumenti
 Eleuabili: atq. etiam Angelus influunt ut pro subordinatiue in diuisio-
 nem Dei: q. non refundit perfectionem vitalitatem.

Decentiori in illis sequenti
 Ripaldi. et Quirós concludunt, non esse de seipso perfectionem de-
 bere producere semper effectum perfectiorem, sed posse aliquem, eod
 sufficienter explicatur maior perfectio causæ in aliquo effectu perfection
 omnibus inferioris potest, tamen producat alios imperfectiores. Atque
 hinc respondent 1° art. a posteriori, posse quidem dari diuisionem bea-
 tam perfectiorem pro potest perfectiori, non tamen dari de facto, quia
 in hac quæstione soluit. Quia dumtaxat attendere ad æqualitatem
 meritorum et luminis eleuantis.

Media hæc via, qua dicitur de potest
 nasci non regni naturam effectum, tuta mihi et gloria dicitur;

cum sufficienter saluata maior perfectio in caudo sibi pro fine in
 reductione alicuius effectus perfectiori, Etiam si calor nec non cae
 caliditas gaudet ab utroq; eiusdem sit perfectioni: Et enim scite
 obseruat Despaldus d. 37. n. 19. sibi respu in effectu ad caam per
 fectiorem non constituit, cateru pariter tunc perfectiorem, nisi
 inde deriuat, in cao alia perfectio distincta ab eo in eo respu, que
 necessario deriuat; cur enim caliditas a solo Deo producta natio
 erit perfectior caliditate orta a solo et Deo; quare non habet hac
 respu; agens est perfectius sibi respu ad perfectiores effectus: g.
 effectus erit perfectior sibi respu ad agens perfectius; quippe tota
 perfectio effectus debet tribui ad agente continente propterea illam in se;
 tota l. perfectio agentis non debet necessario tribui effectui, alias
 omni effectus esse deberet equalis perfectioni cum caa: g. licet respu
 ad perfectiorem effectum legitime arguat perfectius agenti, non e conu-
 so.

Verum qua ad extendit ad poam obedientiam respu imperantibus
 effectuum, mihi videtur hac media via multum difficultis ac inuisa, tum
 ob dicta, tum quod utriusq; sententia extreme insinuat incommoda;
 Nam si semel potest cum equali lumine elui perfectior Dei visio ab
 Angelo quam ab homine, cur non semper elicietur, qao qao ratio
 operantis, uti est intus respu visionis Dei, operantur quantum
 possunt? Et si recurrat ad mensura equalia et lumen, exigentia aqua-
 lem concurrat, bene dicit; sed inde fateari necesse est, toties fore dis-
 sionem equalium, quoties fuerit equalis exigentia luminis.

Atque hinc statim sursum notitia
 delinno: semp ac recurrit virtus eleuans cum virtute obedienti et eleuata
 necessario operanti, Dei concursu tribuitur ad exigentiam virtutis eleuantis,
 et maior concursu ad exigentiam maiori virtutis eleuantis: g. ubi virtus
 luminis eleuans intus fuerit equali, repugnabit, ut Dens hancm caa l.
 concursum tribuat inaequalem; alias non operabitur ut caa l. ad exigentia
 secunda, sed ut caa libera et particulari. Liqueat vni; nam concursu Dei
 Et caa l. tribui debet ad exigentiam alicuius cae secunda; non cae secunda

obedienciali et elevata, in qua non est exigentia, sed capacitas: s. ad
exigiam cae elevanti: atqui ubi cae elevans est equalis, requiritur exigentia inae-
qualis, quippe qua non distinguitur ab ipsa entitate: requiritur g. et cum lumine
equali necesse dicitur, deum nec potest produci diuine inaequali granine q. poe inae-
qualitate.

Secundum nimirum de complexum ex lumine et poe effectui exigere
perfectiorem cae concursum. Contra: nam si ita foret, sic posset ad hunc modum
cur potius lumen eleuaret, quam eleuaret ad intellu: nec item cur intellu obediens
tali et non naturaliter concurreret; sed enim naturaliter concurreret ad intuitionem naturalem
est, q. exigentia deum neg. est a illa specie naturali nec a illo intellu, ad generalitatem
a singuli et totalitate a Deo: g. si ratio exigendi concursum ad diuinitatem dei non
est totalitate a lumine, sed partialitate, non minus naturaliter sciret intellu, qm lumen:
requiritur g. et in splere heterogeneo aetherogenitate ordinis tota ratio exigendi non
est generis principium eiusdem ordinis supernaturalis cum effectu, duntaxat deo-
grammaticae exigente concursum principium eleuato.

Aliter et de reat idem. Ex alij,
totam scilicet exigiam deum fere generis lumen, deum hoc q. poe inaequalitate
deum exigere inaequalem: nam si deum lumen positum in lapide non exigit
concursum, quem exigit in pomine, cur non poterit eodem lumen exigit in
Angelo cae generalitatis poe maiorem deum quam in pomine?

Magis philosophica solutio;
sed non praecedenti serior: nam lumen glorie cum in tantum exigit deum dei,
in quantum eleuat, si nequit eleuare lapidem ad diuinitatem, sed poe diuinita-
tal intelluam, quid minus exigit concursum in intellu et non in lapide? at
requirit inaequalitate eleuare q. inaequalitate intellu, incapacitate orta ex parte
deum: ex parte intellu, quia virtus eleuandi est poe obedienciali, haec
autem nihil in subordinare creaturae Deo, qua equalis omnino est in omni intellu
intelle synchegoromatice infirmitate ad perfectiorem sine sine diuinitatem: maior
g. vel minor perfectio naturalis nequit, fundare inaequalitatem eleuandi, alio-
quin si perfectio naturalis diceret, non foret poe obedienciali talis, quam
poe naturalis reig. effectum naturalium: Unde quemadmodum in hac potest queri
ad euentum, in quo non potest naturaliter qm intelligere, ita in illa, et non potest plus

supernaturaliter: quod absurdum prudenti ponderavit Hieronymus D. 16. scilicet 8.
 Num. 7.

Ex parte luminis scitur, quod vel in hoc individuo lumine gloria est
 quatuor est detrata. *ppera* seu tenui elevandi intellum, *vel non?* Si est tenui:
 g. cum non sit agens motum, sed passive ac nullo agens, elevabitur et quatuor
 intellum humanum, in quo non est obex, aut penitentia ad divinam, sed potius
 obedientia et inordinatio: g. idem vel aequale lumen non potest in intellu Angelico
 elevare nisi et quatuor; alia ageret ultra tenui, quibus potest, et ad excessum
 non tam elevaret, quam elevaret ad Angelo. Si non est tenui elevandi: g. cum
 intellu perfectioni et perfectioni potest dem lumen et quatuor gaudere divinam
 sine sine perfectionem: ex quo sequitur, Deum non posse tribuere concurrem
 defectum in divinam et quatuor ad exigentiam luminis, sed ad exigentiam
 intellu: quae omnia sunt absurda, utque maxime, facile vitanda, in rationem
 convenientiam, et cum D. H. *averas* 1. q. 12. a. 9. ad 6. diversitatem videndi
 esse per divinam facultatem intellu, non quidem naturalem, sed gloriosam.
 Nec arguta aduersionum loco robusta sunt, et nos a tot rursus tantoque
 gabano si sua possint diuelli, et capite sequenti videbimus.

Cap. 2.

Soluntur aduersionum argumenta.

Caictanus ubi s. dicitur D. 1. q. 10. a. 2. ad 2. aientem, ab anima
 Christi perfectius quam ab Angeli nae perfectioribus videri divinam
 essentiam; quia perfectio et gradus divini magis attendit secundum ordi-
 nem grae, quam nae: g. quia sentit, infert Caictanus, et si non eque
 ac graam, aliquid tñ. inferre naam perfectiorem ad divini excellentiam.
 Deinde indicium, ubi sunt clarissima testimonia in oppositum: quare scilicet
 particulam magis non fore accipiendam comparative pro plus, sed ad-
 uersative pro potius, faciente sensum negativum; Et vulgo dicitur, *id est*
 melius est, aut magis expedit non peccare, quam peccare, 2. s. illud
 Gal. 1. 8. Clegi abiret in domo Dei magis et id est, potius quam
habitare in tabernaculo peccatorum.

2.º ex Caietano obijciunt aduersarij: intus virtus agit
 immate in Visionem: g.º. Perconcrete virtute intus in Angelis debet
 excurrere, ceteris paribus, perfectio visionis. Probata neg.º. a priori ex se.º.º.
 Et virtus completa sit præstantior, satius est, si aliqua eius pars, ca-
 teris paribus, sit præstantior: sed præstantior virtus completa præstantio-
 riorem effectum educere potest et debet, si necessariò agat: g.º. Pro-
 batur 2.º. omnis intus in gauditione visionis beate conatur, quantum
 potest: sed intus inæqualiter inæqualiter conantur: g.º. Effectus sunt inæ-
 quales. Probatur 3.º. Non minus, imò magis equalitate requiritur
 intus influxus in Dei Visionem, quam luminis: sed pro præstantiori
 lumine cum intus equaliter sit Dei Visio præstantior: g.º. fiet etiam cum
 equaliter lumine pro intus præstantiori. Probatur 4.º. lumen gloria se
 habet ad partem intus, sicut lumen maale ad partem visionis: sed equaliter
 lumen maale equaliter. speciei cum acutiori parte visionis elicit meliorem visionem
 ubi x.º. illud Phil. 1.º de An. 4.º. 65. si senex reciperet oculum iuueni,
senex videret ut iuueni: g.º. idem lumen gloria cum inferiori intus elicit
 perfectiorem Dei Visionem. Probatur 5.º. Et alio equalitate respicit agens
 et terminum, ita intuitio equalitate respicit partem et obiectum: sed ceteris paribus
 intuitio perfectioris ubi est perfectior: g.º. et perfectiori parte. Patet neg.º.,
 ideo enim blinda est dea, quia obiectum specificat intuitionem in esse
 representatis: sed etiam parte specificat in esse vitali: g.º.

Acutiores Dominici
 ricani, si vitent neg.º., negant anti: vitarent quidem modo aperte
 auctant, mese pariter se habere virtutem respectu amoris superni in dia.
 Verum, si q.º. debent, tubant deam ac propriam caritatem parte, dicit
 eadem si neg.º. si magis literati cum solo non inficiantur. Itaque pro
 omnibus dicitur anti, nego neg.º. Ad 12.º. quodam distinguo Maorem: satius
 est, aliquam eius partem esse præstantiorem in eueniendo seu in esse entis, nego;
 in principiando seu in esse virtutis, concedo: et distinguo Minorem: Vir-
 tuti completa præstantior equalitate et in esse entis, nego; equalitate et in esse
 virtutis, concedo; et nego neg.º.; etenim virtus intus Angelis non est q.º.
 obedienciali et elevata præstantior humana, nisi præstantior fuerit elevata;

quia et Angelica et naturalis non est comparabilis, nec maior aut minor,
respon. virtutis.

Exemplum autem de anima rationali, quod hoc afferunt A. & C.
constituente materialiter compositum, quam equiva cum eadem materia, potius
retrahatur in ipsam; nam licet quae forma necessaria sit melior anima equiva
perfectissime intrinsece constituat spiritum; in qua virtus efficiens operatur vegetandi
aut sentiendi, non est melior anima vegeti, sicut quia et infirmam dat vitam,
quod est, sicut et efficiens. Similiter est licet in genere operari necessario sit
entitativae melior humani et duo cum materia Angelica, quam cum humana;
Et auxiliari. Et duo cum deo, quam cum aqua: in genere tamen eae efficientiae
de materiali se habebit ille excessus in ordine ad Vivionem beatam.

Quia: 1.° saltem
est melior materialiter virtus Angelica. Idemque, modo concedo, materialiter etiam
fore meliorem gratiam et potentiam ab deo, quam ab aqua. Absolute nego negum,
quia potius requiritur oppositum; esse enim potius tantum materialiter meliorem, est non
esse meliorem in causis: sed si virtus Dei, licet non intensius, sed et entitativae
sit melior, absolute et formaliter in esse entis potius seu effectu foret me-
lior: 2.° potius videtur materialiter et in essendo, sed etiam in principiendo foret
melior.

Ad 2.° phasem arcti, in quo dixerunt, nego Maiorem, quia intellectus
naturaliter nihil fovit erga Vivionem Dei, sedentialiter tantum cogitur, quan-
tum elevatur. Ad 3.° concursus Maiori et Minori, nego negum. Quia enim,
est, quia lumen naturaliter inspicit, intrinsece sedentialiter: potius autem sedentialiter
nec taxat, nec exigit concursum, sed naturaliter. Ad 4.° nego Maiorem; quia
nec lumen naturale est ratio exigendi concursum; nec quo maius, eo melior virtus,
qua aliquid impeditur ex intensione obli luminosi; contrarium addit in
lumine gloria.

Ad 5.° permissa Maiori, et concessa Minori, nego negum. Ad
cuius phasem distinguo causalem, quia solum specificat, et stat sub eae naturali
concedo; sub eae sedentiali, nego. Et distinguo Minorum: sed etiam potius specificat,
est, et stat sub eae naturali, nego; sub eae sedentiali et elevato, concedo. Ceterum
cum intrinsece elevatur formaliter per Vivionem Dei ad solum, non solum ad Vivionem,

fit, ut specificatio tota sit melior x^a perfectionem naturalem tota; specificatio
e^o p^oae x^a perfectionem elevatam: quare licet p^oae intrinseca ut licet sub esse
n^oae, seu sicut respicit totum sibi omniale, possit latitudine, et pro maiori
perfectione entitativa perfectius specificet alium naturalem; t^o ut licet sub esse
obdientiali, indivisibilitate et aequalitate se habet in actu s^o, inaequalitate in actu
2° duntaxat quomodo ex virtute elevante.

Argumentati 2° P. Trivis,

Et ait ipse, a priori: quod p^oae Angelica pra humana perfectionem Dei
visionem ceteris paribus dicere potest, non tollit, quod utraque equal elevat^o indubita
ac supernaali, sed quod altera equal minori ad aequalem visionem: sed egere mi-
nori elevat^o, non arguit, quam non fore supernaalem in operando, aut visionem
Dei fore naturalem: q^o potest p^oae perfectior perfectius operari cum elevat^o
equali. Atterquo argui v^om, qualicumq^{ue} ea sit: quod non possit dicere p^oae
perfectior ceteris paribus perfectionem visionem, non arguit, visionem Dei non
fore vitalem, nec utramq^{ue} quam in illam non inflectere, sed idem quod utraq^{ue}
infinal obdientialiter et equaliter: at hoc contendimus: q^o Cui opponas
tibi instanciam non obesse, qui non requirit aequalitatem visioni ex eo, quod alius
non foret vitalis: respondo, nec mihi obesse tuam argum^o, qui non respicit
inaequalitatem x^ae p^oae, quod alius visio Dei non foret supernaali, sed exalt^o
capitulum, ut dicitur. Dator, indirecte et per mediatas consequentias dicitur,
eiusmodi p^oae fore et non fore obdientialem: foret, quia ageret ut elevata
per virtutem; non foret, quia ageret ultra luminis elevat^om, contra quam
fert p^oae obdientialem, qua nunt nequit agere nisi ut elevata, ita ne-
plur agere nisi ut plur elevata: Vel si aliter res se habet, cum maior per-
fectio Dei pra agra non conducet ad productionem perfectiori grad^o.

Quomodo

Sicut Recurrem, qui hac paritate contenti non dubitaverit concedere, etiam
entitativam excessum Dei pra agra conducere ad perfectiorem productionem grad^o,
licet non ad productionem perfectiori grad^o. Verum eum pace vident dicere debent,
excessum p^oae Angelica pra humana non conducere ad productionem per-
fectioni visionis Dei, tamen conducit ad perfectiorem productionem visionis
nisi; et hinc consequentius ad ventum conducere; quia non est magis potentia

Substantiali respectu tui, quam recipi altiori: et hae rade essentiali
 dependentia non accipit plus perfectioni a principio, nisi in ordine ad per-
 fectiorem tui, vel diviniusmodi respectum.

Si argumentatur *Philos.*
 incredibile prorsus videtur, et absq. probabilitati specie, ut Deus
 possit producere intus quoad acumen et intelligendi perspicaciam
 magis ac magis sine fine perfectum; et quod hae maiori perspi-
 cacia et acumen non conducat, ut cum eodem lumine clarior Dei visio
 producat ab intus illo perfectissimo, quam ab infimo humanis:
 q. aut intus more partive se habebit, aut quo perfectior per-
 fectius agat.

Quo plus incredibile mihi apparet, ut cum lumine
 et duo et intus et mille debeat produci visio Dei clarior et in-
 tensior et mille; quam quod cum eodem lumine non parit produci,
 nisi visio et duo, sine univulso cum intus et mille sine et duo:
 Nam ex primo sequitur, excessum et supernaturalem respon-
 dere formaliter natura et non lumini, quod repugnat;
 ex secundo vero, concurrere Dei divinitatem attendere ad exigen-
 tiam lumini, quod est rationi maxime convenientium.

Quare
 nego Antecedens: quia illa maior perspicacia intellectus, et
 nequit perstringere ad eum statum perfectioni, in quo lumine,
 non eget ad visionem Dei, et quod *3. advenit ipsum*
Philos. docuimus; ita nec potest extrahi a ratione po-
 tentia substantiali, cuius non est, taxare perfectionem et inten-
 sionem effectus pro perfectione entitativa, qua elevatur; sed
 pro perfectione principij elevantis.

Sed obicit *3.*

Sed obijcit 4.º Molina: meritum de seipso est quod in-
 gnaale: et nihilominus maior scilicet virtutis causa incrementi meriti:
 Ex pari q. melior virtus inthi efficiet incrementum diuini beneficii.
 Concedo integram syllogismum cum Paulo; sed restat Molina excludi
 fore meliorem virtutem pda virtutis pro meliori certitate qda; et cum
 pro meliori eleuatoe physica aut moralis, intra qda extrema auxilij
 potentia graa.

Prout 5.º Molina dicit: si cum aequali auxilio
 et ceteris in actu de partibus perfecti operante in graa dmi pre alio, nequit
 q. referri ad in maam: sed accidit, ut perfectiorem actum fidei, spei, aut
 caritatis, dmi eliciat pre alio in graa: poterit q. et diuini in gratia.
 Distinguo maam: negi n. referri in maam q. perfectiorem physice
 ipsius, nego maam aut suppositum; tunc libertati et perfectioni mo-
 rali, Concedo, et circa q. morali, nego negi. Sane quod in graa dmi
 hoc pre alio intensius ceteris partibus amet Deum, nequit quoniam ex
 physica perfectione sua formae em anima et aduersus Catechismo sup-
 ponimus eiusdem sunt speciei atomas, sed ex libera applicatoe virtutis,
 plus cooperantij graa pre alia; cumq. tñ ultra quam eleuatur,
 in quod est passitas inthi lumen et habitum: prout sicut inthi in
 gratia nequit conari supra proportionem luminis, ita nec in graa
 supra proportionem habitum. Est tñ disparitas, quod lumen non
 subdit imperio virtutis; habitus v. auxilia et seruati Dei sub-
 iuncta in operando arbitrio virtutis, qua iam plus iam omnimodo
 nati, semper tñ intra latitudinem summi conatus, ad quem po-
 test se extendere potentia eleuatoe.

Hinc nascite, ut homo cum seipso mi-
 nori quandoq. eliciat intensiorem actum supernalem, quam alim cum
 maior; quod accideret etiam in diuina beata, si luminis influent
 penderet ad imperio virtutis: Deum quemadmodum tunc clarius di-
 cere Deum cum lumine equali, ut etiam minor, n. carit ex ma-
 iori aut minori perfectione inthi, sed ex maiori unatu et applicatoe obin-
 talis, ita maior aut minor intensio actum diuini non a perfectiori
 est

entitative poa, id e maiori applicate eiusdem desinati; quod non
indiciamus, modo n excedat potentia eiusdem sine intrinsece sive
Extrinsicæ, et maiorem a quatione, sicut an alius possit elici
intensior habitus: cum enim quæ possit, et tuorum plures, illa
major intensio n respondit, sicut nãa nec habitus; cum ac
divinitas exhanit in elicientia alius sibi equali; sed auxiliò
extero, aut si mani tranumti.

Quærit D. Quirios: si liber-
tas arbitrij potest retardare auxiliò Divi, ne operetur, quantum
potest; cui etiam naturalis impeditio intellus n potest idem præ-
stare? D. non potest, quia in ordine ad faciendum Deo om-
nes intellus ex se sunt perfectioni equali, non q. omnes voluntates
et libere operantes. Unde sicut non valet: potest voluntas q suo
arbitrio impedire auxiliò, et nihil operetur: q. potest intellus
q impeditioe sua physica impedire, ne eluctet a lumine; ita non
valet: potest minus operari voluntas q arbitrio: q. et intellus q im-
peditioe naturali.

Cap. Ultimùm.

Reliqua arguta solvantur.

6. ordine divini: ita operatur intellus ad Dei visionem, uti instrumenta
ad operari artificiales: sed artifex cum meliori serra aut malleo ceteris pa-
ribus aptius operatur: q. et lumen cum perfectiori intellu. Nego Altem
quod omnia: Nam in opere artificiali et est substantia actioni, et modus
artificiosus; serra substantia actioni se habet serra et cetera principali, et
serra modi artificiosi sit instrumentali: et qe modus se accommodat
substantia actioni, a qua pendet, nil minus et si serra acumen aut
Mallei durities deceat ad meliorem actionem quod substantiam, sicut ad
motum localem vel alterius corpori expulsionem, ex consequenti conferat
ad melius artificium, tametsi ari sit ubique equali: et nihil est
in visione Dei, quod possit respondere intellu et principali cetera; sed
enim Summi vitalitatis nec in re distinguit a differentia, nec per se

Sit, sed et strata: non q. est paritas, quin potius gradus ita for-
 matur: si terra aurea et ferrica eundem passu forant acumini
 non sequetur melior scissio ex aurea, quam ex ferrica, q. effectus
 entitativa auri n. ducit p. ferro ad meliorem scissionem: si in
 quod sit maior vel minor entitativa influus de maai se habebit, q. p.
 q. n. sparatz ad divisionem et naani, id est elevata.

Ob straxiam rasonem n. neqa-
 uerim plurimum ducere effectivum influum ad operaces quod modum
 duntaxat supnaales: quocirca si Deus miraculose inspundret duobus
 equalia principia et species Aristologica vel Mathematica, qui ma-
 straret influu effectivum altero discurreret circa Materiam: quendam-
 dum si Deus subito homini et asini adderet alas, ceteris paribus
 citius ille volaret, in quo Virtus motiva sentiendi alas esset effectivior,
 et aliunde tibi actio non esset omnino extra naalem conditionem vir-
 tutis motive brachiorum.

7.º in quam varia rema sic agitur: sicut
 Angelus, et hoc perunt supnaaliter cognoscere hominem virtum supnaale, ita
 supnaaliter cognosci ad eandem poa supnaali: Id ceteris omnino paribus
 foret perfectior cognitio jnnate trata ad Angelum quam ad hominem,
 ven ad quam Angelus obtine scurreret: q. et effectivior cognitio, ad quam
 Angelus effectivus concurreret. De Majori et Minoris neg. ambigi,
 Legem sic poa: Nam sicut influus Angelicus scurrit ad obdientialiter
 ut poa ad cognitionem intice supnaalem; ita substantia Angelica scurreret
 obdientialiter et p. modum obti elevati ad cognitionem intice supnaalem:
 q. si excessus effectivum in Angelo pra homine non se habet de maai
 in ordine ad scurrendum obtine, nec se habebit in ordine ad effectivus
 concurrendum.

Difficili paritas: ad q. lauce negit ad q. cum digni-
 da et Inior passim dicentibus, posse quidem, ad non debere perfectiorem
 esse cognitionem q. perfectiori poa, cum in x. omnes quidditative cog-
 nitio perfectiori obti pedum potest, ad etiam debet ceteris paribus
 esse perfectior: q. ad igni est etiam augnanda disparitas: que omni
 occur

occurrit negata neg. *Hac eto:* nam deo ceteri paribus est perfectior
 cognitio quidditativa Angeli, quam homi, quia utraque est intentio
 tionaliter et in representando, quicquid est perfectionis in obto in verbis;
 cognitio $\mathcal{L}^o$ in esse effus $\bar{n}$ debet exprimere quicquid est perfectionis in
 god, ut per se patet: ex quo fit ut cognitio possit ut effectus specifi-
 cari a god Angelica praevalere secundum quod instituta est, seu fuerit
 cum intellu humano; at $\mathcal{L}^o$ cognitio quidditativa in esse imagini et res-
 presentatioi Angeli nequit non specificari ab obto ut Angelico: ut si autem
 esse perfectior, atque adeo elevati debet ut perfectior.

Hinc ad obtoem neg.
 distingo an: ita Angelus concurreret ad essentialitatem et per modum obto
 elevati elevatione faciente concurrere obto, nego; non faciente, concedo:
 aut aliter, elevatione facta se habente respectu obto ut obtoem concurrere
 tri et specificanti actum, nego; respectu obto ut pure physice concurrere
 tri, concedo, et nego *neg.*; obtoem enim Angelicum siue concu-
 rret cum principio supernali, siue cum naturali, eodem modo prout
 sequere debet cognitionem quidditativam sui; nam hoc est quod
 supernali effectus excedat, in esse tri imagini et representationi An-
 gelice non excedit concurrere obtoem Angeli, nec est perfectior
 cognitio naturali eisdem obto: at diuina Deo in esse imagini et repre-
 sentatioi aequo excedit concurrere effectuum Angeli ac hominis, et
 est inproportionate *tri*: Unde excellens perfectionis Angeli
 sine homine de manu se habet in esse god cognoscendo obto
 dentialitatem, per se $\mathcal{L}^o$ in esse obto cogniti.

Hinc infero, concurrere ob-
 tum melioris obto aut medij semp ceteri paribus addere cogni-
 tionem perfectiorem: quia actus Angelicus fidei divina est perfectior
 actu humano, quia licet uterq. aditativum mysteria fidei cognoscat
 perfectiori specie et medio in quo obto Angelicus prae homine, et
 hoc actus prae xidi; quod arto est, non provenire id sortit
 a god perfectioni, sed a meliori medio cognoscendi.

Infero 2° si datur aequi
 spec

speciei quidditatiua dōti supraali in Angelo et hōe, cognitio erit
 equalis in representando, si elevatō poa sit equalis; Sin inaequali,
 erit cognitio inaequali; sed eiusmodi inaequalitas falliter et ex parte
 trāmi debet speciei, pluri detegenti de dōto, quo perfectiori illustrato
 poa, adeoq; si speciei exhauset unam altitudinem, et quantum po-
 tuit, manifestavit de dōto, tunc non erit cognitio expressior in
 rade imaginis, licet sit a poa perfectiori elevata; qā expressio cor-
 respondet speciei et non elevatōi, poterit tñ elici clarior cognitio,
 si potius est claritas pure intensiva, quin pluri detegat de dōto,
 q̄am cognitio omnino clara, de quib; inferius.

Infero 3° casu quo An-
 gelus et hōo intuitu et lumine aequalitū viderent Deum, et si-
 mul se videre Deum, tunc in Angelo foret melior visio, non qua
 subtile eliceretur a meliori poa, sed qua obtineat a meliori dōto;
 quia tñ non foret melior beatitudo in Angelo, qā non ideo foret
 clarior Dei visio; si autem videretur Angelus in Deo tamquam
 in medio Viso, argueretur melior cognitio Dei; et ex consequenti
 opus esset perfectiori lumine, ut Angelus se videret in Deo, quam
 ut homo.

Infero 4to ultimo, perfectiorem conclusionem elici nō ex
 premissa supraali, adveniente nōali evidenti, quam nōali p̄abili;
 qā perfectio sublimiori consistit in maiori perfectione, non solum
 frequentia, sed etiam consequenti: cum autem hoc consequens,
Christus est aal rade, illatum ex hac premissa evidenti, omnis
homo est aal rade, et hac fidei, Christus est homo, cer-
 tū sit, quam si inferatur ex premissa p̄abili, sicut, omnis
homo habet potentias distinctas, quōd omnium sit una conclusio
 sit perfectior alia, praesertim cum neutra sit supraali:
 quōd si advenirent A.C. abstinere ab hoc argūto, pro in-
 equalitate visioni ex poa inaequali.

Quod dicitur

Quaestio 6.

Item intellectus creatus non potest divinitus per
auxilium extrinsecum de se ad productionem
divinam Dei?

Cap. 1.

Eligitur sententia affirmativa.

§. 1.

Probatur 1° ad norminem contra Averroistas.

Primo per hoc negat intell. agere per auxilium extrinsecum, quia supponitur, totum
radem agendi, fore veluti lumen: sed esto ita, fact. potest intell. agere in divi-
nitatis per auxilium extrinsecum: §. Probatur. Primo: in divi-
nitatis, intell. de se et plura denominative agere, tametsi tota ratio agendi
sit veluti lumen: §. ratio est, quia agit intell., non est, quia recipit in se lumen: ratio
enim recipiendi requirit esse ratio de se et simpliciter agendi, et liquet in aqua calida: abla-
ta §. divinitus. Unde in intell. et lumen, ceteris rebus, ad hunc generem
vel ratio solis, cui de se et proprie agere intell., solum erat cum lumine: aliqui
ablati dicitur, ageret intell. per auxilium extrinsecum, quia hoc enim nihil aliud intel-
ligit, quam agere, per principium in se receptum, sive tale principium sit co-
munitas divina ex se autem, et supponit defectum luminis, sive ipsum lumen
divinitus. Quod autem ablati: §. Vel debet sedere ad hunc, intell. ratio
plura denominative agere, si habitus est tota ratio agendi, sed ad hunc generem agere,
tametsi non intercedat deus.

Dicitur: implicat, aquam denominari actuam §. actionem
ad esse ortum a calore non dicitur aqua: §. et intell. per actionem ad aquam ortum
a lumine, sibi non dicitur. Concedo autem, et distinguo negat: si fatemur mere passivum
sive se habere intell., sicut se habet aqua respectu caliditatis, concedo; si generem
de se, de se et proprie agere intell., nego negat; aut si manum, concedo sequi dicitur.
Et passivum sequitur ex supposito generem. Inare nisi arguendo, et habet per se, sicut
de se, debet supponi pro hac questione, habitum non esse totam rationem agendi;

sed

sed inesse virtutem partialem intell: qua supporta, adhuc negant Carmelitan
et D. D. Thomista, p^ote exire intell^u elevari ad Visionem Dei. 131

§. 2.

¶ Probatur absolute nostra conclusio.

¶ qua stat^o o^{mn}i n^oi cum Eximio D^ore lib. 2. de attric. c. 6. Omnes lo-
tite cum Subtili Scoto in 2. dist. 31. q. 1. Nominales cum principe
Deham ibidem, Calcanti Carmelita cum D^ore P^odestato Baamio q. 1.
prologi a. 3. Durandi aucla cum igne in 4. dist. 49. q. 2. q. 24.
D. Antoninus, Litoria, Hispanensis, Cami, Montanus, Lunel, Pa-
drin, Aueria, aliique Vere Thomista, et Dominicani mo re adduc-
centes D^orem Angelicum q. 20. de verit. art. 11. in corpore, ubi ita
habet: sicut divina Omnipot^o subiecta sunt corpora, ita et menta: Unde
sicut potest aliqua corpora perducere ad effect^u, quorum dispositio in predicti
corporibus non inuenit^r sicut Petrum fuit super aquas ambulare sine hoc,
quod ei dotem agilitatis tribueret; ita potest mentem ad hoc perducere, ut
divina essentia uniat^r in statu via modo illo, quo dicit^r sibi in pa-
tria, sine hoc quod a lumine glorie perfundatur.

¶ Respondet Alveda, ibi
D^orem Angelicum duntaxat exlusivum lumen glorie permanenti et per modum
habitus, sicut transiens et per modum dispositionis. Contra; quia in D. Petro
gradiente super aquas non fuit agilitatis dot^o nec permanenti nec transiens,
sed divina tantum virtute extrinsece auxilianti, ut suggerit ibi D. Thom.
q. si eodem divina virtute potest ad D. Thom^o mem^o elevari ad Visionem,
poterit etiam sine lumine transiente.

¶ Facilius respondet Capreolus, D. Thom^o mag
Joniann^o Montanus 2°. 2° q. 174. a. 3. ad 2. ibi. Divina essentia vi-
deri ab intell^u creato non potest, nisi per lumen glorie. Quum si proleuca
cui^o gratianse, dic etiam sibi contradixisse in articulo eodem 44. de veritate,
Dei similia habet: cum q. id^o dicit^r nequeat, consultius esse dicere, 1. Petrum
loci, ubi ait, Visionem beatam non posse fieri sine lumine glorie gratianse
aut transienti, locum sive de lege duntaxat ordinaria, et 2. modum

meo

modum, quo in ordine naturali existit fieri diuino; in alio P. Sicut de
 poa absoluta. Nec huius interpretationi obicit Weyri et Q. Paulo de poa
 absoluta diuine in die Deum, et in 2^a Q. 11^m n. saluum fuisse
 lumine transeunte: non, inquam, obicit, quia ex eo quod fecit Deus
 Miraculum se manifestandi ad tempus, non desinit facere aliud, scilicet
 Manifestare se abiq. gratia diuine luminis. Inualita exaltat a diuine,
 tamen potuerit extra contradictionem id facere.

Quod probatur a posteriori ex
 Eximio Dicitur: primus motus ac illustratio supernaturalis, qua infidelis mouetur
 ad fidem, nec non abstinere ac diuersio Dei, quo peccator disponitur ad iusti-
 ficando, sunt de facto extra auxilium intrinsece imbarens; potest q. diuini-
 tas fieri diuino beata abiq. lumine. Negat regem dnm Agriani, et qd
 id paret, etiam posse de facto a beato diuine Deum sine lumine, et
 qd in lumine gloria quies speciale est, ne possit diuinitus suppleri, nem-
 pe se habere rem in intus, sicut lumen male respici oculi. Deum
 Neutra exceptio dim. Reg. debilitat: non 1^a. Quia cum in gra. peccator
 De imperfecto ad perfectum, requirit su. actus, quo peccator disponitur ad
 habitum; ad ipse habitu generari: at in patria iam est homo disposi-
 tus per graam et meritum, deoq. potest et maahri debet 1^a p. diuine vi-
 sionis et amoris beatifici naui ad habitum luminis et charitatis. Non 2^a,
 qd lumen gloria dicitur ex parte poe, non P. qd modum dicit diuini,
 Et concurrat lumen male tanquam obitum forte diuine: q. sicut lumen
 corporeum si dimittat effectiue ex parte poe concurreret, posset diuinitus
 suppleri eum concurrere; ita et concurrere luminis.

Ioannes a S. Th. concedit,
 eiusmodi actus fidei et charitatis esse intrinsece naturales, contra quam
 Declinatioe paritatis graa, arbitratu illi Solui, propterea reprehensus
 a Suarez; concedit inuiper, non p. qd ad habitum fidei et charitatis;
 Negat in fieri per auxilium extrinsecum, pro proxi ipse poe impressionem,
 Sed per auxilium habitum
 Quia aliter, inquit, ac fieri potest diuino beata per lumen transeuntis. Deum
 si unicus modus euet, aliter responderet; qd si enim et qd veritatem lu-
 men transeuntis non consistit intrinsece et essentialiter a permanenti, sed extrinsece
 et

Et accidentaliter, quatenus transiens ad tempus datur in via, et permanens in perpetuum in patria: q. nec illa qualitas impressa peccatori distingueretur ab habitu. Probatur. Dicitur. Sum a pari, sum a priori; gratia habitus charitatis nil aliud est, quam qualitas a solo Deo impressa suapte sua permanens et operatiua actus charitatis: totum hoc. habet illa qualitas. Probatur permanentia, de qua potest ambigi: nam peccator vel infidelis potest perseverare aliquandiu in actu fidei vel dilectionis: vel q. perimerat illa qualitas, aut non? Si non perseverat: q. ingreditur eius cogitatio per auxilium extrinsecum, et habet intentum. Si perseverat: q. suapte sua non est fluida, ac momento evanescens qualitas, sed durissima.

Et merito, merito enim, qui coherat cum dominio Dei, non posse diutius conservare, et possit qualitatem contrarii expectem in modo connati; aut cur adstruatur qualitas adeo sibi infensa, et nemine exigente ipsa sibi exitium molitur: si q. cito aliq. perit, et perit dicitur. D. Pauli in rego, sum eius suae, id decreto Dei tribuendum: si q. in peccatore nec fuit habitus charitatis, nec qualitas hac latuit, restat, et auxilio extrinseci contritio aut attritio producat.

Constat: esto veli sit qualitas fluida ac transiens lumen specie diversum a permanente, nihilominus esse tam impoitionatu est ad divisionem Dei permanentem aliq. motu Dei et eae principali elevanti, quam sit ex se virtus inchoata inthi aliq. lumine: q. si illa motus et auxilium transiens in media alia motione indivisa, alia dicitur perit in infinitum, sed immate subordinata Deo et eae principali extrinseci elevanti, poterit virtus inchoata inthi immate et aliq. illa motione omnino subordinari. Imo et lumen ipsum et duo v.g. cum res creata sit deo. Omnipote subdita poterit diuinitus elevari ad excellentiorem divisionem et quatuor; non auxilio indiviso, nam hoc etiam poterit elevari: q. extrinseci.

Constat. Maxime loquendo de intensione actus charitatis supra habitum: q. ubi en. q. ubi habitus remisso poterit frequentissime Deum amare; sicut enim si non posset, ad id hortaremur, et defectum fervoris non oblati creata, id Deo attridueret: sed illa q. ad frequentissimum Dei amorem, inuicem in-

visio s^a adivinitatem habitui, negt. querere ad habitum: q^d ab omnino
extrinsece auxiliandi.

Probatur eadem conclusio a priori.

Secundum ex se potest fieri a caa 2^a non debet negari posse absolute
fieri a caa 1^a, nisi aperte ostendatur aliqua essentiali dependentia a tali caa:
sed in visione beata non est predicatum, unde potest essentiali dependentia
a lumine. Et unito intellui siue transiuntis siue permanentis: q^d de pot
absoluta potest fieri a caa 1^a extrinsece auxiliante intellum. Maior est con:
vnde Theologorum axioma cum Principe Aguinato 1. p. q. 105. ar. 2.
sic aiente: Erroneum est dicere, Quam non posse facere per se ipsum, et
detrictos effectus, qui fiunt per quatuorq^u caam creatam.

Probat eadem qualitatem visionis beata posse fieri a solo Deo; non s^{ed}
potest fieri a Deo et intellu sine lumine, quia licet caa 1^a se ipsa possit fa-
cere quicquid 2^a, non t^{amen} potest cooperari 2^a, nisi sit distincta in caa 2^a.
sed visio intellui ad visionem Dei est lumen: q^d contra: non licet lu-
men sit virtus partiali et locali visionis, nec est totali, et supponitur,
nec potest essentiali, ostendo quando Minorem: si visio Dei essentiali pende-
ret a lumine, non posset fieri a caa 1^a. Etiam sine intellu, contra quam
docet D. Th^{omas}. Præterea aut visio Dei est actio et simul transit; vel transit
p^{er} se actione distincta? Si transit: inde potest essentiali independentia a
lumine, ne suffluat actio distincta: si actio; deo tali v^{is}o visio
neguatur p^{er}ducit adiq^{ue} lumine, unde potest implicari aliam visionem Dei,
qua vel idem sit transit; vel si sit actio, potest essentiali fieri a Deo
extrinsece diuante intellum? aut unde potest visionem essentiali pendentem
a lumine fieri non posse a lumine assistenti, et non unito intellui, in
quo casu ageret intellus aliq^uo auxilio intrinseco?

Et hinc arguatur ratio: nul-
lum est predicatum in visione Dei essentiali exigens causam a lumine
Et unito intellui potest q^d dari visio Dei essentiali a Deo et intellu abiq^{ue}
lumine. Consequenter nec negari, nec potest consequenter negari ab aduocarij: eadem

Omnipota in genere cae efficienti, dicitur quicquid lumen efficitur; aliunde lumen non dicitur nil pharet intellu in genere cae facti aut dispositiva, et liquet: q. si semel fieri daret dicitur ad intellu, et lumine non dicitur, pharet ad intellu et Deo intimius penetrato, quam lumen assistens; Probata Ans: dicitur Dei nec qua supra-
 naali exigere et cetera a lumine et dicitur; q. supernaturalitas deservat ad influxu principij supraali, non ad ditione physica cum intellu; alia concurrunt Dei et dicitur et ut cae principali non potest esse supernaali: nec item qua vitali exigere dicitur elici a lumine et dicitur; q. nec lumen est principium vitale, nec si esset, id haberet fertilitate ab ditione cum intellu. Et quidem dicitur et inhaerentia non est suo fertili splendi poam, sed conditio et accedens materialit exultat et compleat: q. si potest lumen dicitur existeret aliq. ditione, potest dicitur compleat intellu aliq. illa, et compleat Omnipota naturalit, quia et exultat, non eget ditione.

Dicitur, dicitur vitalitatem cum supernaturalitate relucens in ditione dicitur exigere in principio sui dicitur, saltem ditionem. Deum id pharet, Deum nudum et caam dicitur, sed etiam et caam principalem et dicitur debere dicitur intellu et lumine, q. in ditione dicitur fertilitate dicitur, imagini, vitalitatis, etc. realit dicitur.

Dicunt Thomista: alio non exigere dicitur, exigere id poam intelluam, q. nequit agere, q. prius sit in actu 1.º completo per lumen; recte dicitur, si intellu constitueret in actu per lumen tamq. per virtutem totalem; sicut si et supponimus dicitur inchoata et partialit compleat per lumen; q. poa et p. agit, non exigit dicitur, et omnia comprimenda, q. compleat etiam in rae poa sint sibi intellu, q. dicitur in rae poa compleat in rae poa per Omnipota dicitur in actu 1.º ad agendum; non tñ dicitur intellu agens ad influxu luminis non inhaerentia, et nec dicitur ab influxu Dei, quod non tollit, et a suo influxu dicitur intellu immate ac p. agens.

Dices

Dicitur sicut ab auxilio extrinseci potest suppleri lumen
 quoddam minus cae effectivum. Et datur exemplum Omnipotens non intellectus
 quoddam minus cae dispositivum ac receptivum divini, nec non intellectus
 quem lumen parat ac disponit ad intuitionem. Sed de et in lauro arguitur;
 Nam si remittit quoddam vim efficiendi potest extrinseci suppleri lumen, reliqua
 munera aut omnia sunt, aut non sicut sunt, non nisi ex natura rei existit
 necessaria, aut si divinitus, potest etiam suppleri ab Omnipotens, non sicut
 Et in eodem genere cae, sed eminenter in genere cae efficientis, praesens
 fortiorum Deorum, qui supplet per visionem creaturam defectum rebus
 in accidentibus Eucharistici: non quod requirit lumen extrinseci.

Probatur huiusmodi:
 in primo lumen gloria non elevat tamquam digne ex parte intellectus et di-
 visionem Dei recipiat, sed et cum illo partialiter educat: nam ipsum lumen
 recipitur in intellectu abig. nona digne supnat: et si dicitur praesupponere
 gratiam, haec etiam recipitur abig. alia digne, et saltem de digne supnat
 vim eget gloria. Quaequam est deus Dei, quae de ultima sua completi ex-
 ordium gratia praesupponere praesupponere digne lumen, unde dicitur, huiusmodi
 praesupponere ad receptionem divini, quam ultima digne calorem v.g. gra-
 requirit ad introductionem sua ignis, vel quam gratia sanctificanti ad divinum:
 Abig. tametsi naturaliter exigat gratia ad digne ad statum beatitudinis, divinitus
 potest videri Deum abig. gratia sanctificante, et de qua absolute potest digne
 citra illam digne mentalem suam recipere et divinitus omnia est digne
 non, si cognitionem exaspiciat, quae amoris, ita necessaria, quae divinitus nequeat
 suppleri a cae de, si infusioni cae effectiva digne: quod similitudo potest sup-
 pleri digne lumen ad receptionem divini.

Praeterea nec lumen elevat in
 genere cae naturalis recipiendi immate et proxime Dei visionem, et placet
 Dicalcatii d. 4. d. 9. post Navarretem, Cabreram, et Alvarez; quia
 nec lumen potest esse adequata ratio recipiendi proxime et de quo visionem,
 sicut non est adequata ratio proxime et de quo agendi, alia lumen digne
 de quo, foret melius supnat, recipere immate in anima, et praesupponere
 superflueret intellectus noster ad visionem Dei: quae omnia tam plane
 ab

absurda sunt, quam aperte illata ex opposita sententia, qua ego sententia
 a reliquis analogia deuenitur. Nec item lumen eluatur et partialiter
 sua recipiendi, quia et intus sit non obedientialiter receptum. Vltimum, casus
 huius est, et a lumine vel Deo eluatur ad effectum visionis; et enim
 ait Eximius Suarez, plus est agere, quam recipere, maiore. Si res
 necessaria sunt ad agendum, quam ad recipiendum. Sic illa creatura
 homini humanitati recipit unionem hypostaticam, illa sua gratiam, scilicet
 non habitus et lumen, quin possint se sibi paucere: quod sicut anima
 et humanitas non naturaliter et et causa principaliter, sed obedientialiter et
 et instrumenta Dei recipiunt unionem et gratiam, tametsi tota recipiendi
 Deo sit per se natura, ita et intus recipi visionis.

Mitto hic fundamentum

Carmelitatum sumptum ex nescio qua analogia ipsi familiariter fecerunt
 quia intus utrum habentis per lumen, quod totum vel referre potest,
 et operam, quod saltem de similitudinis speciem habet. Dicitur in
 opusculo et intus tamquam instrumentum obedientiale causet ab hinc Dei vi-
 sionem, quin in eo genere detur causa principaliter ab hinc creaturae
 sui Dei: quod implicabit intus in parte naturaliter et parte Dei unionem
 tamquam instrumentum obedientiale, quin in eodem genere detur causa prin-
 cipaliter parte visionis, scilicet lumen gloria. Nego itaque; cui etiam aduersarij
 debentur sunt; nam recipere illud Deum est causa principaliter ab hinc visionis,
 lumen et instrumentum naturale, et sicut dicitur in prima quibus. docuimus:
 quod vel Deum est causa principaliter parte visionis, vel causa instrumentali
 parte non debet correspondere causa principaliter; quod etiam aperte patet
 in humanitate recipi unionem hypostaticam, et intus recipi lumen.

Negata Deo reddo rationem et distinctionem; quia cum causa efficiens non transgredatur
 naturam, sed sit prima et principium unde est motus, et ait Deus sicut de per-
 tex. 34. hinc est, et causa instrumentali ab hinc non potest eleuari, nisi
 a causa principali ab hinc; ad causa parte cum nec prima sit in suo ordine, nec mo-
 ueat, sed moueatur ad effectum, cuius instrumentum est, et recipiat unionem
 dicitur naturaliter recipere, quod proportionate cum principio et ab hinc; obedientia-

lit

litr. $\bar{D}$. qd. $\bar{A}$ proportionati; ex portione enim aut inportione subti
cum agente nascitur, et effectus sit vel non sit $\bar{S}$ ia $\bar{A}$ exigentiam
subti, et exempli cuiq. $\bar{D}$ ijij liquet.

Denum lumen non elevat in genere
caae folii euallite exalte ad diuisionem, qd sicut diuio diuinitati presere
potest suum effectum lensem diuinitati aliq. eo quod graa praeuocit effun
grati, ita aliq. eo quod lumen prius praesiterit effun lensem illumi
nati. $\bar{D}$ ijijnot aduocarij: sicut effectui folii diuinitati Dei est,
reddere intum diuinitatem, ita lumen, reddere illuminatum, eleuati
et lortificatum: qd sicut nec de poa ar. dnta potest intum ltere aliq.
diuione, ita nec illuminari aut eleuari aliq. lumine. $\bar{A}$. $\bar{D}$. enet sicut
quoad sufficientiam, seu quoad indigentiam; qd effectui folii diuinitati
etate vitali est. qd nec el. rario a diuione intumica; effecti $\bar{D}$. folii
illuminati, eleuati, potentii, etc. est sufficientia a lumine, non $\bar{A}$. diuio
et rario.

Secum est, aliquos esse $\bar{S}$ us folii a sua intica, et rario,
alio, etc. qui euallite et diuio postulant non communicari nisi a sua intica;
ceterum id non nascitur ex rade genezica $\bar{S}$ us folii: alii solum non
ponet denominari cognitum a cogite sui non intica, sed ex speciali $\bar{D}$ ijij
lali effu significanti infraacti inticem, seu intum habere in se suam:
unde qd rario sonat, poam habere in se diuionem, et diuio sonat diu
sionem esse in se vel in alio, deo effu folii poa diuinitati getit in hencio
nom diuionis; $\bar{S}$ us $\bar{D}$. folii poti qd modo a sua intica nascitur, et
cum Angelis a se diuicti; modo ab extica, et cum diuicti ab alio.

Et puiance genezic est
effu folii intum potentii, et eleuati; qd sicut intum splere in rade poa, seu
denominati poame potens ad Omnipoa extice auitenti, et splere in ratione
principij aduocati ab euca diuina rurrenti $\bar{D}$ ijijue aliq. diuioe physica,
ita potens intum denominari extice eleuati et poame potens in actu:
ad decredo Dei decernente, et Omnipoa se sola praestet intum talem raur
sum in actu 2°; quantum igitur simul cum lumine erat praestitura.

Secundo ex diuio, multum

eue praeatum in Dei diuisione essentialiter exigens lumen gloria, vel ut
principium, vel ut initium, vel ut, Nam et diuisionem intus, ad hoc
posse fieri ab intus sine lumine, et seruo argutorum liquidum fiet. 139

Cap. 2.

Soluantur Heremitarum argumenta.

Præcipuum et pro demonstrando habitum a Dominico Sanchez,
ita ipse operit: impossibile est eam agere, nisi in quantum est actu, et ait
D. 14. a. 5. sed nulla creatura abiq. lumine gloria est in actu in ordine ad
essum diuisionis Dei: q. non potest. Ille latet hac demonstratio; q. minor est
falsa, et Maior, ambij sensum et intelligit. 1° impossibile est, eam agere ab
actione, actiua est species dea, sed minus ad rem. 2° est, non eue agere, quin
sit in actu: atq. etiam est deus, sed nihil odidit, nisi per actum 13. agendi
diuisionem diuice eue a lumine, quod negamus. Vel deum sensu est, eam n. eue
agere, quin applicata ad agendum, et amittimus; sed unde demonstratq. intus non
posse applicari aut intus per lumen, aut extrinsece per Dei decretum?

Debat D. 14. a. 5. 16.

D. 14. a. 5. Eius Deus potuit pducere diuisionem, non tñ facere potest, et
diuio sit efficiens ab intus non præcontinente in actu! diuisionem: sed intus
nequit abiq. sua intus luminis præcontinere diuisionem. Debat: intus non
præcontinet diuisionem, nisi fiat intus potens et proportionatus: sed neq. propor-
tionari abiq. sua intus: et enim potest habere de intus in improportio-
to ad intus proportionatum abiq. sua luminis; proportionate intus? Constat:
intus, et potuit eluere diuisionem Dei, debet in actu 13. illam pcontinere non in-
lum et vitale, sed etiam et supernalem: sed nequit pcontinere illam et vita-
lem, quin sit principium intus vitale: q. neq. et supernalem, quin constituitur
a lumine in rae principij intus supernali.

Concessa Maiori, nego Minoram. Ad
pbaem distinguo: nequit pcontinere intus abiq. sua intus, concedo; nequit
pcontinere absolute, nego: Et enim licet intus equal sua intus, et adq.
præcontinet et proportionetur intus; secus et absolute pcontinet et
pro

proportionate; ad id enim sufficit, in se habere virtutem imbecillam, qua
connoteat aliam virtutem complementarem, siue hec sit astrictio siue virtus;
Nam quemadmodum nihil potest aduenire oportio, ad subtolleendum
invenit videri, vel intice per additionem virtutis maiori motiva, vel
extice per contradiotionem cum hęc d'abito parato ad coadiuvandum,
ita potest intellu aduenire oportio ad divisionem Dei d'el intinsece
& connaturaliter per lumen, vel extice et diuinitus per auxilium Dei
extremum.

Ad gradum germanica Maiori, et concessa Minori, nego negem,
qua multum gbat, nempe per identitatem debere esse intellu supernaturalem,
et diuine continere supernaturalitatem, uti per identitatem est vitali et
diuine contineri vitalitatem. Disparitas g conuenit est; quia diuisio
Dei qua vitali est exigit essentialiter principium vitale creatum; qua
vero supernaturali non exigit essentialiter principium supernaturale creatum; nam
exigit principium potius denominari vitaliter operanti, Deus autem negat
diuine seu vitaliter agere per diuisionem creatam: g exigit principium vitale
creatum; e conuerso et supernaturali respicit Deum vt agens principale;
cumq. Deus in linea supernaturali valeat supplere per fortiozem occursum,
quicquid facit per lumen tamqm per instrumentum naturale diuini, hinc
est; et diuisio non exigit essentialiter, sed duntaxat connaturaliter principium
creatum supernaturale.

Replicabit ex A. Belda: de conceptu intuitioni ut sic
est elici a principio intico, qua vitali: g de conceptu intuitioni su-
pernaturali est, elici a principio intico supernaturali. Mala nega perinde ac
si diceret: de conceptu intellectioni ut sic est, esse ab intellu; g de con-
ceptu intellectioni supernaturali est, esse ab intellu supernaturali intelligente per
illam. Ergo nego negem: Nam vt intuitio sit intinsece vitali et su-
pernaturali, sufficit esse a principio intinsece vitali et a principio intinsece
supernaturali, tametsi non sit a principio supernaturali intico intellu, uti non est
a principio intellu ab intinsece supernaturali: Etenim lumen exto sit intinsecum
intellu, non tñ est ab intico ipi intellu; sicut est intellu ab intinsece animo.
Ergo idem modalia qua sunt identificate in effectu, non debent identificate

in caa, nisi de medio tollat omnes causas parciales.

141

Aggatur 2. Joan. a

S. H. C. Concurrit specialis Dei potest. facere, et unio supernaturali ut
proportionate a Deo, non quod sit proportionate ab intellu: id quod placet: nam
ut sit proportionate ab intellu, debet elici ab ipso et a virtute sibi assimilante,
scilicet: sed per id, quod est extra intellum, nequit intellu sibi assimilare di-
visionem Dei; assimilatio enim est per summam perfectionem in se sponte.
¶ per specialem securum Dei nequit proportionari intellu. Nego autem: ad
gloriam & intellum sibi assimilare divisionem, qua estalem, non per
influxum Dei, sed per influxum quem partialiter et immate ipse nec-
stat, Deo extrinsece elevante intellum, et ab ipso possit oriri ab ipso, tamquam
a virtute essentiali et instrumento absolute proportionali.

¶ 3. Dem: Unio

Dei debet esse ab intellu et a caa principali; oritur enim ab ipso et a prin-
cipio vivente: ¶ sicut nequit Deus facere, et ignis generat ignem et
caa principali, non existente in igne virtute, a qua intellu determinatur caa
principali; ita nec et intellu. Quia principali per divisionem ab ipso, virtute,
intellu principali. Secus, ne deest in author aut questionem confundere,
aut de nomine facere, et de more habet. Nam si nobis recedat, quomodo
extrinsece elevare intellum, et gignat essentialiter divisionem, licet tunc ego
quedam ipsi, non potest elevare extrinsece, et gignat per medium caa prin-
cipali; quia quam elevari, et gignat, et principali gignere, sunt et
dequantes, siue id fiat extrinsece siue intrinsece; nec elevari et dita-
re agere; certum enim est, non lumen, sed intellum vivere per Dei di-
visionem; et in de, fide est, intellum elevari ad videndum Deum. Unde sicut
Deus potest esse caa principali divisioni, quin recipi illius sit caa vitalis,
ita intellu potest esse caa vitalis, quin recipi divisioni sit principali;
ad hoc enim requiritur portio ordinis, ad illud sufficit capacitas devo-
tionis. Exemplum igni adustarium. Sicut et veget: nam quemadmodum
igni est caa principali igni, tametsi operatur eius virtus a Deo, et caa
Dei extrinsece et naturaliter concurrerit; ita intellu potest esse caa de-
votionalis divisioni, tametsi eius inchoata virtus compleatur a Deo

et

in genere alio infirmi succurrendi modus est obedientialiter et instans
 instrumenti: sed intus et subest lumini gloria, concurrat ut quia ob-
 edientiali et instrumentum extrinsece a nobis dicta: quod sine lumine gloria
 nullo modo poterit concurrere, quia infra infirmum non est deum assis-
 mus. Distinguo Minorem: infirmi succurrendi modus quoad substantiam
 actioni, concedo; quoad modum elevandi, nego; Et concessa Minori
 nego dicam: intus et subest lumini licet succurrat obedientialiter,
 concurrat tamen et signa elevatur extrinsece a lumine, nequit
 suppleri ab extrinseco: quare intus absque lumine dupliciter succurrat
 obedientialiter quoad substantiam Minori, sicut dum concurrat cum lumine,
 et quoad modum concurrendi absque sua intrinsece elevante.

Pro ut Deus poterit
 suppleat concursum lumini, sequeretur, concurrere non instrumentali-
 ter et principaliter, sed autem principaliter in divisionem; et utrumque regnat.
 Ad. Quintum; licet enim suppleat concursum instrumenti, non principaliter
 concurrat instrumentaliter, sed majori concursu principali, quam si simul
 cum lumine concurreret; uti substantia ignis calidus quae absque calore produceret
 ignem, non concurreret instrumentaliter, sed majori concursu principaliter.

Cap. 3.

Alia argumenta veduntur.

In ordine: Lumen gloria est saltem partiali virtus videndi cum intus; sed
 partiali virtus videndi non potest ab extrinseco suppleri: quod nec intus videre per au-
 xilium extrinseco. Probatur Minor: negat ab extrinseco suppleri defectum intus,
 licet sit dumtaxat partiali quia et virtus videndi: aliter anima poterit intelli-
 gere absque quia intus partialiter absque distincta. Distinguo Maiorem: est quia
 partiali virtus videndi forliti et in concreto, nego; partiali virtus producendi di-
 visionem in abstracto; indistinguo, connaturaliter, concedo; simpliciter, nego Maiorem:
 Et Distinguo Minorem: partiali virtus videndi in concreto, ut quia sit forliti

Vicina, negat suppleri, credo; partiali virtus gaudendi duntaxat, nego.
 Sed quæritur 9. Etiam posse extrinsece suppleri eam inadæquate distinctam ab in-
 trinseca, quia illa non est ipsa intrinseca, quia anima inadæquate intelligit, sed quia
 inadæquate gaudet intelligentiam, per quam dicitur anima intelligeret. Et
 tunc nequeat suppleri ab extrinseca ipsa intrinseca, ex eo foret, quia esset ab intrinseco
 anime et vitali; lumen autem tamen intrinsecum ab intrinseco intus
 non est, adeoq. nec principium vitale, sed ad influxum habitus gaudendi
 visionem.

7. Objicitur: prima ratio debet esse influxus proxime potentis videre
 Deum, quam alibi dicitur: sed ad id quia motione intrinseca negat influxum
 ita dicitur. Dicitur Minorum Altitudo Dominiorum: hoc quod ob-
 posse proxime videre Deum, est maxima intrinseca perfectio: sed ab extrinseca
 Concomitante Omnipotenti audentem negat deiciari tunc perfectio: 8. Nego
 Minorum. Sed ipsam dicitur Altitudo: est maxima perfectio,
 qua importat eam partialem ab influxu distinctam, credo; qua super-
 addit complementum et approximationem, nego. Et sub eadem distinctio-
 ne concessa Minorum, credo negem: arguuntur. Influxus in omni casu 2.
 cui in eum proxime potentis constituitur q. eam 1. extrinseca audentem: in-
 tualum, etiam in influxu, qui in ratione principij completi visionis constituitur
 Aut per audentem extrinsecam Dei et ob id intelligibile.

Repliat Altitudo et
 gbat ante Minorum: prima illa audentem Omnipotenti negat esse q. mutuoem
 Dei in se immutabile: debet q. esse per mutuoem factam a Deo in influxu
 per lumen. Et congrari potest: influxum esse proxime potentem et elevatum
 est effectus aliqui divinitus dicitur ad extrinsecam, qui antea non erat: sed
 dicitur efficaci Dei debet correspondere aliquis gaudium ad extrinsecam: 8. ratione
 illius decreti debet gaudium lumen.

2. Prima replica, nisi gauderetur influxum in de-
 creto preparatio Omnipotenti ad concurrendum cum casu secundarij, dicitur
 constituntur proxime potentis. Tuare q. omnibus concessa anti, nego dicitur;
 ad id enim sufficeret mutuo facta vel in lumine non dicitur, vel in ipso
 tempore: eo quod influxum non sit potentis proxime, nisi motale typæ extrinseca.

in quo decrevit Deus concurrere cum illo ad Divisionem. Ad 2^{am} fractionem
 Distinguo Majorem: est aliqui effectus divinae voluntatis ad extra in genere
 causa efficiens, nego; in genere causa facti extrinsece denominantis in illis
 elevatum, concedo. Et Distinguo Minorem: debet respondere aliquid
 ad extra, quia constituit in genere causa facti potentem in illis in actu; nego;
 quia in actu 2° concurrat cum ipso ad divisionem, concedo, et nego sequens. In-
 tatur in denominando in illis. Primo completi per causam divinam generantem
 vicem speciei; nam sicut essentia divina qua supplet vicem speciei in actu 1°
 completi non se habet ut causa efficiens, sed ut causa denominans; qua vero
 actu influit cum in illis, correspondet Divino per modum effectus; ita Omnipotens
 qua supplet vicem luminis, illum correspondet denominando in genere causa
 facti extrinsece; qua vero influit in divisionem, correspondet ipsa Divino ut
 effectus ad extra.

Postremo in quaestione aduersariorum sic agitur: in illis esse
 in actu 1° proxime potentem elicere Divisionem Dei, non est, esse infallibiliter
 connexum cum probatione Divisionis. 1° quia potest Deus velle actum primum
 Fulgoris, et simul velle actum secundum. 2° quia novum beneficium est
 conferre Divisionem, quam tantum conferre potest proximam gradum ab ipso
 vultu ag. in actu 1° elevati non potest Deus plus beneficare alterutri. 3°
 quia si elevatus in actu 1° in illis connederetur cum Divisione, elevatus in actu 1°
 voluntatis connederetur etiam cum amore; quod voluntas non potest elevari ad amo-
 rem liberum Dei; non enim coheret, voluntatem ut elevatam esse connexam
 cum suo extremo, et simul indifferentem ad utrumque, prout exigit nec
 proxime libera. Aunc sic: sed si in illis posset elevari ab ipso auxilio intuitu,
 ut elevatus in actu 1° foret infallibiliter conexus cum actu 2°, ad quem
 elevatur: nequit ergo elevari per auxilium extrinsecum. Consequentia est legiti-
 ma, Maior simul opposita et probata.

Minorem ergo: si ab ipso auxilio in-
 trinseco fieret elevatio, in illis esse elevatum, aliud non esset quam Deum velle
 cum ipso in illis probare Divisionem; siquidem decretum elevandi est efficax, et
 aliquid obtinere vult: sed cum vult se ipsum duntaxat, ut patet; neque
 vult se et in illis, potest enim utrumque velle, quin elevet: ergo elevatio ad Divi-

sionum, est Velle ipsam: scilicet ut in genere cae facti denominet extrinsece inthum
 in actu 1.º elevatum, necesse est, ut in genere cae efficienti, velit ef-
 ficaciter altum 2º, seu divisionem Dei. Sua necessitas cessat, si decre-
 tum elevans non facta, sed effectu et qualitate elevaret, sicut vultus quod
 cere in inthum elevatum huiusmodi altissimi de motu non convenit elevabit
 cum divisione beata. Explicat, et dicitur ex arguto precedenti: quia di-
 vinitatem divinam elevare inthum voluit in 2º, quam in 1º, non habet
 praevisse a causa in genere cae facti, quandoquidem etiam existebat in 1º,
 quin ab ea denominata inthum elevatus; nec item est, dicitur voluntatem et in-
 stantiam 2º; potuit enim Deus velle coexistere inthum sua omnipotens et instan-
 ti 2º, quin voluerit elevare inthum pro 2º: scilicet ut velle potius concurrere
 cum inthum pro instanti 2º, quam pro 1º ad divisionem: dicitur g.º surral,
 non elevat, sed saltem non elevat in actu 1.º, nisi elevat et decreto
 infallibiliter conexo cum actu 2º.

In primis ad argutum nego illam, quia
 non inconuenit, ut inthum qua proxime potens videre Deum, sit infallibiliter
 conexus cum divisione, quia illa conexio non quoniam ad inthum sed a predicato
 creato, sed voluntate a decreto Dei constituyente actum 2º proximum: si
 autem omne agens necessarium, prout est proxime potens ad agendum, est
 infallibiliter conexum cum actione, qua includit decretum Dei de concurrer-
 do cum illo; cuius defectum igni Babilonicus tamen proxime applicatus
 prout Hebraei, non tamen erat proxime potens illos comburere: scilicet cum inthum
 respectu divisionis Dei sit agens necessarium, quid mirum ut quia elevatus
 et proxime potens videre Deum, connexio cum divisione; distinctio enim
 actus 1.º et 2º non obest conexioni, et liquet in relatione admodum divisionis
 sed etiam creati mutuo distincti realiter et mutuo conexi.

Et hinc ad iam
 illam nego, Deum posse, supposito actu 1.º proximo velle secundum, quod
 etiam Deum est, tamen Deus elevat extrinsece per lumen, hoc dicitur,
 quod tunc conexio non deniet, sed a lumine elevante, sed a decreto Dei
 ad lumen exigentiam applicante omnipotens, et actu cooperata inthum elevat,
 et 1.º Deo elevante extrinsece, conexio quoniam a decreto et elevante,

Est

Sortatur indubitanter a decreto applicativo Omnipotens, quod ita potest scilicet:
 Decerno, ut mea Omnia eliviat cum influ. Petri. Divisionem beatam,
 licet in ipso nihil p. prioris sit intice exigens. In quo
 decreto nihil applicativum invenio, quia non sit substantia aut deoranda inde-
 creto de succurrendo cum deo ad gratulationem gratia; sed in decreto p. ducendi aucten-
 tia extra ventum.

Ad 2° s. esse novum beneficium manita et in esse
 entis, secum in esse obli. obli. aut alite et novum beneficium dependens
 a primo, p. ducens ab eadem obli. habita, concedo; in ducens a primo,
 et a via Dei obli. nego; Et patet in deo, suggesta obli. aut p. ducit
 trado, et in ipsa Dei obli. suggesta obli. applicativa Omnipotens.

Ad 3° concedo de
 elevato ad amorem naturam, et nego de elevato ad liberum: nam quemad-
 modum diversimode quam Deus Omnipotens applicat, cum detrat obli-
 tatem in patria ad amorem beatificum, ac in oia ad amorem liberum; ita
 diversimode elevare potest extrinsecum, scilicet ad amorem naturam per obli. talem
 efficacem sui, et p. ducit a obli. tati; ad liberum s. per obli. tatem ineffi-
 ciam quoniam sui, et detrahendum a obli. tate, si enim maneat obli. tate extrinsecum
 et efficiat elevata, non tunc connexa cum operato.

Et ex hac obli. potest alite
 dependens aucto, quoniam obli. tati, negando obli. tatem: Nam intus maneat
 et extrinsecum elevata, requirit obli. tatem efficacem sui, sed inefficacem, licet qua
 potest necessaria est, exigat p. terea, ut Deus Omnipotens efficaciter applicet:
 quo fit, ut si obli. tate elevativa distinguatur ab applicativa Omnipotens, non de-
 beat natio et rati sui ponere aliquid ad extrinsecum; sed velle, quantum dese
 est, ponere tunc, ad cuius existentiam obli. tate detrat per aliam obli. tationem,
 si potest sit necessaria, sed relinquendo detrahendum obli. tati, si operetur obli.
 libera.

Nec aliud evincit obli. tati p. ducit, nam eo ipso quod Deus,
 quantum de se est, detrat per decretum elevans obli. tati existentiam, non
 potest non denominari intus in alio de elevatus, non tunc erit p. ducit connexus
 cum obli. tate etiam et elevatus, donec accedat decretum efficaciter terminari.

147.

Dixi fortiter, quia radicaliter et exaltius manet nexus di. Secreti
Elevantis; quoposito requirit Deus efficaciter nolle divisionem: g. si illius
Secreti detrahatur Deus ad aliud efficaciter actus 2°, cum nec libertas ar-
bitrij, nec aliud obex retardare possit sui existentiam.

Et in hoc latet
Diuisionem inter intellum et intellu elevatum lumine et extrinsece per decretum:
quod elevans intrinseca licet specialiter exigat, et Deus efficaciter velit con-
currere, non exigit essentialiter; cum lumen nec sit modus diuisioni, nec prin-
cipium cum ea metaphysice conexum; at elevans extrinseca cum natura
a Decreto ex se decedente actum 2°, nec delegat dominio Dei, nec potest
non denominare intellum, et illi subest, conexum cum diuisione: id quod com-
mune est essentia diuine et applicata ad concurrendum intellu.

Dicit Thomista,
interesse diuisionem; nam Deus velle intellu concurrere, et velle intentio-
naliter diuisionem intellu, huiusmodi autem diuisionem fieri, medio lumine glorie;
ad hoc decretum intellu concurrendi trahi ad lumen; decretum 2° extrinsece
elevandi non nisi ad diuisionem. Quisquis; namposito lumine glorie, ad hoc
potest non acquiescere exigentia luminis, ac nolle concurrere intellu: decretum
g. intellu concurrendi non trahi ad illuminationem luminis, ad diuisionem, non minus
quam decretum elevandi: nec simpliciter, quod omnino elevando extrinsece
complet intellum in ratione gae, eadem 2° intellu concurrendo complet intellectum
in ratione potentis ad quatuor et simplex.

Quia infere, actus liber necessarius potest
gigni a voluntate elevata extrinsece, quae nec auxilium extrinsecum conuenit, et or-
dinis, cum 2° libero; necposito elevande extrinseca, et minus in potestate
arbitrij, operari ac non operari, acposito auxilio intrinseco, et videtur opinari
posterior Josephus Augustinus: nec rursum actus liber pro necessario debet
Et opponit Arundal nobis in hac re continuationem exi ad intrinseca inclinatioe
pro libera: haec enim solum addit pro necessaria gae non operari, secundum
quam non inclinatur: g. Vel actus diuisioni Dei deberet esse ad intrinseca in-
clinatioe intellu, quod negat nobiscum Arundal; Vel non debet esse actus liber
ad intrinseca inclinatioe voluntatis, licet sit ad intrinseco: quemadmodum actus

turmi, licet ab intrinseco dicitur, non tñ ab intrinseca inclinacoe; ad 1^{am} enim sufficit vitalitas, ad 2^{am} requiritur appetitus, qui non est in d'lectitate innatus, nec respu altu, supernaturali, nec respu alioqui. Et tuq̄.

Questio 7^a

De obiecto increato visionis beate.

Cum mater quam elevatam lumine aut auxilio extrinseco, opus sit obiecto concurrere ad Dei visionem, recte videtur de hac tractatio. Quis est obiectum circa cui visionem duplex numerus exercet, movendi scilicet et tenendi; et de obiecto excitantur quæstiones. Circa 1^{am} queritur, an hæc motio et concursus sit immoale a Deo, vel media vicaria specie distincta; et rursum si a Deo an fortiter ab euentia, vel Omnipotē? Et utrum si ab specie, hæc distinctio quadrat a lumine, et datur de facto, vel an saltem possit sit? In quæstionibus non minus sunt in scholis trita, ac scitu digna: Deum quia eas nonnulli ex his, qui adunt, me distans saltimantica, excipere; me autem agam, aut omittam prorsus, aut ad finem tractatus remittam, aut etiam ut scholasticorum doti obsequar, præsertim brevi abiturio pro obiecto transcribenda permittam, postquam si opus fuerit recenti ac veneniori lima expolito: quo fiet, ut simul utilitati vestrae concurrens, ac meo laboringrati in examinandi substitucioni alijs operibus incumbam.

igitur obiectum tractatum visionis beate in increatum et creatum disponitur, sive in Deum et creaturas; et primo de priori, in sequenti 1^æ quæstione de posteriori tractationem instituem.

Caput 1.

Utum de potentia absoluta possit intellectus elevatus intueri essentiam divinam absque attributi aut relationibus, aut unum attributum absque alio?

Disputo de possibili ac de potē absoluta Dei; quia de falso et manifeste

Utique partii authoras in eo videntur, et a beati viacante eua divina
 attributa omnia et relacoi; quod salua fide negari non posse affirmat
 Agidius, alij tantum non de fide gnuntiant; alij oppositum et improba-
 bile respiciunt ac temerarium, Et Pannez, et omnes fundati in de-
 finitione Hieronymi per. Et. deo. de. Quis. ita sententia, Animas in his,
 quibus purgandum nihil superest, illico intueri clare ipsum Deum suum
 et dnam, sicuti est. Et in illo. Joan. 1.º. Cum apparuerit, similes et
 erimus, quia vidimus eum, sicuti est.

Acc etiam dimitte de distinctione
 inter eucam, attributa, et relacoi, quasi ex ea dependeat quæstioni decisio,
 Et alij faciunt: siue enim eua distinguitur solita et ex nã rei ad attri-
 butu, et soluti relacoi; siue rãe ratiocinata et cum fundamento in re,
 Et maius solum; siue rãe ratiocinante, aut pene implicitum et ex-
 plicitum, Et nisi dimitter; omnes orthodoxe fatemur, realitate locatig-
 cari ea omnia in Deo: atqui veritas reali sufficit relate ad intuitionem
 de facto et ex nã rei, non obstante opinionum diuisio: q. sufficit etiam
 ad disputandum de possibili. Aliter ex infra dicendis constabit, et modo
 vel ex eo pbatur; Nam signi ita argumentetur: eua divina distinguitur
 solita, aut virtualitate intrinsece, aut saltem rãe ab attributi. q. solita
 Videtur aug. illi: Vel negas ari; atq. ita vel coacte duces a quæstione,
 quam disputas, ad quæstionem de distinctione euentia ad attributi porsus
 Contrariam: Vel permisso ari, negas negm; et si fatersi, adese rationem
 specialem, quacumq. distinctione conceis aut supposita, quam tu non neges.

Præter:

Supposita distinctione intrica aut ex nã rei, supponitur ex sequenti capaci-
 tas ad predicata alia studioria recipienda aug. studioria: sed ea capaci-
 tate supposita, nulla exit contradictio, que non elidat, facile ab aduersarij.
 q. aut non est supponenda; aut concedendum est esseam videri posse, non
 videri attributi. Et adim ea distinctione supposita et opposita ad soluti,
 insufficienti in cum solto, de facto et ex nã rei videri posse eucam abique
 attributi et relacoi: q. quia existimant primismodi distinctionem non
 sufficere ad significanda predicata intentionalia et extrinseca euentia diue,

et

et attributi non sunt saltem ex natura rei: potest ergo non deesse in ordine
ad partem absolutam. Patet negat, quippe ea distinctio ex natura rei inter naturam
divinam et eternitatem concludit, et natura non solum communicatur Filio, non com-
municata eternitate, verum etiam et debet communicari, quoniam potest com-
municari eternitas: debet ergo etiam ducere, ut natura non solum potest vi-
desi abigi eternitate, verum etiam et non potest non abigi eternitate;
quod nemo concedet. Communis sicut nequit communicari eadem Filio, non
communicabili omnibus attributis, et hoc distinctio ex natura rei inter se et ab
essetia; ita 2^a Scotistas debuerunt inferre, eadem non posse communicari
intentionalitate seu in usu representativo intuitioni, non communicati attri-
butis, tamen distinctio ex natura rei: distinctio ergo innumerandi suppositio
aut negatio partium in generalium concludit.

igitur conclusio sit. Nec de parte
absoluta potest videri intuitive divina essetia, non sicut gelasibus et attri-
butis omnibus in recto et intinere sumptis. Ita ex. Or. lib. 2. de attrib.
necesse cap. 22. n. 3. ubi citat pro se D. Bonaventuram, Richardum,
Durandum, Maior. Carrac. Caset. Paludan. Solum et Henricum,
et quod carnis est, Drem Angelicum 4. p. q. 12. a. 7. ad 2. aientem,
beatos Quam non apprehendere, non quia non vident, quicquid est in Deo;
sed quia non perfecte vident. Et ad 3. ubi ait. Obivum totum videtur,
et omni modo, qui in ipso est, scit quod infinite existat, et infinite sit
cognoscibilis, quantum non infinite videtur. Adipulante teste Joan. ad. 11.
Omnes religiose huius familie Drem, quos lato calamo citant et subiciunt
D. Carmelita D. 7. dub. 2. Item ex natura accerimus Vazquez, M.
Fard. Marat. Et ut ait Accuritus reliqui nri Drem, excepti D. Grando
et Salas: sed postea adparero mi Martinon, pluresque Decentiores, scilicet
Scotistas omnes cum subtili Drem, nec non D. Antoninum, Paludanum, Pa-
solli, Palacium et alios: addo Inesiam et D. Alacum D. 4. c. 2. n. 5.
Ubi a se affrat. Scire Drem Eximium lib. 2. de Ang. c. 3. inconsequentie
illum arguit, quod alibi oppositum docuit. Sed in hoc loco de Ineschi Suarez
sermonem promissum de cognitione abstractiva Dei, ille amantat potuit ignorare,
qui carnis oculi ad legendum.

Probatur nra conclusio omnimode: implet Deum intuitivè videtur, et
 non videtur sicuti est in se: sed Deus in se non solum est ens a se, sed etiam
 sapiens, iustus, immensus, etc. triumq. in se: implet q. Deum intuiti-
 vè videtur, et non secundum omnes perfectiones. Considerate: curia divina
 vel videtur, prout est in se, vel non? Si non videtur ut est in se; non
 videtur tunc ipsa, sed aliud ab ipsa. Si videtur ut est in se: q. non videtur
 ut distincta a Relativis et attributis, cum in se non sit distincta. Verum
 hac grâ non eget Scotitas, nisi plus vegetur; respondebunt enim
 alio dilemate, nam vel per ly sicuti est intelligitur videtur adquate,
 secundum omne quod est; atque ita, nisi alias vegetur, committitur fal-
 lacia petitionis principij: vel per ly sicuti est, intelligitur videtur in se ipso
 et non in alio: atq. ita necesse maiori et minori, negatur impune negatio
 Variationem suppositionis: Nam in Maiori ly sicuti est supponit digne
 Et indeterminate ad sicuti est adquate et inadquate; et in Minori supponit
 Determinate ad sicuti est adquate, in quo fiat fallacia Variate suppositionis,
 simili hinc: oculus videt colorem, sicuti est: sed sicuti est est accidens,
 qualitas etc. q. oculus videt in colore rationem qualitatis, dependentia a
 Deo etc. quod est solum saltem in actu signato.

Sed considerandi dilema
 respondebunt, videtur q. prout est in se; licet enim videtur essentia
 abiq. attributis et Relativis, non requiritur, videtur aliter ac est, sed solum
 non videtur omnimodo, quo est; ut enim videtur Deus ut est in se, sufficit,
 ut id quod videtur, ita existat, sicuti est a parte rei, tamen non videtur
 omni modo, quo est. Nec requiritur videtur ut distinctam indicatione, sed præcisiue;
 qui enim videtur etiam sine attributis, nec iudicaretur distinctum, nec identificari; sed
 videtur in visione essentie, constituendo extrinsece et in actu exercitio distinctam ab
 attributis; quemadmodum dici solet de cognis abstractivis solum. S. g. a reali.

Recensione
 Non nulli ex nra ita vident: divina essentia et attributa videtur sunt una et indi-
 viduali entita. reali, ut omnes latente; Quorum etiam una et indivisa, fortitudo,
 ita exigente immensa simplicitate ac perfectione divine essentie, continent non solum
 realia et in esse entia, sed etiam logica et in esse fortitudo omnem perfectionem

simplex simplicem: Sed implet, ubi non est unum et aliud fortiter,
 Videri potest unum, non alio alio: implet q. Videri esse, in divinis attributi.
 Ratio haec etiam continet doctrinam mihi probabilioris indistinctiois facti essen-
 tia ab attributi, non selecta admodum opportuna; tum quia negata Maiori ab
 Scoto et moxum plerumq. tota probatur; tum quia primum et minimum probat,
 Atq. adeo mihi: primum, quia ad oppositum rati sequeretur Videri posse eventum
 sine delatione, q. non sunt de re ipsa facti eventus: minimum, quia sequeretur,
 nec abstractivae praevidendi posse esse ab attributi, ubi nequit praevidendi
 ratio entis a rati Videri, et unum, eo quod haec omnia sunt una fortiter,
 Diversi neminibus repta.

Explicatio ad hominem: per hos auctores etiam negat
 Videri esse, non esse unum q. secundum perfectionem unum, po-
 test nihilominus Videri esse, non esse unum sub nomine et explic-
 catione relativa unum: sed hoc ipsum addit per cognitionem abstractivam.
 Probatur: nam si esse et unum sunt eadem perfectio, fortiter et rati sua,
 unum cognitio abstractiva attingit perfectionem eventus, non abstracta per
 sectionem attributi, licet potest cogit respectiva attingere eandem perfectio-
 nem sub respectu et denominatione circa, non abstracta sub denominatione unum.

Illustratur

exemplo, quo doctus Accentior suam sententiam illustrat: licet per eandem
 fortiter rati constitutur Detent in esse homini, et distinguat
 ab equo, potest cognosci rati et constitutiva homini, non cognosci et
 distinctiva homini ab equo, minimum quia licet simplex fortiter cogit
 esse, non cognosci equus, qui est tunc cum quo comparatur: confirmat q.
 etiam per eandem fortissime perfectionem Deus sit a se et omnipotens, po-
 test intuitivae Videri Deus et ens a se, non esse et omnipotens; non
 quod ignoratur omnis ea perfectio, qua est omnipotens, sed quia non videtur
 possibile, ad que et omnipotens comparatur. Ita Saepe Accentior. Atq.
 ante procedit de cogit abstractiva: q. et sequens potest inferri de cogit
 simili abstractiva: quare autem, non posse intuitivae attingi esse sine
 attributi ergo aut nihil aut equo probante de notitia abstractiva, del-
 ecto, diverti ad aliam questionem, vel nullum agnoscere dixerim inti-
 not

S. A.
Vera probatio.

1^a sit a possessione et ad hoc: id quod dicit de falso et ex nra opinionione
non esse esseam abiq. attributi et relationis, dicit etiam de possibili:
sed per hoc manifeste et de falso nequit circa intuitivam attingi abiq. attri-
buti et Relationis: q. nec divinitus et de vera absoluta.

Aliter est in specie de aduer-

- 2) ratio, dicitur Sicut 1. 2. 1. q. 2. h. quantum ad 2., Intuitum creaturam
- 3) non posse esse vera sua naturali et de vera ordinata, et non potendo aliquid mixtum
- 4) ex parte obli. dicitur esseam, non videndo quoniam. Et h. quantum ad 2., aut,
- 5) De vera absoluta Dei non videtur contradictionem, quia posse sit ex parte intuitu et
- 6) dicitur, quod dicitur: alibi tunc esse, non quoniam, sed una quoniam, et non
- 7) alia. Hactenus dicitur, similia, sicut habent Q. Antonini, Wald. et alij.

Abbas Thom.

Id quod dicitur ex nra rei, aut fundate in auct. vel in case: atq. dicitur. videtur
etiam de possi: nam in primis ideo de falso Carolus et Petrus affiant, videtur
omnia, q. in Scriptura promittitur intuitio Dei, et illud videtur cum, videtur
Pone ex parte, in enigmate et periculum, tunc autem clare et facie ad faciem:
atq. ex his et similibus dicitur non potest inferri dicitur omnium, que sunt
in Deo, nisi dicitur ita dicitur: videtur promittitur intuitio intuitiva et
quidditativa Dei: sed de conceptu cognis intuitiva et quidditativa dicitur est,
demonstrare dicitur secundum omnes perfectiones, que sunt felicitate in ipso: q.
dicitur omnia et dicitur omnium, que sunt felicitate in Deo: Atque tunc dicitur
omnino cadet, si foret possi intuitio quidditativa divine essentie abiq. attri-
buti et relationis: q. abiq. fundamento affiant de falso intuitio omnium,
si obli foret intuitio aliquorum duntaxat; aut qui paucis confutari ex
Scriptura non nulli ex antiquioribus cum Argentina et Gabriele auctentes,
de falso non videtur a beatis omnem perfectionem attributalem, sed q. mi-
nime pro meritorum inequalityte.

Dicit, satis confutari, quod in scriptura
mittitur dicitur et beatitudo et illud Matthaei 5. Beati mundo corde, quo-
niam

niam ipsi Deum videlint: Visio autem Dei licet qua intuitiva potest
 praecindere, sicut qua beatitudo, de cuius conceptu est, satiare appetitum beati.
 Deum hac enatio in via scotizantem est nulla, quia quae visio essentiae sine
 attributis et relationibus foret perfecte satiata, non potest visio summi boni et
 supremi appetibili; nec obesse inquirunt, de facto dari appetitum didendi sui
 veritatem, quam viatorum credere; tum quia saltem infantibus non inaret
 eiusmodi appetitus; tum quia adulti possent illum satiare distincti visionibus,
 et verbi inadaequatis, prout loquitur Caietanus.

Propterea ex Scotii respodetur,
 Et Patres legitime id ex scriptura intulerint, sati esse intuitionem quidam
 ditatissimam petere naturaliter et de poa ordinaria non praecindere, Secreti id
 non petat de poa absoluta. Sed contra, et iter dicitur in Eximij Dni: si
 saltem divinitus potest videri a beatis eadem sine relationibus, vel eunt eadem
 visione, qua omni vident; vel distincta ad ea, que mox est? Non eadem,
 Et iniuriam Scotus; quia plane impossibile apparet, inquit Suarez l. 2. de vtr.
 cap. 23. quod illa visio sit, quin fertur faciat videre omnia, que omni
 repraesentat, quia impossibile est impedire effectum formae ad se inherenti
 et infanti: quomodo in eadem visione impossibile est, manere in intellu,
 et per illam nihil videre. Nec acri potest, manere quod partem eiusmodi
 visionem, quatenus ab ea petit assensu, quo repraesentabat personam, relictis eo,
 quo repraesentabat eam: nam id, quod reliquitur, vel repraesentat ex sua rei
 essentia duntaxat, sicut id, quod assensu, duntaxat repraesentat personam;
 atque ita debet deca intuitio ex natura rei praecindere: Unde g. g. de
 facto id non dari?

Si dicant, distincta omnino visione quae ea, quae omni est, di-
 dari posse eam sine attributis, dicit Suarez; esto, fingatur dicere species,
 suapte sua foret quiddam intuitiva essentia: haberet ergo proprietatem qualitativam
 intuitioni: atque visio de facto praecindere quod intuitiva sit, potest suapte sua
 repraesentare Deum tantum et Deum: ergo et illa petet naturaliter: sed si peti,
 implat impediri a repraesentate eius, quod naturaliter petit; repraesentatio enim
 visioni non est distincta et in genere cae efficienti ad intellu species immensae,
 sed actuali et in genere cae facti: ergo semel unita intellu apto, nec indige

gebit nouo suam et species, nec poterit diuidi aut omnino eius representat.

155

Scotista ne

aperte schuanti, fortassis dicit, intuitionem de facto non ex conceptu generico
quidditativa intuitioni, sed ex differentiali tali intuitioni petere, non pra-
uidere eadem ab attributi et velociter, qui predicato careret diuisio illa pos-
sibili. Sed scilicet scire, unde eiusmodi differentia daturus innotuit, et
de facto id auerent, nisi quod promissa fuerit intuitio quidditativa Dei.
Præterea vel ratio generica quidditativa intuitioni suapte non existit strahi
per differentiam intuitioni non prauidenti obine, sed non existit, sed est in-
differenti? Si existit, repugnat strahi per differentiam prauidenti, quem
videndum repugnat contrahi per differentiam non supernaturalem, eo quod ratio
generica intuitioni Dei existat supernaturalitatem. Si prauidenti: scilicet conceptus
intuitioni quidditativa ex se non magis existit contrahi per differentiam
non prauidenti obine, quam deceptus cognitioni et sic, quod quidem obine
deceptus per se prauidenti, et aliunde prauidenti cum exigent non coheret; ob-
ia aut ex se nec existit ratio nec irradit, sed prauidenti ab obine, ac deceptus
diuenti: atque genus incredibile est, predicatum quidditativa intuitioni Dei et
in se est, non addere supra predicatum cognitioni et sic experientiam diffundit
non prauidenti obine, alioquin ex eo quod Ioannes dixit, vidimus
quem sicuti est, nec Concilia nec Patres prudenti intulissent, intuitionem
genitivam debere strahi per differentiam non prauidenti magis, quam si dixit
sicut Ioannes, Cognouimus obine. Quomodo: scilicet aut prauidenti ex conceptu
generico quidditativa intuitioni Dei repugnat prauidenti a predicato fra-
matibus Dei, aut prohibito auerita, id nam ex predicato diffundit.

Nec tunc argo

Quia enunciat media quaedam prauidenti via, videlicet negari, posse prauidenti
obine eadem ab attributi, et videtur saltem de hoc posse prauidenti fortiter.
Nam vel intuitio respicit ex natura rei eiusmodi prauidenti fortiter, vel non?
Si non respicit: ergo aliquid argo aueriti, de facto videtur fortiter omnia attributa.
Si respicit, id habebit ex conceptu generali intuitioni Dei; atque adeo nec diuinitus
poterit fortiter prauidenti. Nullo omni representationi fortiter correspondere re-
prauidenti obine; atque adeo difficile capitur, qui datur possit prauidenti
Sci

D. 2.
Secunda notitiae conclusionis probatio ab absurdo.

Omni quidditativa intuitio Dei altiorisq. illi minus praecedit, seu plus manifestat de Deo Divo, quam quavis alia cognitio abstractiva eisdem: Sed non plus manifestaret, nec minus praecederet, quam quavis alia abstractiva cognitio Dei, si semel volui cuet intuitiva cognitio inventa abeg. attributi aut e converso: impleti q. est tali intuitio praecitura. Consequitur, Nisi videtur ex his operativis; qui enim dicit, minus cognosci de Deo per intuitionem Dei, ad cuius participationem quae di lumine gloria, quam per cognitionem, pro qua sufficit lumen naturale rati?

Minimem glo: si volui fecit circumdi intuitio praecitura, posset videri in Deo gradum sapientiae, divinitatis, substantiae aut entis; non Divo predicato entis a se, aut sapientiae simpliciter infinite; eo quod gradum entis a se sit circa Dei, et fatetur, a qua ai posse praecideri attributa: Sed cognitione abstractiva scientia infusa potest cognoscere Angelus, et de facto cognoscit Anima Univer. plus de Deo, quam quod sit sapiens, bonus, aut ens: q. Confusio: implet, per intuitionem Dei confundit Deum cum creatura; aliter non haberet intuitio, unde distingui posset a cognitione abstractiva: sed si posset attingi intuitiva rati sapientiae, substantiae etc., non attributa circa, seu ratione entis a se; posset Deus cum creatura confundi: implet q. tali intuitio. Probatur Minor: Divisio sapientiae, non Divisio infinite et aeternae, requirit discernere, an sit creata, vel increata: q. confundit. Item in Deo sunt formalitates, quibus convenit cum creaturis, distinctae per se a formalitatibus, quibus differt: Sed circumdi distinctioni beneficio potest per se a formalitatibus, qua Deus differt, non Divisio formalitate, qua convenit cum creatura: q. e converso potest haec videri sine illa: Sed Divisio formalitate, qua convenit, confundetur cum creatura: posset q. dari intuitio unitatis, sapientiae, et entitatis Dei, et ignorari, etiam videretur Deum, vel creatura: qua omnia etiam a non nullis Deventibus, deponari viderem, mihi videntur absurda.

Sum quia necio, qui dici possit intuitio illa sapientiae

ant

aut bonitatis Dei, si praecindit a divina et non divina; Vel si non praecindit
 a divina, nec praecindere poterit a conceptu sapientiae illimitatae, et in omni
 genere simplex infinita, qua est definitio entis divini: q. nec praecindere
 poterit a conceptu sapientiae a se, immensa, omnipotenti etc. Et quidem si
 nobis est intuitio entis divini, praecindens a sapientia, immensitate etc.
 nobis etiam est intuitio definitio, praecindens a definitione; et intuitio con-
 stituti, praecindens a constitutivis.

Quoniam ex tali cognitio intuitiva distin-
 guitur ab abstractiva: Praecio autem, cur distingui debeat, si utraq; cognitio
 ea fundere poterit Deum non creatum; Vel est cognitio praecindens rationem
 entis a differentia, non poterit dici, et esse intuitiva? Dicunt aliqui, esse
 quidem intuitivam, quia pluri est duplex cognitio entis, altera in se, et per
 species propria, altera in alio et per species alienas. 1. erit intuitiva ratio
 entis in Deo, sicut non beatificativa; 2. abstractiva. Velim scire, cur
 una cognitio praecindat sit intuitiva, cum utraq; signate attingat Realitatem
 entis, utraq; sit omnium cognitionum maxime praecindens, quandoquidem
 Deum illam entis differentiam attingit? An fore illam intuitivam,
 qua praecindit per speciem creatam ab isto, cuius existentiam exigentem. Sed contra,
 quia a parte rei non datur ens ut si: q. Vel producta ea species ad aliquo ente
 detrato et put tali; atq; ita nec species caelestis, nec cognitio forlita valebit
 praecindere ab existentia detrata tali enti, sed pertinget usq; ad abstractam
 differentiam individualem ipsius: qua differentia cum sit aevitas regni Dei,
 implicabit intueri tantummodo rationem entis in Deo. Vel praecindit ea species
 ad entitate singulari, singularitate de materiali si habente ad productionem
 speciei et cognitionis; atq; ita representabit quidem rationem entis distinctam,
 Deum non distinguitur a cognitione abstractiva entis, cuius speciei ab aliquo
 detrato ente praecindetur.

Dices, nam cognitionem entis esse abstractivam,
 quia est per species alienas, acquirita per genus. Quod quidem ad hunc sus-
 ceptu cognitionis vera, et demum quantificatione, in quibus immate cognoscitur
 abstrum; Deum absolute non satisfacit, quia animae humanae et Angelus possunt
 abstractivae, et debent recluso lumine gloria cognoscere rationem entis, qua
 est

qua est in Deo. Rogo modo, in quam unumodi cognitio differat ab in-
 fustione tua eundem rationis entis in Deo? Sane in omnibus: pruden-
 tiores, utramque esse abstractivam. Et quare: Nam si ponatur a parte
 rei illa fertur seu attributum, ut subest cognitioni illi praevidentia, dicitur
 abstractio et separatio realiter illius fertur ab essentia et reliquis attributis:
 dabitur ergo abstractio intentionali, quoties una fertur realiter identifi-
 cata appareat in intellectu, non cognoscitur, non cognita alia. Ita respondit ex
 D. S. Capreoli in 2. dist. 3. q. 3. ibi, Cognitio intuitiva illa est,
que habetur per speciem gratiam et adequatam, abstractiva v. que
trahitur per speciem imperfectam et inadequatam.

Ex scito aliter respondunt
 Scotista; fatentur enim, per divisionem intuitivam non posse attingi eandem
 entis aut unitatis et sic; quia si intuitiva est, debet representare eandem
 substantiam, a qua si praevidentur cognitio, eo ipso est abstractiva; adeoque a-
 gunt, non posse videri essentiam Dei sine existentia, tamen potest videri abis. attributi
 et relationis. Atque scito verior est procedenti, omnino tamen concordans;
 Nam existentia Dei aequae ex natura distinguuntur per se a ratione entis, sub-
 stantiae, aut sapientiae, quam ipsa essentia: ergo sicut beneficia eiusmodi dis-
 tinctioni potest videri attributum per nos abis. essentia, potest etiam vi-
 cere attributum sine existentia; vel si eo quibus tractatur intentio ad attri-
 butum ut in se est, nequit praevidere ab existentia, nec potest ab essentia
 Dei aequae cum sapientia realiter identificata, ac cum ipsa existentia.

Agunt tamen
 homines Scotista, attributum sapientiae v. g. gaudere sua quidditate et
 definitione fertur substantia ab essentia et reliquis attributis, non tamen
 gaudere diversa existentia, sed essentiam et attributa omnia per unam
 indivisibilem fertur existentiam exhibere, si cuius substantia omnes sexcento
 uno lyphes, adhaerente existentiae partiali conantur componere distributio-
 nem solum intra attributa et essentiam cum simplicitate Dei, quia ratio
 unius existentiae simplicissima omnia illa attributa, inquit, sunt intrinse
 et cum essentia unum quid simplicissimum esse.

Permissa hac doctrina, cuius veritati indagare
 alter.

alterius loci est, modo contentus ero, ex ea ad hanc conclusionem meam
 p̄bare, adeoq; D. arguit: per hoc implat intuitiue attingi euentum diuinam,
 non abstracta intuitiue existentia: sed per hoc existentia euentia est realiter et
 forlitter eadem cum existentia attributorum: q̄. implat, attingi intuitiue
 esseam Dei, non abstracta intuitiue existentia attributorum. Que coniectura
 sequit negari ab Aduersarij. Inuicem sic: sed implat attingi existentiam intui-
 tiue, que forlitter et indiuisibilitate est existentia attributorum, quin dicantur
 attributa: q̄. implat prouidendi ab attributi, diuina intuitiue euentia diui-
 na et existente. Probatur subiuncte Minor: implat uideri ultimam
 aduocem et existentiam attributorum, quin dicantur ipsa attributa et ultimo
 aduocata per existentiam: sed existentia attributorum est ultima actualitas
 et exercitium existendi attributa: implat q̄. Uideri ultimam actualita-
 tem attributorum, non quini attributi. Probat Maiorem, cetera patent:
 implat uideri ultimam aduocem euentia, quin dicatur euentia et abstracta
 per illam, quia implat, uideri unumquemque tunc actualitatis, quin dicatur tale
 aduocatum, sicut implat uideri Deitatem, quin dicatur Deus: sed euentia
 forlitter est actualitas euentia et attributorum: q̄. Ne alia, quoniam hanc
 directe ad existentiam et aduocantem, indirecte uero ad attributa abstracta, quia ad
 quoniam tollit, quomodo utrumq; intuitiue attingat, licet hoc attingendi existentia
 et abstractum sit existentia et actualitas.

Confrata, et uigetur ueluti hoc: implat
 uideri diuinam euentiam, quin dicatur id, quod est de conceptu forlittero et
 esseam ipsam: sed de conceptu forlittero diuinæ euentia est, esse euentia, et non
 forlittera a se distincta (ni uelut in infinitum pedere) realium identificationsum
 cum attributi in particulari, et relationi: implat q̄. uideri euentiam, non diuina
 actuali identificationsum cum attributi et relationi.

Ita aptum et gradum dicit aliq̄,
 aliud esse, uideri forlitteram, que est existentia, actualitas, et identificationsum attribu-
 torum; aliud, uideri illam, et est existentia, et identificationsum: sicut aliud est,
 cognoscere ualde, quod est distinctum hinc ab eueno, aliud, cognoscere et diuina
 intuitum: q̄. licet diuina respectiua non possit uideri euentia reduplicatiue
 et signate, et actuali identificationsum attributorum, non diuina attributi, poterit

¶ Videri circa specificatiue, et sub recta illius eius, non diuini attributi.

¶ Scire nequit, scilicet, quia fundantibus in distinctione virtuali, aut ex
 natura rei possibilitatem maiori eius ab attributi: siquidem essentia,
 qua identificatur, et eius est identificata (idem die de exitea, qua actual
 et est actual) non sunt dua fortiter, sed una omnino diuersimode com-
 parata ratione sua; que sparao non militat reipse diuini Dei remanen-
 tantis eueam, non put a nobis conceptibus capere exprimit, sed prout est
 in se: Sed q. otia est distinctio ex natura rei; et si requiritur pro in-
 tentione maiori, non poterit videri eius et exitea, que quilibet
 tunc et ratione sui sunt fortissima identitatis et actualio ultima attributorum,
 quin videantur qua identitatis sunt et actualio. Nec plus sanet nisi citra dis-
 tinctionem ex natura rei sicut maiori: nam etiam locum habeat ea doctri-
 na respectu cognitionis et actualio, quando sit sparao cum tra realiter
 distinctio, et respectu diuini omnino, non diuini creaturae realiter ab
 ipsa distinctio, sed cum comparao sit ad teum realiter identificatum, et
 oportunitate loco dicemus.

Caput. 2. Subsuntur Scotianum argumenta.

¶ Nota circa diuina est solum primarium diuini beate: sed aliter
 diuini gaudere solum primario et secundario, potest dem generare solum 2o
 q. potest diuinitas generare diuini diuina essentia, non diuini relectus (sicut
 sicut). diuinitas solum solum; tum quia diuini non pendet essentialiter, nisi ab eo,
 quod cognoscit ratione sui; solum autem secundarium cognoscit ratione primarij;
 tum quia persona in ratione solum ita comparante ad diuinitatem eius, sicut Pica-
 sura diuini in eius: atq. creata, quia sunt solum secundarium, possunt modo
 videri, modo non videri per eandem diuinitatem eius, sed diuinitas non coope-
 rante ad diuinitatem, qua tendit ad credam: diuinitas q. abiq. studitione po-
 terit cooperari ad diuinitatem eius, non cooperando ad diuinitatem persona, que est
 solum secundarium.

¶ Maxime solum solum in hunc modum: Dicit etiam q. diuini origine,
 quoniam.

quam generale Filium, est perfecte beatus: q. habet in illo priori obitum
 perfecte beatus: sed in illo priori eadem ut communicata tribus personis esse
 nequit obitum beatus, cum in illo non sit communicata tribus personis: q. non est
 de eade essentia ut est obitum beatus, quod beatissimum, in quantum est communicata tri-
 bus. 2. q. habet nom. obitum: si intus divinum, cum sit de in se, sed sit in Filio eum
 principium beatitudinis paternae, Pater non facit beatus a se et sit in se, sed a
 Filio: q. si eadem qui in Filio eum sit se obitum beatitudinis, Pater non erit bea-
 tus a se, sed a Filio; quod congruat, quoniam enim perfectiorem simpliciter simplicem,
 quibus est beatitudo, ordinare potest Pater a Filio.

§ 2. Distinguo Divisionem:

Sola eadem divina est obitum primarium motive, concedo; motive et trative,
 nego. Ad 1. q. d. concuro entymetate, nego suppositum Divisioni subitum
 eo quod prioritas in quo non beati in rati nulla eum ponit in Pater rati in
 Filio, sed duntaxat prioritas a quo, seu potius ratio originis: origo autem facit,
 ut Pater sit Filius. Den 2. q. d. in illo signo ponit eum aut intelligi Pater
 abiq. Filio, aut eadem abiq. tribus personis.

¶ Pro per inchoe in aliquo signo virtuali

conciperetur eadem et in Pater primi, quem in Filio, adhuc in illo priori non
 facit Pater perfecte beatus abiq. Divisione eadem et pro potestati communicata
 Tribus; ad hoc enim sit Filium et spiritus s. terminant Divisionem paternam,
 necesse non est, et sint in illo priori; quia possunt trare intuitionem, modo sint
 in instanti reali eternitati.

¶ Ad 2. q. d. de quo ante, distinguo concedo: Pa-

ter non eum beatus a se motive, nego; trative, subdistinguo; rati paternita-
 tis, concedo; rati eadem constituenti Patrem, nego. Nec verum est, non plus
 requiri ad beatitudinem q. d. opponit obitum, idem divinum, quam obitum
 vultem trativum; intus enim se habet virtualiter, et quasi divitine; rati vero
 pure trative. Tunc autem Pater nequit eum beatus, quin videat se et secundum
 et generantem, nemo iure infirmitas ibit; quibidem non dicat Pater beatus
 a Filio, sed a se, eo quod principiative seu motive non sit beatus a Filio,
 sed ab eadem, tamen trative et obitum sit beatus a rati et attributi, que
 sunt obitum trativum primarium beatitudinis sine increata sine creata.

ed

Et hinc diuidente colligimus, in quo vim facit Scotus, scilicet, quando aliquid est a se tale, est tale, tamen per impossibile quodlibet aliud non sit: sed Pater est a se beatus: q. d. ita per impossibile nec eret Filius, nec Spiritus S. Pater foret beatus. Soluitur distinguendo Modum, quae vera est, q. d. aliquid est a se tale et motiue et tratiue simul; scilicet d. si motiue duntaxat sit a se, et tratiue ab alio, ut in casu praesenti.

Obiter haec dilata vint, quia se graui aduersum mentum Scoti non arbitror se nauasim: ita enim sola esse diuina Verba bearet perfectissime et adaequate, sed plurimum probet, diuinitatem qua beatitudo est, non egere tratiue ad deum, quae non debet, ut egeat, qua quiddam intuitio est, tratiue ad omnia predicata realitate identificate cum eua: quemadmodum sicut diuino qua intuitio quiddam est essentia et attributorum, exigat tratiue ad creaturam, saltem sub conceptu communiendi possibili; quibusmodum qua beatitudo est, nec sub tratiue omni debet representare credam, sicut Aug. 5. Confession. c. 4. Profelix homo, qui scit alia omnia, se autem nescit; beatus autem qui te scit, etiam illa nescit: qui scio te et illa nouit, non propter illa beatus, sed propter te ipsum beatus est. Sicut q. d. graui concedamus. Scoti diuinitatem Verbi sub explicito conceptu beatitudinis non egere expressione diuinitatis, non nec attributorum, sed saltem essentia, egeat illa sub seipso explicito intuitiva cognitioni, uti egeat ex sua rei. Et quidem expressione est clara relationum ac essentia, eo quod delectati stinente in eua non ipsum eminentem creaturam adhibet, sed etiam actu et localiter tratiue identitati realitatis cum ipsa.

Quoniam quod in argo Scoti, mihi maxime dignum est, diuinitatem semel representantem totum, non eandem persisteret alibi esse representatae: quia non minus est de conceptu quiddam intuitio esse ultimam expressionem et positionem intentionalem acti, ac de seipso acti, que ultimam detrahem, et positionem physicam tri: q. d. quemadmodum implicat acti, quae semel est tri positio, eius non sit, vel ex toto vel ex parte, ita cognitio, quae semel est expressio alicuius acti, negat illud non exprimit; ad quod nil refert actum esse primarium vel secundarium, quando utrumq. ad imamate representata, et tratiue intuitioem, sicut non

equi immate moueat, qd uocabatur deo dicit quod non moueat rae sua,
sed rae proximij.

Unde infero diuisionem semel representantem creatam in deo,
Nec diuinitus potest existeret abiq; eius representatio; Et enim optime ait
Deham de Scotum, imple ut transire de contradictione in contradictionem,
sine mutaco sequentia del dependetina alicuius ad alibi, qd respectu
imoble q. est, Et dem actu intinere et in se omnino immutatu modo
representet, et modo non representet creatam.

Quod autem ait Scotus, diuisionem
deitam esse in actu s. representatiuam omnium possum, et in actu nec re-
presentet, nec possit omnia signis, ego non capio; quia diuisio non est
representatiua, sed ipia actuali representatio, et quidem non ad plaratum,
sed naali; Vti creatatio non est calofactiua, nec alio actiua, sed ultima
rao agendi et calofaciendi: q. Et implet altionum et quatuor non denomi-
nate principium agens nisi ut tota, ita implet intuitionem ~~et~~ quatuor
creaturarum q. g. non denominare intum intuentem et quatuor.

Nec fane Scoto
exemplum scientia increata, representantia mundum existeret,posito
decreto, que non representabat mo priori ad iuum. Non fane et
quod rae illimitati aliquid touet trino rae Dei impatiuabile
Scientia creata, et quod rae decreti non aduenit scientie increate noua ex-
pressio aut representao existentia, sed noua connexio cum existeret et exer-
cita q. tali Petralo instanti; a que connexione procedebatur in illo priori,
habet scientia; que erat in eo priori, non procedebat obitue.

Nec rursus fane
exemplum diuisioni create representantia in deo existentiam conuersioni
caaltina q. g. quam hui non representant, et cas non est representatiua;
quia Et optime Suarez, eiusmodi diuisio semper ac fuit, totum conuersione
nem representant pro tali instanti: si autem beati deonio aliquid ui-
unt, non est mltia diuisione beata, sed per reuelationem exue deum.

2^a arthum, quod
magri et Scotilla et nri faciunt, ita habet: minor communicatio est
int

intentionali et per inlram, quam reali et per identitatem: atq. idem
 titas reali namq. int. et Paternitatem non debet, ut communicetur
 identice nam Divina Filio, non communicata Paternitate: q. nec debet,
 ut improprie representativae namq. divinae intuitioni, non communicata,
 velade Paternitatis. Concessi Majori et Minori, nego regem, quam
 vel scilicet inferiori debent, et omnes, si Minor ita ponatur: sed nam
 Divina ita de facto communicata Filio, et non potuit illi communicari
 Paternitas: q. et intuitioni: qua unegit et commino falsa.

Igitur omni
 disparitatibus omni qd. rem p. omni q. retrogrado argum. Deo
 communicata nam, non communicata Filio Paternitate, quia est haec
 et realiter incommunicabili, et nam Divina nequit esse res communicandi
 incommunicabile: et Paternitas est invisibilis, et nam est res facti videndi
 illam saltem ex nam rei: q. ex eo quod potuit communicari nam, non com-
 municata Paternitate, non sequitur posse videri nam, non Divina Paterni-
 tate. Porro quod debent, proba instando exemplum: Deo eventus negt
 communicari Filio, non communicati attributu, quia circa Divina et
 talis in se est, communicata Filio, et et talis est res facti communi-
 candi attributa communicabilia: atque circa Divina representatur et in se
 est, et et talis est res facti representandi velade invisibilis; non enim
 videntis rade sui, sed circa moventi: implicabit q. videri divinam essen-
 tiam et in se est, non Divina veladit.

Sed 2. instaurant argum. Deventio-
 res scilicet: tamen Paternitas est communicabili per omnium ag. ac
 Filio, nihilominus communicata de facto hypostatice secunda persona
 Filij, non communicata Paternitate: q. et si sit communicabili per res
 presentatorem Paternitas seu invisibilis, poterit videri nam, non Divina Pa-
 ternitate. Nego regem, qua non legitime ex anti infertur, sed hac:
 q. potest videri secunda persona, non Divina prima, aut quae videri:
 quam concessim vel scilicet infertur, eo quod Pater et Filij sint correlativa.
 Igitur potest
 ita firmari argum: interior q. mo est physica, quam intentionali: sed

Unio hypostatica trahitur immate ad personam Filij, qui ita trahitur ad naturam ex se unibilem: pariter q. Unio intentionali seu unio potest trahi immate ad personalitatem Filij, quin terminetur immate ad naturam ex se unibilem.

Deham negat posse aliam consequentia negata disparitatem assignari, quoniam quod unum est nolum per Scripturam, et aliud non; et hoc debet unum conari, et aliud non. Regione Palacii non vult paritate. Sed pro se fit, eo quod ipsi agitata videtur disparitas: Unio, inquit, trahitur ad personalitatem, unio v. l. ad naturam; cum autem una personalitas non sit in alia, et amnes sint in eadem, magis est ut una personalitas possit trahere unione abiq. alia, quam ut eadem trahat unione abiq. personalitate.

Verum placet: non Deham, quod Theologi sit, rationem assignare eum, quod affert pagina sacra: non Palacii, nam quemadmodum ratione identitatis personalitas est in eadem, ita vicinim eadem in personalitate: q. si propterea neguit unio trahi ad naturam, quin immate trahitur ad personalitatem, ita nec unio poterit trahi ad personalitatem, quin trahatur immate ad naturam, et sicq. ad reliquas personalitates cum eadem identificata.

Solutio D. Joan. a S. H. d. 15. n. 23. non quiescent in disparitate Eximij Suarez ab ipso revicta et relata, unice ex hoc debere deum affirmat, quod communicatio realis sive ad intra per processionem, sive ad extra per unione sit x. capacitate extremi, cui fit: cum autem humanitas non sit extremum capax, et ipsi uniatr natura, cuius est constitucere, non supponitur; et aliunde ut humanitas supponitur, unice manifestat sufficit, hinc est ut unio ad unice personalitatem trahi possit, quam esse secundam fide constat: ad communicatio per unione cum sit ad Deum absolute, et ut est in se; et ut in se non sit capax manifestari quoad aliquid, et quoad aliquid latere, quia in actu puro idem est totum et aliquid; idcirco implicat, unio trahere unione, et non trahere secundum totum quod ipsi convenit.

Placet solutio, qua Henricus explicat, cur debeat unio persona, non unio immate natura divina;

Conspicitur V. quod solius non respondeat, cui non possit videri essentia sine
 personis, tamen non debeat, prout in sententia huius Authoris et Dominici
 canonorum, ubi circa divina pro prout ad divisionem unitatis intell. beati
 quidam unione intelligibili: cuius g. 2. capaciter luminis remissi (quod et
 soluta) non poterit etiam unius circa divina quoad absolute, et non quoad rela-
 tiva; quod admodum X. Capacitatem humanitatis limitat. Debet unius per
 se relatio, et non natura.

Secundus et planius respondet Eximius Quod dicto c. 23.

Q. 25. : ideo, inquit, proprietates Filij potuit unius nature humane, non unitatis,
 paternitate, licet non possit videri sine illa, quia Filius unitatis, quasi in
 ordine ad se tantum, et prout est ratio subsistendi; unio autem necessario attingit
 Filium secundum habitudinem ad aliud. Ac si diceret Et sit natura unitatis
 tunc seu ratio, foris unioni hypotheticæ tractiva est in Filio ratio subsistendi
 seu incommunicabilitas Filij, quia cum sit distincta realiter ab incommunicabi-
 litate Patris, et aliunde non conveniat nature, ne attribuiti ex se incommuniabi-
 litate, mirum non est, et potuit personalitas Verbi qua tali tractu humanitatem
 non trahit nature aut Patris: at ratio foris tractiva divisionis est ens intelligibile,
 in qua ratione persone sunt unum cum Verbo: nam sicut sunt omnes persone in
 circa unice et simplicissima entitas, ita una et simplex intelligibilitas convenit
 foris ad eandem entem: non potest g. ratio intelligibilitati divine trahere divisionem,
 quin eam et persone videantur.

Clarius d. liquet, retroquendo unioni exemplum:
 si possibile foret realiter unio imparate terminata ad essentiam divinam, non
 posset hæc unio, non unitatis relationibus, nimirum quia tunc ratio foris tractu unio-
 nem foret summi personis scilicet incommunicabilitas ad extra: sicut quia ratio
 foris quærendi ad extra est omnipotens, omnes persone ad extra producantur: si
 ratio foris tractu divisionem est ens visibile, implicabit videri personam qua
 visibilem, et non videri simul eandem et alias personas.

Hinc patet ad argutum;
 licet enim sit intimior unio hypothetica quam intentionali, illa tractu ad Filium
 sub ratione foris inparticipabili a personis et natura; hæc V. sub ratione eadem intelli-
 gibilitatis: et licet persone comparate inter se sint tria entia, tamen inter se
 et

Et in eadem sunt unum ens intelligibile; et licet videantur esse tria distincte
motive sunt unum, quia unice movent eadem eadem ex eadem omni ubi
motivi tam respectu sui, quam relationum.

Caput Secundum.
Reliqua argumenta solvuntur.

Ad ordine argumentata alij: potest intuitivo videri natura humana Christi
non a demone, non divina personalitate Verbi: g. et natura divina a beato,
non divina personalitatem; contra enim est de conceptu matris. Nego negari;
quia natura humana nec est eadem realiter cum Verbo, nec est eadem aut motiva
intelligendi ipsum, et sic est natura divina, que saltem naturaliter negatur videri, non
divina relationibus, cum possit et debet videri a demone natura humana, non
divina persona Verbi. Præterea Verbi personalitas videri negatur, non divina natura
divina; et tamen videri potest, non divina natura humana: g. e converso licet possit
videri natura humana alij. personalitate sibi unita, non potest videri natura divina
alij. personalitatem identificatam.

Quidam dicuntur asserit, non posse videri relationem
sine eadem, licet e converso affirmet videri posse eadem sine relationibus, motiva
quia etiam motiva distincte distinguuntur, tamen relationes non concurrunt sibi
eodem modo, sed eadem esse, et omni converso ad extra debet esse communem,
ad hoc a prædicto asserito. Porro si semel eadem videri potest sine relatione, pu-
ret etiam concurrere, et videtur relatio eadem non divina: quemadmodum ad
extra concurrunt, et unitatem personalitatem Verbi, natura non unita: g. naturaliter
non implicaret eadem identitatem, potest eadem generare omni specie respectu
relationum, ipsa non divina, sicut generare potest omni specie ad divisionem eadem
earum alij, eo, quod circumditi divisionem tractat natura divina.

6.º argumentantur hinc
a unitate divisionis corporis, que licet sit intuitiva ubi, non videtur eadem certis,
et dependentia a Deo, que sunt scilicet identificata cum colore: g. similiter
de intuitionem eadem. Si responderis, videri hanc scilicet in actu exercito et
sub ratione coloris, licet non videri in actu signato et sub ratione entis qualitatis
etc, occurret scilicet hoc modo, nec ipsa infirmitas ~~et~~ videri attributa,

divina

Visa euea, sicut in actu exercito, materialis et sub praedicto entis diuini,
modo non videantur, scilicet et signate sub ratione omnimoda, immensitatis etc.
Unde apparetur via in questione grauissima ad disputandum de voce.

Propterea doctus

De quod praecens fatetur, nullum interuenit diuisionem in
tertialem et intrinsecam: Quia, inquit, praecendere potest quam scilicet
ab alia, ubi datur una et alia; mensura q^o, ubi nulla datur scilicet diu-
tinitio: cum autem diuina euea non sit scilicet distincta ab attributi,
sicut nec ratio coloris a conceptu entis creati et dependentis a Deo, hinc est, et
nec diuio intrinseci praecendere potuit eueam ab attributi, sicut possit a
delectatione, nec diuio corporea scilicet praecendere rationem coloris a ratione entis
et dependentia a Deo, etiam potuit praecendere rationem coloris a scilicet in-
differencia albedini. *Subscripsi*

Satis reijcitur haec ratio, et quia deservit distinctionem for-
sitatum supponendam hinc scilicet, et quod concludat, videtur posse eueam sine
periculi; et quod non agnoscat diuisionem in diuisionem materialem et spirituales,
quod omnino praecendendi; et deum quod non videt, et praemissi, qua-
tionem vocalium.

igitur conuenit Anti, nego quidem. Disparitas est, quia diuio
corporea non est praecissima, sicut attributa ratione coloris non attingat dependentia,
a Deo, rationem entis, et qualitati; quandoquidem nec ipsa nec illa alia diuio
corporea potest non quiddam potest esse ratio, facti videndi, quod dicitur,
sunt dicitur extra sphaeram per diuina materia, dumtaxat suppositi sensu-
bile coloratum; et q^o obtum specificatum per intrinsecum est omne ens intrin-
secabile, adeoq; si diuio quiddam diuio attingeret eueam, non attributa
quocumq; ente intelligibili realitate identificato cum euea, non esset intrinsecum,
sed abstractum cognitio; diuio q^o corporea nequit diuio praecissima respectu rationis
entis, sed more negative se habens, quia praedictum entis, qualitati est. non
est obtum per se sensibile, nec contentum intra sphaeram per corporea.

Hinc a contrario
infero, diuisionem corpoream non posse attingere rationem coloris, non attributa
ratione differencia, q^o quidem ratio generica nequit esse obtum per materialem di-
del

Velis, ad ipsa fieri parte vale, contra quam pariter tuente Philoſophi; sed colorum in individua; adeoq. cum intueni a longe rem diuerſit, ſicut aliter album, an ater, cum ſciat ſe videre colorum, non nauite ex eo, quod diuio ſit magis expreſſiua colorum in genere quam in individuo, ſed quia ſicut utrumque ad ſentia videtur, intuei tñ per diuerſum inſect, non poſſe non eſſe colorum aut lunam, ſi videte ab oculo.

Seco replicari et obijci p. : Ob ſpeciem diſtinctam aut luminis corporis tenuitatem potest non videri omne quod tunc in obſt; tamen in intuitu videtur: a pari g. poſſi eſt ſpecies intuitiua vel luminis igni- rituale adeo ſermo, qua decemiat ad intuitionem Dei ita confuſam, et non manifeſtet omnia, que ſunt in Deo ſealiti. Nego nega. Diuſimem eſt, quod diuio corpora non tñt, nisi ad totum magis partibus coaliſcenti: Unde oſil mixtum, et poſſit in ipſo videri defectu luminis ſua pari, non diu alia: et intuitio beata cum fuerit ad Deum ut in ſe eſt indiuiſibili, ingli- cabit aliquid illius ſealite repræſentari et non aliud. Tuare tetonguo: ſimpli- caret diuione corpora videri poſſunt inadaquate, non aliunde caſ, nisi quia in puncto non eſt pari et pari, ſed ſi videta, totum videtur g. implicabit, Deum ſingula indiuiſibilem videri et non videri: dicendum g. eſt cum Aben- lenti, Deum aut totum videri aut nihil.

Quia: adhuc eadem pari ſoti cor- poris modo videtur confuſe, modo diſtincte: g. deum in diuione beata poſſit accidere circa Deum indiuiſibilem. Nego nega: An enim ideo eſt Deum, quia quam pari ſoti corporis coaliſcit ex partibus diſtincte diuio, g. inter ſe comparata diuerſantur, confuſe v. g. g. g. fundente intoto. ſic ſepe Deum procul diuio fundita cum ſano, quia de diſtincta parte fundente in toto, adeoq. non diuerſantur a partibus ſimilib; totum; in Deo autem, ubi nulla eſt partium compositio, nec ulla poſſit eſſe funditio.

Obi dicat, inter eſ- ſentiam et accidentia, nec non velate dari diſtinctionem reſualem ſecundum eſſe, que poſſit fundare diſtinctionem actualem ſecundum intelligi; q. Anz dare quidem ſecundum intelligi abſtraſtione, ſicut intuitiue; quia intuitio h. cet ex parte ſoti attingat iam diſtinctionem, nequit eam quaſi indiſtincte

ſac

Sacere, cum non abstrahat, sed rem prout est et per speciem generalis
intueatur, ynnictate quidem non tam effectiua, quam obiectiua exprimente
ad vltimam q. ynnictatem et obiectiuam difficiam obij.

De duplicati et obij.
cici 6. : beatus cognoscit intuitiue Deum, et tunc ipsum non intuitu
adapte : q. praecindit obiectiue. Dicitur tunc q. omni beatus
est altero beator, et nemo eue potest aequo beatus obiectiue ac Deum : atq.
si quis intuituere adaequate Deum, nullus ex parte obij. foret beator
altero, et omnis foret aq. obiectiue beati ac Deum : non q. intuitu Deum
obiectiue adaequate : sed obiectiue inadaequate est eo igitur praecindit : non
q. pugnat cum intuitione praecindit. Si ergo, arguatur praecindit, non
nemo omnem Dei intuitionem magis fore praecindit, q. nulla eue pos
test adaequate ; Regneret fortassis aduocarij, non minime plare, quod bea
pat ; nec reputandum inconueniens, omnem de Deo intuitionem fore
praecindit, si ita vitata maiori, minime quod nulla sit non compre
hensiuia ; omnia tñ sine inconuenienti compari posse arbitraberis cum
aliquibus, attributa distinctione inter praedicata diuina Dei, quorum
aliqua dicuntur attributa, et vniuersalia, immensitas, vniuersa etc. : alia
gradus seu modi eorundem attributorum in speciem constanti, scilicet quod ad
pae huius et illius possibilis sunt huius et illius obij. : primi generis praedicata quae a
quod beato vltim, nec posse dari q. praecindit obiectiuam, nec regni graduum.
Et quo plura gradus intuitus beatus, eo beator altero, et quia nemo vnus vltim
in huius intuitu potest, quia q. beatus ac Deum eue potest, illos adaequate intuitu.
Cruentat huius explicati obiectiuam, qua auent, q. factio omnia attributa vltim
beati extensiu, non q. intensiu ; ven et ait Ferraz, omnia vltim, sed non om
nia vltim.

Alio hae del ex eo non placet, quod edat diffinitati, admittendo q
praecindit obiectiuam inter praedicata diuina Dei, cum aliq. ea possit huius argo
tati. Cui v. negando vltimam ; et ad grauem, obiectiue et quoad rem vltimam un
ceda equalis eue inter se et cum Deo beatus ; cum nec plura Deum de se vltim,
Deo meliora, quam quibus beatus, q. omni vltim rem simplicissimam, in
qua vltim non est parte et parte, ita nec magis aut vltim vltim eue potest, sed si
vltim

Videtur, integri, et quoad modum sibi videtur, quin diuina comprehendatur: ad id enim ultra videtur totum, debet videtur totaliter, prout videtur prout, debet videtur melius, et ultra videtur omnia, quae sunt, scilicet in Deo, prout est, et videtur eminendo; Videtur autem totaliter omnimodo et melius, et videtur Deum ea claritate, quae detegat omnes eminentias seu necessitates duplicative et tales: q. g. Et omnino adeo distincte cognoscatur, et beatus ex vi intuitionis reddere possit rationem de omnibus suis, creaturii, et connotati eminenter in ipsa contentis; cum v. ita non cognoscitur, non ipse praesentatur ab aliquo modo tenente ex parte Dei, sed cum tenet a modo cognoscendi. Invenitur inter videndum creatam in Deo et inter non videndum non est diuina ex parte Dei visus, cum v. attingat diuinam et simplicissimam virtutem; sed ex parte mundi, quatenus qui videtur attingit omnimodum et rebus tali creatae, sensu altera.

Itaque dicitur, cum etiam in conceptu creatae rationis q. g. scilicet in imitatore per subordinatiuam partem et actiua in personalium virtutum, possit nihilominus realiter videtur, imo et comprehenditur ab Angelo circumditi creatae, quin ipse videtur realiter Deum aliquid super-naturale, minimum quia non videtur ea ipse ut rebus, et prout videtur tali connotato. Quia etiam cum salis, omnes beatorum videtur decreta libere in Deo manifeste et prout sunt eadem cum v. ratione videtur Dei, quia ipse illa videtur scilicet, omnium quia non videtur sufficienti claritate ad inveniendum perfectionem illam decreti, prout videtur connotato creatae v. libere.

Sed pro seculo tandem dicit: omni-
 militer q. videtur potest actualitas attributorum, non quia attributi, scilicet si non cognoscatur eum modo actualitas ea claritate, et attingatur et rebus, et cum connotatione ad attributa. Item q. dicit de creatae respectu rebus. Deo conuenit, regardam saltem ex natura rei ab seculo. Deo igitur diuina, pro omni-
 bus ut, quia si videtur creatae actualitas, quin videtur et verificatio et actualitas attributorum et rebus, videtur et non videtur ipse; quia videtur ipse, et non videtur connotatum realiter verificatum cum ipse; sed autem omnino sequitur, si videtur verificatio omnimodum et decreti libere specificatiue, non diuina re-
 duplicatiue et omnimodum et decreta huius creatae, quia negatio quia tunc non
 cad

cadit, nec reduplicat supra gradum realiter identificatum, cum se diuisa
 sed supra connotatum, creatura realiter distincta; cuius diuini defectus arguitur
 quidem diuisionem Dei non esse aequam clarum ac aliam, non posse granitum.
 Sed quod inferius diuisionis constabit.

De Matio 2.

De Obiecto creato prae determinatio et secundario

Et 1. An in Verbo seu in Deo Viso Videri possint formaliter
 creatura?

Capit. 1.
 Dubitandi ratio, quaestioni status, sententia, funda-
 menta, et auctores.

Dubitandi ratio praeipue ex Patrum phrasibus patet, quibus creaturas
 videri in Deo et in caelo, speculo, idea, etc. : (minimam autem locutio saluari
 nequit, quin in Deo deae creaturae videantur; Deae autem in Deo videri perinde est
 ac videri creaturas eodem viuisse, qua videtur Deus; nec sufficeret, et quasi con-
 comitantem eodem viuisse Deum et creaturas attingat; hoc enim non uel videri
 creaturas in Deo, sed cum Deo; sicut Angeli, qui quo perfectiores, eo purius creaturas
 verae notitia intuentur, non dicuntur intrinsece quoniam creaturas in alia, sed
 etiam et aliam.

Nec unum sufficit videtur, et creaturarum visio resultet ex visio-
 ne Dei, quia hoc erit videre creaturas non forlita in Deo, sed casualiter ex Deo aut
 ex Deum; quemadmodum in visione hypothetica non sunt dona gratiae et lumi-
 nis forlita, sed casualiter; quatenus vel ex exigentia, vel ex conuenientia ei debent.

Amicus pro

Dubitandi ratio facit, quod Augustinus et ex ipso Theologorum plerique senti-
 nam creaturarum notitiam in beatis agnoscunt; alteram deperitiam, seu crea-
 turarum in se; alteram matutinam, seu creaturarum in Verbo; fatihi aut
 videretur inuicem notitiam videretur, si nentia esse posset notitia creatura forlita
 in Deo; quacumque enim cognitio, siue ex Deo casualiter siue propter Deum

non

Non est cognitio Dei, sed creaturarum duntaxat in se; adeoq; indistincta
 intrinsece a cognitione vegetativa, qua etiam est rerum in se: sicut gratia
 et lumen collatum anime Christi Salvatoris Unigeniti instruit, non est
 intrinsece diversum a reliquorum lumine et gratia, sed tantummodo ex-
 trinsece et denominative.

Propter hanc dubitandi rationem, qua res ipsa gravis est,
 Philosophorum majori parti ita parti affirmative adhaesit, ut *Pythagoras de*
Veritate lib. 5. g. 16. a. 3. avertere non dubitavit, unum *Pellonitum*
(sic nunc citat Vazquez) opinari, caecum nec videri, nec posse in Verbo,
 id extra et caaliter, peculiariter scilicet ac distincta revelare.

Secum nec contemnenda
 est dubitandi ratio, qua in sententiam oppositam distinxit accuratissimus *Vazquez*
 qui singulari pro ea est, non quidem immo, sed ex ditione; nam *L. g.*
fo. 50. C. 6. ex antiquioribus plures pro se recenset, et res ipsa ab eo statit,
 teste *Suarez*, expresse nominatim cum *Ocham*. Postea *Vazquez* sub-
 scripsit *D. Torres*, *Gaspar Hurtado*, *Guarinos Alacon*, ex parte de-
 cernens proter plures *Decretiones*.

Non inquam, contemnenda sine ab autho-
 ritate siue a rati; saepe enim ex *Patribus C. Ho.* quatuor *prosecutione 57.*
art. 5. docet, Angelos intueri in Verbo mysteria grae, eaq; plura, quo
 perfectiores; quoddamq; videri ab initio suae creatio, quodam quodammodo:
 item beatos temporis spem non nulla in Verbo visione prius non videri: atq;
 haec Visio in Verbo nequit accipi, soluta sen de *visione beata*, qua *Verbo*
 immutabili nequit *variari* aut *extendi*, ut modo haec malo illa exprimit:
debet g. exponi de visione in Verbo caaliter; cum ipse non licet *Vazquez*
 reliquas *Augustini* et *Thome* *lectiones* ita interpretari.

Præterea cum *Ca-*
Ses avertunt, videri creas in Verbo ut in speculo, adhaerent *Vazquez*,
 qui loco scilicet ita ponderat *num. 33.* In speculo materiali non *reco-di-*
 antur res apparere aut videri, quod ipsum videtur, aut res intra ipsum;
 nam etiam si speculum non appareret, et in eo reflecterentur species, res
 alia viderentur: g. comparatio in eo stat, quod sicut speculum est

ca

causa cognoscendi rei, quia ab ipso eorum species per refectionem desinuntur,
sicut species ipsas non intueatur, ex eo quod speculum videatur; ita divi-
na essentia reuelans beati alia a se, facit ea videri, non quia ipsa videatur.
Hac Vazquez.

Et diop. 51. c. 9. n. 6. auerit, Augustinum cognitione
matutina intellexisse visionem, quam beati habent, non de creaturam forlita
sumptis, sed de ipsi uenturam quod sunt in Deo ipsa uita Dei; pro uisio-
ne 2° Vesperina visionem creaturarum secundam esse oppositam ipsarum. Nec
videtur ab hac expositione alienus ipse Augustinus; Et enim de ciuit. Dei
c. 7. Sit tamen, inquit, Vespera huius diei et mane aliquatenus, quae
tenui scientia creaturae est creaturarum, in comparatione creatori quoddammodo
Vesperasit. Et ad illud Ioan. 4. quod factum est in ipso, uita erat, subim-
git, Omnia g. qua facta sunt, in ipso uerbo Dei uita sunt, in se ipsi
uita non sunt: ac per hoc plura uidentur ab Angelis sanctis in uerbo Dei,
ubi sunt uita, quam in se ipsi: at qui in uerbo Dei lapsi uenturam forlita
radem uita non est: uideri g. Augustinum cognere matutina creaturam
in uerbo, non tam erit uisio essentiae creatae, quam creatricis essentiae.

Et si uideas, creaturam
videri a Deo in se, non esse uideri de tantummodo suam? creatricem essentiam,
Deum etiam esse a se creatibile; id enim uocant creare, quod praesens crea-
bile, non adit Vazquez instantia, quam cum nulli retroagunt, quia Deus
cognoscendo se cognoscit omnia creatibilia in se, quia id purit in his creatis. sed
retorsio inutilis: Nam ut optime Suarez, ex antecedenti non debet colligi
aequalitas, sed oppositio: melius g. redditur discrimen a Vazquez; essentia
uim Dei, inquit num. 24, ideo est ipsi ideo uideri creatae pluri, ut futurae
non quia obitum sibi primarie cognitum est, et ex vi talis cognitionis eas
uideri; sed quia simul est earum cognitio, quae per modum speciei expressae
procedente habet: et V. beati nequit esse diuina esse pro uisione uim
creaturam, sicut est ipsi Deo, sed tantum pro obito cognito, in quo nequit
uideri ut in obito prius uiso qui omnino diuersa, quasi est creatae.

Alii opponat, creatorum
cognoscit in creatae a posteriori ut eam in effu. sicut inadeguato: g. a fortiori
pote

poterit creata in Creatore cognosci tamquam in causa ad extra unica et perfectissima; Reparat Vazquez, cognosci quidem abstractivè creatorem in creatura, quia hæc intrinsicè refertur ad creatorem, a qua relata creator absolute simplicissimus est. Et ex hac ratiõne occurrit plurimorum admirandi, quod 2.º Vazquez effectus possit videri in causa creata, et non in causa increata. Occurrit inquam, cap. 9. N. 25. ibi: causa creata habet ordinem realem ad suam effectum, quare non mirum si ex necessitate intuitiva tibi causa dare etiam videntur effectus. et creata divina est rei omnino absoluta, etiam si a nobis non concepta relatiõne Omnipotens nuncietur: quod prout in se divina non potest esse nec videndi aliquam effectum.

¶ Hic. Inno. cap. 4. Scilicet et a priori telum intonat Vazq: divina circa omni respectu realis ad creaturam sive tantum sive permanentem expectari omnino est, quia sive est causa, sive est omniscientia, sive est effectus et idea creaturæ est omnino independentem a creaturæ: nequeunt quod in ipso est in medio videri. Hinc et verum supponit Vazquez, conceptus sic probat: inter medium cognoscendi et rem cognitam debet esse connexio: hæc autem debet, si dicitur ratio realis ad creaturam: ratio autem ratio non sufficit utpote, filium a patre, et non in se, qui videtur non prout a me cognoscitur, sed prout in se rei absolutissima est. Et tunc crevit difficultati ponderatio: nec enim absoluta est absoluta, quia in uno esse fœli non est alia, nec eundem modum cum illa, et potest forte videri in cognitionem alterius rei omnino dissimili? Nihil velis, creaturæ omni parte videri in gradibus, cum quædam referant ad aliam accidentaliter relata similitudinis vel dissimilitudinis.

¶ 2.ª potestati telum est ab absterge: nam si aliqua creatura diceretur in causa et in causa, ratio diceretur omnia potest a quolibet beato. Sequenda, quæ absterge est, probatur: creata divina, æque ex se est medium connexum cum uno potest ac cum omnibus in particulari; æque enim omnia continet: quod titulo connexionis aut nullum videtur, aut omnia. Quæstio si diceretur creaturæ in Deo, eo quolibet, sunt beatorum, quo plures creaturæ in se diceretur; plus enim penetrat de medio, qui in eo gloria consistit. Sequenda est falsa: nam Dominus beatus ratiõne supremi regionis Cælestis gloriæ dei creaturæ intuebitur in Verbo, quam Eremita Paulus, aut Praemonstrat Joannes longe

longe Pontifici beatiores.

Adhuc 3° absurdum. Hæc, adstruente Decupito
lib. 6. q. 36. Si cognitio creaturarum, foret in Deo ut in causa, non esset intuitiva,
sed abstractiva; et gratia cognoscetur in alio, ubi non est, forlito; ad cognoscendum
mediante et quasi per discrimen; et gratia cognoscetur de distincto, ut effectus
in causa. Hæc ratio videtur Decupito; cognosci in causa perfectissima; nam ut
ex perfectione causa argui quidem, cognitionem in rase abstractiva fore, per se
lectissima, non est fore intuitivam. Quod autem eiusmodi cognitio sit
abstractiva, simpliciter: Nam qua est creatura in Deo, debet esse clarior nos-
titiâ creaturarum in se, aiente Augustino, per melius in sapientia cognosci,
quam in se ipsa; qua est abstractiva, foret omnino clara, quam qualiter
nobilitate intuitiva, et illud infirmum, supremi est melius supremo infirmo: cog-
nitio igitur creaturarum in Deo ut in causa, foret, et non foret clarior cognitione
creaturarum in se ipsa.

Propter hæc arguta plures Decupitores, cum Decupito melius
graduntur via: negant cum Vazquez, creatas videri in Deo ut in causa,
idea aut medio primi visio; concedunt tamen, eadem visione, videri forlito
in Deo, et in specie seu solo. Distinguitur tamen, videndi ratio. Secun-
dum 11. 22. quia dicitur videndi creatas in Deo ut in causa, particula in im-
portat primum more abstractivum; quod deo res videtur in Deo ut in specie, parti-
cula in resoluta in duas particulas, scilicet cum et per, quatenus videtur creatas
simul cum Deo et per Deum, secunde creatas divina minus primarij speciei
respectu sui, et ipsa videtur; et minus secundarij respectu creaturarum, et
videtur cum ipsa. Atque hæc doctrina oritur vitiose incommoda utriusque
sententia extrema: nam ex una parte conuenit, videri creatas in Deo forlito,
quatenus creatas et species ita representat beato obta secundaria, et saltem con-
uenienter exigit, se ipsam representare et obta primarij: conuenit etiam
nobilitatem creaturarum in Deo secundum gratias creatas fore matutinam, et in
se ipsa desertivam; eo quod creatas divina de facto se exhibeat in his beati gratia
maturo et species sui, secundario et species creatas: claritas autem obta secundaria
et gratia creatas claritati primarij: cum igitur divina creatas representati ma-
turo claritate, quam quodammodo obta influenti se, sequitur de primo ad
obta

Itinnum, quoniam etiam relate ad Itinnum secundarium maiori claritate
trari, quam si eum Itinnum videret in se.

Ex alia d. salvator abiq. relate
del connexionem posse videri creatas in Deo sicut vel illas aut nullas, et
in specie vel speculo, sicut et in caa: quae enim et caa mere habere se habet
et non aliter, ostendit de aliquo effectu, nisi attendendo se cum reip. ad
illum, quod abiq. relate negat salvator; eadem d. et species concurrent etiam
effectivae, adeoq. potest videri et species sui, et non et species creaturatum,
vel et species huius et non illius creatae. Per hunc visio creaturatum et
in specie ear attingit in recto et intuitivo: nam ista videntia rei in speculo,
et sicut videntia in se ipsi.

Cap. 2. Mens propria.

Placet, gloria videri posse in Deo scilicet cognitione distincta; placet item,
videri posse in Deo et in speculo partim naturali partim artificiali, scilicet eadem
et eadem visione; displicet tñ, ita tantummodo posse videri: quare aucto
contra auctores cap. 1. citatos, videri posse creatas in Deo et in medio
fostri et caa obtine quia. d. quae est maxime placitum Theologorum cum
Principe d. Th. et d. C. 1. 2. Doctor enim Angelicus hic ait. d. mani-
festum est, inquit, quod sic aliqua videntia in Deo, secundum quod sunt in
ipso: omnia autem alia sunt in Deo, sicut effectus sunt in sua caa: sic igitur
videntur omnia in Deo, sicut effectus in sua caa: sed manifestum est,
quod quanto aliqua caa perfectius videtur, tanto plura eius effectus in ipsa
videri possunt. Iui loci adeo agitur est, et ingenue fateatur Vazquez,
se a d. Th. recedere.

Nihilominus d. Casar Recupitui q. 36. c. 6. auct.
d. Th. am dum hic et alibi saepe docet, videri creatas in Deo et in caa, attulit
se rationem videntia fundamentalem, non d. solum, quia nisi contineret quod
creatas et caa, non posset esse species et speculum, in quo viderente scilicet:
id quod ostendit ex d. Th. art. 2. ibi. Omnia sic videntur in Deo, sicut
in quodam speculo intelligibili, et sicut continet earum species. Ex quo con-
cludit Recupitui; d. Th. saepe auct. videri creatas in Deo et in caa, et ut

in speculo: dicendum q̄ est, ex Arist. ofaxi unum modum videndi, ita ut
 diderit tamq̄ in caa, fundatibz et seruate, et tamq̄ in specie factibz ac
 p̄xime.

Obstantia Decurriti, quam laudo, dedit acumen non inepte ex-
 positiori; sed germaniori mihi visa est, q̄ Arist. modo facta et p̄xime
 posuit in Deo creatā videndi, quā facta in Stamm. collatione, magis
 proprie et ad mentem Arist. q̄ in caa; q̄ enim 2o. de Verit. art. 4.
 potius dixit, nihil posse videri in aliquo, nisi eo modo, quo est in illo,
 videtur: cum dicitur res esse in Deo, magis assimilata illi modo, quo
 est, sunt in caa, et conclusionis in principio. Inempe Aristoteli q̄
 modo illi, quo forma sunt in speculo, nempe multipliciter: q̄ Arist.
 eto ventum modum reiecit, protulit in caam speculo. Nec exmissit
 Decurritus, nisi aut simul non coherere, aut alterum regnare crederet; id
 est utte Paulus hic n. 58. optime coheret, beatorū videre creati in essentia
 divina et in speculo, qualiter per se ipsam seruate p̄xime minus species repre-
 sentantii creati, et simul videri in Deo et in caa, factiter concurrente Deo
 et specie representantia sui, et est caa creaturum. Nec id regnare contrabit
 regnum illud, quam p̄xime, exuendo ex eis rāci p̄xime conclusionē.

Effectus per
 fedine in caa increata viderentur, quam in caa creata, si ut hec, gauderet
 illa resp̄cū tantali ad effus: sed quod caa increata eo non gaudet,
 non debet, quoniam in illa effus videntur: q̄ possunt videri. De reḡ
 Et Maiori nec aduerari: amigrit, Minorem glo: effus in caa creata, non
 videntur in respectu, sed in mediato fundante resp̄cū; resp̄cū enim non
 dicit et cognitus in tant, ad quem refertur, quando relativa sunt simul
 dicit et cognitione: at predicatum, in quo fundate reḡcū, non est alia re-
 latio, nisi in infinitum aliter veli, sed quid omnino absolutum: predicatum q̄
 absolutum est medium cognoscendi tant adde stinencia illius per medium effu.
 sed eiusmodi continentia et auldem p̄xime colluct in omnia resp̄cū
 creaturum: q̄ in ea etia absolute a tantali resp̄cū potest videri creati, aut non,
 videntur videri ab Angelo p̄ximate in caa, p̄xime in anima, aut effus in caa,
 a se comprehensa.

Dicit pro Vazquez, continentiam cae non sufficere, ad cognoscendum
 in ipsa effum, nisi sit continentia connexa cum effu: continentia autem con-
 nexa iam est continentia relata: q. ablata ab Omnipot. ratio continentiae re-
 late debet auferri continentia per medium nullij cognoscendi: Verum cae
 creata non gravasse quod continentia connexa sit; est continentia relata, sed
 in corpore quodam creata continentia sit: quippe relata ad tuum sonat in re
 philosophantium phrasia dependentiam aliquam eius, qui refertur, a tro;
 Vel quia intae percipitur per illum, Et essentia proprietatis, et anima p[er]i,
 et p[er] se immoventi operatio; Vel quia naturaliter esse requirit sine tro, et cae ne-
 cessaria requiritur effum; Vel demum quia ratio tri p[er] se conservatur
 species, in quo sensu omne agens creatum intendit facere sibi simile,
 Dependetq. ad effu, et a p[er]agente speciem mate Vel immate aut saltem
 Dispositivae: cum autem Gen ita continet caeas, et nullo modo eis equal, et
 ita, ideo continentia Omnipot. non est relata, tametsi connexa cum possibilibus
 p[er] se creatur, hoc est, cum possibilitate caearum; in quo non agitur imperfectio
 dependentiae, sed potius similitudo independentiae; cum Omnipot. non equal alio a se,
 et sit virtus absolutissima creaturarum.

Verum q. Vazquez eiu[sm]odi connexionem
 et virtutem absolutam, negat omnipot., ratio imperfectioem sapere, videndum
 veritas, an adhuc ea negata, possit defendi caeas: Videtur in Ompot. nam si re-
 quiritur in ea hypotesi, praeterquam quod praeteri qualitas fiet ab alia divina de-
 pendens, nihil distans a se, et futurorum, quibus non committit Ompot.
 Et nihilominus de Libero et auctoritate p[er] se videtur in ipsa; ratio enim cae
 et continentia agere imo plus militat contra existentiam quam possibilitatem, quia
 existentia efficit, sicut possibilitas.

Unde si non intendit connexio, non videtur sufficere
 continentia; Sunt autem enim et exime libera eminenter continet alium liberum pro
 posteriori a se elidendum; Et nihilominus q. et libera non est cum detrato ex-
 istens connexa, requirit in ipsa et in medio Videtur alius liber etiam a Deo supercom-
 prehendente ipsam: q. nec ab ipso potest Videtur in Ompot. inconnexa futurum aut esse.
 Si dixerit,
 semper medium videndi liberae esse absolute connexum cum tro, adq. futura non

¶ Multum ingruere id habere: nam sicut ex hypothese possibilitatis, omnia
 nario istius omnipotē, ita omnia possibiliter necessario representabit. Distinguo:
 Nam nario representabit remote, quantum ex se et sibi, concedo; proxime et alij, nego;
 Nam si non quavis virtus, sed infinita physice continet omnia ex hypothese possi-
 bilitatis; ita non quavis virtus cognoscitiva, sed infinito lumine prædita poterit
 omnia intueri in Deo et in mundo infinite representativo.

¶ Alius fortassis contendet in assignando a dignas-
 sitate: nam si omnia ab absolute connexa cum possibilibus, posito decreto, poterit
 esse medium cognoscendi futura; nam futurum supra possibile non addit ex parte
 obij novam possibilitatem; nisi est enim, aut erit, quod prius non fuerit possibile,
 alij et tale potens videri: at si si omnipotē erit inconnexa, desinet ipse per
 se factio representanda absolute possibilis, adeoque nec ipsa nec futura etiam post
 decretum poterit videri in omnipotē.

¶ Patet, hanc disparitatem habere, chymericam
 esse eiusmodi hypothese; quæ omninoque esse veram et eminentiorem continentiam physice,
 et aliunde dependere ab aliquo a se distincto, et absolute ex continet, repugnans est;
 quia si illa realiter continentia est perfectio, et ex sui esse videtur, essentialiter et a se posita,
 et posita a se et absolute communicare termino realiter contento realem perfectionem:
 q. aut. non est continua eminentiorem, aut est continua connexa cum possibilitate seu
 denominatōe absolute possibilium. Verum nos non convenimus absolute hypothese,
 sed ex una vicia illata inferimus aliam, scilicet ex eo quod sit perfectio, continere
 conditionate, et non absolute possibilis, et sicut Vazquez, contendit debere esse
 etiam perfectionem, continere intentionaliter et representative, ita et possibi-
 litas distincta sit pura conditio, et omnia sit medium, in quo possunt contineri omnia,
 sicut est pura conditio, et omnia sit medium, in quo possunt contineri omnia,
 et a qua physice gigni.

¶ Nec debet, ex parte obij non videri novam facultatem, vana
 creari et existenti; sicut enim est, et videtur verum status, unde argui potest me-
 mor Dei visio; plus enim penetrat de cæca, qui nescit posse gaudere videt, verum
 de facto gaudere, præsertim cum cæca libere gaudet; hinc enim opus est manifestando
 deventi, ad cordis secreta spectanti; etenim si curam arcana alterius creari latent,
 a fortiori latebunt arcana creatori. Vazquez recte ex. 2. Suarez cap. 27. n. 11. it. sine

Dub.

Dubio, inquit, perfectiori et diuino, qua cognoscitur creatura in Deo intuitiue et et existenti,
quam si videtur tantum possibilis, etiam si suspensionem illam creaturam habituram
esse existentiam; alias (post pauca eodem) sequitur, omnes beatorum videre istius
circulationem illius futuram, ad ista diem iudicij, omnium futura contingentia
eorum saltem reatum, quae possibilis esse cognoscitur; quae non sunt facile ad-
mittenda. Haec sapienter inuata ac modesto Dr. Eximius.

Sed dicitur argum de diuisione
possibilium in omnia et in omnia rebus concludere aduersum auster, futura vi-
deni posse in omnia, posito decreto. Quod hoc nec admittit aduersarij Vaz-
nec admittendum videtur, nisi velimus futura contingentia libera videri a Deo,
nec non a beatis in omnia, et non in se ipsi, contra quam pariter docent
Societatis auctori. Quod ego non inuenio quoad hoc specialem differentiam
decreta futurorum contingentium, dependentium a creato arbitrio ac a solo Deo:
nam quemadmodum nec beati in Deo, nec Deus in se potest videri omnium
futurum et priori sua ad decretum, ita Deus et beati non poterunt videre in
omnia futura, quae pendunt ab arbitrio creato, nisi praerogata deitudo
libera creatura et conditione, licet non et medio, in quo videntur.

Imo ipsa alio libera creatura
potest videri in omnia et in medio, non quidem connexioni, quale est Thomi-
sticum decretum, physice praedeterminata, quod auctoritat nri insufficienti, sed
ut in medio remanentis: sicut enim creatura Dei per modum formae est ratio cog-
noscendi futura libera et deitudo arbitrij, siue absolute siue conditionate futurae,
tametsi cum motu conueniatur; cur similiter eadem diuina creatura per modum
motu et medij non potest esse ratio cognoscendi eadem futura citra connexionem?
praesertim cum parua cognoscibilitas debeat adaequare abstruam diuina cognoscendi,
et Deus non sit praesentior et cognoscitivus, quam et cognoscibilis. Quod autem
in arbitrio creato etiam incomprehensio nequeat videri deitudo futura, non nascit
ex eo, quod medium indifferens sit, sed quod medium creatum, incapax esse
verum Dei exercere rationem motu.

Sed dicit: Deus et forma cognoscendi representat
malitiam peccati, quia sit medium, et in ipso cognoscatur malitia. *scilicet de forma*
ad medium cognoscendi non tenet conuega. Nego etiam in Deo et in medio

representandi non cognoſci malitiam, ſuppoſita prava detrahe arbitrij. Cum
autem dicitur, peccata cognoſci a Deo in ſe, non accipienda ſunt motiue, ſed tratiue.
Si ita eſt, inquit, nulla reſtat quaſtio; qui enim ambigat, creas non eſſe mediū
aut motiū ſcientie Dei? Opportuna obiectio: Deum in primis poterant
creas eſſe mediū ſcientie create, et niſiſimili auctori, ſcator que videre alij
liberos arbitrij, non in ipſo, ſed vel in ſe innate, vel in Deo et in malis; cum ſi ipſa
poſſit eſſe mediū cognoſcendi, quicquid phyſice continet, eo modo quo continet
ſiue connexe ſiue inconnexe, ſiue abſolute ſiue ex ſuppoſitione.

Præterea aliud eſt motiū,
aliud mediū cognoſcendi; hoc enim debet cognoſci, et cognoſcatur aliud rade ſui,
reus illud: ſic ipſi immota eſt motiū, et videtur eſſe, quin ipſi ipſa videtur,
vie eſſe ſimilia eſt motiū cognoſcendi creas, quin propterea ſit mediū: conſidera.
licet creas diuinitat eſt poſſit obſum tratiūm reſpu ſcientie increate, eſt ſui que
ſoni, utrum ipſe rade motiū poſſit exercere ſigā rade mediū, in quo creas cognoſcendi?
Quod inſuaſit Vazquez deſectu orationis; et non tam reſpu Dei, quam beatorum et glori
ſilij affirmamus.

Et ſimul ad hominem ſtamus: nam Vazquez idem Deum et incomprens
ſibi ab intlu creato, quod nulli poſſit inſuſcipibili eſſe videre et 2. Deū et creas oſſ:
atq; ſi creas nequeunt videri in Deo, ſoliter et in ca, ſed ex Deo caſiter, poſſunt aliq
Inprehensione Dei ſimul videri oſi creas cum Deo. Probatur: nam Vazquez anima
ſtricti dñi deſalto, et quini beatus de poſſibilibus valent per aculeam cognoſcere via glia
et futura adq; cognitione inſinita, rursus nec ad videndum Deum, ſicuti eſt opus eſt
intuitione inſinita, et patet: ſ. neq; videndum eadem viuere Deum, et omnia poſ
ſibilia concomitantur eſt 2. opus eſt cognitione inſinita et comprehenſiua. Pro
batur hæc ſigā; nam pſiue rade identitati non arguitur virtus inſinita; alioquin
nulla viuio Dei poſſet identiſuari cum viuione ad ſimata creas: quemadmodum
q; rade identitati inſe reſtu ſubſtā create et ſci ſupernaali arguitur inſinita, nulla
poſſet intercedere identitas intr hunc ſupernaale et ſubſtāam finitam: atq; Vazquez
poſſibili eſt viuio finita, ſimul et 2. reſtentari Deum et creas aliqua, licet
neget, de facto eam dari: rade ipſe identitati non omi eſt viuione inſinita, ad
videndum ſimul Deum et creas. Deinde neq; ad videndum unum; nam ubi den
titas non obſtat, ſi debet requiri ad videndum utrumq; obſum ſimul viuio perſectior,
quam

quam aequalem duobus finiti: sed ad id re opus est divisione infinita; cum ex
 duplici finito coalere nequeat infinitum: q. nec opus est divisione infinita ad
 videndum simul cum Deo omnia possibilis; sicuti opus est, si viderentur in Deo
 solite et in caa: hoc enim 2. modo nuncietur visio creaturum ex maiori ge-
 neratione cae, sicut 1.

Vigetur. X. Vazquez repugnantibus creaturum, adhuc Deum se com-
 prehenderet: ad comprehensionem q. Dei de maali se habet, cognosci concomitante
 creaturum. Respondet Vazquez: tametsi scientia divina de se non possidet, et sit com-
 prehensio, tamen absolute ad creaturum; postulat nihilominus ad omnes trahi ex suppo-
 sitione, quod sint possibilis vel futura; id quod non competit quoniam creaturum. Secum
 nandum satisfacit Vazquez interrogari, qua Vigetur a Suarez, cui nimirum repu-
 nabit ea perfectio immanis finiti creaturum, si non arguitur ex extensione ad creaturum
 maior perfectio in divisione, qua solite tratur ad Deum; niquidem Deum parte aque
 perfecte se comprehenderet in hypothesi repugnate creaturum.

Demum gatur condicio ex Josepho
 Augustino: creaturum videri in Deo et in caa, nec repugnat ex parte essentia divina,
 nec ex parte creaturum, nec ex parte intus creaturum: non est aliud repugnantia cogul:
 possibilis q. est cuiusmodi visio. Minor et sequa sequent, Maior gatur praecipue argu-
 rum solutione, qua simul cum Datum auctoritate est efficax gatur pro questione
 de possibilis. Quare gatur: non repugnat, participari a creaturum lumen, ad videndum creaturum
 aliquam in Deo, ad eum modum quo Deus caa videt in se: si enim eleuat Deum intus
 creaturum ad participadem scientia increatae, qua est visio Dei; cur repugnabit eundem
 eleuare ad participadem scientia increatae, qua est cognitio creaturum in Deo? atqui
 Deus in se et in caa nouit omnia: inq. enim ea quae sunt ex his, quae sunt dici, et
 nouit diuina mens, sed ex se et in se per eadem retum omniu cognitionem, scientiam,
 essentiam anticipatam habet: non quod per speciem singula consideret, sed quod de
 Uno causa complexu omnia sciat et contineat, et totidem verbis loquitur Quom. cap. 7.
 De diuin. nominib.: q. nec repugnabit, intus creaturum cognoscere aliquam creaturum in Deo.

Cap. Vltimum

Soluntur argta cap. 1. pro ratione dubitandi obiecta.

Proposita ad auctoritate gatur ambobus sunt praetextim illud de nobilitate matutina,
 cui

cui re vera non satisfactio expositio P. Vazquez, x. quam melius nocentes creata
 per Vespertinam, quam per matutinam notitiam. Qui enim non videt, melius
 cognosci, quod explicitè et forlitter repræsentatur, quam quod implicitè, distualiter,
 et per metaphoram extenui dicitur cognosci, quatenus cognoscitur cæca specificatiue
 sumpta, et in ea videtur? Nec etiam video, qui cohereat doctrina Augustini,
 distinguenti Numicum dicam in 1.º dicitur conditione ex numero senario rerum,
 qua cognitione matutina repræsentantur in Verbo, si nulla creata forlitter videbatur?
 Sit enim Augustini 4.º de Genesi ad litter. cap. 26. Creata cum per die
ceteros cõderetur, aliter in se ipsa facta cognoscebatur, quam in illo, cuius Veritate
facienda videbatur: at si tantum videtur increata eminentia, nihil per illam
 diuisionem faciendum videretur: q. cognitione matutina non idem increata eua,
 sed etiam creata in ipsa videbantur; nec epea otiosa fuit Vespertina cognitio,
 quippe qua creati, et in se sunt, commenturabatur.

Septem a priori supra diuisimus,
 siue conceua siue negata absoluta connexionem; nec ad id opus est, recurrere cum
 Recurro ad diuisionem creaturam in speculo, ubi par est difficultas: nam et ipse
 fabrici, x.º speculi radiatur in continet creaturam. Vel q. hæc continet et addit,
 debet esse Inexa, vel non? A hoc 2.º q. abiq. connexionem poterit esse medius
 oinea, et in ipsa velut in cæca cognoscantur creatura. Si 1.º q. non videbuntur futura
 in eua et in speculo, cum hæc non sit continet connexa cum futuri.

Deum si in Deo et
 in speculo possunt parte forlitter cognosci creata, tamen creata nec sit forlitter in Deo,
 nec forlitter conueniens Deo, cur similiter non poterit videri forlitter in Deo creata,
 licet et cæca nec sit effectus, nec simili illi. Ad id, quod per interrogacionem per-
 derat Vazquez, scilicet quomodo rei poterit et cognita ducere in notitiam rei omnino
 diuina? bene respondet Suarez or. 26. non posse quidem, si cognoscatur comparatiue
 et ad similitudinem illius, et dicitur cognosci cæca in sua imagine; sicut si cognoscatur
 et in cæca equiuoca et sua perfectionis presentiam ducente in cognitionem rei contenta:
 Nam quod ita cognoscitur, repræsentatur et est et ad ipse, ac si solum distaliter re-
 presentaretur, quia non cognoscit in se in se, sed secundum illud esse, quod
 a Deo potest participare creata; et q. hæc et simili vel diuini non continet,
 nec est participabili ad alia, propterea nec huiusmodi Deus potest in una creata ratione similitudinis

conoscere alii; quin plura et similitudo vel dissimilitudo innotescat, prius debet cognoscere
Fundamentum et trun et ratio fundandi.

Ad 1° absurdum faciam ex institutio iam quaestione prima sequenti. Inferior sciat aduocari, pari difficultate implicari, siue casualiter cum Deo, siue formaliter in Deo et speculo creata videantur: nam iustis et ipsos non cuius diuini Dei, sed comprehensibile debetur et propria vel et debum secundarium manifestatio omnium creaturarum, ita non dicimus, etri creata videantur in Deo et in caa. Et hinc quia obiecta, cur Deum dicatur speculum partium male, partium secundarium respectu creaturarum; scilicet quia quo perfectius est lumen, eo distinctius debito comparabitur manifestatur Deum. Et caa creaturarum: quod si manifestetur haec vel ille species aut individua, non ex exigentia luminis, sed prohibito Dei detrahatur.

Ad 2° absurdum resp. similitudinis sequi: nam licet eade status Pontifex v.g. in heremita gloriatur, ut in Deo viuatur; tade huiusmodi maiori ut dicitur heremita in Deo perfectiori creata, quam minoris status: id quod ad aduocario fatendum est, ne incidat in absurdum obiectum; nam si ipsum perfectiori diuini Dei perfectiori notitia creaturarum in se correspondet: g. aut diuini sanctioris heremite non correspondet meliori notitia, atq. ita inchoat non diuinitate inconueniens; aut respondet, non intuitu status, sed meriti: cuius idem nos non potuimus auerere.

Sed quid si Pontifex et heremita differunt merito ac sanctitate pariter, instructur ne adhuc gloria Pontifex eade status? Sed prius inquiri, videtur plura et in speculo vel casualiter? Et quod diximus aliter et me debet de diuisione creaturarum in Verbo, formaliter et et in caa. Quo omnibus resp. 1° viuatur gloria ad eum statum spectantia, sed non absolute meliora, Deo comparante per notitiam perfectiorum creaturarum. 2° resp. non viuatur gloria, sed duplici titulo eadem, et hoc citra iniuriam status, cui non debetur absolute diuinitate in Verbo reatum ad se spectantium, sed sub conditione, quod ad hinc congrua merita; que si abfuerint, sufficit per gloriam accidentalem ac per noua reuelatione aliqua ad statum spectantia videre. Dixi uniuerso aliqua, quod non crediderim omnium ita cum spectantia ad singulorum statum singulos diuinitate; alioquin inferiores Angeli non illuminarentur a superioribus in re. Illa spectantia ad illum statum;

nec laterent quemvis Pontificum dea euentus militantis Ecclesie ad orbem
 quinam; imo cuius beato pateret, quo et quinam quibus de auxilijs sint eterni
 beandi; hi enim tanquam concines et fratres specialiter spectare videntur ad statum
 cuiuslibet fideliter videri; que omnia dixi credi potuerunt: g. Vel diuina gestiventium ad
 statum strahenda est cum caritate ad gloriantia in inhumano motu; vel si ultra
 procedendum, excipiendi sunt et a regula generali euentus exime memorati.

Postquam abluendum
 ex Alarcon et Decupito nimis est timendum: nam aut creata siue portibiles
 siue futura sunt capaci terminandi intuitionem, priusquam in se existant, vel non?
 Si sine Deo: quocumque modo siue in se siue in medio videantur: nunquam poterunt
 deflexu existentie experimentaliter ac intuitiue videri, etiam distincte ac quidditative
 cognoscantur. Si perunt, et saltem de futuro generali est: nullius poterunt di-
 sceri intuitiue in Deo et in causa efficienti, quam in se; quando enim medium cog-
 noscendi est medium reflexivissime continendi, non debet intuitioni, et certare
 est in Angelo sui generis et esset in creatura sua insistenti, et Quam duntaxat
 abstractiue, et deipsum Dei comparatur et esset ad causam, et medium imper-
 fectum ad rem reflexivissimam, quod dicitur proprietas, et causa reflexa ad esset
 minus perfectum.

Dixi in Deo et in causa efficienti: quod non omnino dissimulat
 Alarcon, qua negat, futura posse intuitiue videri in Deo et in idea, specie
 expressa aut verbo; non gratissime quod in divisione Deo secundo creato Dei
 nequeat intuitiue videri divina esset, id enim nascitur ex imperfectione vestri
 creati; sed quia representatio Verbi magis est subtilis, quam obliua, et per mo-
 dum sua incognita, quam instar soli cogniti. Nihilominus, quia idea in-
 creata talis est, et virtualiter stringat rem ideatam tamquam causa principalis
 illius, ideo eam cum Ex. Verbo non excludit a medio videndi intuitiue
 futura, non quidem unico et adequato, sed partiali et in conuersione rationi
 Verbi causa.

Deum contra dictum eam et medij videndi ita arguit Lazzarez:
 Deus non ideo vult creatas, quod possit eas creare; sed e contrario potest creare,
 quod eas sunt: g. non sicut eas et in causa in se, adeo nec beati. Erubet An: in Deo
 est agens per intum et voluntatem: prius g. est scire, quam posse agere. Nego An: 2
 f

quod potius modo intelligendi modo, ut ex D^o Angelico dicitur Avicenna, Deus constituitur scilicet potens ad agendum per omnem; scientia & se habente et conditione, sine qua non potest agere: quum admodum sicut motor celi Angelus operatur et agens in actu, scilicet tunc constituitur potens mouere celum per quam motum, directam a cognitione et voluntate ad agendum applicatam: huiusmodi autem directio et applicatio non debet, ut in virtute eadem effectus possibilis cognoscatur, siquidem non applicati a virtute, et potest, sed ut agat.

Aduertendum tamen est in hoc mundo, in entitate creata et reperiiri physicum ac intrinsecum esse, immate transiendi in spiritum; et etiam extrinsecum esse seu morale, scilicet quod hoc tempore, loco, et tunc vel illum, finem libere fiat: et secundum hoc esse non videtur futura in omnem, sed in diuina voluntate, quia nec omnem scilicet et tamen est contenta morali, nec virtutis continentia physica: quocirca ex istis constat unicum medium videndi creaturam secundum esse physicum et morale. Alia arguta minores nota videat, qui dicit, in mundo hinc art. 8. dubit. 12.

Quaestio

An in Deo vivo debeant videri a beatis creature
possibiles distincte et in indiuiduo?

Cap. 1.

De latius sententia, verosimilior eligitur.

1^a est Henrici, distinguendi inter Deum et essentiam absolutam, et ut ideam: aueritque in Deo et ideo necessario videri a quouis beato omnia possibilis, sicut in Deo et essentia. 2^a sententia sine distinctione asserit, debere omnia possibilis in particulari videri in Deo vivo. Ita Petrus, Bernardus, et Durandus apud Suarez, necnon Thomas Albertus in 4. 3. dist. 4. ad arguente Vazquez cum auerit saltem in vi consequentia, qua tenet asserit, necessario videri omnia, si potuerit in Deo videri possibilis. 3ª affirmat, posse absolute videri omnia, non tamen habere. Ita cum nisi latius, nri

magis Deventores passim post Lutherum, Albertinum, Herize, Decanal,
 Arriaga, Alarce videntes apud P. Quirós Disq. Do. sub. D. 4. et
 nec videri debere, nec posse omnia possibilis distinge. Ita Thomae tam ex
 Dominicanis quam ex nostris cum D. Angelico et Eximio lib. 2. de actib.
 cap. 26. et tom. 1. in 3. q. d. 26. 1. 2.

Sit conclusio: quicquid sit de possibili
 (de quo quaestione sequenti) necesse non est, ut Divus Deus, videantur in ipso
 omnia possibilis, nec aliquod in particulari. Ita Auctores 3. et 4. sentent.
 2.ª parti conclusionis legitime sequitur ex propria; eo enim ipso quod necessario
 non videntur omnia possibilis in Omnipotē, quodlibet deitate unumquem
 potest non videri: q. et hoc et illud, et sic de omnibus singulatim; non enim
 est maior ratio de Uno, quam de reliquis: q. et omnia simul seu collective
 possunt non videri. Dicitur non valere arguere a distributivo ad collectivum;
 Non enim dicitur: potest hoc possibile produci, et hoc, et illud: q. et sic simul:
 q. nec valet; poterit hoc creatura non videri in Omnipotē, et hoc, et illa:
 q. et omnia simul poterunt latere.

Fatur quidem, non valere rade fieri, sed
 exceptiones aliquas in loca examinandas; valere tñ tri ratione materialis,
 seu ab identitate ratiō: Etenim ratiō, cur non videatur hoc possibile necessario
 in Omnipotē, est inconnexio essentia divina seu Omnipotē in esse sibi cogniti
 cum tali possibili: id enim inconnexio aequē militat respectu cuiuscumq;
 possibilis; alias liceret dicere, Omnipotē pendere ad existentia alieiusq;
 creaturae, licet sit independens a quolibet determinate creatura: sicut q. valet titu-
 lo dominij Dei; Omnipotē potest non valere hoc possibile, et illud, et illud:
 q. potest nullum possibile valere: ita valere debet; Omnipotē siue essen-
 tia divina potest obviare concurrere ad divisionem sui, non concurrendo ad
 cognitionem huius determinate possibilis et illius: q. quin concurrat ad cog-
 nitionem illius possibilis. Quod autem non valet a productione huius et
 illius distributive ad productionem omnium collective possibilium; in cā est,
 non omnia possibilis esse comparabilia, seu simul possibilis, et ob id et
 amox, autem et disjuncti eisdem sibi in eodem rubro: omnia tñ possibilis
 sunt simul improducibilia, et patet in eternitate a parte ante, ubi fuit carentia

om-

omni creatura possibili.

Data igitur difficultas adhibetur ad primam conclusi-
onem partem, quam Patres Dominicani probant ex eo, quod ex intuitio-
ne Omnipotē sequi non debeat comprehensio eiusdem: at si virtus intuitive
Omnipotē, deberent in ipsa videri omnia in individuis possibilis, se-
queretur comprehensio: scilicet ex intuitioe non sequitur necessario virtus
omnium possibilium. Probabili quidem et mihi vera doctrina; sed non
est probatio ad rem; non enim debet certius dependere ab incerto minime
certo: certius autem est, ex virtute Omnipotē necessario sequi cogni-
tionem omnium possibilium in ipsa, quam ex virtute omnium sequi
comprehensionem Dei: hoc enim secundum plerique ex rati negant, cum
primum omnes tueantur: scilicet unum non debet pendere ab altero. Quia
quod primum aut supposito, cognitionem omnium possibilium in Deo
non arguere comprehensionem Dei, adhuc est questioni locus: Utrum
scilicet legitima sit hæc consequentia? Videtur quiddam tunc et ut in se est
Omnipota: scilicet videntur in ipsa omnia in singulari possibilis.

Non fore legiti-
mam, sic probō: idco foret, quia non saluaretur conceptus quiddam
tunc intuitioe omnipotentie et tunc, omnibus possibilis in singulari
non videri: atqui saluatur. Probo Minorum: saluatur conceptus
intuitioe quiddam omnipotentie penes hoc, quod videretur, et est
virtus produendi, que quiddam contradictionem non implicat: sed et ita
videretur, necesse non est, videri in ipsa, hoc et illud determinate cons-
tradictionem non implicare: scilicet ex uno non sequitur aliud: id quod
liquidius constabit arguorum solutione.

Principi aduersionum argumentum dicuntur.

Qua ita halet: *g.* Omnipotens connectitur cum potentia creaturarum in commune, negant quidditatem videri, non cognita creatura in communi, nec ad conceptu entis peribilia: sed Omnipotens etiam connectitur cum potentia creaturarum in particulari: negant *g.* videri non cognita qualitates creaturae in particulari. Nec argum. enunciatum negata connexionem, eadem enim vi procedit in connexionem conditionata, aut eminentiaz: hi continentia a nemine neganda.

Non nulli negant absolute Maiorem, seti haud posse, ea conuicta, Minorem negari, adeoque arant, posse videri diuinam essentiam sub conceptu absolute perfectionis diuinae, quoniam dicitur sub relativo Omnipotens. Et quod confirmant; nam creaturae in communi siue in particulari est datum in actu et secundarium respectu diuisionis Dei: sed datum facte potest videri, non diuino in actu: *g.* et diuina essentia, nulla creatura diuina, neque in particulari, sed etiam in communi.

Non inferior probabilitatem huius doctrinae; et sciam ex ea infero, negari non posse etiam, sub conceptu Omnipotens, et relative videri posse diuinam essentiam, imo ita de facto videri seculi, nemo it inficias: et tunc procedit argumentum, cui scilicet non videntur necessario omnia possibilis in particulari, si potest et tali non minus cum illi connectitur, quam cum potestibilia in communi?

Vulgaris solutio est, creaturam in communi seu sub ratione entis esse terminum formalem Omnipotentiae; creaturam vero in particulari esse terminum materiale: terminus autem Formali alicuius virtutis debet pro materiali necessario videri ab influenti virtutem. Cui Vulgariter etiam obijciat, terminum formalem Omnipotentiae esse terminum productibilem ab Omnipotentia: sed creatura in communi negant produci, sed in particulari: *g.* non creatura in commune, sed

sed in particulari debet esse terminus formalis, adeoque in particulari videri.

Si autem ita dicitur, sunt qui respondeant, terminum productioni Omnipotentia esse uni in communi, quia Omnipotentia et causa prima duntaxat attingit rationem entis, ratione differentiali entis attacta per causam secundam. Et si amice exponere velis, rationem differentialem entis non attingi quidem ab Omnipotentia et rationem sub qua; ceterum negari non posse attingi. Et rationem que et terminum productioni physice, quippe illa entis realiter indivisibilis est, adeoque totalitate est facta tota debet oriri a causa prima, et tota a causa secunda, fiet itaque causet sub diversis ratione formalis.

Si ita, inquam, amice exponere velis, deus ne deturbent officium, imo irascantur non nulli Thomista, quei familiare est, Omnipotentiam non causare malitiam adij. Dei d. g., tamen causet entitatem adij. g. mirum quia Deus et causa prima non producit in effectum differentiam entis, sed rationem communem ex se preexistentem a malitia.

Ceterum adeo indigna est Philosopho hæc physica productio unius formalitatis abique alia, et crediderim, sapientissimos viros in eo duntaxat sensu negantem causam primam influentem in differentiam entis, in quo negatur causæ secundæ influentem in rationem communem: at de causa ^{secunda} ~~prima~~ solum negatur influentem in rationem communem entis et in rationem sub qua agendi, sicut et in rationem qua, nisi velis causam secundam non derivari a prima in eo, quod producit, aut intellectum producere vitalitatem, quin producat entitatem aliam: g. et causæ ^{1^a} solum poterit negari influentem in rationem differentialem entis et in rationem sub qua, sicut et in rationem qua.

Scitur

igitur inuolando dicitur solutionem; dicitur Nam argui in qua possumus;
 praecise quia conuenitur, nego; quia conuenitur cum positate creaturarum in
 communi, et cum tuo solo, et sub qua, concedo. Et dicitur Minor: con-
 uenitur cum positate creaturum in particulari, et cum solo solo sub qua, nego;
 et cum tuo qua, concedo, et nega. in qua dicitur, et illa sit, duo
 explicanda sunt; alterum, cuius est positus in communi, quam in particulari sit
 sui solo communi; alterum, etiam sit, cui tenet solo praecise modo debet cogniti
 inuolando cognita omnino? Et

Et ad 1° resp. per seum, solum alium dicitur et
 intelligi, per quod eius quidditas sufficienter cognoscitur et distinguitur ab omni q^o
 non est ipsa; Omnipotens autem quidditas non explicatur sufficienter per
 autem huius vel illius in particulari, nam et illi dicitur huius in particulari
 si, non est fortiter omnipotens, sed per: et q^o explicatur omnipotens et tali debet
 exegi per virtutem omni possibili: q^o omne potest magis, quam hoc vel
 illud quidditatiue contradistinctum omnipotens a quocumq^o potest fieri.

Hinc resp. ad 2°.

Nam cum implicet cogniti inuolando omnipotens, quin attingatur eius quidditas,
 et quidditas omnipotens et tali sit esse virtutem omni potest, et non solum
 huius vel illius, quod minus non potest quidditatiue dicitur omnipotens, quin
 dicitur et dicitur omni potest: q^o in eius tali quidditatiue cogniti magis con-
 uenitur omnipotens cum tuo solo, seu omni potest, quam cum tuo modo seu
 hoc vel illo in particulari potest.

Sed adhuc de virtute explicabit, et argumentabi-
 vii 2° Ceterum non potest dicitur omnipotens, non dicitur omni possibili in com-
 muni, q^o de quidditate omnipotens est, cui virtutem omni potest: sed etiam
 et de quidditate omnipotens huius et illius in particulari: q^o non
 poterit quidditatiue dicitur omnipotens, non dicitur hoc et illo et omni in par-
 ticulari potest. Conuenitur Nam et Minor; dicitur dicitur: non poterit dicitur
 dicitur omnipotens quidditatiue sufficienter, non dicitur omni in particulari potest,
 nego; quidditatiue adquate, concedo nego. Et enim omne potest in communi
 et in particulari non sunt et distincti in eius rei, sed solum in eius dicitur cog-
 niti, et per se liquet: utrumq^o autem explicat quidditatem omnipotens,

sed

sed non itaq. opus est, ut Omnia quidditates abdicte cognoscantur: nam si semel beatus videt in Deo perfectiorem et continentiam omni polii, nemo videbit omninoam et talem, quin ad id opus sit, ut distincte et in particulari attingat quodam modo.

Replicabitur 2° nemo videtur ignorat, omninoam esse virtutem omni polii, quin ipse eam quidditative cognoscatur. Vnde beatus videt omninoam, et est virtus omni polii in particulari, non cognoscatur quidditative. 3° cognitionem veram de omninoam non esse quidditative de defectum sui in particulari cogniti: nam etiam si cognoscatur et virtus huius et illius, et sic de omnibus in particulari, sed non foret quidditative, q^u est per speciem abienstetymatice cognite in medio cauto: Tunc autem beatorum est per speciem speciat, Deo et est in se non corrente, licet defectu huius creature distincte non cognoscatur.

Argumentaberis 3° implicat, beatum quocumq. lumine intueri Deum, quoniam videtur continentiam omni polii in communi: sed continentia omni polii in communi est per nos, scilicet ex parte Dei continentia omnium et singulorum polium in particulari: q^u implicabit, videri Deum non videri continentia omnium in particulari. Concedo integrum syllogismum; quia et sine supponit, in Deo non sunt singulari et distincta radii continentia polium, sed una et indivisibili omnium et singulorum; eadem enim continetia et virtus Petri et continetia Pauli et omnium polium ex parte Dei sumpti; adeoq. implicabit videri continentiam omnium, quoniam videtur continetia singulorum, non reduplicative, sed specificative.

Atqui replicabitur: implicat beatum intueri continentiam omnium, quoniam intuetur reduplicative et omnium in communi: q^u si eadem est scilicet continentia omnium et singulorum in particulari, implicabit videri continentiam singulorum, quoniam videtur et singulorum reduplicative. Distinguo tunc, prout q^u videtur continentia omnium, videtur reduplicative et omnium, nego; q^u continetia omnium negat quidditative cognosci, nisi saltem in communi concipiatur seximus eorum continentia, concedo; et nego Deum; cum enim plus sit videri et singulorum, quam et omnium in communi, mirum non est, ut quoniam lumine debeat videri et omnium.

sed

Sed et magis dicitur distinctio, argumentaberi dicitur: implicat
 Videri quam et secundam ad intra seu ut in parte, non dicitur filia; quia filius est tunc
 continetur Petri: sed Petrus et reliqua verba in singulari sunt tunc continetur omni-
 potes et secunda ad extra: implicabitur. Videri omnino et talem, quod videtur
 Petrus. Conueniunt omni, nego negem. Duplex datur contentio et inexto; altera
 tunc singulari et sub rade singulari; altera tunc singulari et sub rade communis
 omnibus singularibus. Contentio priori generis nequit ut in eadem videtur, nec
 cognito termino in singulari, quia nequit aliter definiti, nisi in ordine ad terminum
 in singulari; et tunc generis est contentio Petri respectu filii, et utriusque
 respectu Spiritus sancti. Contentio autem tunc singulari sub rade communis contentio
 potest definiti et relate ad terminum in communi, et ad tunc in particulari; adeoque
 potest videri quiddam contentio tunc, quin videatur ut contentio tunc
 in particulari; et ita se habet Omnipotes, quod per indivisibilem fortitatem
 est simul linea omnium et singularium in particulari.

Axioma 1. q. ita videtur

Deum, ut non posset interroganti respondere, Deum esse volentem, intuitu
 tunc non videtur voluntatem Dei: quod qui ita videt omnino, et interro-
 ganti respondere nequit, Deum esse volentem Petri, intuitu non videtur
 voluntatem et virtutem voluntariam Petri. Alius dicit, nego negem; quia
 tunc cognoscitur, non videtur voluntatem Dei, qui nullo modo carere
 potest: at qui Petri voluntatem definit in ordine ad omne possibile, abso-
 lute eam definit, adeoque nequit eam absolute ignorare. Unde retorquo argu-
 qui ita videtur Deum, ut videtur habere virtutem amandi quicquid amabile
 est abique sui mutare, absolute videtur voluntatem Dei, tamen non videtur eam
 deo tunc, et posset auerere, esse virtutem amandi hoc et illud et singula verba
 in particulari. Item dicitur de scientia, scilicet quia per eandem fortitatem
 est virtus sciendi et amandi omne possibile et amabile in omni et in singulari
 quod. Unde per eandem fortitatem est linea Petri et omnium verbum, potest esse
 omni et definiti contentio Petri per hoc, quod cognoscatur ut linea omnium verbum,
 licet ex hac definitione non possit deueniri in notitiam Petri potest. Et enim habet in
 summam verbum, prope Petri, quod omni creata est potest, licet determinet omnia
 creata, nullam in particulari significat: in quo differt a significatione singulari, Petrus est potest,
 qua et dicitur et significat fortitatem homini in individuo.

Cap.

Cap. Ximum.
Reliquia argumenta solvuntur.

Ob. arguuntur: Virtus et continentia Petri et Petri est aliquid praedicatum Deo in
 Ximum: g. non videntem continentiam Petri, et Petri est, latet aliquid praedictum
 intrinsicum Deo. Nonnulli cedunt huic replica; et cedunt, quemlibet beatum
 tot itineas Deo intrinsicè latere, quot creatura latent: non enim agere possunt,
 videri oei itineas, et non videri oei directiones, et negat oei facti et connexata
 connexionum. Nec satisfaciunt, si cum alijs respondeat, videri itineam Petri
 et Petri quoad rectum, etiam non quoad obliquum; nam rectum continentiae Petri
 et Petri nequit quiddam explicari obliquo suo obliquo; sunt enim copulativa
 focaliter: repugnat g. videri omnimodam et rectum Petri, non quia Petri.
 Et si dicat, non videri rectum continentiae reduplicative et rectum, id specific
 cativae, restat respondere argto: quia reduplicative et est continentia Petri,
 non est praedictum extrinsecum, sed Deo intrinsicum: g. latet, si reduplicative
 non videtur.

Sollenda aquivocari graa, distinguo An. argto: continentia Petri
 et Petri est praedictum intrinsicum Deo, si ly et reduplicet supra continentiam et
 Petri, nego; si duntaxat reduplicet supra continentiam, qua indivisibiliter est
 Petri et omnium polium, concedo; et nego viceversa: Et enim latet continentia
 Petri, nec debet cognosci et Petri, nec et omnimodam: nam tunc rectum con
 tinentiae latet, ignorato obliquo, cum quiddam recti nequit absolute defini ab
 obliquo in particulari; quod non eumit in omnimoda, et dictum est.

Et sane qui difficultati cedunt, in
 maiorem incidunt; cum non negent, de facto beatorum videre focaliter dignam,
 et comprehensionem Dei: sed omnimoda prout talis est continentia omnium polium,
 et comprehensio est representatio omnium intelligibilium, nemine dempto: g. de
 facto beati vident continentiam et representant oia omnium polium, nemine
 dempto: nulla g. itineas de facto latet; nisi velint, dignam et compre
 hensionem representare et continere duplex possibilis, in communi scilicet
 et in particulari: quod erit confundere modum erandi et continendi cum
 modo cognoscendi, et attribuire Deo tanquam praedictum intrinsicum, quod
 est denominatio extrinseca a nostra cognitione. Dem autem et in se est, non

continet omnia in Omni quasi genere, et rursus distribuit in singulari, sed
 distinctione tantum singulari virtute et cognitione omnia individua continet
 et cognoscit. Ceterum haec et est beatissimi causa intuitivum modo clari, modo
 distincti clare cognoscitur, ideo rursus a divisione constituitur in eum. Similiter
 ab eadem constituitur in alio exercito in rade continendae horum possibilium,
 qua videntur, et non illorum qua latent, licet semper constituantur et
 continentia omnium in Omni, quia sub rade omni potui nequeunt la-
 tere, *Virtus Omnipotens*.

Sed difficultus argumentationis estimo: Deum vultu detrahit,
 et in ipso aliqua visione videntur aliqua creature in particulari: q. detrahit
 per aliquam perfectionem sibi intrinsicam, et illa videntur. Probo hanc
 Regem: detrahit et videntur in ipso creatura per id ipsum, quod est gradum
 videndi creatas: at perfectio intrinsicam Deo, et non creatura aut denominatio
 extrinseca promanans a visione aut lumine, est medium, in quo videntur
 creature, ut debent creatas videri in ipso creati: q. per perfectionem Deo
 intrinsicam detrahit. Imo in: sed quoniam beatus de facto quacumque visione
 videt omnem perfectionem Deo intrinsicam, et fatetur: q. Deum vultu
 quilibet visione detrahit, et in ipso videntur aliqua creatura in particulari.
 Confirmo et dico argutum: hic syllogismus recte concludit, Deum et alium
 clare vultu detrahit rade sua intrinsicam veritati ad amorem sui: sed quacumque
 visione videntur eadem intera veritas: q. quacumque visione detrahit ad amorem
 sui: aperi q. si quacumque visione videntur perfectio intera Dei, et haec detrahit
 ad visionem creaturam, quacumque visione videntur aliqua creature: sed non
 est maior rade aliquarum in particulari, quam omnium quoad necessitatem
 videndi: quoniam q. beatus de facto videbit omnia.

D. Paulus 9. 12. dilis. 19.

Respondens argo non abimili omni, dicit equivocationem pati non distinguens
 visionem Omnipotentem, et quatenus est forlita, et quatenus est virtualitas qua-
 dam eminentissime contineri in re omnia. 1. modo aequaliter ad omnia
 videtur, secus 2. modo; a Deo enim videtur et virtualitas omnium pos-
 sibilium in singulari; a beati et virtualitas aliquorum, et ab omnibus et
 virtualitas entis creatibili in genere: inter quas visionem, inquit, est diversitas
 ex

ex parte dñi; non quod una fortiter videatur per unam visionem, et non per aliam; sed quod eadem indivisibili fortiter videatur et virtualiter. Prorum, et non illorum possum, siquidem ex maiori penetratio omnige, prout est dñi virtualitas, nascitur extensio ad has vel illas creaturas. Hac Paulus.

Deum in hac soluce clariorer desideranti tu; nam illa fortiter, et virtualitas est, vel est perfectio intrinseca Deo; atq; ita quemadmodum qualibet visione videtur, qualibet visione detrahit ad possibilia: vel non est perfectio intrinseca, atq; talis non est medium, in quo creature videantur, contra quam bene est argutum.

Propterea concisus Arist, distinguo sic: dicitur per aliquam perfectionem sibi intrinsecam, petita q; conditione ex parte videnti tanta claritate visioni et lumini, concedo; non petita nego. Dicitur omnipotem secundum perfectionem intrinsecam esse medium detrahi, et detrahi in ipsa creature, sed non est medium absolute et equaliter detrahi; sed conditionale pro qualitate virtutis detrahendi: Deum enim et ipsum visione increata detrahit, et omnino potest in ipso videri; Deum et alium visione creata tanta vel tali perfectione intrinseca aut individuali detrahit, et dicitur videri in ipso tot, et non plures creature; Inequalitas autem visioni videtur casualiter a lumine et a divina euentia, diversimode videtur species applicata.

Hinc ad confutationem resp.

syllogismum recte concludere, q; Deum et determinet ad amorem sui; non petit pro conditione qualitatem visioni, sed visionem generandam; et et determinet ad possibilia; petit talem vel talem visionem, quod insufficienti neguit Vazquez; alias sicut Deum quamvis visione generat casualiter ad amorem sui, quamvis etiam visione detrahet casualiter ad visionem distinctam omnium possibilia.

Demum dices, hic a nobis peti principium: nam Deum per nos non ideo percipere in se omnia in particulari possibilia cognovit, quod videat nam omnipotem cum omnibus in particulari connexam; sed quod videt claritate penetrante ipsam in ordine ad omnia possibilia: sed videri claritate sufficienti ad penetranda omnia possibilia, est fortiter videre in omnipotem omnia

possibilia: q^o ideo Deum per nos videt in se posse omnia, q^o videt omnia
 posita; in qua petitur principium. Sed fallitur, quia in propositione aucti
 in genere casu fortu non est principij petitio, reddere definitionem pro
 casu definiti; et si dicas, ideo est homo, quia est animal rationale: defi-
 nitio autem et casu fortu videndi omnia posita in Deo nequit esse, Deum
 etiam videt, sed videt sufficienti claritate, et insipio penetrat omnia;
 Nam et sic diuini detrat non casualiter et pro priori ad visionem hoc
 enim facit per lumen et per decretum applicatum eventus et species
 sed fortiter et intransitive per ipsam visionem, sicut dicitur de voluntatem
 detrate se ipsam ad agendum per ipsam fortiter actiorem.

Quaestio 10.

Utrum videri possint in Omnipotia et in medio
 conexo omnia possibilia, quin sequatur
 Omnipotia comprehensio.

Cap. 1.

Partis Affirmativa Fundamenta.

1° et celebre est ex P. Thoma 1. 1. in 2. p. disp. 11. Cognoscimus in Deo om-
 nia posita per duas visiones, quarum altera videt omnia creatura spirituali, altera
 omnes materialia, non comprehenderet Deum: q^o nec si videt omnia posita in Deo
 per indivisibilem visionem. Si dicam, nego cum doctis de Deo probat Thoma;
 q^o ideo videns indivisibilem visionem omnia posita in Deo, Deum comprehenderet,
 q^o nihil omnino Dei lateret videntem: sed nec lateret videntem duabus: q^o et am-
 prehenderet. Curius si illa dua non comprehenderent, ideo circel, quod serbet
 finita: q^o illa que per indivisibilem perfectionem duabus equivaleret finiti, non
 foret infinita, atq^o nec comprehensio.

Sed hinc prefati Deventuri respondent, illam
 indivisibilem fore infinitam, q^o rase identitati foret infinite superior illi duabus:
 nec ex aequalitate finiti acquiritur finitudo, si superaddatur identitas, et liget
 in int^o aequalenti per identitatem perfectionibus finiti hummi glorie, int^o h^o
 nadi, et intellectu. Et rase est, nam sicut Qui primum est, non egere lu-
 mine

mine aut visione a se distincti, et se videat; ita non esse distincti cog-
nitionibus; et in se videt omnia p[oss]ibilia.

Secum scire debet ad ita respondens d[icitur],
 Forsetne comprehensiva visio indivisibili ostensiva possibilium, cum quo non
 creetur a duplici lumine? Si non foret; et ex paritate Dei consequenter
 dicere debet: q[ui]a possibilium iam est visio indivisibili omnium p[oss]ibilia in Deo
 non comprehensiva. Si foret: q[ui]a ex duplici lumine, quorum quilibet d[icitur] esse
 finitum requirit p[ro]portione visionem infinitam, poterit enim visio infinita:
 q[ui]a lumen, quod in seculo primo alterius requirit productione visionem Dei
 comprehensivam, in seculo composito alterius erit caetero comprehensivum:
 Similiter q[ui]a visiones illa quae divisim nequeunt reddere instum compre-
 hendentem, poterunt simul compleri.

Quaeritur nam intus indivisibili visio-
 ne non plura predicata d[icitur] in Deo, quam duplici: q[ui]a non videtur claritas:
 Sed si claritas potest salvari ratione identitatis aut distinctioe novi predicatorum, aperit
 locum Ariaga, et impune asserat, non comprehendi Deum, sicut indivisibili visione
 Videantur omnia p[oss]ibilia in Deo, sicut videntur claritate altiori et infinita
 per essentiam; quae solum concurrent increatae simoni.

Si ergo neges h[oc] arg[um]ent[um],
 Ariaga; q[ui]a nemo potest comprehendere Deum per duas visiones, quarum neutra
 est comprehensio; sicut non intuetur per duas cognitiones, quarum neutra est intuitio,
 sed abstractiva notitia: at neutra ex illis foret comprehensio, et igitur non adequam
 cognoscibilitatem Dei: q[ui]a nec utraq[ue]. Quae eadem iure subumere: sed utraq[ue]
 simul adequat: q[ui]a utraq[ue] simul apprehendit. Quare dicit aliqui, ex concursu utriusq[ue]
 regni d[icitur] d[icitur]: sic virtus concurrens veniali divini est perfectio finita;
 Virtus t[ame]n omnium distincti et extra speciale privilegium, virtutem acquirit infinitam.

Quaeritur t[ame]n resp[ect]u
 arg[um]enti, inquirendo ad Ariaga, an videri Deum duplici visione, quarum quilibet
 habet dimidium claritatis, quae sufficeret ad apprehensionem Dei, comprehenderet
 utraque Deum, nec no[n]. Si recte responderi, dicitur sequi utrumq[ue], scilicet quam-
 libet fore caecam et increatam, fore comprehensivam, et non comprehensionem Dei:
 non foret increata et comprehensiva, quia supponitur non adequare claritatem

cognitioni comprehensiva, sed fore dimidio minorum; foret, quia cognitio comprehensiva Dei non solum est duplo et triplo, sed infiniti infinita clarior quamlibet cognitione creata: cognitio g^o illa, resp. cuius increata duntaxat est duplo clarior, non foret creata, sed increata, aut chyma.

Idem igitur responderi potest tuo argo: Nam x^a sentiam oppositam cognitioni Dei quo clarior, eo plura representat in obto: g^o si cognitio increata et comprehensiva Dei debet esse solum duplo, sed infinite clarior quamvis creata, debet ex consequenti cognoscere in obto non solum duplo et triplo plura obta, sed infiniti infinite plura, quam quilibet creata: abqui cognitio increata non poteret cognoscere, nisi duplo plura obta, quatinus qualiter ex illis duabus a te positis: g^o quoniam ex illi non foret cognitio creata, sed increata, aut chyma. Et sic resp. ex hypothesei impossibili utrumque sequi: quemadmodum sequeretur, si supponeretur dari virtutem, que posset magis nunc plures dimidiorum creaturarum, vel omnes, una creata; aut omni poteri magis nunc in omni ratio reali et imaginario, uno excepto, aut mixtum dimidio tantum inferioris merito Animi dei: huius enim et id genus eventibus in ipsamet suppo involvitur implicatio, quia requiritur per locum internum, Cuiusmodi Virtutem, mixtum, et omni fore, et non fore infinitum.

Atque tu non infirmas, habet posse videri infinitas creatas in omnino, si admittatur infinitum albi; Et unum infinitum esse magis alio: nam tuas debet Deum videri in se infiniti huius infinite plura creatas, quam qualiter cognitio creata; quod non curaret, si contendas, posse videri dimidiam, quartam, certissimam, aut milliesimam partem possibilium in omnino per divisionem creatam.

Idem hinc resp. triplici argo inaequale decepturo.

1° P. Petri Hurtado. Cui omnia plura videntur in omnino, non inde respur, videri omni ideas, materia, et fines, quos potest habere Deum in solutione pluri: g^o ex divisione omnium non requiritur comprehensio omnino, que requirit consistere ab aliq. comprehensione totarum, et virtutum essentialium Dei. 2° et P. Ant. Perez in M. S. de Fide Div. S. c. 9. ubi ait: Notitia comprehensiva Dei debet esse representativa ^{omni} huiusmodi huiusmodi non solum est pluri, sed et positi: non quod solum fecit representare efficaciter ^{omni} huiusmodi simul, quod est chyma; sed huiusmodi

sufficienter et diuiniue, ita ut si Deum rade delecti dicit habitudinem ad hominem
 et existentem, possit cognitio representata et existentem; et ut non existentem,
 si gaudeat habitudine opposita, et hoc indivisibili cognitione; quemadmodum
 Deum indivisibili representat omnia contingentia: atque cognitioni creatae de-
 tingere nequit; nam si Deum deceat delectare eiusmodi cognitionem, non poterit
 ad ipsa representari habitudo Dei ad unam carentiam; implicat enim cognitio
 aliquam affirmare eandem esse non existere: q. licet cognitio videret omnia, qua
 sunt, fortiter et eminenter in Deo, non ulla comprehenderet Deum.

Sicut beatus videt in Deo omnia, qua sunt ratio in ipso; non ideo videt
 omnia, qua sunt distincta; nam beatus non potest intrinseci scientiam visionis
 de sua intuitione creata; alioquin daretur mixta prioritas in eodem genere, quod
 repugnat. Ita rade iam proxima dicitur fuerat Thomae 1. p. d. 9. n. 444,
 non ut gaudeat hanc visionem, sed repugnans visioni representantem in Deo
 scientiam visionis Dei, fratem ad ipsammet visionem creatam.

Dicitur inquam, tripliciter
 emulando, modo repugnare visionem creatam, qua repraesentet omnia motiva et
 finis, quos potest habere Deus in passionibus omnium possibilium; tum omnia
 extrema opposita; tum scientiam visionis ad se beatam: et concessi concedo,
 ex triplici hoc capite repugnare comprehensionem creatam Dei; ceterum nego, inde
 probari, visionem, qua videt omnia posse in Omnipote, non fore comprehensivam;
 Visio enim, qua repraesentat omnia, qua in cogiti distincta, non fore in-
 finite clarior cognitione, omnia possibilis repraesentante in Deo, et potest non
 detegeret infinite plura ista, quam visio potest. Et si dicat, claritatem non
 detegit duntaxat ex numero cognitorum, sed etiam ex modo et intentione, hoc
 Decentioribus placendum videtur, quod habemus cogiti facti non fecere, quin aperte
 instans, et supra.

Adde ad 3. argutum, nullam esse repugnantiam in eo, quod
 Visio creata videt scientiam visionis Dei, si rade videat omnia predicata Dei
 necessaria fortiter et eminenter: nam eo ipso illa visio se videt in Omnipote et
 possibilem, et antequam ut existentem; q. cum chyma sit, visionem repraesentare sui
 possibilitatem, quin existat; et aliunde Deum connectatur, ut modo negans, cum

carintia errorum schismata, natio connectitur cum exilica diuioni ex suppo
 quod videat sui pulitatem; et conuaga connectitur cum scientia diuioni de creatura
 diuioni: q^o beatus in omni p^a intruisti, dati scientiam diuioni, et hoc ab alijs mu-
 tua prioritate; q^o cum medium videndi vtriusq^{ue} diuionem sit oip^a, sicut non
 datur mutua prioritas in eo, quod diuio representet seipiam, non in se, id
 in oip^a; ita nec mutua interuadet prioritas, si diuionem mutuo se representent,
 non in se, id in oip^a et obto motus, tratiue tantum se habentiu diuionibus.

Sed abue inuisti, et
 arguatur 2° ordine Hurtado: plura sunt predicata diuina, quam oei creata
 possibili: q^o qui videt omnia possible in omni p^a, non ipse apprehenderet
 ipiam; quia solum videt secundum resum ad creati, et non secundum conne-
 xionem ad illa plura predicata diuina. Hinc si p^atur: omnia predicata di-
 uina infiniti plura sunt, quam omni continentia oip^a: sed p^ata omnia plura
 non sunt, quam continentia omni oip^a, cum nulla sit creati possible, cui sua
 continetia non respondeat: q^o oia predicata diuina plura sunt, quam omni creati
 possible. Conseq^{ue} legitima est, Miror liquet, Maus p^abat: praeter continen-
 tia oip^a sunt infinita plura predicata in essetate diuina, qua se infinita
 sine singulorum possiblem existiam imperare valet, ita cognoscit rathu diu-
 nus: omnia q^o predicata diuina plura sunt, quam continentia oei oip^a,
 non secus ac plura sunt entia, quam homines.

Sed in primi permiuo d^osti,
 negari potest nec; tamq^{ue} a quaestioni uero deluany plura enim illa predicata, si que
 sunt, vel sunt ex gradibus fortibus Dei; atq^{ue} ita q^o hac quaestione supponi debent
 intuitiue cognita; vel sunt ex eminentialibus, atq^{ue} ab eo cumuunt^{ur} ex ordine ad creati
 cum sint extrinseca denominatione, quas creati respere possunt ab ideli et finip^a
 diuini: qui q^o hac omnia non cognosceret in Deo, non attingeret oia p^ata,
 sumpto in praesentiamur pro omni uede intelligibili de creati in Deo.

Deinde nego An, inuisti
 p^atere fallacia latitat supiori fallie; quod ostendam p^ando ex simili suppo, plura
 lue p^ata, fm predicata diuina: nam omni creati p^ata sunt infiniti plures,
 quam omni cognei creati p^ata, cum ultra cognosceret sunt plura entia p^ata, que
 cognei n^o sunt: ita omnia p^ata diuina n^o sunt plura, qm oei cognei creati p^ata oia q^o p^ata

diu.

divina in unum plura, id potius infirmitate pauciora, quam veri creatura potest. Unde legitime inferri
 ex principiis in Cometibus. Minus etiam potest, quodlibet enim gradum divinum cognoscibile
 est seorsum ab alio, non illi una vel altera castro abstractiva, scientia, vel flatus; id est
 synanthegematis infirmitate; quo iniqua ex infinito creati nullius sunt infinitatem cog
 nitivorum capax supra eundem gradum divini: plures quod unum cognoscere creaturam, adeo infinita
 plures creatura potest, quem omnia gradus divina: quod si ex alia parte, ut dicitur ratio
 in Ituriam, cuius cognitio et creatura soli debet correspondere una peculiaris identita
 tate, sequitur esse et non esse plura gradus divina: utrumque autem contradictionis
 extremum nequit inferri, nisi ex supposito chymaica distinguente quasi obvia plures
 continentias omnia, scientia, ac veritatis divine; cum propria et ex parte Dei sint indivi
 duum ac simplicissima entitas, duntaxat per eandem denominationem a nisi abstractivis
 conceptibus divinis: quare absolute loquendo, unum est gradum divinum, cuius
 possibilis infinite.

6. arguit P. Moreto: non sufficit ad apprehensionem, videre omnia plura
 in Verbo, nisi unum directe in ipso videtur, illa esse omnia plura; praeterquam illa, nullum
 aliud restare videndum: sed ex divisione omnium non requirit, videre videtur, non
 videre aliud potest: quod ex divisione omnium non requirit, prehensio prehensio
~~videtur potest~~; possum enim videre omnes haec parvas civitates, et ignorare, utrum
 sit alius a omni. Nihilominus nego Minorem; videns enim omnia plura in Verbo,
 ex dicto videtur in ipso propter hanc, nulla alia creatura praeter istam est plura; nam
 qui videtur omni creatura veritate, videtur hanc, quae est una ex omnibus:
 sicut qui videtur omni creatura distincta a Petro, eo ipso videtur Petrum; aut
 si non videtur, requirit utrumque, ut dixi ad supra proxime scripta.

Dicit Moreto, videtur etiam
 eimodi veritatem; sed non videtur in omni, esse propositionem veram; quia
 Omnia non est ratio sui ratio priori repugnantia chymaica, adeo in igitur neg
 cognoscit, alia creatura praeter cognita repugnare. Sed in primi si videtur res
 una in omni praeter quam veritatem, talis veritas foret, et non foret creatura, ut dixi.
 Quinde saltem ex supposito repugnata, debuit eimodi veritas cognosci in omni, vel
 Qui non cognoscit in se repugnata aliter creatura, adeo requireret talis reflexa notitia
 ad comprehensionem. Quod supponit falsum hinc autem, oppositam scilicet non connecti
 cum repugnata chymaica: nam repugnata identitati e.g. Dei cum creatura est ratio distincta
 Dei

Dei a creatis: cum hac autem necessitate Deus videtur: q. cum regnare chymare.

7. ita aliquis argumentabitur:

si omnis creatio contenta in oipoa ad intellendum Deum generati per se vel singula in intellu creato simul, intellu creatus eleuaret ad diuisionem omnium omnino creatura in Deo: sed adhuc in ista hypothesi n̄ eleuaret ad comprehensionem Dei: q. videre dei omnino creatas in Deo, n̄ est comprehendere Deum. Minor phet: oipoa nequit diuere eleuacem chymariam: eleuacem autem intellu creati ad Deum comprehendendū prui chymuria est: q. oipoa diuere nequit eleuacem ad comprehensionem Dei: et nihilominus continet eleuacem ad omnia principia in se videnda; nulla enim est creatio potui, ad cuius cognitionem in oipoa eleuari non possit intellu creatus: q.

Resp. ex hypothesi

seu conditione Maiori legitime requi conditionalium: quare concerna Maiori, nego Minorem; ad cuius p̄sacem distinguo Ph̄: nequit continere oipoa eleuacem ad comprehensionem Dei, absolute loquendo, concedo; falsa sup̄de chymaria, qualis fit in Maiori, nego; oipoa enim diuere continet eleuacem ad dei creati p̄tē diuine, ad est, eleuari ualeat ad videndum collectiones finitas aut infinitas p̄tium, non tot, quin plures syncategorematicę; nunqm̄ t̄i ad dei collectione; vel ex eo quod inde sequeretur, contineri in oipoa eleuacem ad videndum Deum summa et pari claritate, qua Deus se videt; et ex consequenti contineri eleuacem ad comprehensionem Dei. Et si dicat, hic peti principium; resp. peti quidem, nisi contraria sententia phet, claritatem cognitioni amice sumi debere ex detestatione plurię predicatum est.

Sed adhuc multa replicabi, et argui d.º: si intellu creatus videtur in Deo omnes simul creatas, ex quarum simultanea diuisione nulla sequitur contradictio, videtur in Deo dei creatas potui: q. sine contradictione; ut si ad deo, sine comprehensione Dei possunt videri in Deo omnia potui. Concedi sicut Ph̄i quoad sequellam videndi dei phet; q. si in illa hypothesi non videtur oed, potest abiq̄ contradictione videre aliam prater viuas: q. non videtur oed illas, ex quarum simultanea diuisione nulla sequitur contradictio. Patet Ph̄i: nam si intellu non videtur omnes, restarent videnda infinites infinite creature: q. simultaneum videri poterat videri alia creatas, ex cuius diuisione n̄ sequeretur contradictio comprehensioni Dei; siq̄dem adhuc est illam viuas restarent infinites infinite creatas n̄ diuere.

Si

Si ergo negari supponitur *Ante*, autem, implicare, ut *Ante*; simul videtur
omni creati, ex quarum simultanea divisione nulla requiritur contradictio, sed in *Ante*,
q. implicat, quod non implicat. Patet, neg. nam si implicat id, ex omni existentia nulla
requiritur contradictio: q. si implicat, inter se videtur omni illas creatas, ex quarum
divisione simultanea nulla requiritur contradictio, sequitur implicare, quod non implicat:
Nam sequitur contradictio ex divisione creaturarum, ex quarum simultanea divisione
nulla requiritur contradictio: ne q. includat duplex contradictorium, non debet negari *Ante*
suppositum.

Utrumominus negandum existimo, et se vera solitudine negat; ut in alio modo
negandum est suppositum, si dicat: si Deus educeret creaturam perfectissimam omnium,
quam potest; vel si fieret divisio partium continui maxima ex possibilibus, nulla
requeretur contradictio. Et ratio in presenti est, q. propterea illa ratio nulli posita in *Ante*,
supponit, possibilem esse collectionem creaturarum omnium maximam inter collectiones
possibiles ab intellectu creato: nam supponit, sine contradictione posse videri eam col-
lectionem, cui nequeat superaddi creatura alia, que fiat collectio maior: huiusmodi
autem summa et maxima creaturarum collectio chimerica est; q. in infinito syn-
cathegorematico non est assignabile summum: quare intellectui creato videri potest
quamlibet collectionem creaturarum divinum sumptam; vnde q. ex tri collectionibus
potest videre aliam et aliam maiorem; nunquam tamen poterit sine contradictione stare
inter collectiones omnium maximam; hac enim maxima collectio requirit esse non
possibilem, sed totum et possibilem omnia; possibilem autem omnia sine compre-
hensione Dei atq. adeo sine contradictione videri nequeunt a creato intellectu.

Sed dicit: si res ita
se habet, nec Deus se comprehendit, quippe qui videre requirit omnia possibilem
collectivae; cum in infinito syncathegorematico semper sit ultra; et Deus dumtaxat
sciat videre posse, que potest educere; requirit autem educere omnia posse
simul. Resp. Deum videre simul, que divinum educere potest, h. simul non
appellante supra *Ante*; cum posse omnia non sint possibilem simul seu com-
possibilem; sed supra scientiam, quatenus nulla creaturarum collectione aut
creata in particulari potest affirmari, quod a Deo actu in se non videtur: quod
cum nulli cognitioni create competere poterit, hinc est, quod nulla esse possit Dei
comprehensio.

arguerit: Visione non comprehensiva per generativam Patri dicitur videri in
 ipia tunc generati adequatus, nempe Verbum Divinum: s. visione non
 comprehensiva omnino potest videri in ipia tunc adequatus, scilicet per omnia.
 Concesso Anti, nego Regem: disparitas et ad aduocarij reddenca est; qua-
 cumque enim visione debet videri in eoa generativa Patri Verbum, quin
 quacumque videri debeant in ipia oia possibilis. Sit pro omnibus dicitur
 men: potest in comprehenditur, nisi comprehendatur in ipia tunc adequatus;
 Verbum autem Divinum non videtur comprehenditur a beati, ut liquet;
 adeo ex intuitione ipsius non arguitur comprehensio, sed duntaxat in-
 tuitio per generativam.

Dicitur oportune: q. Visio deo adequata oia et
 non comprehensio, non arguitur comprehensio omnino. Nego suppositum
 consequentis; non enim stat intuitio tunc adequati omnino citra compre-
 hensionem eiusmodi tunc. Ne simile est de Verbo; nam intuentem Ver-
 bum Divinum plura in ipia contenta latent, qua et physice et intentionaliter
 seu representativae eminentiae continentur: et Visio omni possibilis in omnino a,
 nihil creatum nec increatum lateret videntem, adeo comprehendere.

Delectabili et arguerit 40:

possibilia omnia videri possunt in se ipia, quin in se ipia comprehendantur:
 q. et poterunt videri in omnino, quin comprehensivae videntur. Nego tunc,
 sumpto omni possibili in Anti eodem modo, ac in consequenti; in consequenti
 enim sumpto in praesentiarum omne possibile pro omni praedicto intelligibili
 de singulis et de omnibus possibilibus: et in hoc sensu negantur videri possibilis
 omnia in se, quin in se comprehendantur; sic enim in quolibet possibili videntur
 omnes effectus ipsi possibilis, omnes respectus, tunc, combinationes etc.; quod est
 comprehendere quamlibet eadem possibilem. S. q. videntur omnes casus, omnes
 effectus quasi specificativae abis comparate inter se, et quin cognoscerentur creat
 in creatis, tunc in comprehendere omnia peria; sed nil mirum, cum nec oia videri
 videntur; laterent siquidem infinita veritate, distincte, comparate, singula peria
 singulis, et creat creatam et eadem vel effectum vicinim; diversa enim veritas est,
 sed potest plucere lucem et calorem, ac haec, lux, sol, calor sunt possibilis.

Ad

Sed in hoc semel unculo, et infuso cum 2. Quinor. Sibi. Adversus
 Summum, et sic ait, nec comprehendit omnigiam, licet viderentur in ipsa gōa
 absolute, et non comparata inter se, eo quod sunt laterent infinite rāci intelli-
 gibilis de creatis: Et enim comprehendit oīgā, nec sufficit videri in ipsa gōa
 oēs rei, nisi etiam viderentur oēs rāci intelligibilis de rebus, et totidem verbi loquuti
 Aug. Or. g. 3. de Veritate art. 4. ad 1. d. est, non solum debet cognosci, oīgā esse
 ducere hominem, solum Angelum etc. sed etiam dependentiam inter se horum esse
 etiam, seriendū infinitam gōationum possibilium, quæ immate et mate a se, hōe,
 Angelo etc. parunt emanare; nec non fines ac motiva, ad quæ hæc omnes gōationes
 tam a caa 1^a quam a 2^a ordinem dārent, quæ essentialiter et combinabatur inter in-
 finite infinite.

Sed requiritur et diffinitio 1^a forma omnigōa et unītati omni creatæ
 gōa omnigōa veritate intelligibili de ipsi termini numero infinite infinite, non
 est in triu essentialiter infinite: hæc igo comprehendit gōa in omnigōa, hæc non com-
 prehensio: g. Minus gōa: quoniam per se et ex tui requiritur ad comprehensionem
 non triu essentialiter infinite in gōa essentialiter infinite, quæ ad comprehendendum
 essentialiter infinite in gōa essentialiter infinite; quæ essentialiter infinite, gōa requiritur
 ad comprehensionem in gōa essentialiter infinite, quæ essentialiter infinite, vult ad comprehensionem
 non gōationi beatificæ in gōa, quam Summum: atqui ad comprehensionem triu
 essentialiter infinite non gōationi Verbi dicitur requiritur comprehensionem gōa ge-
 nerative dicitur essentialiter infinite: g. ad comprehensionem triu essentialiter infinite, nec
 licet omni creatæ possibilis in omnigōa non requiritur comprehensionem gōa essentia-
 liter infinite.

Ergo et confirmo diffinitio 1^a ad comprehensionem triu essentialiter
 infinite in omnigōa, opus esset comprehensionem gōa essentialiter infinite, ad supercompre-
 hensionem eiusdem triu in eadem gōa opus esset supercomprehensionem gōa essentialiter
 infinite: al. Deus supercomprehendit gōa omnia in sua omnigōa, quoniam suam
 gōam essentialiter infinite supercomprehendit: g. et beatus potest comprehendere
 gōa omnia in gōa, quoniam gōam essentialiter infinite comprehendit. Minorem
 subsumptam gōa. Deus maiori claritate cognoscit possibilis omnia in sua omnigōa, quæ
 opus sit ad comprehendendum gōa: et nihilominus non cognoscit se claritate ma-
 iori, quam opus sit ad sui comprehensionem; se enim X^o non nisi supercomprehendit.

qua requiritur ad comprehensionem *dei* possibili in se ipsi, *ideo* vulgariter dicitur, Deum supercomprehendere omnia posita in Omnipot, et non sine fundamento; eo quod supercomprehensio non tam est mutanda generis existentiæ cognitioni respectu *medii*, in quo, quam respectu rei cognita. Quamvis præterea procedat de creatura cognita in Omnipot ut in medio, ideo iure negata est illius confirmatio.

Imo *absque* diuidentis modum conige dicendum est, nullam creaturam diuisione finita posse comprehendi in Omnipot, licet possit supercomprehendi in se. Quod est, quia in Omnipot ut in obto primario quædam creatura est cognoscibili eadem cognoscibilitate obto primarij, id est, tantum, quantum potest mouere obtum primarium ad eius cognitionem, atq; adeo est cognoscibili creatura in ordine ad obto effectus radiales et differentiales, immo quilibet denominades causas et effectus, nec non simili vel diuidentis, cum ad hæc oia possit mouere, et se ipsa moueat Omnipot scientiam increatam Dei; quod non tollit, ut omnia possibilia Deum supercomprehendat in se ipsis, seu attenda exigentia ipsorum; homo enim ut comprehendat, non exigit comparari cum omni posita in ratione simili vel diuidentis, nec ad id potest mouere ratio sui.

Hinc contra Caietanum coniege dicendum, Christum deum non comprehendere in Deo *mentem* diuisioni; tum quia *una* scilicet diuina nequit comprehendi ab alijs alijs, nulla enim est, que non sit eius a se essentialiter connexa cum omni predicato diuino: tum præcipue, quia licet tunc adequatus scientia diuisioni comprehendatur ad animam Christi dei in se ipso, nequit tamen videri comprehensione in Deo, prout opus erat ad comprehensionem scientia diuisioni, que secundum perfectionem importatam in rebus mouet Deum, ad videntem quicquid est producibile differentially a qualibet creatura existente, et quicquid intelligibile est deipso, in quo continentur omnia possibilia, que non nouit anima Christi in scientia diuisioni, prout opus erat ad comprehensionem scientia.

Non quibuscumque dicitur ab hoc alio, quod alij respondent, nisi ideo animam Christi dei non comprehendere scientia diuisioni, quia non videt obtum adequatum ipse, nisi earentia rerum omnium; quæ

Deus non potest decrevit; quod id opus erat; cognoscere omnia genera.

Post haec arguta

legi in Deo hanc unam sententiae fundamentum: comprehendere aliquid cognoscendo, nihil aliud est, quam finem rei cognita circumspicere, et deinde deinde attingere: at quantumvis intus creatus videat omnia genera in Deo, Creati in finem non potest attingere, quippe quia nulli sunt, nec esse possunt in crea. simpliciter infinita: nequit quod comprehendat. Maiorem partem tum ex Aug. ep. 112. cap. 8. ibi. Scitum, inquit, comprehendit videndo, quod ita videtur, ut nihil eius lateat videntem, aut cuius finem circumspicit possunt: quod 2. Aug. m. perinde est, nihil latere, ac finem circumspicere; tum quia teste Cuzquez, nomen comprehensionis intellectuali derivatur a comprehensione corpora, qua unum corpus aliud intra cavitate suae et latera continet; ad unum corpus in alterum continere, est alterius finem circumspicere: pariter quod comprehendit intellectuali debet sibi finem representari sua ambitu et sicut capacitate completi. Haec P. Richardus Lynze A. B. ibi lib. 7. n. 76. dicit, et prolixius in W. S. de Divinitate.

Sed dicitur, ne hoc

fundamento aliam realitatem quatuor ac gravissima, fiat penitus vocalis et vidua. Donat. Sueras. de Minoribus haec alia Minor: at quantumvis intus creatus videtur in Deo omnia genera claritate summa et aequali cum Deo, Creati in finem, quippe quia nulli sunt, necesse possunt, non poterit attingere; quod nec in ea hypothese comprehendere Deum. Sed Theologorum nemo, te excipit, negat in ea hypothese Deum comprehendit in ab intus creato, non sicut ac Deum in se a se comprehendit: quod haec tua comprehensionis definitio aliena est a Patribus et Augustino, nisi in transiuerim eius verba detorqueas; aliena etiam est a bona Theologia, qua tractatur, positivum Deum se comprehendere, quatenus sua virtute cognoscitiva aequal et exhaustit totam suam cognoscibilitatem; in quo tenet cognoscibilitatem finem circumspicit; aliena praeterea videtur a principio fidei; docentis nullam esse creatam omnino incomprehensibilem, sicuti intentione, numero, aut modo infinitam: at si data comprehensionis definitionem nec a Deo posset, qua infinita est, comprehendit, cum sub illa rati. careat finem: quod solum denegat Deo incomprehensibilitatem ab his creatis communem; aliena denique est a te ipso, qua ni fallor, consistit,

Quoniam

Unum infinitum posse esse maius alio: q. p. quod minus infinitum a maiori
circumscindi et ambiri: q. et infinita cognoscibilitas Dei potest et debet adequari
natum negative, et loqueri, sed etiam positive a cognitione simpliciter infinita.
Nihil plura.

Partis Negativae Fundamenta. Cap. 2.

- 1^a Dominicanorum sumit ex D. Th. 1. p. q. 12. a. 3. Illi, inquit, intellus
potest in caa cognoscere omnes cae effus et omni rati effus, qui caam
totaliter comprehendit: nullus autem intellus creatus totaliter Deum compre-
hendere potest, et ostensum est: nullus igitur intellus creatus videndo Deum,
potest cognoscere omnia, qua Deus facit, vel potest facere; hoc enim esset
comprehendere eius virtutem. Solutio huius arguti et auctoritatis est, sibi
loqui D. Thomam de opa ordinata, quia illum loquitur de comprehen-
sione extensiva ad omnia obta, ex qua non inferatur saltem divinitus com-
prehensio intensiva; pro qua ultra numerum cognitorum, opus est, om-
nipotenti cognosci summa claritate. Cui soluti me acquiescere memini in
lib. de Anima tamquam ex mente D. Th. qui 3. p. q. 9. a. 2. ad 9.
dicendum, inquit, quod claritas scientia non attenditur secundum nume-
rum scibilium, sed etiam secundum claritatem cognitionis. Ex qua pro-
terea tum hic, sum in quest. de scientia ~~Christi~~ Anima Christi a. 4.
1) haec insert: Ad notum, inquit, dicendum, quod homo assumptus non
1) aequalur in numero scitorum, quamvis sciat infinita, q. ad huc non
1) sequitur, quod sciat omnia illa, qua Deus potest facere; dato tamen,
1) quod omnino sciret omnia, qua sunt Verbum, adhuc non aequalitur in
1) numero scitorum quantum ad modum sciendi, quamvis esset aequalis nu-
1) mero Strobique.

Potest nihilominus dici, D. Thomam in hoc articulo non
tam accurate et ex mente propria, quam permixtione et ex mente aliorum
respondere, quasi diceret: ex eo quod anima Christi aget Dei scientiam
quoad numerum, non illico sequitur, debere aequare quoad claritatem, nisi
efficacius ostetur, quam in 3. argto, et probat Demmet D. Th. plurib.
in locis, ubi ex ipso rem tractat, praestim q. 2. de verit. art. 3. in corp.
ibi

- 1) ibi. Sicut impossibile est, quod aliqui intellu creatus pertingat ad perfectum
- 2) modum cognoscendi Verbum, ut cognoscibile est; ita impossibile est, quod
- 3) aliqui intellu creatus cognoscat omnia, quae in Verbo cognosci possunt: et
- 4) haec sunt omnia, quae Deum potest facere.

Ex qua doctrina sumitur a Tho-
 mae primo sic: Omnia non est magis cognoscibili, quam potentia: sed non
 est magis potentia, quam in ordine ad numerum et numerum adaequatum: q. qui
 ipsam cognoscit in ordine ad numerum adaequatum, cognoscit, quantum cognos-
 cibili est, adeo comprehendit. Et si respondeat, cognoscit quantum cog-
 nocibili est extensivum, non s. intensivum; q. ad id opus est, ut ultra pos-
 sibilia omnia cognoscatur Omnia tota claritate, qua petit cognosci, scilicet
 infinita simpliciter. Si, inquam, ita respondeat, dicent hinc sequi, nullam
 creatam posse comprehendere cognitione creata, cum qualibet petit cognoscere
 cognitione increata Dei et talis. Quod probatur; quatenus enim creata pe-
 tit quod a Deo et ab agente infinito, derivato per cognitionem, virtuti in-
 finita correspondentem: sed cognitio tali virtuti correspondens est infinite
 clara: q. petit cognosci cognitione infinite clara; quod praecipue lucet in
 creatione, quae est effectus virtutis et infinite; nec non in visione beata actu
 fidei; quo videmus et intuemur Deum cognoscere cuiusmodi actus cognitione infini-
 te clara: non s. poterunt comprehendere cognitione infra infinitam, si vera est
 data intuitio.

Lexum stando ratio, minime per hanc replicam creatati Dei solvitur,
 q. et creata possit comprehendere ad alia, non debemus attendere ad claritatem
 cognitionis, quam petit trahere, sed ad eam, quam exigit motiva: quare licet
 creata petant trahere comprehendere cognoscere increata, sicut motiva; q. nec in creata
 visione, illa creata stinetur et in obto motivo virtuti ad eandem cognoscere in-
 finite claram: virtuti enim motiva correspondet intelligibilitati obto, et intelli-
 gibilitas entitali, quare entitati finita correspondere nequit virtuti motiva ad cog-
 noscere infinitam, sed maior aut minor finita, prout fuerit perfectio creata.

Et in hoc fundatur,
 quod cum alicuius creatam superprehendi infinitum a Deo, attenda propria virtute
 motiva, licet dumtaxat comprehendat attenda virtute Omnia, in qua et in medio
 q.

cognoscitur. Fundatur etiam quod superior Angelus nactus nequeat ab inferiori apprehendi; quo enim perfectior materia intellua, eo perfectior cognitio illi debetur, ut se suamq. perfectionem taxet ac estimet. Ex quo fit, ut illa auctoritate cognitio sit obiecti comprehensiva, quae omnem eius intelligibilitatem adaequat, seu quae exhaustit totam virtutem motivam obiecti: cum autem virtus motiva omnimoda et ipse infinita in caendo solum possit exhaustiri a cognitione infinite clara Dei, sequitur non apprehendi intentione, tametsi viderenti in ipsa possibilis omnia, nisi obiectum, intuentem in Deo omnia, possit ea cognitionis claritate, quae maiorem Deum non stineat in ratione obiecti motivi: id quod nondum Theophrastus ratio persuasit.

Magister S. Antonius a S. Petro felix ac dexterum Citraventis familiaria ingenium ita persequere conatur: nequit Deum in ratione obiecti motivi ad clarioram cognitionem mouere ea, quae videtur, quicquid fortiter est et eminenter in ipso: quae cognitio omnium possibilium in Deo, quae eiusmodi est, est Dei comprehensiva. Praeterea liquet: Non potest a priori: cognitio quae clara est intentionali praesentia obiecti, et est in se cum intellu: sed nequit dari maior praesentia intentionali Dei et obiecti cum intellu illa, quae in Deo videtur, quicquid habet fortiter et eminenter: quae nec clarior. Quasi Minor: nequit dari maior praesentia intentionali obiecti cum intellu ea, quae obiectum fit praesentia intellui quoad omnia sua praesentia; et dari nequit maior praesentia physica rei ea, quae fit praesentia loco secundum sua sua gradus: sed Divino representari in Deo, quicquid fortiter est et eminenter, faceret Deum praesentem intellui quoad omnia omnino praesentia fortiter et eminenti: nequit quae dari maior praesentia intentionali.

Idem: de eadem cognitioni clara est, facere obiectum appari intellui entitativae perfectum, et nemo negat: quod eadem cognitioni clarior est, facere obiectum perfectius appari entitativae: quod de eadem cognitioni omnium clarior est, reddere intellui obiectum praesentem entitativae perfectissime. Quasi Minor: Nam quia de eadem obiecti physica calefactionis e.g. est, facere calorem existentem in se perfectum, de eadem intentioni calefactionis est, facere ut calor existat in re perfectior cui intensior: quod si de eadem cognitioni clara etc.

2. quod hinc cognitio, quae si eius possibile, (ut esse plures autumant) Verbum creatum Dei, prout in se est, producere et

Verbum Dei adaequatum, foret cognitio comprehensiva Dei: et omnium clarissima.
 Quis enim in ratione sui motui stinere nequit divisionem clariorum illa, quae est
 substantiva Verbi adaequali Dei: atq; si solus foret unio representativa omnium, quae
 soliter et eminenter in Deo, Verbum Dei adaequatum produceret: foret q; comprehens-
 iua. Probatur Minor: unio substantiva Verbi seu speciei expressa omnino omnino
 predicatum Dei foret productiva similitudini intentionali cum eo predicto Dei:
 sed eiusmodi similitudo intentionali et adaequata similitudo; etiam similitudo physica cum
 omnibus predicatis alicuius rei est similitudo adaequata, quae physice maior potest esse.
 q; similitudo intentionali cum omni predicto Dei est adaequata, et quae maior similitudo inten-
 tionalis potest non esse.

Ne ut erit, hinc Verbum illud non fore adaequatum, eo quod
 res accidens et non substantia, uti esse debet Verbum adaequans vim substantivam Dei:
 Nam si semel de se sentiam oppositam posse est Verbum exprimens vim substantivam et emi-
 nentialem Dei, non minus dicit ea exprimere, quam Verbum increatum et substantiale:
 quemadmodum Angelus per accidentale Verbum adaequatum et adaeque se representat
 intentionaliter, ac si produceret substantiale Verbum: quare ex sentia opposita recte,
 non esse de se sentiam substantivam Dei, esse substantiam; quod q; repugnat, Deo re-
 pugnantem dicitur sentiam, ex qua sequitur. Deinde sequitur, fore substantiam, si unum inten-
 tionaliter adaequaret Deum increatum; nequit enim in Deo predicto diviso ut talis
 intercedere equalitas, quia de inuicem mutua intercedat cum omni predicto Di-
 uini: q; si semel similitudo intentionali daretur adaequata cum Deo, daretur etiam
 Inuicem et distinctio physica et naturalis similitudo Dei, et ex ungue Verbum illud esset
 substantia.

Quo Verbum Author, cui communicatur proprietates metaphysicae rei, debet etiam communicari
 esse; cui enim communicatur immutabilitas, necesse communicatur aeternitas; et cui immutabilitas vel
 aeternitas, necesse communicatur Veritas: atq; cognoscere esse omnino cognoscibile in Deo, est
 proprium cognitioni increatae et comprehensivae Dei. Probatur Minor: proprium esse est, posse
 producere esse substantivum; proprium immutabilitati, respondere actu vel virtutibus omni respectu
 reali et imaginario; proprium aeternitati, penetrari actu vel potestate cum qualibet durabile
 potest: nulla enim creatura licet ab aeterno et in aeternum durare possit penetrari durabile,
 et ita loquar, cum durabile sine aeternitate, q; est una ex durabilibus possibilibus: q; tamen
 pari, cum ab inductione proprium erit cognitioni increatae, cognoscere distincte et in Deo

omnia cognoscibilia.

Si responderes cognoscere omnia cognoscibilia in Verbo claritate simpliciter infinita, esse proprium increata cognitioni, adeoque incommunicabile creaturae, sicut procedendo ad infinita claritate. Contra est: qd. nihil posse potuerit omnia cognoscibilia, quod in eo loco et tempore independente ad alio, exit proprium Dei, sicut procedendo ad independantia; adeoque haec quaedam potuerunt communicari creaturae, modo sit cum dependenda. si qd. repugnat Divinae dependenti, sicut creatura omnimoda, repugnat etiam creaturae omnimoda, cum non sit minus propria perfectio Dei, esse omnimodum, ac esse omnipotentem. Haec tenet auctor brevitate et veritate qua potest.

¶ ex eisdem principiis positivimi et ac nervosi ingenij
 Recentior. Cognitio representans in Deo omnem veritatem potest, et est summe certa et clara: s. omnium quorum effectivissima. Dicitur hinc: est summe certa intentionalis cum modo: s. summe certa. Dicitur hinc: summa certitudo intentionalis potest omnem stringentiam intentionalem; sed cognitio representativa omni veritati possibili in Deo potest omnem stringentiam intentionalem ad intellectum. Quam potest omnem timorem, scrupulum, dubitationem aut, formidinem de entitate obiecti, qua formido aut dubitatio fundatur in stringentia intentionali: qd.

Haec agitur tametsi valde subtilia quae sunt solent, distinguendo duplicem claritatem in cogitare, extensivam scilicet et intensivam. Et utramque requirit ad apprehensionem, cum omnia non istam potest movere ad cognoscendum, se extendentem ad omnia potest, sed etiam ad cognoscendum ea in Deo infinita intensione claritatis. Ex qua doctrina ad 1^{am} respondetur, Quam non potest movere ad claritatem cognoscendum extensivam ea, quae dicitur, quicquid est, scilicet et eminens in Deo; potest tamen movere ad clariorem intensivam, scilicet ad eadem praedicta intensivam penetranda. Similiter dicunt, in parte dari maiorem praesentiam intentionalem extensivam ea, quae dicitur, quicquid est, scilicet et eminens in Deo; potest tamen dari maiorem intensivam; nec simile videtur de praesentia physica (idem dicitur de similitudine) quae si est extensiva adaequate, est etiam intensiva, eo quod in ea distinetur attendere ad commensurationem rei cum loco, vel ad convenientiam physicam et formalem in modum rei, cui assimilatur: ut similitudo et praesentia intensiva naturalis et metaphorica et per representationem, quae cum esset simplicior, clarior, et illustratio. Quae eisdem dicitur, potest intensivam excurrere, adeoque accremens extensivam claritatis.

¶ non potest retorqueri autem:
 Nam praesentia physica rei est adaequata, quin potest esse effectum productibilem, aut

^{2^a} ^{1^a} ^{2^a} ^{3^a} ^{4^a} ^{5^a} ^{6^a} ^{7^a} ^{8^a} ^{9^a} ^{10^a} ^{11^a} ^{12^a} ^{13^a} ^{14^a} ^{15^a} ^{16^a} ^{17^a} ^{18^a} ^{19^a} ^{20^a} ^{21^a} ^{22^a} ^{23^a} ^{24^a} ^{25^a} ^{26^a} ^{27^a} ^{28^a} ^{29^a} ^{30^a} ^{31^a} ^{32^a} ^{33^a} ^{34^a} ^{35^a} ^{36^a} ^{37^a} ^{38^a} ^{39^a} ^{40^a} ^{41^a} ^{42^a} ^{43^a} ^{44^a} ^{45^a} ^{46^a} ^{47^a} ^{48^a} ^{49^a} ^{50^a} ^{51^a} ^{52^a} ^{53^a} ^{54^a} ^{55^a} ^{56^a} ^{57^a} ^{58^a} ^{59^a} ^{60^a} ^{61^a} ^{62^a} ^{63^a} ^{64^a} ^{65^a} ^{66^a} ^{67^a} ^{68^a} ^{69^a} ^{70^a} ^{71^a} ^{72^a} ^{73^a} ^{74^a} ^{75^a} ^{76^a} ^{77^a} ^{78^a} ^{79^a} ^{80^a} ^{81^a} ^{82^a} ^{83^a} ^{84^a} ^{85^a} ^{86^a} ^{87^a} ^{88^a} ^{89^a} ^{90^a} ^{91^a} ^{92^a} ^{93^a} ^{94^a} ^{95^a} ^{96^a} ^{97^a} ^{98^a} ^{99^a} ^{100^a}

Distingueda est Minor: Verbum Dei adagum pducet ad aquae extensivam, concedo;
 Extensiva et intensiva, nego. Ad praeem similis distinguo Minorem: est simi-
 litudo adagum simplex et intensiva, nego; secundum quod et extensiva, concedo.
 Dicitur autem de similitudine physica n̄ vincit, quin infirmitas sit exime.

Ad 2^{am} argum̄ concedo
 Maiorem, si diminetur p̄prietat eo in gradu, quo p̄prietat est: increate autem
 scientie non est extensiva semina p̄prietat omniscientia p̄prietat et extensiva, sed
 omniscientia simplex, qua et rem et modum cognoscendi ambit: q̄ nisi p̄prietat
 ex claritate intensiva argum̄ intensiva, non p̄prietat p̄prietat ex claritate summa exten-
 siva, argum̄ claritatem summam intensiva.

Ad 3^{am} similis concedo, certitudinem oppo-
 sita; et si summa sit, subtel continget. Concedo insuper, in cognitione reprae-
 sentante omnia omnino possibilis in Deo, inveni summan connexionis intentionalis,
 et ex concessis p̄prietat omnem similitudinem et similitudinem a nullo deo. Ceterum
 inde summan p̄prietat, eumodi cognem sive summe claritatem extensiva, sive
 intensiva; quia cum illius et non huius sit p̄prietat p̄prietat in Deo de p̄prietat, extensiva
 et non intensiva claritati correspondet ex p̄prietat p̄prietat a nullo deo. Potest
 etiam cognitio et intensiva clara sive extensiva p̄prietat, n̄ p̄prietat ad p̄prietat
 p̄prietat, qualiter argum̄ extensiva, cui p̄prietat similitudinem in actu 1° et quoad
 sufficientis, nec in actu 2° et quoad efficientiam.

Ad 4^{am} M. San Grego ab abrado
 argum̄: si semel intensiva claritas non perderet omnia ab extensiva, fieret, nisi
 omnem omnium scientiam creatam representativam in omnino esse posse maiorem
 intensiva, adagum et simplex ditione de p̄prietat omnia p̄prietat in Deo. Sequitur ad ab-
 rado: q̄. Dicitur Recentioru p̄prietat p̄prietat tract. de vi. d. 11. n. 48.
 denotant sequellam, zati nil absurdi in ea, quod cognitio sit exalato clarior

alia, pauciora posita detegente in Omnipot. Sed absurditatem patet hinc antea
ex duplici inconuenienti.

1° q^a alia intuitio aliam obiecti ponit essentialiter
prehensione eisdem, quod ad inconuenit, ac quod cognitio abstractua potest
clarior intuitiua. Ad hanc inconuenientiam supponamus q^d prehensione lapi-
di q^d g. requirit, ut videatur in ipso centrum essu, quod realiter potest g^ouere.
Tunc sic: Angulus intrens cuiusmodi essu in lapide, cum apprehenderet cognitioe
finita claritati, ut patet: poterit q^d dari alia intuitio eiusdem lapidi, quae et
unicum dimittat essum in aea detegere, ex modo h^o cognoscendi erit intensi-
us clarior cognitione detegente dei: sed cuiusmodi cognitio non erit prehensio,
quippe q^d exiget, et nulli essu realiter cognoscibili in aea lateat: q^d cognitio in-
tuitiua erit clarior prehensio.

2° et efficacius inconuenientia est, extra fundamentum
negari, oia posita de facto a quibus dato in se ipso videri; eiq^uidem d^o tam idem
obaret inaequalitas in eadem claritate visionis cum equalitate in numero: q^d
etiam si oes beati cognoscerent de facto omnia posita in Deo, adhuc vnus alio
erit claritate beatus rade intentioni claritati reus dati primarij, q^ui vnus in-
cognita est in hac sentia uisibilis clarior visione uacata omnij possibilium.

Dicitur h^o n^o requi-
ret ea vnus, de facto t^o non dari in omnibus, eo quod merito de facto eam non
exsequunt. Verum hac exatio precludit^{ur} retorquendo celebre fundamentum De-
centiorum ita arguantur: plus est, videre Deum, quam videre oes creatas in Deo:
Atqui per diuisionem finitam potest videri Deus: q^d per diuisionem finitam potest
videri oes creatas in Deo. Tunc ita retorquero: plus est, mereari diuisionem Dei, quae
mereri diuisionem oim^{is} possibilium in Deo, si recte argumentamini: at per me-
ritum et vnum dignissimum a qua potest quisuic beatus de condigno mereari
diuisionem Dei: q^d per meritum et duo, poterit mereari diuisionem oim^{is} posita
in Deo: quini q^d beatus mereari et duo videbit de facto oia possibilium in Deo.
Quini iustitiae: plus est per vos, videre hanc adaeptam p^ote generatiue, quam
Omnipote: sed quilibet intus quousi merito mereari de facto diuisionem tri adaept
p^ote generatiue, nempe videri Dei: q^d quini merebit de facto quousi merito
diuisionem tri adaepti oispe, scilicet oia possibilium, si semel hac vnus n^o requeret.

Sig

Liquido haec evincunt, debilia esse cogita, quibus innitendo in Deo
 optimè retroqueri. Nec video, qui negari possit, plus esse, videtur eadem
 et efflu in igna, quam eadem tantummodo, cum semper argenti sit maiora
 penetrantia cae distinctius intueri perfectioni, quae potest effectivè communiari.
 licet q. plus se vera sit, intueri Deum, quam creas omnes in respici, nunquam
 in plus esse potest intueri Deum, quam creas in Deo et in se honorando.

Nihilominus ego

in hac via responderem, negando sequellam et inconuenientia data: potest enim
 adhaere haec duo, et claritas minimè intentionis non pendet vice ab extensio,
 et quod nunquam dicitur intentio circa Deum datum, quin prius cognoscatur
 omnino, ad quod potest extendi virtus debi. Vbi exemplo non indigeo: quem-
 admodum enim debi claritas non prius interdicta in eadem culto seu serie particula,
 donec se extendit ad totum aerem, quem nacta illuminare potest, ita con-
 tritioni claritas (quae creata nã est ignota manifestativa) non prius potest intendi
 circa Deum datum, quam se extendit ad representandum via quae potest de Deo
 manifestari: q. nec intentio potest claritate apprehensionem superare, nec de facto
 clari datur, quin plures de legal efflu in opea pro meritum qualitate.

Si autem dicitur

deata simili dicitur aut dicitur. Neque ea claritate potest, et oia plura dete-
 gunt, prout magis sic quam vere non nulli daverit partii autumant, adhuc plura
 erit creata dicitur intentione clarior, non quae representaret pauca, sed quae
 intentionis et intentionis ea oia representaret adhaerere increata dicitur que quia de
 facto se extendit ad omnia plura, excelsit in claritate intentionis infinite quamlibet
 cognitionem creatam. Nec fortassis dimentient dicitur ad haec illud cum
 dicitur. Neque si quis dicitur non est, potest non esse cognitionem dicitur creas in
 opea clariorum eicallit dicitur omnium, ne sequantur inconuenientia graviter
 dicitur a Mag. v. Petro.

Mag. v. Petro.
 Mens unpropria.

Acti negativa cogita magis quam latia sunt speciosa; ea plus quam probetur
 cap. v. dicitur. Magis v. partii affirmativa cap. xviii etiam possibilite solu-
 ta sunt; nihilominus indico solitaria, et nisi eis innitendo, egre tão dicitur

incomprehensibilitati Dei, ut patet Eximius Suarez 2. de attrib. cap. 29.
 Ut videtur optima plurimum apprehensionis definitionibus hancdem concludit, ideo
 Deum non posse apprehendi cogno. exacta, quia nequeunt apprehendi in ipso via, que
 est causa emanare possunt. Nec diuina est ratio Doctoris Anglici, negante
 beatum apprehensionem Dei, quod nequeant intelligi in finita lumine: nam hec
 est ratio quasi remota et a cau. efficienti (loquitur Eximius Deo) altera est prima
 et a cau. finali: Visio enim exacta sed non est apprehensio Dei, quia non attendit
 in Deo omnia, q. potuit attendi; ideo autem non attendit omnia illa, quia finita est
 et abstrahit. Finito euclitit pedit. Inde art. 7.º ait D. Tho. Cum non apper-
 hendi ab oculis, quia non cognouit ut infinita est cognoscibile. Quid sit autem,
 esse infinite cognoscibilem exponit art. 8.º per hoc, quod in eo ponit cognoscere, quicquid
 possibile et cognoscibile est, quod fieri nequit visione finita: quare iure repre-
 hendit Suarez improponenti D. Tho. exigere ad comprehensionem ut sit cognoscitio-
 nem in genere entis eque perfectam esse debere, ac datum apprehensum; quod nisi in-
 mate apprehensio in concreto sub pra. apprehendente, plane salutari committitur ex
 apprehensione Anselmi: nec ad apprehensionem Dei id fertur, sed conuertitur requi-
 situm D. Tho.: quia cum Deo, inquit Suarez, sit datum infinite cognoscibile
 obiectum, non potest apprehendi, nisi infinite cognoscatur: nequit autem infinite cognos-
 ci, nisi per virtutem infinitam; q. nulla minor potest penetrare via infinita cog-
 noscibilia, que in eo latent: non potest autem esse via cognoscendi infinita, ac
 visio sic infinita, nisi increata sit. Hactenus Eximius Suarez.

Ex huius verbi,
 qua Deo circa sunt, et nobilibus cogitandis facta, sic rursus conclusionem ratiocinem
 eruo pro apprehensibilitate Dei ex apprehensione sui cognoscibili in ipso: Visio
 adequans distictam motiuam Dei ut obiecti et speciei sui, foret comprehensiuua
 Dei, ut nemo inficiatur; et merito, nam eo ipso adequaret virtutem abstruam Dei
 ut lumini et pot. at visio abstruam omnia omnino cognoscibilia in Deo, adequaret
 distictam motiuam Dei ut obiecti et speciei: foret g.º comprehensiuua. Probo Abi-
 nerem: Deum ut datum et speciei nequit mouere, nisi obiectum et ut Deo ex
 predicata obiecti: g.º nequit ut datum plus mouere, nisi plus detegendo: sed
 nequit plus detegere, quam omnia cognoscibilia, que sunt facta et eminenti in
 dato, ut liquet: g.º

lam

Jam Ant. glo. requirit in attributi Deo ut obto et spatio
 minus rade nra diuersum, ac tribuit Deo ut pda et lumen; alia hae
 Munera diuersa non erunt in creati, nec lumen distinguere ab specie,
 contra quam pmonet et vlti vera sententia: sed Deo ut lumen
 respondet claritas diuina, intensior claritas perfectiori lumen: g. Deo
 ut obto respondere debet representatio et expressio: et maior representatio et ex-
 pressio est maior perfectiorum detentio: g. Deo ut obto requirit respondere maior
 ratio, quam g. sufficit, ad detentio dependum oia omnino cognoscibilia in Deo:
 sed eo ipso claritas intensiua requirit esse maior claritate extensiua sufficiens
 ad detegenda oia diuino cognoscibilia in Deo: fuita g. aduersarij inuicem
 claritatum diuisione conanti eludere arguunt efficaciam.

Expo. Minorem: si

foret maior, sequeretur, Deum ut pda et lumen excedere se ut obto; item
 Deum ut obto et speciem sui esse eluabilem a Deo ut pda et lumine; de-
 mum Deum esse magis cognoscibilem, quam cognoscibilem, sed consequeretur
 supercomprehendere: qua oia tam aperte resurgunt, ut nihil magis: Deo
 g. ut lumen et pda requirit respondere maior virtus aut essentiali claritas,
 quam qua sufficit, ad detegenda oia diuino cognoscibilia in Deo. Ex quo
 fit, claritatem uecalite intensiuam cognitionis increate recipiari cum ma-
 xima claritate extensiua: nam quod dicitur extensio cognitionis relate ad pda
 et diuersos effus casu de intensio perfectionis relate ad ipsam virtutem cadit
 sicut quod est perfectio extensiua et physica in creaturi, relate ad creatorem,
 ubi vniuicem continentur, est et dicitur intensiua perfectio virtutis.

Prae reliquis me

capit hae rae, vel quod ex ea non cogit, et aueram, dari non posse cogniti-
 obto creati uecalite clariorum altera, quin eo ipso detegat in obto noua predica:
 Nam in Deo est speciale ob infirmitatem minima et obto cognoscibilibi,
 qua petit ex haurire totam virtutem cognoscibilem pda, et simpliciter infirmitate.
 Unde non relinquit bonum claritatis uecalite intensiua qua figuratim dicitur, et velut de ma-
 se habeat extensiua virtutis: quod non emittat in creati, que dicitur finis virtutis et cog-
 noscibilitati vltim petit intensiuam, qua adequat extensiua sua virtuti, permittendo
 et creare potuit relate ad se sicut fuerit g. obto cognoscibilem intensio claritatis a pda.
 detentio noui predicati.

Dicitur

Sed ut clucet plus in terra, et in gradum opposita in cogit. Quis
 in beatitudine creata infinite beatorum est quomodo beatorum: non foret, nisi maiorem et infinita
 simpliciter claritate attingeret obiectum primarium beatitudinis, scilicet divinam essentiam et gradum
 essentia Dei: quod Deus obiectum primarium gradum essentia eadem attingit, ac beatorum, in
 sumite in maiori claritate: sed ex ipso licet attingeret omnia possibiliter, tamen ex deo dederit
 a Deo in infinita claritate quod obiectum primarium et gradum essentia Dei: quod ex distinctione obiecti
 possumus in Deo non arguere apprehensio Dei. Si dicamus claritatem infinite ma-
 iorem quod obiectum primarium dicitur cum penetrat maiori eisdem in ordine ad obiectum 2um
 seu essentia, adhuc inquirunt: vel hanc maiorem penetrat fit aliquid detestatio novi gradus essentia
 essentia existentis in Deo; vel cum detestatio gradus antea latentis? Ad hoc 2um, directum
 a questione, pro qua respondere debet, nullum gradum Dei latere beatorum. Si 1us quod non deo
 a priori essentia Dei est clarior, quo plus essentia detegit; sed ideo plus detegit, quo perfectius
 et clarior eademmet gradus Dei manifestat: quod prius quam fiat ducimus ad obiectum 2um,
 debet intelligi infinitum excessum claritatis in cognoscendo divina respectu creature, quod penetrat gradum
 ad obiectum primarium.

Adhuc: intelligibilitas Dei est infinite maiore intelligibilitate obiecti creature,
 obiecti non omnino explicabili ex ratione obiecti, que operatio intelligibilitatis increata est
 in se ipso nihilominus maiori comparat: licet quod plus omnia cognoscantur in Deo, necesse
 non est, ut tota Dei intelligibilitas insumat in manifestando apprehensio creati, sed suffi-
 ciet dicens esse ut medium primi cognitum mouere eo claritatis gradu, qui ut esset,
 et in se apprehenderent, spiritus cum non apprehendunt in Deo secundum esse, quod habent in
 ipso; nisi Deum, obiectum increatum esse cognoscit; sed mundum esse et intelligibilitatem propriam
 ipsorum.

Hec ratio cum spondeo unum apud me spondet, nisi si non plus Dei penetrat, qui plus
 essentia in ipso, quam qui nulla cognoscit, nec fore cognitionem omnium plus perfec-
 tionem, nec apprehensio cognitione essentia Dei: ponet enim creatore claritatis quasi insten-
 siva et absoluta respectu eorummet gradus Dei. Hec valet dicere, eo maiorem clari-
 tatem non posse explicari, nisi relate ad plus tamen detegendo: nam obiectum gradum
 si ex detestatio obiecti arguatur noua detestatio dicitur: si 1us nil novi ex parte Dei
 detegitur, quid refert, detestatio plus essentia ad clariorem cognitionem Dei. Et si
 dicatur clarior cognoscit, quod cognoscit ut res, non quod quiescit animus: nam vel
 cognoscit ut res, facit ut plus Dei ex parte obiecti detegatur; aut duntaxat plus
 crea

creatur? Si hoc 2°, quid refert ad clariorum cognosc. Dei? Si 3° quid rogo,
aut quale illud est?

Ca. notum difficili solvendum, nisi recurras ad ea, quae gnosc.
praecedenti diximus; nempe ex parte obij plus Dei attingi, non plura praedicta Dei:
V. g. si cognoscatur radiata et homini illustrata, non minus radiata cognoscitur,
causa cognoscitur et substantia discernitur, vel et distinctiva homini ab equo; eademmet
Omnia soluta, quae constituit, distinguit, et sequitur; eademmet cognita possessioni modo,
cognoscitur clarum, et et rectum tibi tui vel obliqui: ita similiter de Omnipotente Deo:
nisi relative ad omnia possibilis, cum sic plus de se manifestet, sicut cognoscitur et tibi
et rectum; sic autem cognoscitur nequit, nisi concomitantem cognitum obliqui, adeoque maior
illa claritas cognitioni g. virtutem nequit explicari, nisi relate ad creaturam: nec primum et
quasi erit, Quam clarum cognoscitur, quam cognoscitur in ipse solus; sed concomitantem et in alia
Exerit illa maior claritas cognitioni constituit Quam simul et rema solum prima-
rium, et creaturam 2°. Ex quo ibi arguam cum glade.

Præterea explicatur, quod
inexplicabile currit D. Wadingus tract. de scient. Christi an. 9. n. 26. et 27.
Dei ait, non posse immensum imperium explicare, quod sit, rem tunc simplicem, quae
est natura divina, perfectius ac clarius cognoscitur, quod clare additum in se cognoscitur:
Explicatur, inquam, Nam licet clarum cognoscitur, non sit, plura praedicta intus Dei cog-
noscitur, ac antea; nec item plura praedicta tunc exteriora cognoscitur (quamvis enim
eadem cogne omnia possit attingere in se, et omnia soluta Dei in se, non potest adiret Deum
clarum cognoscitur, quae nec clare cognoscitur tunc plura in se, sed ad summi obicere
et de obliqui) est in cognoscitur praedicta soluta Dei et eminentialia et rectum, et
conferunt ea cum tui. V. g. cognoscatur cordis secretum specificativum, et non ut secretum
sive actu liber tui moti; item cognoscatur substantiam, et non ut soluta tui secreti,
sane tunc non requiritur ad id virtus infinita; requiritur in si cognoscatur reduplicativum
et secretum, quia eimodi spatio actu cum motu arguit penetrantem rei occultae
sibi Deo manifeste patenti: ita cum operatione quia creaturam est in Deo, seu praedicta
et eminentialia Dei latentiora sunt, quam ipsa praedicta sunt soluta: haec enim, ait
auctor Caietani, p. q. 10. a. 2. Statim in Deo apparent, ac creata latent, et sunt
velut in rebus, ideo ex tali modo cognoscendi arguit maior penetrantia sibi: Et licet
vel x^o Dei plus requiritur, ad videndum Deum creaturam in Deo, quam Deum in re, et
crea

creatur in se, ita ad omnes: et quidem in eo, in quo exercitum exigit ad exercitum, exigitur utiq; adequatō ad adequatōem, ut est in p̄sentia: si q; exigit exercitū penetratōi eadē, quo p̄sentis effectus in ip̄a cognoscuntur, exigit adq; penetratōi eadē ad adequatōem cognitiōem effusivam ut in eadē cognitiōem.

Ad hunc cultum venimus. Scilicet si, quotquot dōm amovere, non dei beator attingere: rados omnes, atq; dōm Dei, licet attingant oia, q; sunt facta in Deo, quia nimirum n̄ attingunt omni modo, quo attingibili est Deus, scilicet cognitiōe referente virtutē ad motū. Hoc est in p̄sentia D. H. penetrare p̄sentis Dei, id est, penetrare intrare, omnimodis explorare virtutem Dei. Hoc est cum Caetano, cognitiōem p̄sentis omni in Deo esse p̄sentis, id est, ad fundum virtutis pervenire: sicut enim dicit penetrare omni p̄sentem, non qui dicit dōm ad totū q; et extingui mari faciem, p̄sentem adp̄ellu, sed qui ad r̄nitiōem areng intimōis recurre p̄sentis: ita in Deo, ubi non est recurre quantitatū sed virtutis, ille dicit p̄sentis Dei penetrare, qui p̄sentis virtutis ut talis attingat, et creatur n̄m̄ dōm in virtute dōm comparativa, q; in alio exercitio constituit Deū actualit̄ r̄ntem, ut dicitur de cognitiōe abstractiva constituit in actu exercitio v̄le; et quomodo dōm dōm n̄ finit, sed p̄sentis, dōm p̄sentis cognoscendo facit ex pluribus dōm, ita e regione cognitiō quo clarior et distinctior, ultra p̄sentem facit ex v̄no plura, quatenus r̄ntem virtutem plurimū.

Et dōm ut dōm requit cognitiō confusiva, seu dōm quam abstractivissima entis et in eo quod linguine dōm dōm intentionalit̄ adp̄ellu, ita dōm requit cognitiō actualit̄ dōm Dei, qua q; omni modis et in ordine ad oia p̄sentis intentionalit̄ explicat, et p̄sentis omni virtutem. Ad hunc fit, ut cognitiō dōm clarior dōm et attentior, qua nimirum p̄sentis ferunt, eandem rem quam dōm et explari in eadē virtutis per equit̄ dōm. Et placet dōm P. Verhemis ad plures et plures in infinitis cognitiō abstractivitas Dei, q; dōm dōm virtutem in singulos p̄sentis p̄sentis dōm.

Quæstio 110
An dōm omnium de facto possibilibus in Omnipotē
imp̄nixa, feret̄ comprehensio Dei?

Cap.

Capitulum I. Non foret.

Ita sentio cum M. S. Lacro & laudato, sed nondum satis, qui primus fuit
in huius quaestioni expressa disquisitione: expressa, inquam, quia solite et illatice
non latuit Societatis Choriphaem Eximium Suarez 4. p. c. 29. n. 9. et 2. p.
d. 26. §. Circa hoc: Sibi in se: redarguit, quotquot cum P. Vazquez negans
Dignam potestatem dicit, et ex alia parte eum eodem affirmant, creati Deo pro-
beniam, si ex vi visionis beata viderent omnia potentia, non sicut ac Deus se com-
prehendit, quia si sui visionis omnia videt; et merito reprehenduntur a Suarez; tum
quia in via Vazquez licet creati videret omnia potentia, non videret eadem visione, quae
Deum, sed distincta et creata a Deo: ex duplici autem visione nequit Dei comprehensio
Divinare, praesertim si eorum altera Deo p. octo nullatenus respiciat: tum quia alio eadem
visione ad Deum non viderentur a Vazquez creati in Deo, sed cum Deo, quod nil conducit
est ad maiorem penetrationem Dei. Sed demum, et supponamus, sent ad quaestioni
diffinitivam supponi debet, videri creati in Deo quae in seculo, idea, aut cania,
adhuc contendit, negata inextensione Omnipotenti, non regni comprehensionem Dei, licet
viderentur omnia potentia.

Et pro: negata inextensione, non moueret Omnipotenti, quantum potest
obtinere mouere licet moueret ad visionem omnino de facto possibilium: quod eodem
modo non foret comprehensio. Probatur: ratio: ratio inextensa, quantum de se est,
non solum potest mouere obtinere ad omnia, quae sunt de facto et absolute possibilium,
sed etiam ad plura alia, casu quo ferentur potentia: sed eo ipso tantummodo mouens
ad potentia de facto, non mouet obtinere, quantum potest: quod Probatur Minor: ratio
maiori moueret obtinere ad scientiam increatam Dei: sed ad hanc aliter mouet, et
videtur comprehensio: quod ad visionem illam moueret minus, quam potest, et
infra comprehensio. Probatur Maiorem: Omnipotenti potest mouere increatam scientiam
ad omne, quod hac potest representare: sed ratio increata plus potest representare,
quam omnia absolute potentia, semel negata inextensione: quod et ratio plus mouere.
Probatur Minor: ratio increata non aliter potest representare, negata inextensione, creati
de facto potest in Deo, sed etiam quantum ex se est, potest representare conditionale
potentia, id est, plura et plura, sub conditione non renouata: non aliter ac omnipotenti
inextensa potest educere non aliter quod absolute, et de facto sunt potentia, sed etiam in-

Finite alia, sub conditione q^a in requerent: s. cognitio duntaxat representatiua
omnium absolute possib^l, non adequaret virtutem motus omnique, adeo non
foret eius apprehensiva.

Confirmat^r: 1^a D. Dazquez Virtus se extendens ad omnia
de facto duntaxat possib^l non foret omnivota, nisi inuicem se extenderet ad con-
ditionate possib^l: q^a cognitio se extendens ad omnia sunt de facto intelligibilia, non
foret apprehensiva, nec adequaret virtuti increatae Dei suapte sua representans omnia
tam absolute quae conditionate possib^l.

Confirmat^r 2° ex M. S. Pedro: dicitur q^a nunc cog-
noscit in Verbo quatuor possib^l, non foret apprehensiva Dei, si praeter haec quatuor
cetera requirantur; et nihilominus eiuusmodi visio in hac hypothese representans
vel dicitur adaeque absolute optima: q^a ne illa visio representans omnia de facto possib^l,
et sunt dicitur absolute adaeque optima, et comprehensiva. Illa Maior, q^a pace
teget, ita placet: si optima est inconnexa possib^l, genuit inuaria, atq^{ue} adeo est
sic antea incomprehensibilis, et si cetera praeter quatuor possib^l requirantur: deinde
de Visio quatuor possib^l non crearet in perfectione aut representatiua ex eo, quod
omnia praeter a se Visio requirantur: at coarct et sibi intrinsece inuaria, nequit
transire in comprehensiuam Visio absolute in apprehensiva: si q^a De facto Visio foret
possib^l apprehensiva non est, nec in hypothese requirantur ceterorum foret compre-
hensiva.

Confirmo dicendum: omnia perfectio cognitioni est representare in omni
parte creati modo possib^l, quam hanc, et inuicem omni conditionate possib^l: hoc enim
2° modo participati adaeque scia increatae Dei: id ex eo quod cognitio concedat
quod minus est, non debet scidi quod est magis; arminori enim ad maius non
valet affratiue, nisi velis inferri ex motu cursu, et ex cursu dicitur; q^a ex eo
quod cognitio representaret omnia absolute possib^l duntaxat, ut in quest^o inquirimus,
non sequitur gaudere perfectione cognitioni apprehensiva Dei. Ad quod arguitur
confrabit argtorum solus.

Capit 2.

Sumuntur argumenta.

1° dicitur: si daretur visio representans in optima non connexa omnia de facto
possib^l, ponet quatuor de se est, representare conditionate possib^l: s. eiuusmodi
Vis

Vitio est foret Dei apprehensiva, ac increata Vitio. Probati Anti: ideo Vitio
 increata potest se extendere ad conditionale potia, cum quod non requiritur
 q^a modo attingit in Dipea, quicquid possibile est, et de facto non implat; q^a
 quoniam Vitio de sua perfectionem representantem, quicquid de facto non implat,
 poterit ex se representare, quicquid conditionate non implat.

Nego Anti et caaly
 p^obaui: Vitio enim increata in iato representaret alia, si forent potia, quod
 representet, quicquid modo est potie, sed quod rae sua perfectioni petit ex-
 traire virtutem obtine motus Dipea, et intentionaliter stinere, quicquid phy-
 vice Dipea: cumq^{ue}, si inconnexa est, ex se petit stinere plura et plura sub
 conditione quod sint potia, ita increata cognitio petit ex se plura et plura
 representare sub conditione si repugnat. Unde X. Vazquez non ideo scientia
 increata est modo comprehensiva, quod representet quicquid non implat
 contradictionem de rae et de facto; sed quod representet, quicquid contradi-
 ctionem si implicat inde rae sumptu; id quod cognitio, de qua loquimur,
 non cognoscet; sed tantum representare, quicquid modo et de rae non
 implat.

Sed replicabit 1° et objicet 2°: si enim Vitio productiva sui creata
 de rae et de facto potia, eo ipso foret etiam Vitio sui creatura inde rae
 et in quacumq^{ue} hypothese potia, negat foret Vitio oppositi et increata:
 a pari q^a foret etiam increata cognitio representativa omni creatura modo potia.

Secus Anti,
 nego negat: Licet enim est, q^a Vitio sui de facto creata potia productiva non
 pariet esse una ex creatura potia; alia foret enim productiva, quod repugnat
 quoad Deum: dicitur q^a illa Vitio sui impotenti; atq^{ue} adeo increata, et omnipotenti,
 que negat X. Vazquez pariet extendi ad quodcumq^{ue} sub qualibet hypothese potie: at ex eo
 quod Vitio foret representativa omni potia, non requiritur, fore impotenti
 aut a se, sed duntaxat fore representativam sui: ex quo non arguitur Vitio in-
 finita simpliciter. Quare uterq^{ue} argum: ex eo quod Vitio se quoad secundum
 esse p^obaui, non requiritur fore a se, quia supponit Verre, quod sit ab alio.
 Sed etiam se cognoscere supponit Verre esse physicam participabile ab alio; et abinde
 Vitio est, se intentionaliter p^obaui, et cognosci in alio, quo physice a se p^obaui
 quoad

quoad 2° esse: q^d. sicut ex hoc non arguitur infinitas, nec ex illo.

Responsio 2°: et ob-

jecti 3°: Et q^d procedendo a capite arietatis, procedere ex eo quod aliqua visus
 potest penetrare creati et creati perfectiori sine fine, arguimus fore simplex
 infiniti: q^d. procedere ex eo quod cognitio comprehendere potest via pariter ha.
 Et sic per cognitionem perfectionis et perfectiori sine fine, arguimus fore
 cognitionem simplex infiniti. Debat neg^o ideo erit tenet 4°; q^d. enim
 si dictu deberet esse perfectior oibus creati, quas physice praesentiret: sed
 et q^d cognitio comprehensiva cognitionem perfectiori sine fine, deberet esse per-
 fectior omnⁱ cognⁱ nota; si enim non foret, non potest comprehendere cognⁱ
 perfectiorem se, quin se supercomprehenderet: sed repugnat cognitio sui sui
 comprehensiva, Arg^o q^d. foret perfectior se ipse: q^d.

Quintus Anti, nego neg^o.

Ad obiectum permissa et q^d eadem Maiori quam forte negabit, qui q^d ex Aris-
 to admittit creati omnⁱ perfectissimi, nego Minorem. Ad cuius sacis q^d q^d
 Distinguo Minor: repugnat cognitio sui supercomprehensiva in se motus, stantem;
 in medio superioris se, nego: sed erit in Omnipot magis cognoscibilis est, q^d
 in se ipse, atq^d ideo sicut cognitio non potest in se supercomprehendi a se, potest
 se supercomprehendere se in Omnipot, quin de facto quidem diuina beata, si se
 representat in Deo, erit supercomprehensio sui, quatenus maiori claritate se
 ipse in Verbo cognovit, q^d opus sit, et comprehendat in se ipse. Unde hoc
 arg^o n^o t^o impugnatur diuinitem Comprehensiu omnⁱ cognitionem p^o h^o modo,
 q^d in se ipse, de quo modo non disputo.

Responsio 3°: et obiecti 4°: ideo diuini
 omnibus in diuina connexa requiritur et nos apprehensio Omnipot, q^d haec quan-
 ty potest mouet ad diuinitem sui sui adequati: sed sicut Omnipot ut inconnexa
 est, si semel videtur in ipse omnia potest, mouet et q^d ad diuinitem sui sui ade-
 quati: q^d. quanty potest. Distinguo Maiorem, q^d mouet ad diuinitem
 sui sui adequati positum, concedo; praeiure negatum, nego. Et Distinguo Mi-
 nor: ad diuinitem sui sui adequati negatum, concedo; positum, nego, et consequ^o.
 Sicut adequatus positum alienius virtuti si est, qui ita exhaerit tota abis-
 sitatem ead, et haec quanty ex se est, non potest plura pati; Erui 5°

neg

negitive adaequari, licet de facto adaequet virtuti cae, id non oritur ex eo, quod
 cae ex se plura sequere non possit, sed quod de facto plura repugnant, quae
 sunt virtutem cae. Acipit omnipotens connexa via de facto possibilis inat
 tunc positive adaequatur; quae omnipotens exigit ex se, non esse plura possibilis,
 nec plura posse, quam hanc illationem positivam; at ~~quia~~ quia omnipotens
 inconnexa de se plura posset, si non repugnant, etiam via praeter non posse
 repugnant, hoc esset tunc adaequatur, hinc est, ut eiuusmodi tunc non
 faceret perfectionem omnipotens, nec adaequet tunc virtutem naturae, quae cum
 connexa est, petit mouere ad cognitionem adeo claram, ut possit representare
 non solum collationem modo possibilem, sed alias in infinitum sub conditione non repug-
 nantiae.

Ad hanc est de pluri iam incomprehensibilitati scientiae diuini ab aia Christi
 diuini, attingenti in Deo via futura, scilicet quae de facto futura inat tunc solum
 adaequatur negitive scientiae diuini; quod solum eadem inuasiata omnino posset, quantum
 de se est, plura alia representare futura, si Deum ea sequere diceretur.

Duplicabitur et obijciat:

Omniam mouere ad tunc adaequatur negitive vel positive, nihil inest, nisi oispa mo-
 ueat ad clariorem exactitate cognitionem, dum videtur tunc adaequatur positive, ac dum
 videtur negitive dimittat: sed ad clariorum mouet: quod vel utraque vel neutra cognitio
 erit comprehensio. Dubitatur: Aliter: clarior exactitate cognitio oispa esse non potest,
 nisi debeat plura in oispa: sed diuino increata attingenti via plura in oispa in-
 connexa, non plura attingit, quam diuino, quae attingeret via eadem plura in eadem
 oispa inconnexa: quod non foret increata diuino exactitate clarior hac de qua diximus
 sumus. Constat: Et una cognitio, ferit praeter altera comprehensio Dei, debet alter-
 ram praeter altera latere aliquid ex praedicatis eminentialibus Dei; comprehensio enim
 X. Augustinus est cognitio, quae nihil sibi latet videntem; sed si utraque attingit
 via omnino plura, neutra latet aliquid praedictum ex eminentialibus Dei: quod
 utraque erit comprehensio. Constat 2°: comprehensio et increata cognitioni
 est, scrutari via profunda Dei, aiente Paulo ad Corinthios. 1^a Spiritus omnia
 scrutatur etiam profunda Dei: Unde Albanianus in Axioma synodo Spiritus
 Sancti diuinitatem ostendit: sed eiuusmodi argutio foret inefficax, si cognitio scrutari
 omnia profunda et latentia Dei in oispa inconnexa, non foret comprehensio:

posset enim haereticis tergiversari adherendo probabilis inconnexioni sententiae,
 et sic eludere Athanasium: *scilicet*

Ad argutum secunda Maiori, nego Minori. Ad ut-
 rumque possem distinguo Maiorem, mihi detegat plura actu vel aptitudine, concedo;
 altera Maiorem, nego: altera, mihi detegat plura absolute et quoad efficaciam,
 nego; conditionate et quoad sufficientiam, concedo Maiorem; et distinguo Minori:
 Divino increata si plura attingeret absolute et quoad efficaciam, concedo; condi-
 tionate et quoad sufficientiam, nego, et conueni. Explicio: increata cognitio,
 si supponatur oispa inconnexa, ea claritate patet, et ex se patet intell. diuino
 plura absolute manifestare sub eadem conditione non repugnantiae, sub qua
 oispa posset absolute plura gaudere; id quod manifestare non posset altera cognitio,
 quod sufficit; et increata sit clarior illa, nedum subitue et quoad modum, sed
 etiam obtine et eualeat; cognitio enim tantum subitue clarior nec plura repraesentat
 actu nec aptitudine, hoc est, non addit quod repraesentationem noui obij, sed
 eiusdem intensiu, et addit cognitio comprehensiuina Dei supra non compre-
 hensiua in hypothesei oispa inconnexa.

Ad 13 speciem distinguo Maiorem: de-
 beret aliquid latere absolute et actu, nego; conditionate et aptitudine, concedo: et
 sub eadem distinctione secunda Minori, nego argum. Nec debet definitio Augustini;
 concedo enim comprehendit esse cognitionem, et cuius nihil obij latet diuidentem
 per se, id est, quod obij motuum non est ex se aptum plura manifestare, et
 euenit in oispa connexa; secus quod nihil latet per accidens, et praesens quod non
 sunt plura potia; quod tunc extrinsecus defectus potium nequit esse argum. ade-
 quationi distincti, sed insufficientia sui.

Hinc ad 23 speciem resp. esse argum. cogni-
 tionis comprehensiuina scrutari oia glunda Dei simplex per se, et quin Deus
 possit ex se ad plura in se constantia mouere, secus scrutari oia per accidens tantum,
 et quod non sunt plura creata scrutabilia. Atque de hoc scrutatio similis tali acci-
 piendus est Paulus; alioquin si ex scrutatio eorum per accidens argueret apprehensio
 Dei, in hypothesei oispa tantum creata potia eum repraesentat fore increata et compre-
 hensiua, eo quod oia Dei scrutantur, quod est absurdum. Unde quemadmodum
 si apprehensio oia diuina Dei, scilicet diuina oia de seculo futura, quod hoc
 sunt

sunt ora per accidens, ita scilicet nec scia ne oipa, praeiure attatto abo de-
 quato per accidens. Quare enim, in cuius principijs disputamus, non aliter
 dicuntur: De scia simpliciter intelligentia et oipa relate ad pbia, ac de scientia
 diuina aut media relate ad futura conditionata et absoluta, non obstante di-
 uisione hypothetici impati respectu oipa, quod hic de maati est.

Explicatio 5. et 6. hinc dicitur.

Si uero attingens ora pbia in oipa connexa non foret perfectior aut clarior
 diuisione attingente ora pbia in oipa inconnexa: sed x. nos 1. apprehenderet
 diuisionem: q. et 2. Probo Maiorem: diuio nequit esse clarior aut perfectior
 per nos alia nisi aut plura representet aliu aut aliam aptitudinem: aliquid diuio
 attingens ora pbia in oipa connexa non plura attingeret aliu quam alia diuio
 attingens eadem pbia omnia in oipa inconnexa, nec item aptitudinem: na et oipa
 connexa nequit plura scire, ita nec cognitio ora pbia attingens in oipa connexa
 poterit plura representare. Non q. foret clarior.

De distinguendo Maiorem: non foret
 perfectior aut clarior, retentis principijs admittentibus connexionem oipa, nego;
 illi excludunt, et admissis principijs negantibus connexionem, concedo. Et concessa
 Maiori, nego primum. Ad probandum Maiorem distinguo etiam Maiorem: nisi plura
 representet fortiter aut eminenter, pado; praeiure fortiter, nego: aut aliter;
 nisi plura representet aut perfectiora ex di. aliquid suppositio, pado; plura
 praeiure, nego. Et distinguo Maiorem: non plura attingeret aliu nec perfectiora,
 nego; non plura, sed perfectiora, concedo, et nego primum.

Explicatio: admittentes conne-
 xionem, q. ob excellentijs oipa repugnant, zati et merito, imperfectissimum fore,
 si spectaret aliud a se, et erit diximus absolutissime pantina; e regione negantes
 connexionem, titulo etiam perfectissimi remouunt, summius zati, maxime imper-
 fectam oipam fore, si alligaret ad huius detrate pbia, eisdem repugnantibus repugnet,
 quin plura paret sub hypothetico si repugnantibus. Hinc x. e regione oppositas certam
 necessarium est, aliquid plerumque straditorie oppositas, nimirum oipam fore infinita per
 eorum x. pcedentes, non fore x. inimicos inconnexi. Stando q. principijs in-
 connexi pcedit data oipa, x. quam dicimus, cognita oia pbia in oipa inconnexa erit per-
 fectior, cogne corpus pbia in oipa inconnexa, q. illa pbia huc attingeret oipa infinita
 per eum, atq. adeo intensius seu eminenter attingeret plura oia, qua attingit infinite maiorem oipam.

Sistendo 2° principij in multitudine, quomodo disputandi ratio sunt
admittenda, Deum Maiori et Minori, nego vicem; tunc enim vicis attingens
via posita in ordine conexa non esset infinita per vicem, sed finita et imperfecta;
Et esset vicia conexa: quid ergo mirum, et illam equaret vicis duntaxat po-
tenti attingere omnia modi posita in ordine inconnexa, quin posita excludat, cum
eisdem quibus illa cognosceret extensivum, et supponitur, et aliter se sui intensivum
cognosceret, quae potam infinite perfectiorem attingeret.

Admirabili ille excessus
non sufficeret, et talem foret apprehensio Dei infinita se per eam, si quidem
comparata vicis qua Deus. **De** per omnia in sua ordine inconnexa cognos-
ceret, infinite excederet; cum cognitio divina exigeret cognoscere ultra
via modo posita infinita aliter posita collectionis sui hypothetici non repugnantia,
Et ita exequaret representativum ordine motive, quae se non connectentes
debet se extendere ad infinitum infinite posita suo hypothetici non repugnantia.
En et in utraque sententia nihil argumens concludit captivum formatum ex mini-
mi oppositi.

Et facilius tamen ab eo expediatur, aliter sicca in praesentibus non
adduci a me in controuersiam, ut necesse perfectior posita conexa, quae inconnexa,
sed duo tantum tuemur. 1° qui cognosceret via posita omnino in ordine
connexa, illa comprehenderet simpliciter de fundamenta quaestioni proxime;
ita et eiuusmodi comprehensio ordine sit infinita, si ordine conexa sit in-
finita; finita vero comprehensio, si ordine titulo connectioni posita finita.
2° tuor, non fore comprehensionem vicis, via haec posita in ordine in-
connexa attingentem, sine cum haec inconnexione cohaerere possit infinita per-
fectio ordine, viue non.

Post haec agere decreueram de vicis secundum se, eiuusmodi
attributum, scilicet an simul sit Verbum; an se ipsa sit essentialis forma beati,
vel ad id equal amore; an vnitate sua sit aeterna, vel etiam sui reflexiva;
an demum peccato incompossibili, suam sanctificari? Sed modo ab huius
abstinere, et sit loci quaestioni speciei impressae de eam dilate tractemus:
male enim praecedere quaestioni de beatitudine, quam non perficere vicis
tractationem.

Quaest.

Quaestio 12.

Possibile ne sit species impressa Dei intuitiva Divi?
 Quaestio haec adeo hac tempestate in Theologia regnat, ut ferme nulla alia sit,
 aut in exordio frequentior aut argutorum fortior; semper tamen aduersus spe-
 cies possibilitatem refert Paulinus, ac refellit acute 4. p. q. 12. a. 2. Obto inuq;
 addit Decap. de Deo lib. 6. q. 21. c. 2. nonag. in die ex cogitare Aldrete,
 Despalca, Quiror, nisi Juniores, et merito dubitare possumus, an tantum
 diuidij in reddenda rade repugnantis sit falsitatis indicij, aut veritatis argum,
 Quot diuidentij varietas ingeniorum in eandem uiciorum conspirat. Ego
 pro triplici specie minore trifasig incipiam scilicet representatiue, ef-
 fectiue, et substitutiue, seu obliue, ad totidem repugnantis clares argta,
 pro faciliiori methodo reducam.

Cap. 1.

Prima argtorum clarsi contra possibilitatem speciei ex ca-
 pite representatiue refertur, refellitur, et inuitatur.

Qua familiarissima est Thomisti, Unde tria ex D. Th. cadunt argta, q. 2. a. 2.
 Carmelitas ad hoc quoniam adduci possunt: omni species impressa creata est simili-
 tudo ordinis inferioris ad Deum, qui est in supremo immutabilitati ordine: sed
 nulla similitudo ordinis inferioris potest intuitiue, et quod est in se rem superioris
 ordinis representare: nulla g. species impressa creata potest Deum intuitiue represen-
 tare et quod est in se. Aliter et dicitur sequent. Minorem g. aut paritate petita ex
 D. Th. 4. p. q. 12. a. 2. Nam ideo per speciem corporis representari nequit intuitiue
 res incorporea, s. g. Angelus, quia similitudo inferiori ordini est: unio g. omnium res
 increata per speciem creati. 2. a. priori: omni speciei et similitudo intuitiua dicitur
 esse Deum in eue representatiue cum obto: similitudo inq; diuinitis importat, come-
 nientia autem in eundem sic unitate fundata: at nulla speciei ordinis inferioris
 potest esse Deum cum Deo etig in eue representatiue: nulla g. speciei creata esse po-
 test intuitiua Dei.

Pro argti soluce duplex distinguenda est intentionali seu repraesentati-
 uatua similitudo, scilicet impressa et directiue expressiua seu factiua. Obliua seu naali.
 1. a. effectiue assimilata et in aliu 4. 2. a. informando et in aliu 2. 3. a. pure stando.

conulo. Nihil distinguo Whirum, et nego concedo. Eius representativum Dei
aut potest accipi pro ipsa entitate representabilis, aut pro denominatione
extrinseca a potest representatio et potest representare. 1.º modo
citra controversiam esse debet, speciem impregnare idem cum Deo in esse
representativum, in veluti speciem Angeli fore Angelum. 2.º modo ipse
idem esse idem in esse representativum cum Deo, aliud non est, quod de-
bere esse in eodem ordine cum intuitiva representatio debet, et potest repres-
sentante; quod verum est, atq; adeo cum divinis beata et lumen glorie,
a quibus Deum denominatur finite representabilis et representatus intuitiva,
sunt ordinis inferioris et creati entitativae seu subiective; tametsi trinitive et
debetive sint ordinis increati; ita species intuitiva Dei licet trinitive et debetive
esse ordinis increati, subiective tamen et entitativae esse eiusdem ordinis quod divinitate
creata, atq; adeo ex hoc capite potest.

Deo a priori est, quia effectus non debet esse
in eodem ordine cum principio, a quo fluit, sed cum effectu, cuius est causa,
et patet in ipso lumine glorie: at species intuitiva Dei non comparatur ad
Deum specificativae sumptum tamquam causa, sed ad effectum, licet ad representativam
Dei, seu ad Deum et representativam comparatur ad causa: quod licet debeat esse
eiusdem ordinis cum Deo et finite representabilis, non tamen cum Deo specificati-
vive et secundum se representabilis.

Ad id, quod addunt de similitudine, resp.º;
aliquid esse similitudinem physicam, aliam intentionalem: pure physica fundatur
in unitate seu convenientia specifica forma, et fundat relationem similitudinis,
et inter duo alba; intentionali fundatur in quodam convenientia analogica
et proportione debet cum potest, et fundat relationem mensuram et mensurabilis, et
Veritatis finalis ad rem sicuti est, et representativam ad obiectum representativum,
cuius generis est similitudo speciei impregnate; nam si analogica tantum convenientia
cum diversitate specifica sufficit in divinitate Dei, et ut finalis atq; intuitiva
sua representatio essentia infinita, cedo mihi disparitatem, cui in speciem non
sufficiat.

Nullo assignari posse ingenue fatetur Caietanus l. p. q. 12. a. 2. huius
Verbi: si impossibile est invenire speciem impregnate creatae rei alicuius

eminentis rei cognite, multo magis impossibile est, inueniri quidem expre-
sam; omnes enim rati contra illam, sunt contra istam. Hæc Casseta-
nus, qui præ negal diuini Dei conceptu Verbi et similitudini expresse,
quem postea sequenti sunt Sanchez, Lumen, Sencinas, Nazarius,
Nauarrete, Ripa, Alvarez, Labellum et Reventores Dominicanæ,
nec non Patres Carmelita t. 4. in 4. p. 8. 2. d. 2. Dub. 9. §. 3.

Qui ad eum referuntur:
An quidam tandem sit Dei diuino, beatitudo eius forli; si imago expressa,
similitudo, et representatio non est? præ ceteris Distinctiu respondet Albeda 3. p.
Diap. 25. n. 47. diuinitatem Dei esse abstrahentem non quælibetam forli, qui sit si-
militudo obli, sed tri cuiusq; insinecti, qui sit diuino intelligibili, qua intell.
beati intelligibiliter diuinitas, et fiat diuini cum una diuina, prout habet ratio
obli cogniti. Hæc ille.

Sed ne alij vituabat, gemina doctrina, indubitanter insula:
satis per se nulla est paritas a diuinitate ad speciem; q. hæc foret similitudo et ima-
go Dei, secus illa: at si diuino Dei similitudo expressa in est, nec speciem foret illi-
tudo inuenire: q. ex capite similitudinis in representabit. Pado Almey: species illa
non itaq; foret similitudo atq; imago, quod procederet a Deo et obli, cum per se
diuino beata fiat a diuina eius concurrenti obliue, quin sit eius similitudo forli:
nec curius foret similitudo titulo frandi diuinitatem, cu trare non sit de concordi
speciem impressa, At liquet inuentione speciei Anglice et humane: restat
q. ut foret imago titulo efficiendi: at si in diuinitate non reuertet forlitas
similitudinis expressa, nec debet reuere in specie. Probatur: q. amor non
est forli similitudo obli, sed potius atq; inclinatio, non debet ad amorem con-
currere species, q. sit similitudo: si q. diuino beata non est magis similitudo
obli, quam amor, in requirit concurrentem speciem, q. sit similitudo virtuali.

Piet. sextarii
aliquis: tametsi amor similitudo obli non sit, sed potius, ad illy concurrat
cognitio, q. est amor similitudo obli forli: q. licet diuino beata non sit forli
similitudo Dei, nihilominus species in eam influens esse debet similitudo
virtuali. Nego. Proq. Dixerim ex modo concurrendi potius:
ineflu enim non debet reuere forlitas principij directum et mediæ,
sed

sed effectiui, a quo immate accipit esse effus: cu q. amor non sit a
 cognitione efficiendi, sed tantu directiue, n̄ debet in igno reducere fertilitat
 Imagini, At n̄ reducet in voluntate effectiua amoris: ac cognitio non
 directiue, sed efficiendi pedit ab specie; ut non insufficienti aduersarij:
 q. Aut debet diuino ab specie participare aacem similitudini, aut sancta
 requirit in specie impressa fertilitas similitudini diuinali.

Atq. hinc in fallor mon-
 stratur, ab re esse Albedia patrociniij: nam aut diuino beata n̄ debet for-
 luter dirigere voluntatem beati ad amorem Dei, aut esse debet fertili similitudo,
 et representatio Dei put est inse: atqui diuino citra controuersiam dirigit,
 et quidem ceteris cognitionibus perfectior: q. est fertili similitudo predctorij
 Dei, et est in se. Probo Albediam: implicat cognem dirigere ad amo-
 rem d̄ti, quin manifestet intentionaliter bonitatem d̄ti, in quam fer-
 ratur voluntas: ac manifestatō intentionaliter bonitatis d̄ti prout in
 se est, est fertilissima expressio et imago, et liquet omnij cognitionij
 dirigentiij indultione: diuino q. beata dirigenti nequit negari ratio
 representatōis et imaginis fertili: licet enj non omni representatō fertili
 d̄ti expressa eius imago sit, et ualeat in cognitione carentiarij, si que
 est directa, nec non in scientia diuini Dei, q. non dicitur cuiusquam
 imago; si tñ representatō ab d̄to procedat, nequit non esse ac d̄ti
 fertili illius imago.

Quoniam si diuino illa intentionaliter Albedia intrinsece
 d̄ti et boni n̄ est representatō ac fertili Dei imago {d̄te diuini
 quā in uoluntate d̄ti fertilitate, ne ad tanta rade cadere uideantur} quid
 tandem est, et dirigere potuit non quidem diuino affectiua seu amor,
 cum q. priori ad amorem esse debeat directio; non item diuino intrinse-
 ca et physica, cum haec non sibi dirigeret, quam diuino hypostatia:
 praeterquam quod illa ex eisdem diuina et beato constitueret intrinsece
 diuini compositum reale; quod hereticum est, aut omnia ueritas
 est. Non deum est diuino ad intellectionem increatam, per quam
 beatus de facto intelliceret {quod effugium seu potius error d̄ti
 Sui} eni uelut curam beato de facto tribuere, quod uel de d̄ti

negat

neque aima spiriti hinc cononstologorum suffragium. Unde q. est
Qualitas fidenter ac secure aiunt Patres Carmelitae extantibus vniuers
intentionaliter datum ex ipa modo ineffabili.

Certe ineffabili, de quo habemus
nec Aristoteles, nec Augustinus, nec D. Thomas, nec quilibet ex probatis theo-
logis (Caselamm excipio) unquam meminere aut effati sunt; quin ex
opposito dicitur Aug. 4. de Trinit. Cum Quern, inquit, nouimus
illa nobilita Verbum est, et sit aliqua Dei similitudo; inferior eni, quia
in inferiori nra est. Ne autem dicat, ibi non loqui de Trinitate, audi ite-
rum 4. de Trinit. cap. 17. Iam, inquit, est perfecta Dei similitudo,
quo Dei perfecta est diuio. Clamat D. Th. 4. q. 9. 27. a. 1. ibi. Qui-
cumq; intelligit, ex hoc ipso quod intelligit, credit aliquid intra ipm, quod
est deceptio rei intellecta, et dicitur deorum cordi. Perinde locutioni qui-
cumque et ex hoc ipso, q. dicitur velle limitari negant, aut in diuio-
rum concipi eorum, ni conceptiones Albede rezy imagines non sint.
Si enim ita sunt, non mirator opinionem iam fore paradoxam D. Th.
Hic aduerti, ex qd 4. q. 12. a. 2. et sepe alibi dixerit dicere Deum
per similitudinem videri, est dicere diuinam essentiam in videri: id quod ac-
cipi debet de similitudine obliua, in quo, et ex parte rei diuio, q. immo-
diocum intuitiua Dei presentia obriet; sicut de similitudine forbi
et rade cognoscendi, q. immo- diocum intuitu cum doto nequit obue, q. non
obest memorata vno Albede.

Et quidem Deus nequit esse Angelo intimior,
quam Angeli sibi; ab Angeli se instructi, non per vniouem illam
ineffabilem, sed per similitudinem expressa, et cum bona Philologia docet
D. Th. 4. contra gentes c. 44. quia in Angeli, inquit, non est deus esse
ac intelligere: q. ex in beati Tron sit hom eorum nobilita ac videri Deum,
quamuis Deus sit physice intime presentem beato, non exit intentionaliter
ac representatiue, donec pducatur attentio, expressio ac reuinctio forbi,
q. et intly discernit intice representantem ac experimentum Deum,
que est in se, et Deum extrinse expressum et representatum, de qua
expressione credit intia, in qua habemus veritatem.

Cur

Cuius hinc litteratiorei, et Carrest. Sylvest. Ferrara,
 Sol. Hyer. Agriani, Zammel et alij aliter occurrere comati sunt;
 simulque ita arguunt: Visio beata licet finita optime potest po-
 test esse representatio, Verby et expressio ubi infiniti, et similitudo
 a poa et lumine finiti, a quibus fluit: at representatio speciei ut-
 pote immate orta a Deo et ubi infinito, sibi limitati enet expressio; finit
 q. illimitata et Dei comprehensiva. Si eis opponas, paritatem non
 auferri, sed transferri de visione ad lumen, quod finitum est, et ubi ubi
 immata participat lumine infinito. Reponunt aduersarij, lumen
 finitari, posse et debere a cubo, in quo reasitur; speciem autem in
 ordinari ad poam, cum se teneat ex parte ubi, adeoq. deberet ad aqua-
 ra ubi infinito, nante D. Th. quodl. 8. a. 4. speciem que quoddammodo
 ipsam quidditatem et meam rei secundy esse intelligibile.

Contra: licet
 speciei in ordinari ubi lumen ad poam finitam, ordinatur ubi ad vis-
 sionem Dei finitam: q. sicut lumen adeo poe finite limitatur, et
 matu immate pcedat a ubi lumine infinito; ita speciei rade visioni finite,
 cui ordinari, esse deberet finita, licet auctoritat pcedat ab ubi infinito: lo-
 cutio autem D. Th. potius fauet, esse ubi speciem quoddammodo ipsa quid-
 ditatem intelligibilitur, est non esse attributa et identice eam, id in quod est
 representatiue, et quae utuahi dicitur nae diuina participatiue, et ubi
 assibilitatiue: quo etq. sensu dicitur Paul. 1. Ego dixi, Dei estis.

Sed aiunt
 Durus; lumen posse limitari a poa, q. orty ducit a Deo et a principio
 libero, speciei v. in orietu ab ubi, et libere de natio operante, quanty
 potest, et inambone ubi creati liquet: q. adaequatur ubi infinito. Sed
 inquiri, an eua anima, quae gerit. Sicut species respu visioni beata,
 concurrat obijue natio adit libere? Si libere: poterit etiq. pncipere igo-
 ciam sui libere, ubi nonent, ubi creata, si igni sensui detulit, foret im-
 mate libere. Si natio: q. si concurrat ubi ubi. Dii ad extra inadeguatus
 et finitus est, etiq. sensui delegatu speciei licet a Deo et ubi natio
 v. potius non immate libero fluctet, enet finitus, ita exigente im-

comprehensibilem virtutem create infinite, et indetrahibilitate abri impressis:
 quomodo enim Deus et ea se implet speciem superioris Angeli inferiori
 in immensitate suo, sed per Angeli inferiori et virtuti in synechism
 sua.

Acco audiendi si sit virtus, speciem q. Angeli superiori est, esse
 debere in actu s. comprehensum, et si defectu virtutis n. gaudet in
 Angeli inferiori comprehensionem: nam aliq. fundamento adhiberi species
 in aliqua sua ad effum igni naturalit impolem. Verum q. hoc rebus
 magis implet ad effectum, quam ad representacionem, verio ad 23 clar
 rem, ex qua iterum infulatur Magister instaurat argum.

Cap. 2.

Examinatur 2^a classis argutorum ex capite effectorum.
 L. Bernardus Mareto speciem potentem, quam Deus congruatur, theo
 logus in 1. p. subito acurmine ita impugnat: si possi foret species imple
 tua Dei, tunc vicaria quoad concurrere, quem Deus ad extra potest ob
 tunc prestare: sed eo ipso foret synechistica: repugnat q. species Dei
 intuitiva. Maiorem potest a pari speciem intuitiva Angelica, q. q. Angeli
 Vicaria, prestare potest eundem concurrere, quem ipsa subtra Angelica.
 Minor potest: speciem sua potest concurrere cy eadem potest et lumine
 ad virtutes synchegorematicas clariores in infinity, infinita foret et
 comprehensiva Dei: at Deus ad extra potest obtine concurrere cy eadem
 potest et lumine ad virtutes clariores in infinity: q. si species intuitiva Dei
 quoad concurrere ad extra vices Dei gereret, foret comprehensiva Dei.

Cultus Decembris

Negat, fore speciem synechisticam, tametsi obtine concurreret ad virtutes
 clariores in infinity, cy nunquam potest concurrere ad virtutes ad extra
 clarissimas Dei comprehensivas, q. repugnat: quomodo nec Deus
 ipse potest obtine ad extra concurrere in virtutem clarissimam sui, tam
 metui potest ad clariorum sine fine, in quo censet instari argum.

Solutio hinc in acquisitione, nec
 intuitiva, q. aptius reterguetur in ipso: et tunc q. Deus potest obtine concurrere
 ad

ad Visionem clariorum sine fine potest, recte arguitur, gaudere si mo-
 tina simpler infinita, licet cum potest creata nequeat concurrere ad Visionem
 suam comprehendens: si g. esset potest species impressa Dei omnium
 Virtutum in monendo debite, foret in eundo et revertendo comprehendens
 sua, licet non posset movere ad creaturam Dei Visionem comprehendens
 Probatur autem: g. Dei potest valet ad extra gaudere eadem perfectiorum et
 perfectiorum sine fine, recte inde arguitur potest simpler infinita, et in numerum
 potest gaudere creaturam omnium perfectissimam: videlicet g. est. Quia, Sicut
 Dei, que esset clarior omnium Visionem creata in infinitum possibilis, increa-
 ta foret et Dei Incomprehensibilis: g. species, cuius in monendo debite
 non potest adequari nisi per Visionem superiorum omnium Visionem
 creata possibilis, foret species comprehensibilis: at tamen esset species, quam
 admittit Virtutis syncategorematicum infinitum: g. ea admittit, nequit
 negari species Dei comprehendens.

Alia resp. distinguendo Maiorem: esset
 Vicaria quoad verum ad extra omnem et collectivum unumquemque, nego ali-
 quomodo et detrahe unumquemque, concedo Maiorem; et nego Minorem. Ad
 Maiorem quoad verum nego, esse veram causam, fortiter, sed duntaxat in eo modo:
 Et retorquero: Si Angelus posset per se debite concurrere ad extra ad
 Visionem indagatam, quin posset ad sui comprehendens, posset etiam
 delegare unumquemque speciem indagatam, omnia tamen speciem comprehen-
 sibile: g. ita Angelus potest gaudere speciem sui comprehendens, g. potest
 per se debite concurrere ad sui comprehendens: at Deus nequit debite
 concurrere ad extra, nisi ad Visionem indagatam sui: g. ex eo quod
 potest delegare unumquemque speciem indagatam, non requirit posse de-
 legare speciem comprehendens. Ad hoc: Et Deus non potest debite
 concurrere ad omnes Visiones ad extra simul, sed detrahe ad hanc vel
 illam, ita potest delegare unumquemque speciem unumquemque speciem ad
 singulas vel detrahe Visiones, quin posset omni delegare speciem unumquemque
 ad omnes simul.

Quia, multiplicato lumine interiori et interiori sine fine,
 potest eadem species gaudere clariorum et clariorum Visionem in infinitum:

g.

q. speciei intuitiva Dei haberet virtute synchegorematicae infinita;
 Quibus hinc: Virtute superiori claritate intensiva et accidentali,
 transcat; claritate extensiva et essentiali, q. ad eam nona predicta ex
 parte obti, nego hinc et prog. Explicio: lumini respondet intensio
 virtutis, sicut speciei extensio et detectio predicatory, adeoque
 maior extensio meliori speciei: quantum q. reflectitur sine fine
 lumini intensio, non plus surret obtine quies et tali, quae ex luce
 mine sibi proportionato. Nec inde inferri valet inactiata hinc speciei
 sed luminis, hinc a contrario, si Deum ex eodem lumine concurreret
 perfectius et perfectius obtine, non proa perfectio virtutis sibi ueretur
 lumini, sed concurrerit Dei obtine.

2° arguitur ex solo et Libertaria: sic se
 habet sanctitas effectiva ad vanitatem forlem; sicut beatitudo effecti-
 ua ad forlem: ut respondet qualitas effectiva sanctificari, seu qua
 sit inuale instrumenty sanctitatis forli: q. et qualitas effectiva bea-
 tificari seu q. sit inuale instrumenty beatitudinis mea forli. Hoc
 arguitur et Pharam reliqua multu peccat: 4° quod deservat lumen,
 hinc inuale instrumenty virtutis beata effectivum, quin in se deo
 effectivum grae habituali: 2° peccat, quod Minorem sine obede ann-
 vint, cum nec pauci nec ignobiles sint, qui pedy pter Deum de
 facto hypoteticae virtuti, nec non Magna Virgini Margaritae Vir-
 tutem grae effectivae attribuant: potuero peccat q. virtutes paritas,
 esto eni sole si sit inuale instrumenty grae, dico est, q. si pndat ex naa sua a poa ditali,
 ad est actus 1° et instar cuca in ordine pugnali, cum cum nequit dari alius actus 2°
 etudi admi, ne in infinitu alicui: ut beatitudo mea forli est actus 2° vitali: quare est

3° ex Gregorio Augustino agitata P. Aniro: si divio beata pcederet
 effectiva ad quies, ex oi sua directio representari poret existere divio beata ad id
 reali praesentia Dei et obti, sicut exultit divio allepimi, q. media specie hinc:
 ad id pugnati ex beatitudine perfecta, q. apparet et quivoria forli, si ex oi sua re-
 presentari, poret per imple existere extra phisicam pntia Dei: q. hinc argto
 hinc casu quart^o de specie quidditativa non intuitiva; modo addo, me non
 calore, quid ad necessitatem existentiae Dei referat, q. divio representet, se pndat
 a Deo et solo pntia, quama Deo et caa h. a, si semel existet Dei egue

essalitate requiratur. Quod immo, eff. immate ad nanc existentiā. Qui terminat
 Divisio: sane maior securitas intentionis si nascit ex duplici aut multiplici con-
 nexione cum existētia Dei potius, quā simpliciter, si hanc essaliti sit, non enim
 immo intentione securus redditur. Quia si existētia creatā ratiōe sue scientiā dū-
 stionis ad sciam trahit, quā si creatā se haberet motiue et n̄ pure trahit requirit.
 Extensivā autem maior securitas nanc non est ad beatitudinē nanc perfectiorem;
 aliter Divisio non a lumine, sed a Deo ut eā particulari nanc deberet, ut ita plu-
 xidus tituli melioretur cy principio immato.

Imo si querenda est omnia securitas etig in chymica hypathē nec
 beatitudo nanc foris vita esse deberet in Divisioe creatā, sed particulari ex Deo
 Astutenda, et post. Debetur. Parvius securus pugnat nater Firmus t. t. in
 t. p. 2. 9. 6. 7. 8.; alioquin Deo physice non existente, non repugnet per locū
 intencum representatō intentionis, sicut non repugnat concuasi Divisioe immate
 pultam ab dōto creato, patitur illud physice non existit. Si autem neget pas-
 sitatē ab dōto creato, patitur neget etig paritas Divisioe albedini: sig. et
 bene Accentiōis nri observare, Divisio albedini non ideo non reddat
 securus. Videtur de existentiā albedini, quod fiat media specie, sed q. fiat
 media specie non pōndenti essalitate ab albedine; Sed si manū, quod non
 repraesentet, albedinem esse nanc et essalitate existentem; Divisio autē beata
 et nanc habet, licet pfluere ab specie.

4. arguti. Pignora et Marete: eo in
 genere, quo Deū recurrat ad extra, debet gaudere dominio perfectissimo ac
 immato: sed si media specie efficiēte recurreret in Divisioem nri, non gau-
 deret q. Divisioem dominio perfectissimo et immato cause dōtive: q. non
 potest per speciem efficiēte concurrere. Quia in primis argutum, Deo con-
 currente inadegte dōtive cum specie, et ratiōe observavit Indros, ratiōis dō-
 naturus, si et suo argto applicaret dōtinam.

5. Solute 4. dilt. 2. Mai: debet gaudere dominio perfectissimo
 ad immato in actu 4. pido; in actu 2.º, subdistinguo; in omni genere cause, nego; in
 aliquo, concedo. Et distinguo Min. non gauderet et eā dōtive dominio perfectissimo
 et in actu 4.º nego; in actu 2.º et ex suppe sibi libera, concedo Minus, et nego Cor. 1.º.
 Dominus in actu 4.º dōtive identificat cy Deo debet in omni genere eē perfectissimo, et in eo
 nullit, q. Deū libertate anti valeat per semetipm immate recurrere in Divisioem, sui tō eff. dōtive.

Dominij 2° in alio 2° est quædam denominatio seu extractio talis ita in
 immata sui p[er]tinetione, q[ui]a actore zelate fundamentales ex re p[er]tinetione
 non affert; et sicut p[er]tinet absolute non dari nisi p[er]tinetione ita p[er]tinet
 communicari Cae 2^a abiq[ue] legione dominij, modo sibi aueruet
 Dem r[ati]o alicuius influxu immati, temp[or]e cae 1^a dominij actuale
 sufficiens, Et per mag[is] concurrunt suspensio[n]is imp[er]ire parit existentia
 Effus: id quod in diuisione ista explicari, simulq[ue] instari p[er]tinet actus:
 Nam etiq[ue] si Dem posset gaudere dominio actuali q[ui]a diuisionem
 cae 1^a & cae particulari, si aliq[ui] influxu lumine per op[er]a sua
 immate influeret, nisi dominij q[ui]m[od]o cae 1^a consentus delegat seu
 immunitat lumine omniu cae particulari: videri q[ui] p[er]tinet immuni
 cae d[omi]n[i]e delegare speciei sibi actente immuni cae 1^a

Delegat Vicaria:

si dominij perfectissim[us] actuale q[ui] diuisionem p[er]tinet saluari, Deo non
 concurrerit immate d[omi]n[i]e modo concurrat et cae 1^a p[er]tinet e
 conuenio saluari dominij Dei immati q[ui] diuisionem, Deo n[on] concurrere
 immate Et cae 1^a modo succurreret immate Et cae d[omi]n[i]e: at
 pugnat dominio Dei, delegari creat Vicie cae 1^a: q[ui] delegari speciei
 Vicie cae d[omi]n[i]e. Demitto d[omi]n[i]e sequenti, grauius attenda r[ati]o do-
 minij, q[ui] salu[us] q[ui] diuisionem saluare, si Dem q[ui]ntil agendo posset
 ista imp[er]ire: at per suspensio[n]em d[omi]n[i]e immati d[omi]n[i]e imp[er]ire
 h[ab]et existentia diuisionis: non q[ui] ex capite dominij repugnat delegat
 concurrunt cae 1^a q[ui] diuisionem: eundem perfectiss[im] dominij intenuit
 Non arguetur, quod s[ed] multipliciter posset imp[er]iri, aliter minime
 Dem d[omi]n[i]e creati particulari cae immati influxu.

Nec inferat,

saltem arguitur t[ame]n in Qu dominij q[ui] diuisionem existente duplici
 illa Vicaria Virtute cae 1^a et d[omi]n[i]e, cum x[rist]o saluati ista, suppo-
 nati p[er]tinet. Non, inquam, inferat; Nam ex eo q[ui] p[er]tinet, non
 illud sequitur fore comp[er]es: sicut eni[us] p[er]tinet est p[er]tinet, con-
 curritq[ue] indifferens seu libertas arbitrij creati est istud p[er]tinet, q[ui]
 p[er]tinet est cum libertate arbitrij comparatiui, seu posset simul
 ex

existere et inexistere; ita licet diuisione sint potes illae qualitates
vicariae, n̄ deo erunt opdes seu simul potes, q̄ illi existenti bus
pariter, non potest Deū per suspensionem diuisionis destruere diuisionem,
contra q̄q̄ exposcit perfectio summi dorminij.

Dixi i. Attenta quare ratio dorminij;

Non repugnare qualitem vicarij cae 4.º: q̄ absolute loquendo, cam
probabiliter regulo impolem etig respu diuini effui: q̄terex erij diel
cae 4.º non est, creaq̄ influere Deo nullatenus immate influente,
Et dicitur Durandus, q̄ quem nemo intulit, creaq̄ p̄ea fore cog
4.º: q̄ aut sonat influere per virtutem non acceptam ab alio, et hoc
essalite pugnat ceptui creae; aut sonat, posse influere se sola
in effum suo rae abstrahissima entis creati; et hoc pugnat etig
cum limitase ad diuini effum; ha autem repugnad non militat
aduersus delegatum conuicij obitum; quare etc.

P. argybori ex latere

Recupito: si potis euet species impressa Deū, effet et n̄ euet principij
maale diuisionis: hoc implicat: q̄ quod sit potis. Maior probat:
in primo euet maale, q̄ abiq̄ eleuade et per virtutem ubi intrin-
seiq̄, non seors ac cetera species diuisionem producere; alioq̄ si tan-
ty obedientialite obitue concurreret, non magis euet species. Qui quam
tapi obedientialite etig ad id concursus eleuabili. Antius quod non euet prin-
cipium maale diuisionis, ita p̄bat: species nunquam potest esse maali concursus in
diuisionem: q̄ neq̄q̄ euit principium maale. Probatur t̄m: vicaria virtutis nequit di-
quam esse maali concursus, cui cae principali resitit, cuius vicaria virtus est:
Et Deū ut obitum est cae principali diuisionis, et ut talis resitit species, q̄ ipse exi-
genti immate seuerere obitue: q̄. Illa p̄sue, in cuius impugnade multus est
Recupitui, ignis argo ocaō inteny, nego t̄m absurditatem alig apparere in eo, quod
species illa sit respu diuisionis maali et innaali: et q̄dem maali relate ad diuisionem,
q̄q̄ circa eleuadem diuitalite p̄continet; et p̄terea innaali relate ad obitū non egens,
dum adest, virtute vicaria. Sic auxilij extrey seu Oipia specialite anitens relate ad
diuisionem est principij maale, quatenus p̄staret quicquid lumen glorie; relate v̄ ad luyra
existenti in inthi euet principij innaale, q̄ lumen est virtutis intus ad id usq̄te naa
destinabile: Unde sicut p̄sente lumine, n̄ p̄duceret maalite auxilij transiens; hoc t̄m

quod simul denegato concursu homini, auxilium trahens aut ipsa auxilium
 naturaliter producat Divisionem; ita praesente Deo, non naturaliter generat species, sicut
 in miraculose, et Deo nolente ex se debite concurrere; tunc naturaliter species
 producat Divisionem. Hinc fit, Deum et hominem non resistere concursui speciei
 existentii, nisi quatenus exigit per remissionem concurrere; negato autem sibi concursu,
 non resistit concursui speciei; nec hac generat differentialiter Divisionem, quae produ-
 cetur lapri cleualus, sed naturaliter naturalitate quidem non exigentia ab intellectu,
 sed virtuti.

Replicabitur: Virtus Dei exigit absolute naturaliter concursu Dei et hominis: quod spe-
 cies nequit esse naturaliter etiam naturalitate virtuti. Eodem modo: inferior virtus nequit
 esse naturaliter tunc potenti naturaliter virtutem superiori ordini: sed virtus exigit con-
 cursu Dei, qui est virtus superiori ordini ad speciem: quod haec nec naturalitate
 virtuti potest concurrere ad Divisionem. Aego negem: ad speciem distinguo Maam:
 nequit esse naturaliter tunc naturaliter potenti virtutem superiori ordini influentem
 adaequale, concedo; inadaequale, nego: Virtus autem creata Dei et ipse inadaequata,
 non exigit Deum secundum virtutem in eum sibi adaequale mouentem, sed
 exigit increata virtus, sed antitaxat secundum virtutem et a se participatorem,
 quae ut talis virtuti speciem fertur et quod infraeam superior non est, sed solum
 identice naturaliter et quod modo concurrendi libere.

6.° arguetur et replicabitur ad huc:
 eo ipso quod essentia divina exigit et obiectum, naturaliter concurrere in sua
 Divisionem, ex suppositione quod producenda ut, inferretur ipsi violentia, si
 contra ipsius exigentia vicaria speciei concurreret: aliter prius repugnat,
 fieri violentiam natura divina; quicquid enim violentiam infert, supe-
 rius est; superius autem nihil esse potest natura divina: repugnat quod
 quod media specie concurrat. Et negando Maam, quia violentia, sicut
 Philosopho est motus ab extrinseco, resistente passivo: Voluntas autem divina
 denegans concursum obiectivum extrinseco non est divina nature, nec
 hac eiusmodi voluntatem simpliciter resistit: nam licet determinate
 propendat in concursum obiectivum, eiusmodi tamen exigentia atque
 propensio subordinata est in operando voluntati secum identificata,
 cuius est determinare actus seu operationes sua extra.

Quod

Intra ipsam autem identitatem etiam potuit admitti subordinatio, seu unitas: sic Deus et auctoritas sua citra violentiam subordinatur sibi ipsi miraculose et supernaturaliter operanti: sic divina unitas sponte unum diffusivum suum detrahe potest communicare creatis; quia tunc subordinatur divina voluntati, potuit Deus abque violentia nihil habuendo non obsequi exigenti & divinae unitati.

Has iterum et a priori, quod tunc negat tunc exacti violentiam offert potest exigenti, non illi exigit et ab eo quodammodo perficitur: cum autem Deus nihil, quo potuit perfici, cavet ad extra, sed potius ut perficiat, nequit negato sibi concurrere immo obsequio, quod exigit, violentiam pati. Et autem invidiam, exigentiam semper esse suam tunc commodum aut profusionem afferenti potest de voce non litigo: Et tunc, si placet, verbum inclinatur aut opponitur, quod a suspitione imperfectionis longius recedunt.

Nec demeritur obsequium, quod difficile dicitur esse attentione, scilicet non dicitur ad hunc ex voluntate speciem exigentiam. Quoties sibi contradicentem, quatenus tunc essentia divina naturaliter exigeret per se dicitur influere in ditionem, et concito se influeret speciem et substituta sui; et illinc speciem exigeret ne influeret divina essentia, cuius influxus dicitur supplet igitur. De inquam obsequio, quod eundem exigentiam dicitur, fronte opposita, ac igitur detrahitur: etenim circa divina non exigit in omni essentia per se influere dicitur, sed solum in rem divinis miraculosa existentia speciem: semel autem specie existente ex absoluto imperio divina dicitur, cuius gratia, et imperio dicitur, non recedit circa divina, et in rem composito miraculosa si exigit circa influere, sed potius speciem exigit, ne influat circa divina, scilicet in dicitur naturaliter duplex causa totalis, aut speciem otiose et frustra produbta sit. Sic auxilium exterrum dicitur interrogatum, lumine gloria, aut et dicitur manum auxilium dicitur petiti naturaliter elevare potest, et ex dicitur se simul elevetur a lumine, et dicitur duplex causa totalis: Et nihilominus, cum lumine gloria elevatur, suapte naturaliter petiti, ne aliud a se elevetur sicut unum, sicut in rem divinis miraculi afferenti auxilium exterrum: quod et haec exigentia in dicitur opponuntur, eo quod altera sit absoluta et in rem divinis, altera dicitur et ex supplet miraculi, ita in quod est.

Caput 3. Tertia et postrema argumentum clausi ex capite multitudinis aut ratione obiecti.

1. Salus sic arguitur: species est magis sua supplere absentiam vel imperfectionem obiecti in concurrenti obiective: at Deus nec absentem nec imperfectionem esse creavit: ergo Deus. species ad obiectum realiter exactam et conuenientem obiectivo supplere speciem illius absentiam vel imperfectionem, sicut si realiter non exactam, sed sicut sufficiens species supplere impedimentum aliunde ortum, sicut ex conditione concurrentis obiective.

2. ex hoc capite arguent concurrentes: species debet esse obiecti in concurrenti vel imperfectionem, vel absentiam, vel rationem multitudine: ad repugnans. Quia non concurrere ad diuisionem creatam sui: ergo et species. Deinde distinguendo arguitur Maiorem: obiecti in concurrenti obiective, concedo; aliter, nego: Quia Deus admissa specie, ad hunc namque concurreret ad diuisionem non quidem obiective, sed et causa 1a.

3. arguit: eo ipso quod Deus noster influat in diuisionem ut causa 1a, debet influere ut obiecti: ergo obiective. Quia Deus est Deus et forlitate ut causa 1a est diuisioni beatifica subiectum: sed Deus est Deus et ut causa 1a debet influere in diuisionem beatificam: debet ergo influere ut obiecti. Deinde distinguendo hinc: debet influere ut obiectum realiter et specificatiue, concedo; ut obiectum forlitate et ad duplicatiue, nego. Quia distinguo: debet influere ut obiectum titulo imaginis repetite in diuisione, nego; titulo entis, concedo. Ad probationem hinc geminam Maiorem et Minorem, nego primum; Quia aliter enim syllogismi appellat; quod aliud est concurrere causa 1a quod est forlitate obiectum diuisioni beate, in diuisionem ipsam; aliud concurrere ut obiecti in obiective. Ad 2. sufficit influxum immutatum causa 1a exaltus a diuisione titulo entis creati: ad 2. obiectum requirit influxum: specialiter exaltus titulo imaginis.

Præterea syllogismi hinc saluati in simili sua membratur: Deus est causa 1a et ut Deus est est obiectum diuisioni beate s. Petri: sed debet namque influere ut Deus, et ut causa 1a in diuisionem s. Pauli: ergo est obiectum diuisioni s. Petri, debet influere.

fluere in Visionem s. Pauli. Item Dicitur in caa 1^a est
 obitum Visionis: sed et caa 1^a dicit influere in ignem: s. et
 obitum Visionis debet influere in ignem. Et hoc in auribus yllis
 gurno et vied. est saluum, et dicitur mala, eo quod reduplicato modo
 cadat s. 2^a in, modo impetibus acceptum seu expressionem eundem
 fortitatu, quod in caa est et dicitur appellat.

Clarum: Dicitur et
 Dicitur et in caa 1^a dicit in rebo certitatem diuina, notati de aliquo
 creati, quarum virtus actiua est, put q. est obitum Visionis beatificae
 dicit in rebo eandemmel quinaq. ureq. de aliquo connotata Visione.
 Dicitur et tollatur equiuocatio potest distingui Maior syllogismi: Dicitur
 et Dicitur et fortiter et caa 1^a est obitum Visionis beatificae, si simul
 debet et moueat ad Visionem, concedo; si praenire influat ut caa
 1^a nego; alioquin sicuti opus n. est essetia Visionis beate, et
 Dicitur in actu 2° caa 1^a ita nec opus exit essetia Visionis beate,
 et Dicitur sit in actu 2° obitum illius, quod est impode.

Subtilius ad huc.

Dicitur Recurrit: implicat, quoniam concurrens realiter beatificum a
 principio, quod est fortiter obitum, quin tempore illius tali concurrerit
 fortiter obitum: at Dicitur et caa 1^a exercet concurrens realiter obitum
 in Visionem, tempore cuius est fortiter obitum: q. tali concurrens est opus
 Dei fortiter obitum. Maior q. pbare eget, ita pbatur: implicat
 pronominis concurrens realiter Vitalem a principio Vitale, quin
 eiusmodi Dicitur respondeat principio et fortiter Vitale; aliter nulla
 suppeteret ratio cur supernacitatis diuinae Dei responderet fortiter
 Visionis et Vitalitatis intus, a pari q. implicabit, Dicitur exercere
 concurrens realiter obitum in Visionem, cuius obitum est, quoniam tibi con-
 currunt Deo et obitum fortiter respondeat.

Minus alij subiectis, nego Maior, eius pbarem,
 q. vultu agente: nam si Michael, et potest, concurrat per semetipsum in Vi-
 sionem, qua dicitur a Gabrieli, exercet q. illam concurrens realiter Vitalem,
 et aliunde in se est q. fortiter Vitale; quin vultu qua Vitale respondeat fortiter

Alie

Michaelis, sed qua imago et expressio. Si in vitalitate vivam Dei tribuitur
 forlitr intellu et superna naturalit luminis, non est praeiudicium de praecontinentia
 earundem forlitr; sed quia Altera praecontinentia, aliud non adest prin-
 cipium, cui forlitr attribuantur, nec in lumine et intellu invenitur titulus
 solius influendi in divisionem: aliter cum mater titulus cae obtineat, de-
 beat titulo cae 1^a influere in omnem forlitratem divini, licet exerceat
 concursum realiter divini, in quae ei debet attribui forlitr ut dicitur, quod im-
 ponitur adlegantiae speciei summi concurrendi obtineat: quemadmodum et in
 summi ut cae 1^a summi ut cae particulari potest materialiter influere ignem,
 non tamen concurrat ut cae particulari, quod adest cae 2^a cui attribuitur
 licet tunc comprehendat eundem concursum cae particulari. Deinde etiam
 est, quod concurrere vel obtineat vel ut cae particulari, non importat
 diversam forlitratem ex parte dicitur, sed diversam modum influendi ex parte Dei.

P. Arzabal

D. 16. c. 9. ex eodem capite ita arguitur: dicitur quod forlitr, et a se habet esse
 proxime intelligibile, requirit ad alio a se eundem forlitratum effectum proxime intelli-
 gibile accipere: sed Deus est dicitur per se et a se proxime intelligibile rursus
 per se intellu: ergo ad speciem a se distinctam non potest addi proxime intelligibile.
 D. distinguendo. Hancem: requirit ad alio a se eundem effectum accipere
 specificiter simpliciter, concedo; generice simpliciter, nego. Et distinguendo. Hancem:
 per se et a se est proxime intelligibile substantialiter inamale et intrinsece, concedo;
 accidentaliter mediate et extrinsece, nego, et similiter concedo.

Etiam cum effectus

forlitr sit sua subiecto immunitate, requirit a sua diversae speciei eodem effectus
 forlitr speciei particulari: hoc autem non tollit, quin communicati alius effectus
 speciei diversae, genere tamen conveniens: dicitur potest Deus addi proxime intelli-
 gibile accidentaliter et extrinsece ab specie impressa, tamen requirit addi sub-
 stantialiter et intrinsece; quemadmodum Angelus substantialiter a se intelligibile, quod
 rursus per dicitur speciem addi intelligibile accidentaliter.

Intellectus P. Decusius:

si Deus a se substantialiter intelligibile potest ad speciem intelligibile accidenti-
 taliter denominari, Deus a se substantialiter intellu potest accidentaliter per
 sed

reddi intrinsece accidentaliter: haec 2^a respondet: q^o et 4^a. Instantiam
 retorqueo: Deus a se substantialiter intellectus, denominatur intellectus
 accidentaliter ab intellectu creato, quin ab eodem denominari possit
 accidentaliter intelligenti: q^o licet ab specie possit denominari accidentaliter
 intelligibili, non ideo potest denominari a qua intrinsece accidentaliter.

Quicquid
 in aperto est: esse enim intelligenti et intrinsece sunt denominationes intrinsece
 subto, positivam atq^{ue} imperfectionem allaturae, si a se diffinitio emanant;
 esse vero intellectum et intelligibile deum sunt denominationes extrinsecae:
 quare nisi ex illi inferatur imperfectio vel indigentia in Deo, non resultet
 contingenti intelligibilitati ab specie et a se extrinseca, ex eo quod sit
 intelligibili a se, uti de Angelis nunc proxime dicebamus.

Ad 3°, Deum esse proxime
 intelligibilem a se ipso esse perfectionem ad simplex naturam, q^o esse immensum, atq^{ue} etc.
 Cuius 2°. Deum esse proxime intelligibilem a nobis, illam instantiam Dei importare appli-
 cationem liberam divine voluntatis, defectu cuius potest concurrere motuum illi de-
 legari accidenti creato, nisi inde aliqua imperfectio subtrahatur.

Subtrahi aliquam
 posse, arguo ad speciem difficili sic q^o: si possibile foret species imperfecta Dei,
 aliquid predicatum divinum nisi proxime, Deum nec remote esset per se ipsam
 intelligibile: at id implicat: q^o et species intuitiva Dei. Contra, legitima est,
 Minor liquet, species enim si potest esse, non ex indigentia predicati divini, sed ex
 abundantia aditum debet. Maiorem q^o: omne decretum Dei est predicatum divi-
 num: at aliquid decretum Dei non foret summe intelligibile per se ipsum: q^o nec
 remote. Dicitur Minor: decernat Deus efficaciter, non videri ab illa creatura,
 nisi concurrente specie imperfecta: hoc decretum sane potest esse, si semel species,
 que est obiectum non tamen decreti supponatur potest: at tale decretum ex predicato
 Dei nisi intrinsece haberet non posse nisi per speciem videri a creatura; alioquin
 Dei efficax Instanti Sanctorum posset: q^o non foret predicatum summe intelligibile;
 adeoq^{ue} admissa specie potest, inferre per argum^o, ut aiunt, mirabile, fore implicem.
 De. in tri. homini

Distinguendo Maiorem: aliquid predicatum divinum non esset summe intelligibile per se

ipm, si narij est, nego; si contingenti, subdistinguo: non erit summe intelli-
 gibile intenuie, nego; extenuie, concedo. Huiusmodi. Ad cuius obage resp.
 presaty decreti esse summe intelligibile per seipm intenuie, cum a Deo
 extra speciem distincte cognosci debeat et comprehendi: quod autem non sit
 summe intelligibile per seipm extenuie, id est, a creatura, decreti perfectioni non
 derogat, cum non nascatur ex imperfectione decreti, sed ex connexione euedi
 cu debito libere debito: cum autem omne presaty Dei necessarij excedi con-
 siderationi sit expers, nihil minus et omnibus modis per semet ipsum
 debeat esse intelligibile. Instaturq; argty in solutione Dei nisi decernente
 a nulla creatura intenuie videri, quod citra imperfectionem foret extenuie
 inuisibili, Apote efficaciter connexa cu carentia ois intuituoni create.

Caput 4.
 Fundamenta affirmantiam possibilium esse speciem imperi-
 varam Dei.

Decipimus et delirare est: non est existimandy repugnare, quod posi-
 tive non convincitur impossibile: sed nulla positiva ratio convincit impossi-
 bilitatem speciei: qd est qd. Melius ac magis dialectice inferret: qd con-
 vincitur impossibili: ex qua conseq:ntia probabilita requirit, fore absolute pos-
 sibilem. Et qd quoddam nos: Etenim ne rei convincatur impossibili, sufficit
 aut quod nulli afferatur impossibili caput, aut quod allaty sit facile
 solutu: Et autem existimetur absolute possi, deberet constare, nulli sup-
 petere argtum impossibilitati prater allata, quod aliq; resoluere constare
 requirit: aut saltem eque facile solui posse quacumq; afferantur, quod aliq;
 tunc aliqua positiva a priori, postea dicitur aut a pari merito est, qui prouen-
 ter sibi persuadeat.

Et quidem ex indeterminabilitate repugnantie speciei
 legitime argueretur eius possibilitas, si intus notor foret diuini ad imitar
 norma ac regula veritatis: sed cum plura rursus possibilia inducet pro-
 babiliter repugnare, et econuerso non repugnare se impossibilia, non po-
 terit liquido inferri possibilitas speciei ex eo, quod non euidente demon-
 stratur impossibili, si saltem ostendite probabilita: nec aduersarij nisi
 Cal

creantur, aliquam gradum requirunt conante adducere: nec item
in rebus more speculativi derogate digna, si ei denegetur finis, quod
omnes eo consentiant, et non negetur defectu virtutis in casu, sed reprobatio
nostra gradibus saltem allata sit.

Dicitur: non est medium inter impossibile
et possibile, quod eo ipso quod quicquid non attendatur impossibile, probi consensus
id est. Ratio: non est medium inter stellas parvas et impariter: quod ex eo
quod non attendatur esse parvas, et non attenditur, conueniens sunt impariter
vel e conuerso. Mala uero, quod dicitur ab eue rei ad esse iudicatis.
Similiter licet inter possibile et impossibile non sit medium a parte rei,
est tamen quod auenit, vel dicitur, quod dicitur scilicet seu suspensio nisi
iudicium.

Dicitur 2° sufficere gratia standum esse pro eo, quod Dei
dispositio magis commendat: sed non extrahere a iura virtutis am-
bitu, quicquid non conuenit impossibile, maxime dispositio virtutis
commendat: ad est quod positua aliqua reo. Contra: eadem tamen com-
mendat virtutem eae, quatenus in eo appareat capacitas participandi
aliquam perfectionem a caa: capacitas autem inuicem positua
perfectionis est: quia quod saltem quod non gradanda est in tuo positua
sua perfectione, quam quod ex perfectione eae arguatur tui positua.

Dicitur 3°
quod non repugnant species impresse argito positua a pari possibiliter
speciei expresse. Quod est quidem optimum a pari aduenit Thomistarum
arguentur et dicimus, ex 2° representationi capite: quoniam cum ista
duo alia duo supponant, et quidam difficultata, ex quibus ab specie
expresse ad impresse omnia sit paritas, argitur inde positua aut
de minimis aut nullis esse necesse est.

Magnus Suarez Fundamentalem
adocem, et ait inq. Do. Metaph. sect. 11., sic efformat: Ebi in
aliquo ordine possibile est aliter creati representationi aliquid obitum,
nec non virtutis creati tui actus elicitiua, probi etiam est species crea-
ta intelligibili eisdem ordini commensurata actui et virtuti: at 1°

et 2^a pole est rade Vivimus, beata et humana: g^o et 2^a Maior
 potat ex eo, quod ordo debeat esse integer et in sui principij com-
 pletus, et extra exemplum, de quo contrauititur dea inductione,
 ostendit: nq in ordine naturali si datur virtus et pota, debili etig est
 species; item in supernaali dante etig species supernales, qd datur
 actus et habitus eisdem ordini: g^o et in ordine beatico et intuiti-
 vo debili etig erit species intuitiva, si datur lumen et intuitio.

Portare

Non placebit argutum qd quod omnium pbare videbit, nam si in-
 ductio tenet, quemadmodum ex existentia actus et pota su ordini
 naturali tum supernaali arguitur existentia species et naturalis et supernaali,
 et ita ordo sit integer in sui principij; consimiliter ex existentia
 Vivimus et humana ordini intuitivi deducet argui pro complemento or-
 dini beatico, nempe possibilitate, actus et existentia species intuitiva. Tum
 qd si ex potestate humani licet arguere possibilitatem species; ex potes-
 tate Vivimus debet argui potestas intuitu eisdem ordini cu specie et
 lumine: si g^o in negatur quod aliunde respiciet intuitu super-
 naali, quod Vivimus etig respiciat speciem; adeo non erit argu-
 a potestate compincipij, nisi aliunde suggeratur potis species.

Verum

Contra istud labefactat radem Eximij Prii: non 1^a qd potestas creata
 est res necessaria, existentia 2^a excoita est res contingens: ex existentia
 autem rei contingenti et Deo libera non licet a pari arguere alicui
 rei inconnexa existentia, ni velimus ex existentia Vivimus Vivimus ar-
 guere existentia alicui ex eo, quod ex potestate Vivimus non incongrue
 inferatur potestas alicui: non 2^a qd licet ex potestate accidentis
 supernaali licet arguere potestatem alicui compincipij actum
 debili supernaali, sed ex potestate illius nec mediate arguitur potestas
 substantia supernaali: ex potestate autem intuitu supernaali arguitur
 potestas anime supernaali, cui connexa foret intuitu: ex potestate
 2^a species supernaali nec mediate potest argui potestas substantia crea-
 ta supernaali, nisi tantumdem velis arguere ex lumine.

191

Deus non solum aduocari. Hanc hanc ratio dicit cum.
 Dele est, participari a creatura quoniam conuenienter mouendi debite ad
 intuitionem creaturae Dei: ubi q^o est species impropria quiddam talis Dei.
 Conueniens; quod enim impropria non est, scilicet intuitionem, sed ad
 illam debite mouere. Hinc q^o ea Dei perfectio potest participari
 a creatura, q^o in suo conceptu perfectionem simplicem infinitam non importat.
 et minus mouendi debite, prout a minore gradus non impor-
 tat perfectionem simplicem infinitam. Probatur: minus virtutis
 motiue per se requiritur pro visione aliqua finita, quam virtutis
 increatae et comprehensivae Dei: sed si pro visione creatura requireretur
 virtus motiua simplicem infinitam, non plus requireretur pro visione
 infinita, quam pro qualibet detrita et finita: q^o

Arguo: quia
 Deus ut potest trare intuitionem suam, importat perfectionem simplicem
 infinitam, non minus perfectioni intentione requirit, ad standum visionem
 finitam, quam ad infinitam: q^o si plus virtutis motiue requiritur
 pro visione infinita, quam pro detrita et finita, Deus ut potest
 mouere ad hanc visionem finitam, non importat perfectionem simplicem
 infinitam.

Arguo 2° q^o Deus ut potest mouere ex parte potest
 et humani ad visionem infinitam, plus requirit, quam ut moueat
 ad finitam, virtus mouendi ex parte potest ad visionem finitam non
 explicat perfectionem simplicem infinitam, sed participabilem a lumine
 finito: q^o si Deus ut debite moueri ad visionem finitam non
 explicat perfectionem simplicem infinitam, poterit haec debita motio
 participari ab specie finita.

Arguo 3° q^o virtus pro minore mouendi
 debite ad intuitionem suam non explicat perfectionem substantiae, uti explicat
 pro minore trandi, potest virtutis minus regarati, et com-
 petere accidenti minus mouendi ubi quoniam trandi: q^o q^o Deus
 q^o minore mouendi etc.

Hinc arguo potest: non minus euealiter opponitur,
 esse

esse per se, et esse in alio; quam esse a se et ab alio: si enim representativum Angeli motus potest esse accidenti et in alio, licet esse representativum Angeli trinitate sit substantia et per se, cum esse representativum sui motus, non poterit esse creatura et ab alio, licet esse representativum trinitate debeat esse increatum et a se.

Quod haec non solum conuenit, titulo perfectionis non repugnare speciem Dei, modo in qbat titulo imperfectionis. Sic repugnat gati substantia superna titulo perfectionis; substantia $\bar{p}$ incompleta spiritus quali ex demabili ad mag, titulo imperfectionis seu incompossibilitate praeterorum dicitur repugnare. Quare optimi auctori modum in questione hac et idem alijs est, perentari ab aduersarijs repugnancia caput, et de repugnancia conuicta eos adigere ad repugnancia negatq: *Fig. ex impositate speciei impressa Dei deducere impossibilitatem homini speciei De expressae, vel speciei Angelicae, quae rae repugnanciae allata repererit, et ita aduersarij ad disparitatem cogant cogatur, quae nec dari facile nec difficile solet intercipi.*

Caput Vltimum.

Mens propria

Ex istis habemus dicimus quibus videtur affirmantibus pari, a qua alieni non est de Angelici, qui vel duntaxat excludit similitudinem obtingit et in quo, et peritiam nostram ex Caritano et Victoria placet; Vel si speciem impressam et quo eam illum modo, qd adinstar vulgarium specimen debet aduentis dicitur aut imperfectionem suppleat, seu qd tantum suppleat debet Dei conuenit. An autem ista, et non haec appellanda sit species impressa, localis questio est, de qua diuere, non est opere praesentis; modo admittatur qualitas, se tenent ex parte debet tanquam eius dicant in munere mouendi compludis partem ad diuisionis partem, quae in rebus loquentibus phrasim species coniungatur.

Non illo tunc, qd occasione fieri semper opposita mihi aliquo arruit rationem, quae sic opero: ideo quae lumine gloria se tenet species ex parte debet, quod tamen tendat

ad

ad perficiendū elevandūq; potam; species autem motūse genio, supponet potam
 in esse potae perfectū: Et eo ipso impellit est species intuitiva Dei: q̄.
 Illius Dni Eximij est, et quotquot adurrini Lazquez speciem a
 lumine recedunt, quā alibi conpextum feci. Illiusmodi q̄: eo ipso
 species intuitiva Dei facta accidens ex sua nāa incayax perficiendi aliquā
 substat: sed iāgerne accidens genū repugnat: q̄ et species. Conseq̄.
 legitima est. Illius vel ex ipso triū liquet: omne enim accidens res-
 cendū quiddam est ens, est perfectio: sed non est perfectio sui, erom sit ens
 ens: q̄ est perfectio entis per se seu substantiae. Quibus repugnat sub-
 stantia creata ita in se omnino perfecta, Et non sit aliquo accidenti perfe-
 ctibili: q̄ et repugnat accidenti ita in se imperfecto, Et non sit per-
 fectio alieni substantiae.

Illius q̄ probanda est, ita dicitur: species illa
 in primū non foret accidens perfectio alieni dōti; non creati, cy Des
 dōti species esset; non item in creati, q̄ Dni q̄riori in esse dōti intelli-
 gibili debet esse perfectio et completū; alius si in esse dōti quies perfectio
 ad specie, hāc connotaret essentialit̄ aliquā ināgentis et perfectibilitatē
 in Deo in esse intelligibili, Et cetera species connotant, contra quā
 foret summa Dei perfectio. Deinde species illa non foret inapte
 nāa accidens perfectio potae in esse tali, quā Et tali supponitur perfecta
 per lumen: q̄ aut species illa n̄ potest distingui a lumine, aut si semel
 distinguitur, nequid dōti, minus perficiendi potam in esse tali: omnino
 q̄ esset accidens illud perfectum.

Dicitur fortasse, fore perfectum potae, non
 quidem in esse potae, sed in dōti. Contra: species sicut et lumine primo-
 riq; minus non est informare, Et informet; sed informare, et cessat,
 lumine se tenente ex parte potae, specie ex parte dōti; De Stronij enim pariter
 notitia: q̄ quomodocūq; lumen ita est perfectio dōti, Et in esse potae eg
 perfectio, ita species informando dōtum, dēbet illud in esse potae perficere,
 quod negant distinguentes lumen ad specie.

Dicitur 2° speciem n̄ perfectio
 potam in esse potae, sed in esse Virtutis completa Divisionis, Et reliqua species
 nat

Naturalitas immineat ad obiectum quam compleant in esse virtutis adaequatae.
 Deum ad hunc inquiri, speciem perficere quam in esse virtutis compleat,
 sine eam perficere specificative, an reduplicative et composita? Non re-
 cificative, alias illa perficeretur quae; non item reduplicative; si enim
 esset, perficere complementum quae intrinsece, aut unice aut saltem partialiter.
 Aliquid complementum quae intrinsece Deum videtur est Deum ipse et obiectum:
 1.º Vel totaliter, ubi partialitas saltem foret speciei perfectio Dei et obiecti,
 quod repugnat. Ex

Explicite retorquendo exemplum: ideo reliqua speciei imper-
 se a creatura obiecti naturalitas immineat quam compleant in esse virtutis adaequatae,
 quod habeant, per se 1.º perficere et denominare obiectum alterum, et cum
 quae integrè unicam virtutem adaequat virtuti: quod si speciei intuitiva
 perficere nequit Deum in esse obiecti, nec poterit perficere quam in esse
 virtutis completae virtuti.

Dicitur 3.º speciem tunc esse perfectionem obiecti
 perfectioris, quae est speciei obiecti impotentis concurrere, sicut cum est obiectum nos-
 trum, ex se in naturalitate potentis concurrere, qualis est Deus. Sed di-
 cendi implicare in adiecto, non aliter ac qui auereret, Deum non in
 habitu seu qualitate facilitante non quidem ex indigentia, sed ex ar-
 bitrio: nam eo ipso, quod sit qualitas facilitans, connotat essentialiter defectum
 summae facilitationis divinae quae repugnantem, ita considerat speciei sugge-
 rit in obiecto aliquem defectum summae intelligibilitatis. Deum et
 Deum ponit obiecti speciem pro placito, deberent pro prioris ad decretum,
 concipi prædicta essentialiter speciei: vel 1.º in eo signo concipitur speciei
 et perfectissima quae, vel obiecti, vel creaturæ: si neutrum, chy-
 mærica est: si quae, identificabitur luminis: si obiecti:
 quod non ex arbitrio, sed ex indigetia assumere a Deo.

Sed autem: non repugnat, hanc speciem in
 Gabriele 1.º. et se cognoscit: possibile quod est speciei cum alioquin, ut
 essentialiter non indigentis speciei ad intuitionem sui. Primum est, quod
 indigentis Deo. de Luce et Recogitio, distinguitur, quod non indig-
 entis speciei, et cognoscit ab omni intellectu, neque; ab aliquo, vel a se,

concedo secum. Species Sabieci essentialiter supponeret in ipso inesse tantam
 ad incompletionem in ratione intelligibili non a se, sed a Michaele: semel
 autem possibili specie Sabieci non alicuius intus, non regnat,
 Et Sabieci ea statum ad cognitionem sui, licet immaterialiter et per accidens;
 siquidem species non est abstracta essentialiter tali subto, sed tali subto: ad
 species Dei foret subto essentialiter completissimi rerum omni intus, adeo
 Completiua subto omnino incompletiua, quod regnat.

Disce 4° speciem
 secundum conceptum genericum qualitatis perfecturam poam, quam
 autem qualificat, secundum conceptum 6° differentialem special
 praecindere ad eo quod perfecturam subto del poam, in quo differt a
 lumine, cuius est ut tale perfecturam intus, nec non aequalitate alia
 Sabieci, quae ut tali est perfecturam poa. Probabili soluo, si modus
 perfecturam in re pendat a notionum conceptuum praecisione, et non
 magis a rerum natura.

Sic quondam occluseram propositi arguti euersiones:
 sed attentius re inspecta, non cogit, ut a trita et solida Eximij Tru
 dia delirem. Leo subto dicitur, aliud esse speciem se ferere ex parte
 subto; aliud, esse perfecturam subto, quod perveram confudit notit
 Lexize. 1° est Verum, quae facit id, quod subto futurum erat; 2°
 est falsum; omnia enim species nec fortiter nec casualiter perfecturam
 non fortiter, cum in subto non recipiatur, sed in poa; non casualiter, cum
 diuisio, in quam influunt species, non sit perfecturam subto, sed poa; Vi
 demus extrinseca denominas subto; videre autem per se intrinseca.

Hoc posito 4°

speciem Dei esse accidentem, se ferentem ex parte subto, primario in ordinat
 tum ad perfecturam poam, non in esse poa, in quo differt a lumine,
 sed in esse principij completi diuisioni; sed autem intus, poam in
 esse completa includere subto, distinguendum est, si subto influat immate
 subto ratione sui, concedo; si media specie, nego; tunc enim subto non solum
 poam, sed parte sua diuisionem certam a poa apte compleri constituta
 per lumen; et actu completa per speciem.

15
 15

Hinc etiam eruitur discrimen inter lumen, et speciem; nam
 haec non facit poam simplex poam, sed supponit constitutam in
 esse tali per lumen, et illam ultimo compleat. Sic forma
 substantialis non facit maam sed esse simplex poam in ordine ad
 sui receptionem, sed potius complet poam, quam pro priori com-
 pleibilem supponit: sic species visualis recepta in pupilla nō facit
 poam videndi, sed praesupponit, et complet. Et quemadmodum
 si nos caeci, qualitate diuinitus infusa, eleuaretur ad visionem
 coloris, non diceretur per illud compleri in esse potentis, sed potius
 constitui poam in rāe complebilis p̄ colorem, vel per vicariam
 speciem; ita poa nra intellectiva, quae reip̄s increati obti caeci-
 tate ex se laborat, per lumen gloriae fit oculata, potensque
 videre, atque complebilis, nondum tamen completa, donec
 accedat species vel obiectum.

Et hinc liquet, speciei non esse comple-
 re obiectum, quod nec complet, et terminet; cum obiectum adaequa-
 te rāe sui terminet; nec complet, et moueat, et efficiat;
 cum, posita specie, obiectum non concurrat per se motiue;
 sed speciei solum est complere, et perficere poam. Pernum
 obiectum, speciem, quā complet poam videndi non esse perfectio-
 nem intrinsecam poae directae, et ex munere speciei, uti est
 lumen; sed indirectae, et ex munere accidentis.

Quaestio

Questio 13.

De attributis visioni Dei, præcipue an sit
forma adæquate beati.

Et 1° citra strauerig est, habitualis gratia nec partialiter beare,
licet sit conditio prærequisita saltem ex natura rei: quemadmodum licet
gratia ipsa præquirat in via fidem, et spem, et sanctificet; Nihilominus
nec partialiter effundit formam sancti tribuit fides, aut spes.
Certum præterea est, non consistere beatitudinem formalem in reo
quo mirabili illagru, et placuit Pardaueusi, si cuius Deum immate
et per suam substantiam, se in animam beati iniunget, et illabatur;
Nam vel illabatur Deus physice, seu media unione reali Dei-
tati cum anima; atque hoc impertinens commentus est, brutisq.
commune: Vel illabatur intentionaliter instar speciei; atque hæc
non est beatitudo formalis, quæ vitali esse debet operatio, sed
radix beatitudinis; alias omnino curante proa vitali, posset
beari dormiens, aut insanus. Restat igitur et controversia sit
inter abstrahens, et voluntati duntaxat.

Cap. 4.

Sola visio Dei non est nostra beatitudo
essentialis.

Hæc conclusio est in plerisque Dominicanorum Doctorum cum
Caietano ad 1. 2^æ q. 3. ar. 8. et ad 1. p. q. 26. ar. 2. Ferrara
3. contra Sent. c. 26. ad stipulantibus Lorca, Agudio, et ex no-
stri Vazquez 1. 2^æ q. 10. cap. 2. necnon Grandio, Decano,
Sales, et alij. Sed pro conclusione, pluribus omittis

arg.

argum^o mihi familiaris: si foret adequate beatitudo solavirio Dei satiare
 appetitum naturae rationalis. Pro sola non satiat: si solavirio non est sic adequate beatitudo. Illa
 est in confesso, mihi p^o si sola satiare virio, et sic non coniuncta amoris satiare, sed
 Divina non satiat: si non sola satiat. p^o mihi: si virio non coniuncta amoris satiare et sic
 negato ad Deo concurrere ad amorem satiare. In negato concurrere non satiat. p^o si in negato
 concurrere satiare, et sic virio per semetipsum repentaret negationem concurrere Dei ad
 amorem, si per actum voluntatis satiare. Divino cuiusmodi requirit satiare: q^o Probo
 mihi: mihi aliquando negato: virio essentialiter impotens radicare amicitiam Dei, ne-
 quit ~~non~~ satiare appetitum creaturae rationalis, ut beatitudo. Divino per semetipsum re-
 pentaret cuiusmodi negationem concurrere Dei foret essentialiter impotens radicare Dei ami-
 citiam in subiecto, cui inest: virio enim essentialiter impotens coniungi ad amorem, eo quod est essentialiter inca-
 pax radicare amorem. Divino illa esset essentialiter impotens coniungi, non essentialiter repugnat fal-
 so, adeoque per semetipsum peccat, verum est Deo negaturus concurrere ad amorem actum amoris, si virio cui-
 modo hoc poterit esse beatitudo, et consequenter de conceptu intuitionis Dei non erit beatus.

Responsio mihi valde
 fuit ex doctrina dⁱ in 4°, et Medine, l. 2°, q. 3, art. 4. sic Deo negante concurrere ad amo-
 rem, et a se non virio repentante negationem cuiusmodi concurrere, hoc non beatus, non est amor consequens
 sic in adequate beatitudine. Sic essentialiter constitutum, si licet virio sit in actu, non beatus
 finalis duntaxat, sed eius effectus, quare nisi actu esset amor, non beatus actu, tametsi
 de se sit unica forma beatitudinis. In primis solutio hanc difficultatem cedit, et concedit in-
 tenent, sic essentialiter incapax radicans amorem non posse nec effectus beate, et non magis possit
 efficere amorem.

Deinde per unum virio non posse, ut informat, sed eius qui radicat amorem, est bea-
 titudo finalis. Pro quo beatitudo partialis importabit amorem. Probo, eatenus virio pot
 dici effectus beatus, quatenus dicitur alius finalis beatus: q^o si dicitur amor, sic erit partia-
 lis beatitudo finalis. Et mihi. autem esse beatus finalis querere debet a forma adequate bea-
 titudinis: si solavirio posse que est forma, eo ipso priori ad amorem non beatificat, non ut dicitur, beatificat
 eius effectus, et per effectus non comparat eorum forma, sed ut principium, q^o ut inferre amorem
 finalis beatus poterit dici forma effectus beatificans.

Nec demum dici potest amor requirit eorum
 conditionem, ut virio sit in actu forma adequate beatus: non amor requirit requiri ut conditio,
 ut virio praestet sui effectus finalis beatus, si semel est adequate forma beatitudinis: q^o si requirit

amor erit, ut frā partialis. ante q̄r: id q̄ euālibet p̄supponit p̄sūm tōz effectū frāz,
nequit eē conditio ut p̄stetur talis effectus, p̄ amor patrie supponit q̄ p̄sūm ad se p̄sūm
ā visione effectus frāz summi boni ināntiū v̄ri, intentionaliter q̄ p̄sūm, alia visio n̄ p̄
set dirigere ad amorē: q̄ t̄ beatitudo actualis n̄ consistit adquate in adeptōne summi
boni per intellectū, t̄ minime o p̄sūm amorē t̄gug conditōne, ut visio in actū 2° c̄c̄.

Cap. Ium.

Solus amor amicitie, aut etiam gaudium
non est nostra beatitudo formalis.

Conclusioni huic aduersarij scribitur & subtili Doctore in 4° d̄b̄t. 49 q̄. 5. Iug
Alberti Magni, Gabriel Cordaba, Enriquez, et alij apud d̄rimij Suarez, 1^a 2^a d̄. 111.
Ergo conclusio ex eod̄ aduersarij p̄ncipio: beatitudo frāz ē passio symi boni, qua
tenus symi boni ē; atq̄ symi boni, put tale n̄ p̄sūdet d̄ntaxat q̄ amorē: q̄ n̄ consistit ad
quate in amore. Maior est fundam̄ aduersarij on̄is q̄ p̄sūm symi boni quatenus symi
boni ē, ex formalitate verij boni; q̄ p̄sūm enī eē symi, et ināntiū boni, q̄ ex suo frāz excepto n̄
excludit boni frāz, et apparet; atq̄ de^o, ut eē verij boni nequit p̄sūderi sola voluntate, n̄ q̄
verij frāz spectat ad intellectū: q̄.

Dicunt, tōz verē de connotato se h̄re. Contra q̄ inuoluntati frāz
in rōe beatitudinis obtine nequit se h̄re de connotato respectu beatitudinis frāz, alioz
cōtra fundam̄ dicunt scribitur, beatitudinis frāz euālibet claudere actū voluntatis, eo q̄ in bea
titudine obtinā inuoluntati frāzime vāo frāz, et symi boni; at vāo verij, ut p̄sūm, frāzime in
cludat in beatitudine nostra obtine: q̄.

Formaliter dicitur solo amore beatitudo p̄sūderi symi boni
eā quatenus verij boni ē eod̄ amor beatitudo sic passio symi boni directā p̄ visionē euālibet ve
rg; nequit enī eē passio boni d̄ntaxat apparentiā ea, que p̄sūdet boni representat, ut verij
q̄ cognitōne euālibet verij boni si p̄sūm q̄ v̄nig q̄ eē tale, et illud magis, t̄q̄ visionē magis
eē passio boni ut symi boni, quā amorē, n̄ q̄ p̄sūm frāz iūre ut regulatū q̄ visionē verij d̄nti
p̄sūdere Deū ut symi, et verij boni.

Præterea v̄nig p̄sū p̄sūdet et apprehendit symi boni, ut in
te eē v̄nig, licet consequens boni symi boni sic ab intellectu sub rōe verij, et ā voluntate sub rōe
boni; rōes enī sub qua p̄sūm n̄ obtine adeptōne rōis quā, seu rōi consequente, et passio.
Id in diuinitatē v̄nig, q̄ amor esse p̄sūdat ā presentia reali boni amati, seu v̄nig, hoc
am n̄ obtine amorē, inferius constabit.

Cap 3.

Ex visione beata, et amore amicitiae, tanquam ex contin-

uius cunctibus calorem nostra beatitudo formalis.

In Doct. Seraphicus, Albertus Magnus, Thomas de Argentina, Richardus
29, Gabriel, Marcellus, Hugo Victorinus, Vega, et Corduba, quos citat, et sequitur D. Eximius
dicta disp. 1. s. l. n. 24. ubi prudenter ait, esse hanc sententiam Pontificum locutionibus conueniens
non tanquam de fide ab eis definitum, ut existimauerit Hugo Victorinus, Argentinus, et Vega.
Suffraganti serena ex nostris Notina s. q. 26. Valencia l. 1. d. 1. q. 3. g. 7. Parisius
de beatitudine lib. 2. c. 5. Card. Pallavicinus l. 2. pag. 67. R. Richardus Lince d. 2.
de beatitudine, c. vltimo, ubi ita conclusionem probat: id quo fortis satiatur nobilissimus appetitus
hominis, sic volens Deo omne bonum, ut quod nihil sit eo perfectius, sapientius de, est nostra
beatitudo fortis: hunc perfectissimum appetitum, satiatur in primis visio, quae per se videt Deum talis
esse in se, qualem esse appetit, satiatur deinde amor amicitiae, quod quilibet gaudet pariter ab amico,
quod ipsi appetit, quod utroque actu satiatur: format: visio sine gaudio, satiatur beatus vere,
non iuuande: straxit gaudium amicabile sine visione, satiatur iuuande, ac delectabiliter, non vere.

Magis quilibet, quae
solida ratio: in quo enim sit magis nobilissimus appetitus, in cuius naturae consistit beatitudo
nostra sic appetitus elicitur in via, et elicitur in patria. In via, sequitur beatitudinem adequate
saluari in visione; si in patria, sequitur adequate saluari in gaudio amicitiae: quod non potest in utroque.
Oritur sequela pars, sic probatur: appetitus charitatis, quo in via volumus Deum esse regem perfectum,
satiatur per id quod in patria videatur Deum possidere, eternumque possideri esse esse perfectionem, quae
ipsi in via desideramus, nam quae admodum, quod sibi bonum desiderat, satiatur, et quiescit eius adfectione,
quae deinceps potest tali desiderio angere, ita quod desiderat alteri bonum quod eius propter hoc, quod vide-
at bonum desideratum ad alterum possideri: si enim adhuc satiat et angere, donec quiescat de possessione
eius boni, arguitur esse bonum amicum, quod magis concupiscit, quae charitatis est amor.

Doctores sequela
pars probatur: quod si ille appetitus nobilissimus elicitur in patria: quod est uisus ad visionem, at appetitus uisus
ad visionem nequit ipsa visione satiari: natura enim non grauitur, sed appetitus, satiatur: quod si est
concupiscit in patria uisus satiatur gaudio amicabile ad illum conueniens.

Propterea conclusionem probatur ex
ratione utriusque conclusionis procedentis: ex secunda, quod beatitudo nostra obtinenda uisum claudit
fortis uerum, et bonum, quae significat potentiam intellectus, et uoluntatis: quod in actibus utriusque potest
habere

amicus et alter ego, et actu cognitionis, q̄ quę clare innōtūat bona eūmodi ad em-
co possideri; etonq; si videretur magna p̄lectō, et non amici, daret q̄d̄ in intellectu quidq;
delectāō nata ex rōne ex p̄ceptione p̄lectōri, aut in voluntate sequeretur magna tristitia,
q̄ affectus inimicitie facit, ut boni alieni sit fōlis in fāz mali p̄prij, ut q̄ boni ali-
cuius r̄saret, et delectōe ad inītas p̄prij, et vīōne, et amicitie gaudio opus est.

Tandē conclusio q̄d̄
ex vīōne ex parte sent fundam̄, quā si vīōnariū attende, duntaxat p̄hant, et regri vīō-
nē, et amorē, nulla in p̄hant sola vīōne, t̄ solo amore adēquate beatitudinē constituendā.
Quam s̄rem eximie suarez, post exponēz r̄dēz Thomāz concludit n̄ 14. n̄ suffie-
re ut sola vīō nō p̄prij obtinē consequitō, sufficientē t̄ eē, ne excludat vīō t̄ vīō conuē-
tioni, et n̄ 33. exponēz r̄dēz Thomāz: cy amor, inquit, amicitie dīvine habeat hęc omnia,
quę r̄dē afferri pot, cur n̄ sit de vīa beatitudinē, ibi q̄ d̄voluit argum̄, quibz indubitate
et s̄vitate vīōnē, et thomāz amorē conatur excludere. Ibi videtur, nō nec per tempus
vacat ea referre, nec per ingenij p̄curam ap̄tū repellere.

Cum suarez, notat velim Angeli-
cy D. 1. 2. q. 4. art. 8. ad 3. de vīa agere p̄fectōz charitatē quantē ad dilectōz
Dei: eē vīa beatitudinē, si autē alibi s̄ly meminit vīōnē, n̄ ideo ē, q̄ excludit amorē,
p̄ q̄ sola vīō sit r̄dē differentialē beatitudinē patrē. Nec refert q̄ amor sit ex se
indifferens. S̄ d̄ Thomāz ad beatitudinē patrē, et eius carentiā; id enī p̄bat q̄d̄ h̄ aud
posse in vno amore beatitudinē consistere, scilicet q̄ n̄ sit partiale vīōnariū, p̄dēt; cy in vīōz
Hanc amor regrat n̄ p̄cise p̄prij exigendā vīōnē, p̄prij coniunctōz creature ut r̄dēz
cy Deo, et aliunde beatitudo patrē n̄ debet excludere p̄fectionē vīa, p̄ imperfectionē.

Concludo hoc ar-
gum̄ contra specialē vīōnē amorē amicitie. Si partialit̄ in amore amicitie p̄e
concupiscētiā consistet beatitudo, sequeretur sufficienter quę beari p̄nt id p̄cise q̄ vide
at Deū fore eternū salicē, cūq; n̄ videat semper se fore salicē, et beatū, at p̄vera bea-
titudine regritur, q̄ corq; habeat op̄imōz bonū, q̄ habet, nūq; se amicitū, ut loquitur
D. Thomāz 1. 2. q. 5. art. 4. qui enī fieri pot ut nunc quis eēt beatū, si nunc cog-
nosceret euidenter postea amicitū vīōnē, et in perpetuū fore miserū; q̄ regrat cogitō
perpetuitatē vīōnē, et ex consequēti amorē ad eū consequentē magis erit concupiscētiā,
bonitē p̄prij, quę amicitie, bonitē alieni.

Dona obiectō, q̄ cuius solutiōe p̄hant vīō
dīvīnā

Divinam inter amoris concupiscentiam, et amicitiam allatam à Gallavino l. 2. n. 11.
 Itaq. concupiscentia tendit directe in bonum, quia est bonum cuius, et non alterius, et amicitia
 amor tendit, ut fruatur bono amici, ita ut directe rapiatur amicus, ut ipse, cui vult
 bonum, et quasi reflexe indirecte in seipsum. Hinc nego sequela maius: q. per amoris
 amicitiam non omnino recedit quis à seipso, et à felicitate propria. Hanc continent
 in bonis propriis affluentiis amici, et moralibus propriis per transformationem affectus, ut
 adeo directe gaudet de aeterna felicitate Dei, ut amicus, q. est indirecte gaudere de
 felicitate propria. Unde Abiles ratur hominis ad Deum non posse esse amicitiam, falso.
 Per consequenter insulit, amicus non desiderare, ut alter amicus fiat Deus, q. per hoc
 dissolveretur amicitia.

Index Quaestionum, Capitulorum, et Paragraphorum huius Tractatus

Proœmium.	pag.	1.
Quaestio 1 ^a . De existentia, possibilitate, et appetibilitate visionis beatae.	pag.	2.
Cap. 1. Existit visio intellectualis creata intuitiva Dei.	pag.	3.
Cap. 2. Potestne nãe lumine euidenter demonstrari possibilitas visionis Dei?	pag.	7.
Cap. 3. Propria mens: Sibi propugnatur Eximij Doctoris ratio.	pag.	14.
Quaestio 2. De appetitu erga visionem Dei.	pag.	25.
Cap. 1. De appetitu innato visionis Dei.	pag.	26.
Cap. 2. Deturne appetitus elicitus nãali et efficax erga visionem Dei iubernãalem?	pag.	31.
Quaestio 3. De principio altius ex parte nãe visionis Dei.	pag.	36.
Cap. 1. Nec oculi corporei, nec ulla potentia materialis, existens, vel possibilis potest eleuari etiam diuinitus ad videndum Deum.	pag.	36.
Cap. 2. Utium intellectus noster, vel angelicus nãaliter videat Deum?	pag.	40.
Cap. 3. Possibilime sit intellectus creatus, cui sit connaturalis visio Dei?	pag.	43.
§. 1. Pari negatiua praefertur.	pag.	43.
§. 2. Eadem impossibilitas a priori probatur.	pag.	49.
Cap. 4. Partii affirmatiuae fundamenta soluentur.	pag.	56.
Cap. ult. Illationes.	pag.	67.
Quaestio 4. An et quatenus intellectus creatus concurrat cum lumine gloriae ad visionem Dei?	pag.	70.
Cap. 1. Status quaestioni, sententia et Auctores.	pag.	70.
Cap. 2. Substantia intellectualis potest in consortio luminis per virtutem secum identificatam immediate influere in visionem Dei.	pag.	74.
	cap.	

Index

- Cap. 3. Substantia intellectiua non solum potest, sed etiam debet partialiter influere in visionem Dei. — pag. 82.
- Cap. 4. Examinatur duplex ratio nostre conclusionis. — pag. 91.
- Cap. 5. Soluuntur arguta contra principalem rationem nostre Conclusionis. — pag. 94.
- Cap. ult. Soluuntur arguta contra Conclusionem. — pag. 102.
- Questio 5. An ceteris paribus, quo perfectior intellectus, eo perfectior visionem Dei eliciat? — pag. 111.
- Cap. 1. Praefertur negatiua sententia — pag. 112.
- §. 1. Probatum a posteriori. — pag. 112.
- §. 2. Probatum ab absurdo eadem Conclusio — pag. 115.
- §. 3. Probatum a priori Conclusio. — pag. 116.
- Cap. 2. Soluuntur aduersariorum argumenta — pag. 120.
- Cap. ult. Reliqua argumenta soluntur. — pag. 126.
- Questio 6. An intellectus creatus possit diuinitus per auxilium extrinsecum eleuari ad productionem visionis Dei? — pag. 130.
- Cap. 1. Eligitur sententia affirmatiua — pag. 130.
- §. 1. Probatum 1. ad hominem contra Thomistas — 130.
- §. 2. Probatum absolute nostra conclusio — pag. 131.
- §. 3. Probatum eadem conclusio a priori — pag. 134.
- Cap. 2. Soluuntur Thomistarum argumenta — pag. 139.
- Cap. 3. Reliqua argumenta soluntur — pag. 142.
- Questio 7. De obiecto increato visionis beate — pag. 148.
- Cap. 1. An de ipa absoluta possit intellectus eleuatus inueniri euentiam diuinam, abique attributis, aut Relationibus, aut omni attributum abique alio? — pag. 148.
- §. 1. Vera probatio — pag. 153.
- §. 2. Secunda nostra conclusionis probatio ab absurdo. — 156.
- Cap. 2. Soluuntur Scotistarum arguta — pag. 160.
- Cap. ult. Reliqua arguta soluntur — pag. 167.

Index

- Quaestio 8. De Similitudo creato pure feminatino et secundario
 Visionis beate. Et 1° an in Verbo, seu in Deo Viso
 videri possint formaliter creaturae? ————— pag. 172.**
- Cap. 1. Dubitandi ratio, quaestioni status, sententia, fun-
 damenta, et Auctores. ————— pag. 172.
- Cap. 2. Memi propria ————— pag. 177.
- Cap. ult. Soluuntur arguta cap. 1° pro rae dubitandi similitudo. 184.
- Quaestio 9. An in Deo Viso debeant videri a beatis creaturae
 possibile distinte, et in individuo? ————— pag. 188.**
- Cap. 1. Relati sententia verosimilior eligitur. ————— pag. 188.
- Cap. 2. Princeps aduersariory argutum dissoluitur. ————— pag. 191.
- Cap. ult. Reliqua arguta soluntur. ————— pag. 196.
- Quaestio 10. Utrum videri possint in omniopda ut in medio
 connesso omnia possibilia, quin sequatur omniopda
 comprehensio? ————— pag. 199.**
- Cap. 1. Partii affirmatiue fundamenta. ————— pag. 199.
- Cap. 2. Partii negatiue fundamenta. ————— pag. 212.
- Cap. ult. Memi propria. ————— pag. 219.
- Quaestio 11. Utrum Visio omnium de facto possibilium in
 omniopda inconnexa foret comprehensio Dei? ————— pag. 225.**
- Cap. 1. Non foret ————— pag. 226.
- Cap. 2. Soluuntur arguta. ————— pag. 227.
- Quaestio 12. Possibilisne sit species imprura Dei intuitiue
 Visi? ————— pag. 234.**
- Cap. 1. Prima argutorum clausi contra possibilitatem speciei
 ex capite representatiōis refertur, refellitur, et instatur. pag. 234.
- Cap. 2. Examinatur sententia clausi argutory ex capite
 effectiōis. ————— pag. 241.
- Cap. 3. tertia et postrema argutory clausi ex capite multi-
 tutionis, aut rade obti. ————— pag. 249.
- Cap. 4. Fundamenta affirmantiy possibilem esse speciem
 impruram Dei. ————— pag. 253.
- Cap. ult. Memi propria. ————— pag. 297.

Quaestio

Index

Quaestio 13. De attritionis visioni Dei, praecipue an sit
forma adaequata beati? pag. 262.

Cap. 1. Sola Visio Dei non est nostra beatitudo essen-
tialis. pag. 262

Cap. 2. Solus amor amicitiae, aut etiam gaudium non
est nostra beatitudo formalis. pag. 264.

Cap. 3. Ex visione beata, et amore amicitiae, tamquam
ex constitutivis essentialibus coalescit nostra
beatitudo formalis. pag. 265.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words like 'Quaestio', 'Cap.', and 'pag.' are visible.]